नं० ८२७-घ

शम्भुहोराप्रकाशः (ज्योतिषम्)

६५ पत्राणि

नं० ८२७-घ

पत्राणि ६७ (संपूर्णम्)

शंभुहोराप्रकाश: १५

३।=)

शं॰ हो॰ १

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॐ सानन्दं परमं शिवं सगिरिजं भक्ताभिलाषप्रदं गीर्वाणार्चितपादपद्मयुगलं श्रीरेणुकां सिद्धि-
दम् सिंहरोल्लसितं गजेन्द्रवदनं मार्तण्डमुख्यग्रहान्वंदेहं गरुडध्वजं च शिरसा श्रीमाधवाख्यं गुरुम् १ व्यालेन्द्रमुखसमुद्भवं
शिवाशिवा संवादजं हारिकं श्रीमद्गर्गवसिष्ठशौनकशुकव्यासादिभिः कीर्तितं शास्त्रं सत्यवराहदेवगणकमणिर्थायैस्तथा।
विस्तीर्णं तत्सारं परिगृह्य कोमलपदैः श्रीमच्छिवाज्ञया तथा २ शिवशर्मविरचितं च निजागमैर्भगणजं गगनेचरजं फलम् ल-
लितनिर्मलकोमलसत्पदैः स्वमतिना कृतिना हरिरच्यते ३ विरङ्करूपविटलीलाविलासं होराचार्यः श्रीजनराजः करोति
होरासारं शंभुहोराप्रकाशं रम्यैर्वृत्तैः शंभुभूपालतुष्ट्यै ४ अथ ज्योतिःशास्त्रप्रशंसा चतुर्भूतमिदं स्फुटं स्वविधिना ज्ञात्वे
प्रहृतं रवे होराद्यं व्यवहारकं च गणितं स्कंधत्रयं ज्योतिषां तत्सर्वेन मया समस्तगणकथितं प्रत्यक्षरेण मके पाठ्येतव्या।
मिलामरैश्च परमे सुधयेप्रदंस्यपत्नः ५ आद्यः सिद्धान्तस्कन्धः सोमसंज्ञः शाकद्वीपे गोभाधनामसमस्यएक्रम अन्यो धात्रानि-
र्दिष्टो ब्रह्मसंज्ञः सूर्येणोक्तः सौरसंज्ञस्तृतीयः ६ वासिष्ठाख्यः पौलिशो लोमशश्च पाराशर्यो योप्रजापत्यसंज्ञः प्रोक्ता
सिद्धान्ता ह्यष्टसंख्या व्यक्ताव्यक्तैर्भूरिभेदैः समेताः अथ दैवज्ञलक्षणं ॥ होराशास्त्रसमुद्रपारगमने नूनं समर्थोऽम-
होयाज्याद्विगणितेन च बीजगणिते योदर्भेदभाग्रधीः सिद्धान्तस्फुटवासनाप्रकथने भेदैरनेकोद्भुते गोलेयन्त्रकुशलः
सप्रवगणकोयोमयः फलादेशके ८ भोज्यं पदं तस्य सभैव विनाज्यराज्यं पदं द्राजहीनेन भाति नो भात्येवं सत्सभाव

क्रहीनो नष्टदैवंज्ञस्तुगोलानभिज्ञः। ९ विस्फंदस्तोर्दर्शनीयः प्रशांतः श्रोतस्मार्त्तोपासने निष्ठचित्तः निर्दंभोयःसा
त्यवादी प्रसन्नो दैवज्ञो वै सम्यक्त्तो नेतरश्च १० इतिदैवज्ञलक्षणं मन्नकंपंकाजिनीपतिः कुमुदिनिप्राणेश्वरः सत सुधिः
माहेयो विभवं बुधो निपुणतां सौख्यं गुरुः शोभनैः दैत्येभ्यः प्रभ नाशानिर्विजयतां सिंहीसुतो भीष्टतां केतवश्चारनवैरि
संदलने बालानुकंपेशाःसदा ११ आदित्यप्रमुखाः ग्रहे विविधराला बागाणः संयुता मेषाद्याश्चपिराशयो गणपति
र्नेत्रशालश्मीधराः गौर्याद्याकिलमातरो ध्रुवमवः शाकश्च सप्तर्षयः नेरतंतसदैवस्य विमला पत्रीमयालिख्यते १२
प्राग्यत्नात्कमोणं खंनपत्री सौख्याय श्रीलेजन्मावधयत्री नानासम्पत्सुखप्रसादिप्रदात्री यस्यैषा वैलिख्यते जन्मपत्री १३
प्राक्तानांतु सत्ससाद्धिमिश्रितं कर्मपुन्मत्रजनेरूपार्जितं तद्विपाकमिह हौरिकागमो व्यंजयत्यपिदशाक्रमेणवै १४
शीर्षोऽस्य वदनं च बाहुयुगलं हृच्छोदरं कट्यथो वस्तिर्गुह्यमूरूयुग्मजानुयुगले पादद्वयं वै क्रमात् मेषाद्याःकिलरा
शयः समुदिताः पूर्वैः सुधोपापयत्केललग्नभगतंत्रं कायावयवाद्येयान् निःसंशयः १५ कुजःसितोरुधोविद्वः भगवान्
क्रभूमिजाः सुरेज्य मंदसूर्यजा गुरुःक्रियादितिमेश्वराः १६ क्रियगोमोथश्चाविश्वजः स्यात्रूषोदृगात्वोवृषभश्चता
वुरि तुंबलात्प्रगमो मिथुनो तथागमथो विणिकाख्योजितमोथजित्मः १७ कर्कः कुलीराह्वय कर्कटांशु सिंहहास्ये कंभे
दवकेसरी चलेयोमग्रेंद्रश्चहरिश्चकन्या बालाबलास्त्री प्रमदांगनाख्या १८ पाथोनना माथुलातुलाधरःस्यात् तुला

ग्रा॰ ज्यो॰ २

धटोन्त्यकान्तलीवतोलिः कोर्प्पश्चकीटश्च सरीसृपश्च सस्यादलिर्वृश्चिकसंज्ञउक्तः १९ धनुर्धरश्चापधरोधनुश्च को
दंडसंज्ञश्च शरासनश्च चापोहयस्तौक्षिककार्मुकश्च धन्वीधनार्चोधनुर्धरस्तथोक्तः २० मृगोकोकेरोमृगोननक्रोमक
रोमृगवक्त्रकः घटः कुंभधरः कुंभोहृद्रोगः कलशः स्मृतः २१ शफरीपृथुरोमाख्योमत्स्योमीनोऽक्षवासितिमिः राशि
संज्ञास्मृतास्त्वेताः प्राचीनैश्च निसंमताः २२ पवद्वयंमीनइतिप्रदिष्टो नक्रोमृगास्योमिथुनोन्त्ययुग्मम् वीणागदाभृ
श्चतुलाधरोनायुधधरोनायत्रस्थजेगः २३ तरिस्थितात्रकन्यकाग्नितारासस्यसंयुताः सविक्रकुंभपूरुषोघटः स्वना
मवत्यरे २४ रक्तः सितोहारितपाटलाश्चपांडुर्विचित्रस्त्वसितः पिशंगः स्याप्तिंगलाकर्बुरवभ्रुस्वाभावर्णास्त्वजा।
देः क्रमशोनिरुक्ताः २५ चरास्थिरद्विमूर्तयोऽथ सौम्यसौम्यकाः क्रमात् अयुग्मयुग्मसंज्ञकोनराश्चियोक्रियादितः २६
मेषोक्षवीणाधरकर्कजाद्याः पूर्वोदिताः स्युर्विभितुयनीथाः राजन्यविट्शूद्रधरासुरश्च सर्वेफलेरापथनुसारतः स्या।
त् २७ नक्राघावेदंधनुस्यः परार्धे गोसिंहमेषाश्चचतुष्पदाः स्युः कन्यान्त्ययुग्मंघटकुंभभस्त्रश्चापाद्यखंडंद्विपदाः प्रदि
ष्टः २८ मृगोत्तरार्धेशफरीकुलीरौनीरेचराः कीटकपबकीटः संख्याग्रराशेर्वलिनोभवंतिकीटानराः सापिवनेचराः।
ख्यः २९ लग्नास्थिताः पूर्वगतानराख्याचतुष्पदायाम्यगताः खमध्याः कीटाः प्रतीच्यांवलिनोऽंबुसंस्थारसातलस्थानल
जाश्चसौम्ये ३० लग्नस्यभोग्यघ्युनभस्यभुक्तावदेत्पुंनरादितेचसंज्ञे भोगांशकादूनगतेहृस्यभक्ताहृत्संयविलग्नस्य

तथोदितात्व्धं २१ ग्राग्यं संज्ञं गगनस्य भोग्याः पातालसंस्थस्य च भुक्तभागाः प्रोक्तं भवक्रस्य च पश्चिमार्धं तदर्धमस्य भोग्या।
गगनस्य भुक्ताः २२ मेषो वृषद्वंद्वकुलीरचाप क्रूरं गावक्राश्च निशाबलास्युः तुलाधरो वृश्चिककुंभमत्स्यकन्यालिमी
नादिवसात्मकास्युः २३ अविवृषः कर्किधनुर्धराश्च पृष्ठोदयाख्याः समृगाः सदोषाः कन्यातुलायुग्मघटालिसिंहाः
शीर्षोदयाख्याश्च भयोदयोऽन्याः २४ स्वस्वामिनावीक्षितसंयुतो वा बुधेन वा वस्पतिना प्रदृष्टः सचवराशिर्बलवान्कि
लस्याच्छेषैर्यदा दृष्टयुतो न वा च २५ राशिर्यदा वियुतो न दृष्टः स्वीयस्वभावान्त्वफलं ददाति दृष्टोथ युक्तः सदसद्ग्र
हैर्गाया यो पि सौम्युः शुभतोपि पापः २६ यो यो हि भावाः पतिदृष्टयुक्तो युक्तोथवा शुभैस्तस्य च वृद्धिरस्ति हानिस्त्व सौम्यै।
र्यथा तद्विलोमाच्छ्रियं फलं स्यात्स्वशुभप्रयाणाम् २७ मूर्तिर्धनाख्यः सहजः सुखं च सुतारिपत्नीमृतिधर्मकर्माः सा
यव्ययावेतनवो विचिंत्या भावाश्च मी द्वादश होरिकाख्ये ३८ तेषुं होराद्रेकाणसप्तांशकाश्च नवांशो वा द्वादशत्रिंशदं
शाः सूर्वैः प्रोक्ताः सप्तवर्गाः समोजे होरे स्यातामिंदुरव्योर्विदो ३९ द्रेष्काणाः स्युः स्वीयपंचांगयानां सप्तांशाः स्युः स्वौ
जराशेः स्वभायाः क्रूनाद्युग्मे द्वादशांशाः स्वभाद्याविज्ञेयास्ते होरिकैर्द्वादशमाद्यैः ४० मेषो हरौ चापधरेश्च जाद्याः कन्यो
त्तनक्रे वृषमृगाश्रवांशाः कुंभे घटे वैणिके भतुलाद्याः कर्कालिमीनेषु च कर्कजाद्याः ४१ शरेषु नागाद्रिसमीरणा
नां भौमार्किजीवज्ञसितास्त्वधीशाः त्रिंशांशकानां विषमे समे तेषूत्क्रमाद्विलोमः खलु जातकेषु ४२ अथ चवेंद्र

शां. हो. ३

चतुष्टयं केंद्रकं तत्र सप्तमं सप्तमभं स्मरभवनं तथा परं धनलाभसुतनाशुभं सहजशयनवांत्यमपोक्लिमं ४३ मूलत्रिकोणं
नवपंचमं तत्स्यात्त्रित्रिकोणं नवमं च तत्र षष्ठं त्रिकोणं रिपुभं निरुक्तं तथाष्टमं वै चतुरस्रसंज्ञं ४४ उपचयं लाभाव
रिषष्ठगेहं प्रोक्तं तथैवोपचयं त्रिकं च षडं त्यं रंध्रं च निजं च निवाशं वदंति तमाख्यं विबुधा वदंति ४५ लग्नं मूर्तिः कल्पमाद्यं
वपुः स्याद्देहं देहं चोदयाख्यं तनुश्च स्वं कोशार्थाख्यं कुटुंबं धनं च प्राप्तिरिति फणश्रोत्रमाख्यं व्ययं स्यात् ४६ बंधुगतं येवा।
हनं वेश्म वेषु गेहं पातालं हिबुकं सुखं च सुखं च तत्र भुक्तं नीरं मंत्रं जलाख्यं संज्ञा प्रोक्ता तुर्यभावस्य तज्ज्ञैः ४७ दुश्चिक्यं वि।
क्रमपराक्रममंत्रं तृतीयं भ्रातृस्थानं सहजं भंगादि तत्र राशेः स्याद्दष्टमं निधनं जीवितमायुरंध्रं छिद्रं ततो लयपदं स
छिद्रपामसंज्ञं ४८ व्यापारमेवराज्यमध्यकर्म मानस्पदं तज्जातकं च राज्यम् खमंबरं वै गगनं नभश्च व्योमाख्यमृक्षं द
शमं च राशेः ४९ विद्यात्मजाख्यं तनयं तनुजं वाक्यबुद्धि मंत्रं किल पंचमं स्यात् गुर्वाख्यमृक्षं नवमं तपश्च भाग्याभि
धं धर्ममथ श्रुभाग्यं ५० जामित्रमस्तं मदनं युवत्यं तनस्यरंमदः स्त्रीकामाख्यमिति प्रोक्तं सप्तमं पूर्वसूरिभिः ५१ षष्ठं शत्रु
रिपुद्वेष्यः सपत्नाख्यं च वैरिभं भवलाभागमप्राप्तिमायमेकादशं स्मृतम् ५२ विज्ञैर्व्ययं खेदलीलाविलासे समस्त
रत्नाधेपुंजरायोरितो च होरासारे ग्रंथे होराप्रकाशे राशिभेदाध्याय आसीत्तत्र एते ५३ इति श्रीशिवो होराप्रकाशे राशि
भेदाध्यायः प्रथमः ॥ ॐ श्रीशिवः शिवाय होराविस्तृतिर्विविधाः शाकरूपं जो क्रमाज्जिकर्तो नारी नां यत योग्य विभिः स्मृताः ।

कालस्यात्मास्याद्दविधिस्त्वमिंदुः सत्वंभौमोवाग्बुधोङ्गः स्वेर्मौकिंः दैत्याचार्योगुरुश्चधन्वामरेज्यः सोष्टव्यानेसूरिभिःसं
प्रदिष्टः १ नयोरवीङ्गकिलसैन्यनेनाभौमाःकुमारः शशिजोनिरुक्तः सन्मंत्रिणौदेवगुरुश्शनाख्यौ सूर्यात्मजःसेव
कसंज्ञकःस्यात् २ रक्तःसितोरक्ततरःसुनीलः पीतोनिशुक्लस्त्वसितोचवर्णाः सूर्यात्पीशाद्दहनांबुभूमिलामोद
रःशाक्रशचीविरिंचिः ४ प्राच्यादितःसूर्यसितारराहु मंदेंदुसौम्यागिरिसोदिगीशाः वेलादिनाथाःक्रमशःसुरेज्य
मुर्वामरेज्यावनिजेंदुपुत्राः ५ क्रूराविस्राद्दमंदार्कभौमःपापःसौम्यस्तेपुनःक्षीणइंदुः पूर्णोश्वेंदुःसौम्यशुक्राम।
रेज्यःसौम्यःसर्वैरत्रशुभावलाढ्याः ६ विप्राधीशौजीवशुक्रोकुजार्कौ राजन्याजन्यानामोषधीशोविशांच शूद्रा।
णांज्ञः श्वांत्यजानांचमंदः सिंहीसूनुस्त्वेच्छवंशोद्भवानां ७ शोक्रानराःसूर्यकुजामरेज्याः क्लीबौशनिज्ञौयुवतीसितेंदू।
सत्वंवीज्यत्वणादाधिपाःस्युरजःसितारोस्तमसोनमश्च ८ त्रयःकषायःकटुकौकुजार्कौपटुर्विधुर्मंदतमोवनीद्दौं
अम्लोशनाख्योमधुरःस्वरेज्यः शोक्राग्रमीषट्क्रमसनायकाश्च ९ अयनक्षणवासरत्वमासाःक्रमशःपक्षसमाधि
पाःस्युरर्कात् धरणीसुतपूर्वकाधिपाःस्युर्देहनाह्माव्वजलानिलादिकानां १० यशोलोकेशोक्रमादित्योसितेंदू
पितृलोकस्योतिर्यग्बुधोगुरुःस्वर्गीरविजोनरकाधिपः ११ सितेंदूपितृलोकेशोमंदजोनरकाधिपो तिर्यग्लोकस्य।
सूर्योरोकेचित्स्वर्गाधिपोगुरुः १२ अजोक्षणक्रककन्यकाकुलीरमीननौलिकः क्रमाद्दवेस्तुंगभान्यतोयुनवनी

ग्रं॰ हो॰ ५

5

चभे १३ दिशो १० ग्रणा ३ गजाश्विन २८ शराविंद्रव: १५ समीरणा: ५ नागाश्विन: २७ करोद्भव: २० स्वेस्तुनंगजलवा:
१४ ह्यरेरवेर्नवोलवाख्रिकोणाकंपरेस्वहम् वृषेविधोर्लवांगजाग्रुणापरेत्रिकोणजा: १५ कुजस्यभास्कराअजे त्रिकं
णजा:परेस्वभवम् यतुर्धरेदिशात्रिकोणजापरेस्वभम् १६ घटेभगा: शरेंदव: त्रिकोणका: परेस्वभम् घटेशानिस्त्रि
कोणजानवापरेस्वगेहजा १७ बुधस्यतुंगजाख्रियोंशरेंदव:परेशरा: स्वभंपरेत्रिकोणजादशापिमस्तनावुधे: १८
प्राश्चरवेर्मेदसितौमममोद्दे भौमेंदुजीवाश्वहृदोनिसर्गात चंद्रस्यमित्रेरविसौम्यसमा:स्युःकुजामरेज्योशनमार्कपुत्रा: १९ भौ
मस्यमित्राणिरवीज्यचंद्रा:शत्रुस्समोसुक्रदिनेशपुत्रो बुधस्यमित्रेर्कसितावरेंदु: समामहीजामरपूज्यमंदा १० जीव।
स्यमित्राणिरवींदुभौमा: शनिसम:सौम्यसितावरीस्त: सितस्यमित्रेशनिसौम्यपुत्रौ समौकुजेज्यावरिपूरवींदू २१ रवीं
दुभौमारिपव:शनेस्यु: समोगुरु:सौम्यसितौचमित्रे मैत्र्यादिवक्ष्यंगदितंनिसर्गात्स्थानेजातकशास्त्रविद्भिः २२
तत्कालिका:स्यु:स्वगृहादनभोगा: खविक्रमायांबुधरनव्ययस्था: एकत्रसंस्था:समधर्मपुत्रोपगा:निगालेरिपवोभवे।
ति २३ मैत्रीवक्ष्येभावत:कैश्चिदुक्तं नेनस्फुटीयत्स्यादिकानामतेहि लग्नेनसंगीयथास्थानसंस्थे:खवेदमैत्रीयोगाद्वैविचि
विंत्यां २४ सौम्यायनेसूर्यसितेस्वभौमायास्येशनौदुक्षुभयत्रसौम्य: वीर्यान्वितश्चायनवीर्यमिंदुहृदस्यवलीस्याद्दिनके
विद्भुधः २५ गुरुसदासोमसुतोदिनाद्रात्रौमध्यंदिनेर्काररविजस्त्याने चपाभवेशौनकृविनिशीथे सुक्रोनिशांतेकु

स्वतोवलीयान् २६ लग्नस्थरेग्यंद्दस्थतौकुजार्कौ मेषूरणस्तेरविर्जोवलीयान् वसान्तस्ते भार्गवयामिनीशो दिशांवलं प्रोक्तमि
दं स्वधीभिः २७ स्त्रीलग्नगौ वीर्ययुतौ सितेंदू पुंसो ब्राह्मनास्तेवगनावलाढ्या पक्षे सिते वीर्ययुताः शुभाख्याः सितेतरे पापनभ
श्चरेशाः २८ वक्रोपगणोचोत्तरगो विरते चेष्टावलं वदन्ति समागमेपि कोष्ठिलिवार्केन्यासिताः सवीर्याः नक्तं कुजेंदुर्ज्ञर्कसुताः सदाज्ञः २५
शेषायदृक्ष्वकेन्द्रखगावलाढ्या षंडोचमध्येचरमेषुवन्यौ केंद्रादिगास्थ्यंतममध्यहीनाः स्वतेस्वरादागदिताः सवीर्याः ३०
चंद्रोत्लग्नकुचोदयकन्यावेदाः स्निग्धाविलोमाविपुलाः सदीप्ताः सौराः सौम्यज्यसितेंदुसूर्याः प्रोक्ताः निसर्गाद्वलिनो भवंति २१
युवाकुजाः शिशुवुधः सितामकौतुमध्यमौ शनीज्यराहुभास्कराः सदातारेद्धवेवराः ३२ स्वोच्चत्रिकोणाद्देष्काणांश
वर्गोत्तमाधिमित्रनिलवाधिसंज्ञाः चंद्रान्विताः सौम्ययुतेदिनः स्याद लीनपापेत्तणयुग्मदेशाः ३३ नानाग्रहाः स्वोच्च
द्वाधिसंस्थाः वक्रास्तगामिग्रफलंप्रदद्युः विचार्यसम्यग्वलतानतस्यात्फलं प्रवाध्यंस्वाधिपाखगानाम् ३४ नीचा
धिसंस्थोघ्यव्याधिशत्रू गृहाश्रितोयस्तपराजितः स्यात यद्देष्यवालप्रकरोग्रहेंद्रः सर्वैर्निरुक्तोविफलो मनीषैः ३५
स्फुरोशिसारश्चतरश्रगात्रः श्यामारुणोत्रुद्धपटुःपृथुश्चपित्तस्वदृयोल्पकचोगभीरो नात्यशक्तो कर्कोमधुपिंगनेत्राः ३६
कामीमदन्नर्मध्यवपुस्तवक्राग्रन्नः सिताक्षंचितह्रस्वकेशः यमेक्षणोवानकफीसवृत्तः स्यादकुसारः स्वभगः सशोकः २
हिंस्रोयुवापैतिकररक्तगौरे पिंगेक्षणोवह्निनिभः प्रचंडः स्फूरोत्तुदाराः सत्रमस्त्रिकोणोमज्जाधिको भूतनयः स्वप्रगा

ग्र॰ हो॰ ५ वेः ३८ भाला:कलात्तोमधुवाक्छिरोषीत्वक्सारकः प्रणामतन्त्र:शिराद्या:रज:कुमारोश्वणमध्यदूयोरकेत्तगोष्टेंद्रख
न:स्वहष्ठः ३९ दत्त:सकाम:सफला:सगौर:श्रान्तास्वहूमौंकेवत्तुद्धिमत्त्वः मेधाधिकः सिंहरवःस्वहूइपिरोहणो
ऽस्वतन्त्रस्वरेज्यः ४० काव्यः सकामः समदेमगामी प्रणामो जोवानकफी स्वकांतः स्त्वहूमदो:सुकवलोद्रजाद्वः सु
वीमवक्तामितमूर्धजःस्यात ४१ मूर्धालसःकृस्नतनुःकृशांगःस्यात्सहाप्रसारोमालिनोनिदीर्घैः क्रोधीजगायेगहर्षो
कस्तुः सपैत्यवायुःपृथुरोमवेनः ४२ दीप्तास्तुस्याद्धर्षिताख्योप्रशांताशक्तापीडासंयुताचाप्यभीताविकल्पाख्यास्या
त्खलादीनसत्तावस्थाप्रोक्ताविचराणांदशोवस्म ४३ दीप्तः स्वोच्चेहर्षितोमित्रगेहेस्वस्थः स्वदेमोप्यवर्गेप्रशांत शक्तः
खेटःस्यात्स्फुरद्रश्मिजालोविकल्पःस्याद्धावनातेमरश्मि ४४ पापाक्रांतात्पीडितःसंप्रदिष्टोनीचेदीनाक्रमस्थोविलो
म्यःधीनःप्राहुस्तेगसंस्थोदयोजाद्यप्रोक्तःखेचराणांमवस्थाः ४५ दीप्तेप्रतापीविजनारियत्तोनरःसदाचारहरिप्रिया
मेः भवेत्स्वसेत्सगराजाधिकोवानरेंगमेघाःस्वकुलप्रमानान् ४६ स्वस्थेमहाजाविजयारियत्तो उर्वंश्च्युक्तोविजनारि
संगःचभूपतिःस्याद्धरदनाद्येप्रौक्तोनरःसन्मतिभूषणाद्यः ४७ हर्षितापकनकामीजनेसहिलासमनिभूषणःस्वावे:
संयुतोभवतिकृन्नरोनाशकोत्रिपुगाणस्यहर्षिते ४८ शांतेभवेत्त्रावनमित्रयुक्तःपरोपकारीसत्कृतःप्रशांतःशास्त्रार्थि
कारीन्तपतिप्रधानोजायाविलासभूतःस्वतंत्रः ४९ शक्तीनिशक्तोमत्रजोमिहेतापरोपकारीस्वजनप्रसन्नःविख्यातके ५
5

त्रिः सत्यांसुशीलः स्वर्गंयमास्याधिकविभेवेत्तः ५० यशोपकोशीविगतः त्वः स्याद्धलेनहीनोमलिनः कुयोगः प
राभिभूतोरिपुणामत्रषष्ठोनभक्षारेवेद्विकलः प्रसूतो ५१ प्रपीडितेशात्रभयानिवृत्तः प्रपीडितः स्यात्सततंमवष्ठः
निजस्थलाश्यंबलनत्वमेति विनोपसंगेख्यसनाभिभूतः ५२ दीनेनिरीमेन्लपमात्रभीत्याप्रक्रमोभवेत्रायवधेननम्रः
सजातिवैरोपिविहीनकांतिमंत्यक्रनेनिःइविणेनहीनः ५३ विदेशवासीशविणोमहीनः कांतानिविंतापरिमश्रवितः
मर्म्मीः सकोपोभवतिप्रसूतो खलाभिदानेकलहः सवैः स्यात् ५४ सदाभीतिप्रुतोमवष्ठाः त्यक्तोजसाजनमयनेन
हीनः अरातिभूपादपितस्कराद्वाकायोदितः स्याद्धसनात्रक्तः ५५ इतिदीप्तादिफलम् स्वभेविक्रमेपादद्दृष्टिस्त्र
द्देस्यात्रिकोणेर्धदृष्टिः घूनेसुपूर्णादृष्टिः त्रिपादावनथोहमेदृष्टिरेवं स्मृतादैरैकदैर्घ्याशास्त्रदृष्टं ५६ त्रयोसुपूर्णादृष्टि
स्त्रिकोणेयथायानथासूर्यपुत्रस्यावेविक्रमेव धनर्थोविलनैधनभूस्तनस्यविशालाः स्मृताहृष्टिरेवंग्रहस्तैः ५७ विज्ञ
ह्ममोविवलीलाविलासेसम्यग्वाधेयंजराजोदिनेव होरासारेशेभ्रहोराप्रकाशेध्यायस्त्वामीनवेदभेदः प्रसर्गाः ५८
इतिग्रहभेदाध्यायः समाप्तः अथप्रवक्ष्येगगनेचराणांबलानिसम्य
ग्मानिसंमतानि विलावलेनैवनशक्यतेत्रफलंप्रवक्तुंकिलदेवबि
द्भिः । दृष्टोदृष्टोनेप्यचेकादिपोग्रेकोदृष्टेनालिप्तिकायाद्दृष्टाः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
०	१५	१४	३०	०	६०	४५	३०	२५	०	०	०
०	श	भो	जी	०	०	भो	जी	श	०	०	०
०	६०	६०	६०	०	०	६०	६०	६०	०	०	०

इतिदृष्टिस्तानान्तंवक्रमितम् ॥

बृ॰ हो॰ ८ 6

अधोवक्त्राः षष्टिसंख्या ऊर्ध्वजस्य वेदेनागैर्गीष्पतेः षष्टिरुक्ताः मूलं नित्यो वा गणवेदाः खरामाः मूलं षष्टिः पंचवेदाः ख
रामाः २ निष्क्रान्तोच्चे विच्युतो यमस्य नेदेनेन षष्टिन ल्याः कलाः स्युः ३ एकादिशेषे ध्रुवकोनरेण लवादिशेषे नि
हितेव रामैः लब्धयुतानेषु च यतो येनाः लवादिकाः स्युर्नराहू प्रशस्युः ४ नेषोनखेदेरसभाधिकस्त्र शशाङ्कार्धयुक्त
दुरुद्ववशेषराशिः दशाहनमत्स्यलवान खेत्राषष्ठाप्रयुक्तांगवलकलाप्यम् ५ स्वलत्रिकोणाच रणोनरूपं स्वदेंद
दलं मित्रगृहे चपादम् त्रयोदशं मा शास्त्रयमित्रगोहे समेषु भोगा स्वरि भेनयोगाः ६ देशाः शाकः स्यापाद्यिशत्रुगेहे स्या
न्नवले स्त्रीघपतेवंशान्त कार्यवलेक्यं भवनादिकानां प्रोक्तं बुधैः सप्तकवर्गवीर्यं ७ स्थानाख्यवीर्यं त्वथ दिग्बलं च
कालाख्यवीर्यं च निसर्गकाख्यं चेष्टाबलं दृग्बलमेवमेतत्प्रोक्तं बुधैः षड्विधमभ्रगानाम् ८ सप्तैक्यजं तत्रगवल
मुमोजके स्त्रीवीर्यं त्रिलवाद्रूपं च स्थानाभिधं पंचविधं हि वीर्यं निरूक्तमेतत्र जनानकर्तैः ९ ज्ञगुरुमृहाशेषण
तो स्मिन्भूमिपुत्र्यः पादवलं न षष्ठ्ये जे गृहांशके स्य पंकुजार्किसौम्यप्रबलदृष्टाविनारंनिलावन १० केन्द्रादिगा द्रूपद
लं च पादं षष्ठांतिविदावलमर्धनूनम् भेनेसितेभूतयमोवमध्ये सपोजीवाः प्रथमेदकेंद्रे ॥ भौमारार्कोश्चाबुधेद
लिप्तवाः लग्नेजीवाहोयनादस्तभावम् षोडश्रुकायामिवीणात्रभद्रांदिग्वीर्यं स्यात्तद्वीर्योक्तवनेम् १२ दिवेंन
तेवेंदकुजार्कजानां षष्टिस्तं जीवसितोसमूनाम् रूपंसदात्रयननात्रनाख्येवीर्यं त्वथ्यपदवलं प्रवेदिम १३ ॥

व्यर्कः शशी वेन्दुसमाधिकांशो वक्रेतिनष्टंगवलोकवत्स्यात् सितासितेनष्टसतांबलानां षष्टिघ्नतंशीनरुचेत्त्रिनि
घ्नम् १४ अग्राख्रिभागोष्टबुधार्कमेहाय त्योतिरूपंबलमत्र नक्तं चन्द्रोशनारात्रिनिशेखरेज्याख्रिभागसंज्ञंबलमेतरु।
क्तम् १५ वर्षेस्वमासेस्वदिनेस्वहोरास्वपीदृष्टक्रमेबलमंघ्रिवृद्धा प्रोक्तंस्वकालाभिधमेववीर्यं चतुर्विधंनातकपा।
त्रविद्धिः १६ अथवर्षेणमासेशानयनेकरणकुतूहले ॥ द्विघ्नाग्निपिंडोब्दभुग्युतोर्कघ्नांत्रांगाग्निह्नवांग्निह्नतःफले
युतेवेदैगुणोख्रिदिहृतेनिशेष तर्कोहृतलब्धलेकरणेहृमासपो अथग्रहलाघवे द्विघ्नाग्रंग्रहलाचवघ्नुनिचयपष्ठ।
कोहृतैःषड्गुणादैःपड्गरहैष्टयुतःसवाणतपनःशेषष्टांगाप्तिभिः खोज्येशाविहृतःफलेग्रणयमन्तेचक्रेनिघ्ना
ह्लाखोपेतेदिग्घ्नतेनयौविहृतेकेलांकास्तमासासपो ॥ मुक्ताःसदायमलवैःशशिजस्यसिद्धा यास्येग्रुरुकश।
निविषौःसहिनाविहिनाः स्वगृहस्थ पथिवणस्तनथाविमालोनानाविह ह्विलभवेद्दलमायनाख्यम् १७ रवे।
र्हिचमिदंप्रोक्तमायनाख्यंवलंबुधैः चेष्टावायनयोर्योगोचेष्टावीर्यंभवेत्कुजात् १८ क्रांतिसायनमर्कग्रहलाघवे
स्मृःसंकांनिखवाष्टयोस्वरकुत्ताघेलाभयोद्युमयस्त्रिंशतन्वध तीनवागिनिधयस्तैःसायनांशग्रहात् बाणेशा
धृक्तांभागसंख्यकयुनिशेषेघ्नायाताहृशाप्ताप्याहिग्धिहृतालवाधिपमानतिकचयोलाभवेत् स्पष्टमध्यम
योर्योगदलनंचेचवलंभवेत् चेष्टकेंद्रंकुजादीनांनत्वलेनगवीर्यवत् १९ सायनोर्कस्त्रिभयुतोप्यर्केंदुःकेंद्रके

श्री॰ हो॰ ७

तयोः स्यातां मन्नावकत्वृह्ह विधौ नग्राम्वलायाद २० यकोनवं नृपकमद्दिभक्ते निसर्गकांख्येवलमुक्तमेतत् मंदा
रसौ मेज्यासितदिजेशात्तौ द्वात्रुतौ वौगरितं पुराणैः २१ ग्रहेशानौ विवेत्युद्धे वीर्यं संस्कारखब्धमाने वीर्यंदयोस्त्वरवि
वरंवालविश्लेषभाजितं २२ स्वसामध्यस्यवलेकार्यं याम्याद्दिकस्थेवलेक्रमात् स्फुटेवलेतयोः स्यातामिनांतिदेववि
दोविदुः २३ महद्दिपादमद्दितेखयरहद्दिविवर्जितं क्रमाद्दिकतौ नाडी नाथद्वलेकं स्फुटं भवेत् २४ तत्त्वादिका
नां वलवमीजंच नरक्ष्मत्तत्याादिद्दकीटनीराः जायांवुलग्नांवरभौनिनाले स्यात्पिवलं वेगवलोक्तवर्त २५ स
रष्टिपादान्वितमग्रहष्टिविवर्जितं दृष्टियुतं स्वतुर्वीः तत्वादिकानामपिभाववीर्यं विचारणीयं विवुधैः प्रयत्नात्
त् २६ येवेद्दतं गात्रवलेरसद्भे सेकभवेयुर्निजरश्मयस्ते स्वतुंगचेष्टवलचानस्सलमिष्टाख्यमेकोनवला
श्वकष्टाम् २७ विज्ञक्रमेणोविटलीलाविलासे समपरवोधेपुंजराजोदितेच होरासारेशंवुद्धारायकाशेष्टवीर्यध्यायः
पूर्णोभ्यासीत्तृतीयः २८ इतिवलसाधनध्यायः २॥ ॐ वलान्विनावकोसितौ ∴ सुमायरोवोपदयेवभवेनाम् तथांग
नानांशनिश्वभिनौवा नराभवेन्द्रधर्ममपुङ्गवश्च १ हीणोविधौचापचयेकुजेनदृष्टेपिगर्भस्यमृत्योपिपापगा सुमातदा
गीष्पतिनाश्रदृष्टे हीनेशुभैयोर्यौगमतोन्यथान २ निषेकलग्नात्शियथासंयुतोवनथानन्तमः मृकृशोमेषुनेस्यात् ग्रस
तवचरेसंयुतवीतितेषुमरोषः शुभैर्दृष्टोमयुक्तहिलासेः ३ हीणाम्वतःषोडशकेनिशायानासात्पजेनमप्रकमत्रय ७

वेत् समैनराणां विषमेंगनानां गर्भो भवेत्पुरुषोस्य योगात् ४ स्थानैः स्वरस्यास्वतस्पुरुषस्य दैर्निजांशगोस्त्रोपदयस्थितैश्च त्रिको।
णलग्नोपगतैस्तरेज्या वीर्यान्वितैर्गर्भसमुद्भवः स्यात् ५ वीर्यान्वितैर्लग्नगतैस्तरेज्यै त्रिकोणसंस्थैर्यदिवात्रयोगे स्तु निष्फला
लिहतबीजकानां बीतोक्तिपाद्याः स्फुतिवर्जितस्य ६ यथान्नगाधौ हि मनोस्वभावे ततो न तच्चागर्भगतेवजन्तुः सूर्येरवेर्मेदकुजोत्र
पुंसो रोगप्रदोशीनरुचेस्त्रियस्य ७ स्वधैर्यमारोततनेतज्ञसास्त्रियश्चौरोमस्तिरोनयोस्ते: मेहेनवारेण दिवाकरेन्दुयुक्तौवृहस्पतौ
नियनेतयोर्वा ८ स्वतेस्थितोरेन्युगतौयमार्कौ प्रभुःस्त्रियंमेलयातश्च वंध्या क्लिङ्गस्थितौवैन्द्रयुतौस्तयोर्वाथवा कार्कावुभावपद
तौगनानां ९ स्तनयुग्मा क्लिङ्गयोःस्थितेज्यमेषौगर्भस्ववाधमिस्वतेह्रमास्थिते क्लिङ्गेश्चरे क्लिङ्गगतेवलान्विते पुष्पंनविङ्गेन्यव
लाम्बरभेदम् १० स्वपञ्चकफलंपुष्पंचन्द्रस्वतेकुजेक्षणं पुष्पेविविन्वणोभंगुरोमाजिह्ववणोभं ११ स्थितेष्वतपाप्रोक्षकस्य राहो
जलसमंवरेत् शून्यप्रमेस्वभावस्थंमार्गेयात्पबलेगृहे १२ पुष्पमेतितज्जलंतभौमार्कौ पीतलपरेक दिवानेवदेह्राहो
पीडाकरमहन्निशिम् १३ दिवार्कशुक्रौपितृमातृसंज्ञौ नोक्तंशनीन्दूमहाजेनयथानत पित्र्वमातृस्वस्रसंज्ञितौवा तयोःशु
भावोजसमर्क्षगौतौ १४ क्रूरान्तःस्थोलग्नंचेद्धोतिषेके क्रूरैःखेटैःसंयुतोवाथदृष्टो सौम्योस्त्रेतौ वीक्षितोनैवयुक्तेनारीगर्भेण
त्विताम्वतुमेति १५ चेज्ञातनोर्वायद्दियापरविद्वं वध्रुस्थितेर्भूमिस्वतेह्रमसे यदाकुजार्कोयदिवंधुसंस्थो दोणानिशीथस्मा
तिवक्रवत्स्यात् १६ शुक्रोयमामंदयुतेथवाह्रपुंसाद्दान्तनस्थः स्वतमात्रहन्ता सपापकः कर्मगतोथवावेद्दिवाकरो मातृरन्ति
पुत्रः स्यात् १७ दीर्णविपुपापयुतेवमातृस्स्वतस्तथार्केणानकस्यन्त्रनम आपिभवेत्पापनिरीक्षितोतौ मिश्रं विमिश्रं शुभदैः
शुभंस्यात् १८ सप्तमस्थे दिवानाथेलग्नस्थेयरणीसुते पाद्यप्रहारात्रिपनंजायतेनात्र संशयः १९ कलिलेचवर्त्तनंमासेवास्थि

शा॰ हो॰ ८

त्वग्रोमाङ्गमः स्मृतिः उरवेगाम्रुक्तिसंभूतिर्मासेध्यापानतः क्रमात् २० शुक्रारजीवार्कशशीयमत्तत्लग्नेशशीतांशुदिवाकराः
स्युः मासेश्वराक्षैः कलशोऽस्य पीडा यातो हतैर्वीर्ययुतैस्तु पुष्टिः २१ वीर्योपेताः स्यान्मासपः स्वोच्चगो वा वृद्धिं गर्भे स्वस्थे वैरिणि त्रवी
र्यः अस्तं याते नीचगः पापयुक्तः तस्मिन्मासे जायते गर्भपातः २२ यमारौ लग्नगौ क्षीणा गर्भस्रावं तथा विधौ न भेदहेतुस्तु तेवा
गर्भपातः प्रजापते २३ ओजर्क्षे काशेषु गतो नरवीन्द्योस्लतौ चपुंजन्मकरौ निषेके समर्क्षे कोशोपगताः सितेन्दुरपरात्मजाः स्त्री
जननप्रदाः स्युः २४ गुर्वर्कयोश्चापगतान्वयग्रमभौ शोज्ञतहृष्योः पृथुगलेन तथा स्यात् नदस्थकन्योपगतैः सितमकलाधरैः स्त्रीयु
गलेसवीर्यैः २५ ओजेन्द्रलग्नौ सितजेन तद्दृष्टे समौजगो वा द्विजराजसौम्यौ ओजांशकेभार्गवलग्नसूर्याः वीर्यान्विताः क्लिवकु
त्रुकरास्तुः २६ समौजभस्थावपि लग्नहृष्यौ परस्परं वेत्यरिपण्णतो वा ऊजोस्मकुवाशनिसौमजो वा नदस्थतोड्क्लीवकरोनि
रुक्तः २७ पशुविलग्नोंऽत्यलवे प्रदृष्टे सौम्यैन सौरेणच वीर्ययुक्ते यन्त्वेशकस्येरविलेश्चवेदेर्गर्भो भवेदाधिकजन्तुकस्य २८
भौमस्यदेष्काणगते हिमांशौ पापान्विते पापविलग्नके च सौम्येग्रहे राष्ट्रयतोपयातैः सर्पेणसंवेष्टितगर्भएव २९ असम्हदैर्ष
यक्षितैः शुभस्य ह्यहिविवर्जितैः निषेककालिके वंदेन्द्रतिर्बुधैस्तु योषितः ३० सूर्योऽज्ञमेदेमेकेरेत्पलग्नेदृष्टे भवेद्दामनकःस
पापैः धीधर्मलग्नोपगतेः स्त्रोष्काणो भुजान्त्रिशीर्षस्त्रविवर्जितः स्यात् ३१ विलग्नद्रेष्काणगते महीजे निरीक्षिते सूर्यशनीज्ञ।
भिश्च कुर्यादशीर्षं हनभेविवाङ्कंपमैविपादं नशुभेक्षितश्चेत् ३२ आद्यौ द्विमूर्तिद्वितनुः स्वकीयं फलं प्रयातोः पितृमातृवेदो
मयेस्त्रमध्यंवरमेति तत्कुंभभाशुभं वापगे कल्पनीयं ३३ लग्नेन्द्रतः केन्द्रगाणान्त्रिकोणसंस्थः शुभैस्त्वायगतेः रसौम्यैः ८

गर्भेस्तदानीमशुभं प्रसूतः स्यात्पीडितो न्वितस्तिग्ममयूखवक्त्रा: २४ त्रयो त्रिकोणगेशोर्षवलहीनैर्नेभश्वरैः सवपापकरैर्वदि
शुणः स्यान्नराशिस्थः २५ भागोलग्नस्यैकेस्तनो शून्नस्य संदेवेतयान्त्य निरच्यत्रयेणाम्रालेयो शोनवदेवनिषेके स्तुतिस्याद्दग
दैः भावसंख्यैः २६ उक्ताया योगावेवराणांवलानोपापास्तेस्युः सौम्यदृष्टाश्च युता: मत्येवदानां मत्फलांवाविदरयुमिश्रे।
मिश्रा हृदोका नैर्विवियां २७ विज्ञ हृस्येवेदलीलांविलासेसमस्याखोपेभुजं रा जो दिनेव हेरामा येव शोभ्र हेराग्रकाशे गर्भा
धानाध्याय श्रासीन्त्वमुणी: २८ ॥ इति गर्भाधानाध्यायः ॥ ओं समत्य ज्ञाने न्त्न साधानकाले यो गात्रकाश्विंनयेदानकंदैः
यदामर्वे प्रसूतः सूतिकालान्यो क्ताकेवेनफलं तैर्गहाद्भिः । प्रथमेकमसुदिनीपतिस्थितैः समंमेवदतिवायरापणः बाल
श्राद्भमगवाप्रजन्मभेपंचमेत स्तुनिसंमतेत्विदम् २ तन्कालनक्षीनोस्तु नवांशकाश्रजामित्रगेशानकवीश्रसूतिः ल
ग्नस्थनेदांशनपनेस्तु यदास्तेवेग्रयातेह्निमगोस्रसूतः ३ यस्मिन्विधं काशगतेविधोनराशिश्चितेस्रेस्थस्तः प्रसूतिः
वस्तानलेशेवलसंयुते वगर्भस्तदानीमसुखेस्तुतः स्यात् ४ यदोदयेक्तो मवलस्तनस्यादिवंकाभयौः साहित्तोत्र राशिः
तावविहिनराशिगतेस्वगांके भवेत्प्रसूतिः प्रकृतस्त्र केविन ५ यावान्नदेनिस्तुनिशोर्नवांशस्तावद्भने वसत्र निशोञ्छेनः स्या
न् युराविसंवः काश्विनात्सूर्वं नराशिनः कालविनिश्चयः स्यात् ६ श्राधानकेवरपृदेदशामेप्रसूतिः प्रकादशोस्थिरस्
हेरुभयर्कमासे प्रतीर्थेंदये श्रामिरमासुभयेकराभ्यां पूद्वोदयेश्र जननेभवंतीह पट्भ्याम् ७ लग्नेश्रुमिंहाजहषस्थिते

प्र॰ दी॰ २ 9

ष तनुस्थे कुजे सूर्ये युक्ते वा यदा सार्कौ कुजौ भांशसमे चगात्रे स्याद्भे केनालकवेष्टितांगः ८ रवौ चतुष्पदस्थिते वि
देहसंस्थितैः परैः बलान्वितैः समेतायमौ सन्तु युक्तकोशवेष्टितौ ९ सौम्यस्य भांशोपगतौ यमौ रोवालं सदंत कुरुतः प्रस्
तौ तुलीर लग्ने हिमगौ नतरा च मे वारहेष्टे समन्तु कुब्जकः स्यात् १० देवैस्त्रिभिश्चान्त्यगृहे मे धूकः स्यान्नवांशे विनश्येत् स्वजंहि
तीये हन्यान्ततीयेभगिनी च तुर्थे समातरं भातृमितेग्रजातम् ११ बृहस्पतिर्मातृ शुभे फलं स्यात्सार्के पराजन्म भवे
त्स्वलंतः तमयोर्धृ पंक्तोयुग्मे दिजस्युः स्वपानवंशे च निहंति नातं १२ कर्कालिस्थेत्वांतगेः पापैः भौम्यस्य बीक्षवे विपोस्य
कपायेति तेमद्रि दृष्टेगोः स्याद्विरेतात् १३ लग्नेकृष्णेबं स्युतेवायदा सिंहाजवा पांतगतेस्तुपापैः वृषेविधावकेप
सौरदृष्टे पंग्वन्धः स्याच्छुभदृष्टिहीने १४ क्रूरैर्ग्रहैः संधिगतैः शुभालोकनवर्जितैः द्विमांशुसहितैर्वाल्लोजडः
स्यान्नात्र संशयः १५ सिंहे विलग्ने रविशीतभान्वोर्मेतारदृष्टे कुरुतोनिपाप्यां शुभाशुभेवक्षुपनेत्रयुग्मो वामे द्विन
स्यवृद्धे नोंत्यगोऽयात् १६ विलग्नगोर्के जविपो स्यथवनीवरोरवा विलोमजं जन्मसूमिजे समभागवेष्ट्वनालकः १७ वि
लग्नभांशाधिपतौ विलग्ने विलेमसंस्थे सति विग्रहे स्यात् क्रेशान्वितं व्यलगनेत्वृजन्म शुभेस्रहृष्टे वनतौ स्ववंविहि १८
न प्राग्विलग्ने च विधौ न यश्ये जीवोर्के युक्ते सितरंव यदा सार्के विधोपापयुते युते द्रोस्याज्जारजातस्यतथाह्विजन्म १९ ८
नीचोपगाः सूर्ययुक्ते ज्येचेद्राः कुर्वंति ते जंमद्विजारजातं यदा ततोस्पृष्टेस्वजेन रहिः शुभे स्वचंद्रोदयभार्गवाख्योः २०

चंद्रे गुरौ तेत्रगारचवावेस्तरेज्यपक्षे कैस्त्यपृहस्थिते न्नेप्रोहकाणेष्वनवांशकेवा न जारजातस्य भवेत्प्रसूतिः २१ लग्नं
हृष्यो द्वादशेस्लस्थे शुद्रे गोष्ठे प्रसूतिर्वीतितेनपापाविटैः लग्नेककैदशाग्निक मंदयुक्ते गतो यांस्याष्वद्रष्टुतेप्रसूतिः २२ ल
ग्नेसौम्यवे षमगे सौम्याविटैः प्रालेयांशौ स्वदेर्गेस्त्सुते वा हृ आद्यैर्लग्ने सूनगो वास्तगाके गर्भौ न्नूनं सूयते नाविसंस्थः २३ ल
ग्नेनीरेमंदयुक्ते हृष्टे चंद्रशार्कयुक्तेजैः ऊषरेदेवतागारे कौशगृहे क्रमात्सवः २४ पुंलग्नप्रस्थे भावस्तितेषमशानोपो
ल्पिके गृहे भूपालयेवगोष्ठे चवेदेवागारे मृवोलये २५ वीक्षितेः भौम्यसौमेज्यशुक्रार्केशुरुभिः क्रमात् प्रसवोयंसमा
ख्यातः सत्यलहादिसूरिभिः २६ चरेभांशाचारेण्यांतलपेपाथिस्थान्प्रसूतिर्निस्थिरे स्वकेगः विचरेद्वैः निजांशास्थितेः
स्त्रीयगेद्वेष्टुवीर्यात्फले भांशयोर्द्वीरिकेंद्रावदंति २७ यदैकराशिगौ लग्नचंद्रौ विवर्जितौ विजने प्रसवः प्रोक्तोम
णीथीयेष्वस्तमिभिः २८ तनौ वा भवने षत्वद्वलवशानीं वास्थितेः साधुभिः सूतिः स्यान्नृपालकादिष्वनवायप्र
नरोराशिस्थितः मंदांशोंशगते विधोर्हृत्तकगे नीरांशकेद्वैथवा मंदेनेक्षततेविते न मसिवा भूमौ च नीचस्थिते २९
शुभग्रहैः खवंधुगैः स्वत्वेन संयुतः सदः सुतार्कोमममेस्थिते रस्तदूहेत्तकष्टदः ३० ओजभे च विषमांशकोपगैः लग्न
चंद्रगुरुभास्करैः नरः स्यान्नथापि समभेसमांशगैः स्त्रीनिषेकसमयेप्रसूतिषु ३१ लग्नं विनोजर्क्षगतेपरिस्थान्नसौरो
पिपुंजन्मकरः सवीर्यः बलात् विनौ व्योमचरो नराख्ये प्रसूतयेवा नरजन्मकृत्स्यात् ३२ क्रूरर्क्षगाः क्रूरखगा यदिस्यु

प्र.
द्वी.
१०
10

र्द्विवामगोऽर्धमस्वतात्स्नसंस्था: स्थिरादिभेकैर्जनकोन्यदेशो वद्ध: स्वभावाद्दिग्वशात्रिकेषु ३३ नष्टाग्निलग्नस्य विपथप्र
तीरु: तत्र क्रूरयोर्मध्यगते थवाऽन्ये यमोदये वाऽर्कस्वतेस्तमस्थे पितु: परोक्षस्य जनलाद्विजेम ३४ तन्वर्कवीक्षिते विधोवर्दे
कांशसंस्थिते परोक्षसंस्थितस्य वा पितुर्जनुस्तदा वदेत् ३५ भौमे द्विताववर्कमित्रोगुरावोत दावदेत्पितरं हन्तीति
च रत्नगो भौमयुते द्वितीयो वा तदान्यदेशे जनकस्य मृत्यु: ३६ व्ययत्रमस्थितो रवि: लौविलग्नपे वलोऽस्तितेन्द्रीयपमेगो
द्विवा पिता करगादिनं: मवै ३७ जनोनवेवलस्थिते शनौ नवीक्षिते यदा पिता करगादितस्तथा कुजे दिते थवा भवेत् ३८
मंदात्रिकोणभाग्यदान्कुयीन्मात्ववधं निशि दिवसे पापसंयुक्तोऽदानवेज्यते थाकुजः ३९ सुखेवास्तसंस्थो घदिपापवेष्टि
तोऽत्र कालि वेंद्र युते श्रमस्य: स्फीयमारो प्रसवे स्वसंस्थोऽशुभे: प्रहस्तो जनकस्य रिष्टम् ४० उक्तेन नवमे युते नैयते पा
पावेचरा: अविलापितरं हत्वा वाले जातं समात्मकं ४१ भौमाश्रित: सूर्यसुतन युक्ते भवेत्रिशाजन्म निमानवस्य त
दायमीते पितरं च वाश्रु मर्पो कितेत दिग्वयान्तरे व ४२ यत्र यत्रस्थितो भानुर्मन्दाराभ्यां समन्वित: पितरं जन्मत: एवं निर्
तेनात्र संशय: ४३ लग्नाष्टरिपुजामित्र रिफस्थे: पापखेचरै: सूतेन सार्धं जननी म्रियते नात्र संशय: ४४ सहृत्स्थराष्ट्र
पापेषु माता जीवेद्ववे स्वत: लग्नाष्टमसमस्थेषु मातानाशे परवे स्वत: ४५ मन्दाराभ्यामस्तगो वा त्रिकोणे शुक्रा स्यावेत्य जे १०
तेष्वोजनन्या: दीर्घायुः स्याज्जीवदृष्टे पापिनोऽन्त्रगेमस्तमस्थे मदीजे त्यक्तो न शेषेद्वविजकुजयोर्लग्नलभाश्लगेवासौ

योर्द्दे द्दे शाशिनि यदि वात्ममानस्य हस्ले यातेन्दुर्देर्जेनन समये यन्य हस्ते गताख्र ४७ अथो यस्मृतिकाज्ञानं लग्नेंद्दैत
रंसांस्थितैर्दिविचैरैस्तल्या वदेत्सूतिका वायुग्याभ्यंतरे दृशाकोदितरले यंवेन्नमध्यायिता: पूर्वोहरपेदलेपिवात्मत्रविते व
क्रस्यसोम्य: शुभा नृपाप्या: खलखेचरैस्तुमलिनामिश्रैर्विमिश्रा वदेत् ४८ वक्रोश्च संस्थैर्हिगुणा: स्वराशौ हक्केन वांशे
द्विगुणा: सुवृत्त: नीचास्तगेर्धं त्रुपसूतिकां व्याहोराविदैर्हि त्रिगुणो सकृत्त्वा ४९ तुल्यानि केंकजयदै: स्थितिर्स्यात्स्थि
तिभवेत्सुक्रकाय क्रमेणास्तगास्य हृद्योहृवभेणवापि कंन्यान्नृप्रशंमान्य शरारा सनावैः ५० दोहाजाद्या: किलराशयः
स्युः प्राग्यपात्रिनोयंगगटद्दं विविक्तः प्राग्याग्रवाग्यप्राग्यवायथ्यां स्यांज्ञाङ्गस्तथैवे तिवदंतिकेचित् ५१ अजकवैद्विमिता
वृषवृंकवयो: स्फतिमिता वृषकर्कटकेशरा: मकरबुग्ममतुलाधरकन्यकास्वलिहरौ त्रिमिताख्युपसूतिका: ५२ मात्त
वस्त्वं वदेत्तत्र वा विलग्नतवांशपात् तथैव पातो वांशपसूते: पंमात्रभोजनम् ५३ कथितंमधुरंतत्सलले स्यणपादिकं
स्सहु: सोष्णाद्यरजंकं यंविविज्ञस्वल्पभोजनं ५४ वतकाधं वज्रसंपेयादिमधुरं हिमे क्रोधादिनाकतशनेस्सयारेलो
पादतः ५५ मेषवत्रिपंचाननवापलग्नेविस्तत्पसार्धवक्त्ररोदतिसमखल्पचहस्त्रीवणिजेपरेषु रूपंतिनोज्ञातवलस्यम।
त्वात् ५६ पीसीस्थानिर्देतिणोविक्रमतेवाम: पारेदावरणार्तेविविंत्य: प्रवेषहृयमभेदत्तवामो खदांगनानिर्णयोत्रम
बुद्ध्या ५७ खदांगेयत्रपापिष्ठस्तस्यापजत्मम: वक्त्रयोसैवविज्ञषाविनातत्वहिद्रूपमे: ५८ हारकेंद्रस्यग्रैद्देवीर्यपुमेसौ

प्रं० दी० ॥ ॥

यत्नैवं चेत्तदा लग्नगेहात् तृपेणाभागो वाममंगे निरुक्तं यवाहृपेणोत्तत्तिर्णांगे मुनीन्द्रैः ८९ लग्नोक्तदिशि वेदाग्याः शिरो
ज्ञानिधियानतः लग्नपश्यंतिये विटास्तत्तुल्लास्तरणो विद्रुः ९० दीपः सूर्यादिज्ञतः स्नेहमानं वर्त्तिलग्नादेव मुक्तं प्रग्णोः
शात्वेषाकं मंदपीभिर्नेतम्मात्स्तछिद्याणांपीतये प्रोपपन्त्र ९१ खिड्नांगेस्यात्माल्करोयत्तत्रवापेपादीपस्खालितवच
लद्दैवारंवारंयंगमेवैकवारं तत्रस्योवैस्यात्स्थिरदैन्तदीपः ९२ पूर्णे तैलंदीपकेपूर्वहस्तके चेद्रमध्ये छित्तिभागात्लतीये
वर्त्तिलग्नात्तद्देवप्रकल्प्या वापपापस्म्यस्तुहिमखैः खवग्याः ९३ पूर्वोयिषु शिरोतोयोमध्येसिंहयत्रः क्रमात् पीर्षांगेप्र
मवः पीर्षोत्कराभ्यां सुभयोत्ये ९४ पश्चात्पृष्ठाद्येवापेणा वालकस्यनसंशयः चेद्दानुदैस्तगेपापेमात्रः क्लेशं वदेत्
यः ९५ पापाधिकारीत्तचरीमुहूर्तेः स्यात्पछिपाभेध्यपुतेत्तयामः यूनेवत्तुर्थेपविवार्थसम्पगवाप्णोति पीजाजनतेज
नन्या ९६ संस्कारितेनतुजरितोरविजेकुजेत्वतंयं चकास्पसहितं तछेवरांशो रम्यं नवं भूरसतेपाशिजेविविक्रसोमे।
नवंचपिष्ठाणोस्वतछंगृहंस्यात् ९७ वलाबितेतैकुजवीक्षितेचेत्तोरेणवासुः वहवः प्रदीपः व्ययस्थितेरन्ध्रवगेः स।
वीर्ये ज्योतिस्त्रणोः स्यादहतीतिगतः ९८ चेतंगात्तथिकोनकेथपरमौस्पांपाश्यितेवाग्रो खेस्येद्दिचिवत्तुर्थेभूमिकप
दः कुर्यात्तगामंदिरं पवेवीर्ययुतेशरास्तनगातेतद्द्विकालेगृहं चेदन्यषुसमस्तकेषुसतुपियावार्थप्रदिप्रालेतदा ९९
ताप्रेमणिः सर्णमतसस्तक्रीरोपंवस्त्राफलकं चलोहं सूर्यादिभिर्वीर्ययुतेः प्रवाप्य.... नदस्तर्तगतेस्तरेज्ये १०० वला ॥

न्विते दैत्येस्तह शशाङ्कमित्रा मात्रासमः शीतरुचौ सवीर्ये त्रिपञ्चपाके यदयगतो विवस्वान्बाध्योग्रणः तनवचरस्य तूनम् ११
लग्नस्थितं दलवमेन समस्तसूर्यो याहग्रहो बलयुतस्तनपोवयद्वा वर्णो वियोनेर्बलवेषु समस्तवद्वा जातिं च कुले
च विषयं प्रवदेत्स्ववर्णे १२ शीर्षेतह शोष्कनिश्रुगं वनसाकपोलौ तस्माज्जत्रुस्तवदनं प्रथमे दृकाणे कंठांसकौ भुज
युगं किल पार्श्वयत्र क्रोडं च नाभिरिति वा कथितं द्वितीये १३ बस्तिः स्त्रशिश्नगुदकेहवणावूरुच जानुजंघे च जघने
चरणौ तृतीये वक्रस्य वाममुदितं सकलं तनस्य याम्यं तथा ह्युदितं गदितं प्रदक्षैः १४ व्रणो भवेत्पापयुते त्र्युक्ते
संवीक्षिते लक्ष्मतिलस्तु सद्भिः स्थिरे स्वभांशे सहजस्तदानीं आगन्तकस्तद्विपरीतसंस्थैः १५ रवौ काष्ठकृतोग्निजः
सूर्यं श्रुतेट्टद्वायुजः चंद्रजे भूमवक्र गताः शस्त्रजो भूमिपुत्रे ब्रजस्तत्स्मा गोविपो शृङ्गिनी राज्ञजः स्यात् १६ स्यान।
केके हिमरश्मिसंयुतेकालसूरुधसमेलवो निते स्याश्रुवादिवशतो थवा तदा मंदकेतुसहजं तिललक्ष्म १७ य
त्रयासौ स्थयुता ग्रहास्तुः तत्रव्रणस्तत्समराशिदेशे तह द्विपश्यो व्रणकृत्स्वलो वा सतोषियुक्त तिललक्ष्म कृतस्मात् १८
विज्ञस्मयो वेदलीलाविलासे सम्यग्योपेक्षेजराजोदितेव होरासारे शंभुहोराप्रकाशे जन्माध्यायः पंचमास्पूर्णिमाशीत १९
इति श्रीशंभुहोराप्रकाशे जन्माध्यायः अथ भावफलानि अथोऽथ पतेद्वादशभावजातं फलानि सम्यक्कोमलवाग्विला
सैः शिवादिभिर्यान्युदितानि तानि सम्यक्क मत्वा व्वकारि शिवस्तूने। तपं वर्णः मादसं देहमानं विवृत्तं जातिः सौख्यमलः द्व

प्र॰ क्रो॰ १२

नरस्य शीर्षे देहे वापि तस्मिन् मानवेन दृष्टे लग्नभावे स्वधीभिः २ सर्वैः खेटैर्वीक्षिता भावो ग्रहो वा दृष्टो भवेत्स्वप्रदातुं समर्थः
चेल्लग्नेन सर्वैः खेटैः प्रदृष्टे शुभांशस्तु लोराज्यदाता भवेत् ३ लग्ने प्रदृष्टे खिलखेचरेन्द्रैः कुलेन्द्रपालो रिपुकुलस्य हन्ता ली
लाविलासैः सहितो नयेन शुक्रोबलेयान्विपलाग्रणः स्यात् ४ लग्नात्सौम्यान्यनरंध्रारिसंस्था क्रूरैर्युक्ता नेक्षिता नास्या।
क्षितीशः ख्यो .... विराग्रवेहृतोंसखीणांमत्तो निर्भयो वीतरागः ५ सौम्याः सर्वे लग्नसंस्था यदिस्युः जातं कुर्युः संततं वैवि
नीतं पापाः सर्वे व्याधिदारिद्रशोके भीत्यायुक्तं वाथजर्भिन्नकेच ६ लग्नस्थितेसत्त्वचरे सवीर्ये स्थूलो नरः स्याद्
बलोन्यथात् तत्रस्थितेक्रूरयुते स्वधाशौ पापेक्षितेशीतकविन्वितः स्यात् ७ लग्ने बहो राहितयेचयस्मिन्नेगेस्थि।
नःक्रूरखगस्तत्र शीर्षस्य वामे स्पष्टदक्षिणेच पीडाप्रबाधामनुजस्य नूनम् ८ शीर्षस्थाने राहुभौमार्कमंदाः चातेव
क्षिप्रशस्त्रातुकाष्ठं स्मृतोक्रूरःक्रूरलग्नेचदृष्टे दाहोवक्रेक्षोदियोरग्निभीतिः ९ आकृतिःप्रकृतिदोषा गुणागुणाव
योरसाः पुंस्त्रीचेष्टस्वभावज ग्रामादिस्थितिकर्मव १० लग्ननाथस्य प्रशाद्वापि लग्नसंस्थग्रहात्सपि वक्तव्यं देवविद्भाषा
वीतस्थितिसंमतं ११ युवाकुजःशिशुः सौम्यः शशिशुक्रौचमध्यमौ मंदमार्तंडदेवेज्यफणिनः स्थविरग्रहः १२ पितृप्रभा।
कारहमाजौ श्लेष्मा भार्गवशीतगू गुरुज्ञौसमतार्थेव पवनौराहुमंदयोः १३ लग्नयोवानयालग्नेयाहरवासबलोगुरुः य १२
दालग्नगतेभौमे समहिष्टोपिप्रवायते १४ यथालग्नगतेसौम्ये गुवागलायतेकिल शशिवक्रेशुक्रोचलग्नस्थोनातिह।

ज्ञेनवैयुवा १५ स्याविरासवलायस्यग्रहालग्नगतायदि प्रकृत्यासमवोहद्योमान्यःसर्वजनेषुच १६ यत्रांगस्योभात्कृजो
न्नत्रस्याङ्कलांछनं शालिराहूव्ययत्रसौशणामंनत्रभवेत्किलः १७ लग्नस्थेचद्वितीयेवाजीवेस्यामधुरंप्रियः मधुरंवचनेवा
क्रिसत्यंसर्वहितावहं १८ चंद्रक्षुत्रेचतत्रेवेसनरस्तुवरप्रियः द्वितीयगेफलंतद्वत्वाच्छेनात्रविचारणा १९ भार्गवश्चत्र
ण्यावंद्वेलग्नेशोवाविलग्नगो अप्रज्ञवान्प्रियोनित्यंजायतेवद्वितीयगो २० राहुःशनैश्चरःकेतुर्यदितिष्ठतिलग्नगाः
सतीद्वाग्प्रकृतिज्ञेयनत्यातीद्वात्रसाप्रियः २१ सूर्तिशोसूर्तिगोवापिकुजाकोयस्यहृष्यते सक्रोधीजायतेचूनंव्यसनीक
टुकाप्रियः २२ सौम्यैःखेटैःमांगपैलग्नसंस्थैर्यस्वासौम्यतान्वितेःस्यात्क्रिगग्रः अस्तंयातैर्वीर्यग्रकैश्चापापैर्दुःखेः स्वल्प
त्रुःस्यर्थवाग्यकंता २३ लग्नस्थानवैरमात्तेवराणां जीवेक्ष्म्यासंयुतेशीर्षरोगं नारीदेहेहंनेरोगोनिसारोवक्रेभीतिः स्त्रीयते
देष्यवास्यात् २४ रविर्भोमोविलग्नेशोसवलोवाविलग्नगोवह्निनासहितःयःस्या त्तथापितेनवाध्यते २५ इतितत्रभावि
चारः ॥ अथद्वितीयकंयत्रधनंधनाधिक्रूड्रंवकंतत्तुरुषस्यवक्रे वाणीश्रुभाणांक्रयविक्रयश्चसवर्णमुक्तारजतादिकानी १
कोशार्थसिद्धिसकलेस्वधीमिर्धनाभिधानेभवनेविचिंत्य लग्नेशशुक्रःसफलाशुभार्द्वैः कोशाधिनात्फलमेवदश्चुः २
यनाल्पयेसत्खिवरैःप्रतष्टे वाणीश्रुभान्तुर्वकलंपनंच खलःप्रतष्टेतनपेखलेवा फलंविलोमात्परिचिंतनीयम् ३ स्वर्या
रसिंहस्वतनमर्यखगैर्धनालयंचेत्सहितंप्रदष्टे नराल्तमास्याद्वविर्गेविहीनःकुसंज्ञनावामहितेचदृष्टम ४ स्वेशाद्

ज्ञेयधनभावसंस्थे दृष्टे शुभैश्चेद् द्रविणं करोति कोणस्थितः शीतलभानुसूनुश्चेद् द्रोणदृष्टो धनहानिकृत्स्यात् ५ कुशः
पो॰ शशांको धनभावसंस्थे भृगोः स्वते विनुकरोतरामां सप्तमस्तस्वचरसंयुतो वा दृष्टस्तदानीं वद्भु वित्तकृत्स्यात् ६ भृगावस्थि
१३ ते कयदि जातकस्य शैले यदा गोलयितमत्र विद्धं भवेद्ध्रुवं तद्वचनेन मिश्रं नान्यथा वित्तः कटुकांत्रयश्च ७ यावापिता स्वामि
13 हृजात्मजस्त्रीपितृविकोमातलमालकश्च मित्रादिनाथैः सहिते यदा स्यात् तत्तकरस्यो द्रविणं न चस्य ८ पुत्रेशस्त्री गृहे पुंत्री
भगिनीसहजेश्वरे मातृस्वस्त्रामातुलेशो पितृव्ये पितृस्वसा ९ जनकेशो श्वश्रूस्थ्यश्वशुरगृहेश्वरे स्यालेशे स्यालके हृते
धनं वाप्यमशंकितः १० क्रूरैर्धनस्थैर्वधनेश्वावाम्नेत्रे क्रूतो वा व्रणकं विद्यात् विधुतरैवासवितात्मजे स्यात्तत्र स्थिते
मेत्रहृणो रुगार्तिः ११ स्याद्दक्षरो[illegible]न्नकृताथितावासि हीखतचेद्धनभावसंस्थे तत्रस्थिते ज्ञेवलशीतदोषः स्यान्सान्निपा॰
तास्य [illegible] नरस्य १२ तत्रस्थितेऽक्रूरयुते सिते चेत्काणं यवामं रविलोचनेश्च मूकोद्वितीये त्रिलवेन्नतीये खलक्रिकाण
सनु जातिताते १३ धनव्ययस्थो भृगुणोपवारः करोति पुंसां श्रवणप्रपीडां तत्रस्थितः शीतमयूखमाली हृद्दोषकारी
मुनिभिस्तथोक्तः १४ कोशस्थिते हेवसूज्येथवा ज्ञेवाक्पीसः स्यान्मूकषः सौम्यवक्त्रः केतुस्तत्रस्थितस्तदर्शीघ्र युक्तो नूनं
प्रोक्तः शकराद्यैर्महद्भिः १५ धनस्थितः सनयचरः खलो वा पापांशगः स्त्रीविगुणायुतो वा करोति मर्त्यं मुखरोगयुक्तं पूर्व १३
विधैश्चैवसलिलाश्चभीते १६ धनस्थिते श्च द्रविजातसौ वा [illegible] वित्तवैरिणवयुतस्तदानीं [illegible] निघाद्रंगणिकाजनेश्च गा॰

यर्वनादेनधनव्ययःस्यात् १७ यदायनेशोव्ययनस्थितोवाभौमस्तदावित्तविनाशदःस्यात् धनंजपाद्वापिचतस्कराद्वाशत्रोः
क्षितीशात्कनजातस्यनूनं १८ विषेणवह्निप्रहेणवाथारक्तप्रकोपनः तत्स्वतिर्विहितालोकेतितिजेधनसंस्थिते १९ इतिध
नभावविचारः अथवैद्यसहजालयस्य प्रोक्तंफलंयच्छिशिशोखेरेणतत्स्यात्तृतीयेनवधवाद्गसंज्ञंदुश्चिक्यगंचात्रतदेवमु
क्तं १ सहोत्थितानांचपराक्रमाणांदासादिकानांचसहोदरालयेविद् अम्बापितृव्यादिकमातुलानांफलंविचिंत्यसहजेसदा
धीभिः २ सौम्यर्क्षेसौम्यभेसौम्यदृष्टेदुश्चिक्यंस्यात्सर्वतोमंगलाय एवंपापैर्दृष्टयुक्तेवलढ्येनूनंपुंसांभ्रातृलब्धेरभा
वः ३ मंदेनजातेऽतितिदृष्टेनरस्यनश्यंत्यनुजाग्रजाताः जीवोशनाभ्यांयदितत्रदृष्टेसत्कूरभस्थादनुजेषुनूनं ४
चेत्क्षीणनौविक्रमपेचतस्मिंसहोत्थितोवद्धुलंसुखंस्यात् दुश्चिक्यगेहर्क्षसखेनतदानीभौमयादिकःस्यात्सुरुषाविशेषात् ५ वा
दुश्चितसश्चेद्विज्ञोसरेणयुक्तस्तदानीकृतनत्वीब्लंकंत दत्तकरेचातृभवंविघातंकरोतिवावायुसमुद्भवाग्निं ६ रविर्यदासहस्थ
गताक्रूजोवा तदास्थिभंगोविषजंभयंचकरोतिदाहंज्वलनाश्वविद्धक्रूर्युःसुभातृवद्धलाभमेति ७ नेत्रेशपेविक्रमस्थानसंस्थः
प्राणोयांसुदोगिगुदेणदृष्टः तत्साखोःसभ्रातृरोगेवभागिस्यंतवैदृष्टहोविकैःकल्पनीयाः ८ तत्स्थेशनीतेनश्रजेनदृष्टोकरोतिन
श्चिंचसहोत्थितानां क्रुजेनदृष्टेसहजेज्यवर्गेसुमीनवानांसहजासरोगाः ९ चेद्यभानोसहजेस्वगेहेतदाविनश्यंत्यखिलाःसहोत्थाः
एकश्चिरायुःसहजःकदाचिन्नृणांभवेद्भूपतिनासमोवा १० चंद्रेबलानांत्रितयेनदृष्टेभ्रातृप्रणाशोनसुभेतितत्रैत सर्वोयज्ञोहति

शं. १५
15

कृजोऽनुजातानामूर्ध्वापरोऽस्यां सहजन्ममाहुः ११ दुश्चिक्यस्थे लोहितांगे च वा स्यौ चिह्नं दद्यात्क्रूरदृष्टे नरस्य शाखायातं तद्वा स्वस्थीभिः प्रवाच्या पित्तो गभूतागैः
मालानुजस्य १२ तत्र क्रूराः शत्रुयुक्ताः सहोत्थं सत्त्वं सौख्यं वा क्रूरपीडा नरस्य पत्नीयाता वायुजो भ्रातृपीडा तस्य स्त्री स्याद्दुःखवधार्पणोऽथ १३ चेद्दिक्क
मस्थेऽर्कसुते प्रवाच्यो द्वौ भ्रातरौ गर्भयुतो विनष्टे सहोत्थपत्न्याश्रितपवनं नष्टं व्यसहानि र्भजश्च वाच्या १४ लाभे महीजे मदनेऽर्कपुत्रे विध्वंतद
श्रेत्वत्वमेतदानीं हानिप्रवाच्या विबुधैर्नराणां भ्रातृद्वयस्य त्रितयस्य वापि १५ गुरुस्तृतीये भृगुजो बुधो वा सौख्यं त्रयाणां च सहोत्थितानां वा
च्यं खले दृष्टियुतोऽथवाच्यो द्वयोर्विनाशं विबुधैस्तदानीं १६ युग्मे वियो रविसुते सहजे तथान्यदा सौम्यग्रहैस्त्रितयुते प्यथ हेरन्त्रतीये नाशो नर
स्य च तदा भगिनीत्रयस्य स्याल्लांछनं तु भुजयोरथ वापि शङ्कौ १७ भगिन्येका राहुदृष्टः स्थितो विषभयात्स्मृतं तत्रस्थः पापिनां दृष्टः सापि
भयमथो वदेत् १८ षष्ठस्थाने स्थिते दृष्टे र्मान्तस्तानां प्रोक्तं नूनं यान्दृशं यत्फलं तत् दुश्चिक्यस्थे स्याद्दृशं वानुजानां वाच्यं सर्वं होरिकैर्बुद्धि
मद्भिः १९ इति सहजभावविचारः वक्ष्ये तुर्यस्थानसंस्थं फलं तद्दुःस्थाने भ्रष्टाणां निरूपणं अम्बाबंधु लोकाणां मित्रगृहाणां सर्वाण्याना
ग्रामयुग्मवाहनानां १ वापीकूपस्ते त्र भूमीगृहाणां तुर्यस्थाने कल्पनीयं महद्भिः चेत्तुर्येऽर्के सद्ग्रहैर्युक्तदृष्टे सर्वं सौख्यं तद्गृहस्थं तदानीं २
तुर्ये स्थिते तुर्यपतौ सवीर्ये शुभं फलं यच्छति तद्गृहोत्थं ग्रस्ते गते नीचगतौ जितौ वा फलं विलोमात्परिचिंतनीयं ३ लग्ने गुरु रवेर्के सुत
स्तृतीये राहुस्तदा मातृप्रियते तु तस्य लग्नेऽप्यये स्ते ह्यशुभाः शुभाश्चेन्तयंकरः स्यात्परिवारकस्य ४ सूर्येऽथवारः सबलश्च तुर्ये पितृज्वरो १५
वा व्रणरुग्जना स्युः भवेन्निरंतं मनुजो व्रणार्तः पापैर्यथा वा हो दद्दनेन दग्धाः ५ मातामहस्य पतेऽपि विषशस्त्रकृता व्यथा जीवे च स

र्विकस्थाणेयदाम्बुहिबुके वसेत् ६ चतुर्थोस्थिते सूर्यपुत्रे सुरे वा जनित्री भवेद्वायुदोषार्तियुक्ता हृत्वा काष्ठपाषाणाद्यानेन वा स्यास्थिते तत्र
चैद्यामिनीशे सरोगा ७ तरुप्रपातेन जलेन तस्या निजात्मना वापि मृतो महेशो चंद्रे समंदे विनायुते वा रोगार्दिता स्याज्जननी नर(
स्य ८ चतुर्थभवे क्रूराः षष्ठकस्य यदा ग्रहाः ग्रामे वा नगरे वापि श्रेष्ठतस्य स्वविद्‍ह्नि ९ मातृस्थानगते भौमे दृश्यते शनिराहुना चं
द्रदृष्टे भवेत्तत्र माता स्याद्धि भिचारिणी १० तुर्ये शुक्रे ज्ये च नीरे पट्टस्यात्सौम्यमिश्रं रूपवाप्यादिकं स्रु मंदे राहौ तिक्तमिज्ज्योतिमिष्टं भा
नौ भौमे कष्टलभ्यं जलं हि ११ तुर्ये स्वर्के तुर्यपे नो हृष्ठं स्यात्क्रे दृष्टे सौम्ये चित्रितं नव्यमिष्टो शुक्रे रम्यं राहुमंदे च जीर्णं भौमे दग्धं देवा(
पूज्ये दृष्टं च १२ मंदो राशौ वीर्ययुक्तो स्थियुक्तं भसंगा गावैभयाभाणैर्मेषपङ्क्तिः सूर्ये तुर्ये पापयुक्ते कष्टं तस्मात्स्थानभ्रष्टो म्याश्रयी
भौमसूनः १३ तुर्ये स्वरे तुर्यगते च वेज्यो सितं धने कूपमयं धनं स्यात् चेन्मंदिरे तत्र बहुलं तदानी सुमीनवानाप्रबलारसाश्च १४ स्व
र्णान्वितं च्चेतनपने च मुक्ताकांस्यान्वितं रत्नयुतं सुरेज्ये ताम्रं त्रपुवाक्कुहुतेर्कपुत्रे लोहायुधं वास्थियुतं त्वगौ स्यात् १५ जीवे स्वराल
यगते हि मगो सिते च नीराशये शशिसुते यदि वा ष्टिका स्यात् सूर्ये चतुष्पदपदेप्यथ वाद्यभूमौ सौरे स्वरे ग्निनिकटे ज्ञसुतेन च वल्ल १६ सु
र्ये स्थिते वीर्ययुतैर्न भोगैः पूर्णं प्रवाच्यं फलमुत्तममत्र अर्धं फलं मध्यबले श्व तस्य नीचास्तसंस्थैर्न तु जातकज्ञैः १७ शुभग्रहैस्तु
र्यगतैः सवीर्यैस्तातस्य सौख्यं जननी समेतं स्याद्विस्तुधीः साधुजनानुयानो भवेन्नरो विष्णुपरायणश्च १८ तुर्यस्थितः पापन
भश्वरस्थे त्वसौख्यं न प्रीतयुतिना ग्रहस्य इनस्तदा मातृसुखोज्झितः स्यादेवं शुभे चेद्विपरीतमेव १९ तुर्ये बलानो त्रितये नदृष्टेशु

ग्रं० भौमेऽष्टमे हृष्टे जनकस्य नाशः भवेत्तथैवं खलु यामिनीशे भवेत्करणाज्जननीविनाशः २० मेषूरणे सूर्यसुतेऽर्कदृष्टः ऊजस्तमो वा जनकस्य
२५ नाशं करोति पुंसां विपुलं दारिद्र्यं ह्यसौ मध्ये वै निजपक्षहानिः २१ नीचेऽणो पञ्चाते खलसंयुतश्च तस्मिन् दैवज्ञलोहृदयेन दानी एवं च तत्र ये
15 ऊस्वनोऽग्निदाहं मंदोऽनिलपरे विधाते २२ नयैक्रूराभवेन्नस्यमाना स्याद्वित्रिसंख्यया मातृस्थानगते सौम्ये न हैकाजननी भवेत् २३
इति सुखभावविचारः अथ प्रवक्ष्ये किल पंचमस्य फलं नराणां मुदमंतदेव संतानगर्भस्थितिनीतिसंख्या मंत्रादिसिद्धिर्विनयश्च
विद्या १ बुद्धिप्रबंधः सुतभे समस्तं विचिंत्य मतं ननु जातकज्ञैः सर्वं शुभं वीर्ययुते नदीशे वीर्योज्झिते सर्वं सुशोभनं स्यात् २
चेज्ञानात्तु चरस्थिते तु मनुजः कोपान्वितः स्यात्सदा इत्यस्तत्रक्षुधाणे नाप्यचरणे दत्तो सगालाश्च जा पीडा वा विषवह्निजा
स्तत्सुतो भौमे ग्निशस्त्रव्यथा प्रोक्ता रोगेषु सुतप्रजस्तु नितरां स्यान्मानवो ऽङ्गवितः ३ स्वभीनावुदरे स्थिते क्रमिरुजा वा वातगुल्मान्वितो
मंदे पीयमर्थेन्दुना यदि युतः स्त्री ह्री पुनः स्यान्नरः आदित्ये स्थिरधीर्वियोगचपलाक्रूराङ्गजे स्नेहमा सद्बुद्धिर्धिषणे सिते सद्गुमतिर्हि
तणण्यगो वार्कजे ४ धीस्थे सत्वचरैः प्रपंचरचकोदत्तो निशडः सुधीः सन्मंत्रामरसेवनेषु विरतो नूनं सुशीलः सदा क्रूरैस्तु
त्रगतैरसन्मनुसराराध्योऽतिशठः कुधीर्मर्त्यः स्यादशुचिः प्रपंचरचना सक्तः सतां निंदकः ५ सूर्यः पितरुज्ञाज्ज्वरेणगरलेने
वात्मजो स्यायदा मर्त्यानां विनिहंति गर्भपतनात् शोवीतदासंततिं मंदेगुः क्रमिणानिजं नहृषदाकाष्टेन नीरेण वा शैलेयनक्ष २५
जेवणेन यदि काणस्त्रेणरक्ता निना ६ कन्याप्रदः पुत्रगेज्ये बुधे वा कन्याप्तुत्रैः संयुता भार्गवेण सत्पुत्रैः स्यात्संयुतोदेवपूज्ये मर्त्यो

पश्यन्तौ सौम्ययुक्तौ नितांतं ८ भूमीपुत्रेण लग्नस्थानसंस्थो जातं जातं नंदनं वा निहंति चेत्संदृष्टो देवपूज्येन नूनं दैत्येज्येन स्यात्तदा पूर्वजा
तं ९ सुताधीशः सुतस्थाने नेष्टेनेसक्रूरदृष्टोपि वा यद्वा क्रूरयुते दृष्टे स्यात्तदा गर्भच्युतिर्भवेत् १० स्वखेस्थपापे भृगुजे स्तसंस्थे स्वखेस्थे
विधौ सुतततिवर्जितः स्यात् यद्वा खलस्ते खलयुक्तदृष्टे सौम्यैरदृष्टे सुतभेन नरः स्यात् ११ धीस्थे मंदे चात्र पत्यत्वमेति गर्भस्रा
वो भूसुते चेत्तदानीं सूर्येणात्रस्थे सुतापत्यभार्याराहौ केतस्यात्कुपुत्रेण रम्ल १२ चेत्पद्मिनीशे सुतभावसंस्थे नरस्य पुत्रो वित
र्यत्तदा स्यात् इत्यजातं सुभवीति तिते चेत्सौम्यभवेन्नस्य सुतद्वयस्य १३ चेत्पंचमस्थे समराशिवर्गे बुधेन वा सूर्यसुतेन युक्ते
के सितेन शीतद्युतिनेक्षिते वा कन्याप्रजाः स्यान्मनुजे नितांतं १४ सितात्मवर्गे सुतभे समस्थे ताभ्यां प्रदृष्टे बहुदारिकाः स्युः
तत्र स्थिते चेद्विषमर्क्षके वा पुत्रा भवेयुर्मनुजस्य नूनं १५ सितस्य भांशे भृगुजेन दृष्टे बहून्यपत्यानि तथाद्विमाशो यद्वेंदुस्यु
क्रेज्ययुते सुतात्ये तथा दितेवा विधुभार्गवाभ्यां १६ सौरस्य भांशे सुतभे ज्ययुक्ते वा मंदयुक्ते शशिनि प्रदृष्टे पुनर्भवासंभव
दत्तकश्च पुत्रः प्रवाच्यो मनुजस्य नूनं १७ तथैव मंदे शशिसौम्ययुक्ते क्रीतः सुतः स्यान्मनुजस्य नूनं ज्ञेनेक्षितेनोरविभूमि
जाभ्यां भांशे स्थिता तेत्र समुद्भवः स्यात् १८ जीवादीनां सक्रूराणां च दृष्टसंवं भद्रेलाभधीस्थे श्च सौम्यैः वीर्येनाप्याप्रीतियुक्तो
गतास्यात् क्रूरैर्वीक्ष्याप्रीतिहीना नायमता १९ पुत्रस्थाने संस्थिता नेत्रभागा यावत्संख्यैः पापखेटैः प्रदृष्टः गर्भा नश्यंत्येव ता
वत्प्रमाणाः संखेटानां तत्र नो वीक्षणं चेत् २० यावत्संख्या नांन भस्थानगानां पुत्रस्थाने दृष्टिरस्तीति केचित् तावत्संख्या से

प्र॰ ख्यसंततिः स्यान्नसमैः पुत्राल्पसिन्कन्यकास्हीनभोगैः २१ तनस्थाः स्युस्तत्रयेनन्दभागाः सौम्यैः खेटैर्वीक्षिताभ्रूहि निघ्नाः ज्ञेयास्तेभ्यः
पापखेटैः प्रदृष्टमिश्रैर्मिश्रासंततिः खेचरेन्द्रैः २२ यत्संख्यैर्योपुत्रनेनावगीस्यात्संख्यायावद्भिः खलैः खेचरेन्द्रैः वीक्षितेनैवैतन्निमित्तागर्भे
१६ नोवैलीयंतेसत्त्वेवचरैश्चक्रभेद्रि २३ पतत्योक्तंश्रीपितैवैनैवसात्वाद्गुणीयैतद्रागुनाचारणाय सत्यंप्रोक्तं नामपृच्छाचिंतनीयंहोरावि
16 द्भिः खेचरेन्द्रैश्चवाक्यं २४ पुत्रस्थानेकेनतत्स्यात्तथात्रसंख्योः केचिदाहोरिकेन्द्रावदंति यीस्येभोमेपुत्रनाशः खभस्थेसौम्यास्वेवापुत्रसौ
ख्यंविलंबात् २५ यीस्येमृक्केप्यवासूर्यपुत्रेवाच्यापुत्रस्योदरेवापुजातिः तत्रस्थोचेष्कुक्रराहुस्तदानीपुत्रस्यस्याद्दृक्पित्रेत्कुजेतु २६
वृद्धिस्थानेजीववर्गेयदावासौम्यस्तेनेवापिमत्स्वेटवर्गे सौम्यर्दृष्टेवौरसःपुत्रकःस्यादेवंक्रूरैः खेचरैर्वैपरीत्यः २७ रविस्तेकपुत्र
स्तयोवाप्रदृष्टाविधुः कन्यकायुग्मकंवाचतुष्कं २८ सुतानांगुरुः पंचकंवाचतुष्कं सितोदारिकाणांचतुष्कं तुषट्कं शनिस्तेक
पुत्रःप्रवाच्यंग्रहाणां सुतायुग्मकेतु युतीवीक्षणाद्या २९ इति सुतभावविचारः वक्ष्ये षष्ठस्थान संस्थं फलं तत्समासात्प्रोक्तं मा
नवानांशिवाद्यैः तथाग्नीणांक्रूरकर्मीमयानां संग्रामाणांमातुलानांरिपूणां १ चिंताशंका सर्वमेतद्धि चिंत्यं शत्रुस्थाने हो
रिकैर्बुद्धिमद्भिः तस्येतत्स्थेवीर्ययुक्तेशुभेवात्तस्थानस्यंशोभनंसर्वमत्र २ शत्रुस्थानेसौम्यभेसौम्ययुक्ते सौम्यैर्दृष्टे शोभनं
संप्रदिष्टं यद्वाक्रूरैःसंयुतेक्रूरदृष्टेक्रूरैस्तेत्रैनैवतच्छोभनंस्यात् ३ चंद्रेवाभृगुजःस्वरेज्यपापाश्रिजोवीर्यान्वितोरिस्थित स्वक्षे १६
हेवद्गृगोयथेनसाहितंकासौभभेयैर्यतं सूर्योवाकथितोयदापशुभवंवाजाविकंचोभ्रजं मंदोगुश्चपिशाचितदानरथहेस्या

सोरभीणांपरं ४ शनिस्तमोवारिगृहस्थितश्चेत्स्याद्व्ययजंकेवलमातुलस्य काहपमज्जातेनचतुष्पदाद्वातरुप्रपातेनजलेनमृत्युः ५
सूर्योथवारोरिपुभावसंस्थःशाखाभिघातात्पथवाग्निदाहं करोतिमर्त्यस्यचमातुलस्यविषोत्थदोषेणविहिंसितंवा ६ चंद्रेथके
तोथवाशत्रुसंस्थेकन्याप्रसूतोमातुलःस्यात्तदस्य वीर्याढ्येज्येव्ययजःसौख्ययुक्तःपुत्रोपत्याभ्रातृसौख्यान्वितःस्यात् ७ पुण्यग्रहेवि
क्रमेपापखेटाःस्युस्तंसौख्यंसोदराणांप्रवाच्यं वापीडोक्तामातुलानामरिष्टैःक्रूरैर्ज्ञेयाविक्रमेसोदराणां ८ स्त्रीखेचरैःशत्रु
गृहोपयातैःसौख्यंप्रवाच्यंभगिनीसमुक्तं मातृष्वसासंभवकेसवीर्यैःसौम्यैःप्रवाच्यापतिपुत्रयुक्ता ९ नुःखेचनाष्टारिगृहस्थितैःपा
पखेटैर्मिश्रैर्मिश्राजातकैःप्रवाच्या यज्जातीयःखेचरोयस्यषष्ठेतज्जातीयाःवैरिणस्तस्यनिवा १० शत्रुःस्वयंतत्रियोज्यखकीयः
शत्रुस्थेचेत्तूतस्यात्तुकष्टः सौम्यनारीदेवपूज्येयजातःशुक्रेवेश्याद्भूमंदैत्यजश्च ११ सुभानौवासूर्यजेशत्रुसंस्थेतनकेतुसं
वाप्यामलेलांछनंस्यात्तत्रस्थानेसुव्यथोवायुनावा नन्दारीणांविघ्नमेतच्चवाच्यं १२ शत्रुस्थेदितिजेथवादिनकरेशस्त्रा
भिघातान्तरो मेष्टोवामनुजस्यवह्निविषजापीडास्थिभंगोद्भवा यद्वाराक्षसमुद्भवाप्यतितरांपुंसोरमण्यास्तवा जंघायायल
केपिदक्षिणपदेचिह्नंभवेत्पष्या १३ षष्ठेभौमस्तेष्यगोमातृपक्षाद्धेकलंस्यात्स्वापवादेनमर्त्यः शत्रुस्थानंभानुनायुक्तदृष्टंकस्या
मूलंशत्रुनाशोनरस्य १४ षष्ठेभानौमंत्रिणायुक्तदृष्टेशत्रोर्भीतिर्विनरस्यहियस्य अर्थेगादेर्नाशनंवाविकारैर्वाच्याःकस्यांशु
तिभिःकाहतोवा १५ शत्रुस्थेंदुःजोथवादेवपूज्यःपुंसांनूनंवल्लभस्त्वंविदन्ते तत्रस्थोवामंदराहूद्भजोवानष्टावाच्यामातुलादृष्ट

शं॰ २ 17

शुभा १६ रविश्चेचंद्रेगौण्यौनौवित्तसंस्थौ हृहं वाच्यं मातुलानां त्रयं वा षष्ठे भौमे ज्ञेऽथवा मातुलः स्यादेको कस्माच्छत्रुभीत्या व्ययातः १७
शत्रुस्थाने यथा शुक्रः स्त्रीदामातस्तसास्तरवे त्रयाणां च द्वयोश्चापि वक्तव्यं दैववेदिना १८ इति शत्रुभावविचारः फलं प्रवक्ष्ये किल स
प्तमस्य वक्ति: स्मरतासाम नुजस्य तस्मात् वादप्रयाणागमनं कलत्रं वीर्यं वणिज्यं व्यवहारकं च १ शुभं गृहं शुभेक्षितं शुभेर्युतं
च शोभनं भवेत्तवलर्कं युतेक्षितं खलेस्तुतन्नसत् २ जीवे शुक्रे केवियौगौ रवर्णा नारी भौमे रक्तगौरा प्रवाच्या ३ षष्ठ्यामानी
लवर्णा बुधे वा मंदे राहौ श्यामवर्णा स्तथैभिः ३ सूर्ये वाच्या काल जीर्णा बुधे वा बाला शुक्रे यौवना रामणीता जीवे वृद्धा पुत्रसूः स
गुणाख्या नारी मंदे स्वैः हिके यत्तिस्तुहा: ४ जीवा मंदेस्वे हिके ये प्रवाच्या चंद्रे शुक्रे स्त्रीस्वभावा स्वबुद्ध्यात् अन्यैः खेटैर्गंता पुंस्वभा
वा सूने द्रोणशास्त्रविज्ञैः प्रवाच्या ५ सौम्यैर्युक्तं सौम्यभं सौम्यदृष्टं वाच्यं पुंसां स्वस्वरूपैस्तद्भवं च सौख्यं स्त्रीणां मिश्रखेटैर्विमिश्रं
जायागेहे क्रूरखेटैर्न किंचित् ६ पत्नीस्थाने शुक्रवर्गेसितेन दृष्टे यद्वा सौम्यवर्गे च तेन पुंसां वाच्यं पूर्णं च बहूंगनानां यद्वाजीवे
चैकपत्नीसमुत्थं ७ शुक्रे द्विजे द्यूनभे शुक्रदृष्टे द्वाभ्यां चैकेनैव वा पूरुषस्य वेषांगेहे चौषभे वीक्षितेवा भावे युद्धाः संति ना
र्यः सगर्भाः ८ द्यूनेर्के क्षितिजेन रस्य रमणी पित्रगणोनान्विता दग्धा वा विषवह्निना यदि तदा वा वस्तिरोगान्विता चंद्रेऽ
प्रीषरुजान्विता च सततं शुक्रे तु किंचित्क्षशाथो वन्ध्या वक्ति हृषिता क्षितिसुते वाच्या विदंता क्रूरा ९ द्यूनस्थेऽर्कसुते यजे २८
मिन सुते पुंसः पुंर्थ्री भवेत्काष्ठेन द्दृढदाय सेनतिद्वता तज्ज्यां च्छ्रिणा वा हता यद्वावा न रुजान्विता च सततं द्यूने च वा चंचला

तत्कर्णौ च समादिष्टौ स्नुनिवैः स्थामं तथा लांछनं १० याहृष्टां तनुगौ तेश्रीदेः फलं तान्हृष्टां च खलतस्य योषितः चिंतनीयमभीव
लेसचिह्नकं वृद्धिमद्भिरपि दैवचिंतकैः ११ सूनाष्टियते केश्रियते पुरंध्री सूनोति दोषेणा तथा ज्वरेण वासन्निपातेन कृशाणुना
वायुहातिसारेण विषेण वापि १२ तथाविधो भूमिसुते स्वतंत्ररसे व्रणेन यद्वा पुदरामयेण मदेशसंत्सेकृमिणा जनेन यद्वा
ग्रहिण्या भ्रियते ज्वरक्का १३ राहो ह्यूनशृद्देष्टियते तत्पशुभिर्वा शास्त्रघातैस्तथा डाकिन्या निजकर्मणा तत्युवतेः केतौ च चंद्रेण
गो नीरोगस्ये स्त्री विकारकैश्वनियतं वा नीरमध्ये मृतिः क्षीणेहाये ये: स्थितिरामयैः तयत्युनैश्चंद्रेस्तपापे भवेत् १४ खेटा सन्नस्थानसं
स्थान समीस्तन दृष्ट्या नस्थान संस्थान्स्व वुद्धा वाच्यं यत्नेन वत्नत्फलं स्पष्टांशा विद्भिः पंडितैः शास्त्रदृष्ट्या १५ सूनस्थे श्वजार
खेटैस्तत्र दासान्स्वत्सौख्यं चांगनानां बहूनां सौम्यैः खेटैस्तत्र गोमानवस्य जायाचैका सौख्ययुक्ता प्रवाच्या १६ सूनसौम्यैः कृष्ण
षोमतत्क्षया ह्यः क्रूरैरेवं चाल्पकामः प्रवाच्यं क्लीवैः क्लीवत्वं समायाति मर्त्यो जायामृत्युर्जीवितं चेत्सरोगा १७ स्वर्भानौ चे॰
द्यूनगे पापदृष्टे पापैर्युक्ते नैव पत्नीयुतिः स्यात् संभूतानाभ्रीयते सत्यकालात्सौम्यैर्युक्तैर्वीक्षिते वा विलम्बात् १८ रंध्रे मदे
ह्येतौ जेमानवस्य पत्नीयुग्मं स्यात्तदा नीतथैका नष्टा वाच्या निश्चितं जातकज्ञैर्गृहस्थाने लांछनं कृत्सवर्ण १९ तत्रस्थाने
चंद्रदृष्टे नवस्य भार्या नूनं चंचला स्यान्नितांतं यद्वा सूने जीववर्गे बुधेन युक्ते दृष्टे कामगे भ्यं तथा स्यात् २० सौरे वर्गे सूनभे॰
वाजस्य ताभ्यां दृष्टे दम्पती चंचलौ स्तः तत्रस्थे चेद्भार्गवे वा तदानीं मर्त्यः सः स्याद न्यदाराभिगामी २१ पकत्रस्थाश्चेद्भमेदा

शं. वनेयाः पौरुषस्तनं तेन नार्यः प्रकुर्युः सौम्यांशो वा द्यूनभे सौम्यदृष्टे वेश्यापात्नी कामिनी स्यान्नरस्य २२ लग्ने द्यूने द्वादशे पापखेटाः
क्षीणश्चंद्रो धीस्थितेवा खले हि पत्नीहीनो मानवः स्यान्नितांतं पुत्रैर्हीनश्चेति वै चिंतनीयं २३ मूर्तौ षष्ठे चाव्यये भास्करेंदुपुत्रौ मन्दे
१८ सैकके बाभिपत्नी द्यूनस्थोक्षे शुक्रो गवा रौचयद्वाधीयमेषस्थास्यात्तु वैकल्यदोषः २४ लग्नाच्चतुर्थे द्वादशे पापखेटाः कलत्रे हन्त्यः पुंसो
18 वीर्ययोगात्कलत्रे चैत्मन्देन्दुद्यूनसंस्थास्तदानीं भार्या मर्म्यस्थे वपौनर्भवाः स्यात् २५ भूमीपुत्रे द्यूनभावोपयाते कांताहीनः
संततं मानवः स्यात् लग्नान्नूनं प्रीयते मंदहृष्टे सौम्यैः खेटैः वीक्षिते नैव चात्र २६ गंडांतर्हैः द्यूनभावे च शुक्रे भास्वत्पुत्रे लग्नगो
चेत्तदानीं वंध्याधीशः पुरुषः स्यान्नितांतं नो सौम्यांशो वा नेक्षिते मत्कृद्दृष्टेत २७ द्यूनस्थानाधीशनेत्रांशात्तल्पाः खेटा नो वा
वीक्षिताश्चैव नार्यः एकैका स्याद्दर्कभूपुत्रयोश्च नेत्रांशे वा सौम्यभावान्नरस्य २८ धानुस्थाने यदा भौमः सप्तमे सिंहिकासु
तः नैधने भानुपुत्रश्चेत्तस्य भार्या न जीवति २९ अथ सहजगमनयोगो ग्रंथांतरेणोक्तः धर्मस्वामी धर्मगो धर्मसंस्थो सूर्ये
त्मजो चेन्मंदाग्निप्रवेशौ कुर्यात्पत्नी तत्र जामित्रनाथे मित्रस्थाने नान्यथा सद्भिरुक्तं ३० इति जायाभाव विचारः वर्द्ध्ये म॰
गध्रेयधनेश्वरं फलं न तनु संप्रोक्तं मूलिविनाश्रकस्य नयनानां सोमार्यविषस्यचिंता नो काश्चीतिर्दुर्गामेव ह्यनेन च १ धानुर्भीति व॰
त्तनाशोहतिर्वा वाध्युत्पत्तिर्युद्धकालस्य संख्याच्छिद्रलोके वंधनेसर्वमेतद्वन्द्यस्थाने चिंतनीयं सुधीभिः २ तत्र प्रधानः १८
खलपीतरश्मिः शुभग्रहाः सत्फलदाः सदीपाः यनोपगौ यत्फलमत्र मुत्र तत्तैयनक्षैपगतैः विचिंत्य ३ सयनः स्या

नगोन्नतं यदा सौम्यास्तनि स्थिताः क्रूराग्रहाश्च तत्रस्था यनहीनस्तदा भवेत् ४ खलैः स्तुगैः स्वव्रणं वा सज्जातं स चिह्नं भवेत्तस्य म
र्यस्य गुह्ये तथा वामकर्णे व्रणं लांछनं च स भार्यस्य वा जातकज्ञैः प्रवाच्यं ५ क्रूरैश्चाष्टमसंस्थितैश्च मनुजो रोगान्वितो पीड्यते
युद्धे स्यात्कलहश्चिरं तत्सहसा भंगो न दुर्गस्य च वंधस्योप्यचिराद्विमुच्यते इहाथ्या वा द्वितीयस्थितैः नौकायानि सुखेन भारभ
विनावाच्यं विचिंत्याखिलं ६ स्वस्तु स्थिते कैमनु जोथ्य यद्यापापैर्न भोगैः तयकाम युक्तः भगंधरस्त्री हृत्गुदामयैश्च प्रपीडितः स्या
न्नवा क्रूरग्रहैर्मेहैः ७ इति संक्षेपतोष्टमभावविचारः फलं प्रवक्ष्ये नवमस्य पुंसां मतः क्रमेन वामपदः सुपव तीर्थप्रयाणं विम
लं च शीलं धर्मक्रिया भाग्यसमुद्भवश्च १ प्रसादवाप्यादिकमत्र सर्वं पुण्याभिधाने भवने विचिंत्यं फलं यदुक्तं सहजेन जातो त
देव वाच्यं नवमे सुधीभिः २ सौम्येन तस्य चंद्रसनेवटयुक्ते नतस्य सर्वं शोभनं स्यात्खलेन युक्ते रोगैः पीडितः सव्रणश्च वामे
पादे स क्रूरहैर्नेत्रितश्चेत् ३ भग्नास्थीकृत राशी भवेत्तु मनुजो राहौ च धर्मस्थिते भूपुत्रे ग्निविषार्दितः सितरुचौ सूर्ये च तत्रस्थिते
वाष्टेन हृसवयायुधेन च तथा संपीडितश्चाक्षुभेः स्त्रीखेटे भगिनीयुतो नरखेगैः स्यान्मातृसौख्यान्वितः ४ नरः सपापः कु
पापश्च धर्मेन पुण्यसिद्धिः खलखेटयुक्तैः धर्मस्य सिद्धिं सततं प्रकुर्युः शुभग्रहास्तत्र गता नराणां ५ चेद्गुरौ ह्लिलग्नात्तव
मे तिष्ठतं भाग्यालये स्वामियुते स्थितं तत् कुर्यात्स्वदेशोद्भवभाग्यमत्र चेदन्यखेटैर्विपर्यांतरे च ६ सौम्यादिगाः स्वनवगाः
प्रकुर्युः भाग्यं नितांतं यदि पापखेटाः दुःखोपलब्धिं परमां तदेशस्वस्थानगो भाग्यविराजमानः ७ यद्वा खेटो भाग्य

श्रो॰
गामी स्वगेहे सौम्यैर्दृष्टोऽथ स्वमर्त्यस्य हृतौ भाग्याधिकाः स्त्रीधवंशेवरिष्टः श्रेष्ठो वद्धाधर्मशीलः स्ववाप्त्वः ८ विलग्नद्रष्टि
१९ कस्सुतोऽपगेश्च हलान्वितो यो नवमं प्रपश्येत् यस्य प्रसूतौ सततं भाग्यशाली वद्धस्य संयुक्तविलासशीलः ९ भाग्यस्थितश्चेत्
19 खेटाः स्वतुंगे मर्त्यस्य योगं कुरुते श्रियाश्च शुभेक्षितेन सौधपरणीपतिर्वविलासशीलं सततं प्रमुदां १० मंदे कुजे भाग्यगतेऽथ
वाष्टे शुभ्रे ? युक्ते न पजन्मने स्यात् सौख्यास्थितेर्वा सकलैर्नभोगैः नूनं प्रणीतं मुनिभिः पुराणैः ११ गुरु भाग्ये भवेत् मंत्री महा
भाग्यो विलोकिते प्रबले विधुभे वेटे भाग्येश्यथाभिकोत्तमः १२ आदृष्टे पैवेत्ययनाशयेगातेजन्मयदा भवेत् जन्मपे चेद्विशेष
णायावज्जीवं समसद्धिमान् १३ स्वल्पायुः स्याद्भाग्यगो चेद्द्वीन्द्रभौमेन्द्रवामात्वनाशप्रदेहोस्तः द्वाभ्यां हीनो जातिकोहिंसकश्चे
द्वयमस्मुंस्यान्नरार्केन्दुभौमः १४ इति भाग्याभावविचारः फलं प्रवक्ष्ये दशमे स्थितस्य समस्तखेटेशः सन्तुजान्तु युग्मं राज्याप
लब्धिकिलकर्मवृत्तिव्यापारमुद्रागमनस्थितिंच १ शुभं निवासं जनकः पदाप्तिं वृद्धिस्तवृद्धिः पितृपलजातं सौख्यं नरा
णां दशमे किलैनद्धागागमज्ञैः परिचिंतनीयं २ यादृशं मातृपलस्यतुर्यखेटेः खचैरेः फलं नादृशं पितृपलस्यवक्तव्यं क
र्मगैर्ग्रहैः ३ कर्माधिपः सौम्यखगः सवीर्यो युक्तेक्षितः सौम्यखगैर्यथा स्यात् वातत्रगाः सौम्यखगाः सवीर्याः शुभं फलं त
द्भवनस्य वाच्यं ४ तुर्यस्थितः पीतरुचिः प्रशस्ताणीयवास्तसंस्थोऽप्यगुणाः सवीर्यः कर्मस्थितश्चंद्रसुतोऽथ वा चेच्छुभं फलं क १९
र्मगतः प्रवाच्यं ५ पितुश्चापि तथा मातुः सौख्यं भवति निश्चितं पितृव्यकाभवेयस्तु मातुलाश्च भवंति हि ६ वाचस्पतिक

मेगतः स्वगेहे शुक्रो यदा वा हिमरश्मिसूनुः सूर्येः शशी तत्र गतो नरस्य राज्योपलब्धिं सकलानुपानात् ७ मानस्थपते
व्ययमानस्थपले शुभैः प्रवाच्यं प्रबलं च सौख्यं दारिद्र्यदुःखामयशोकयुक्तं क्रूरग्रहैस्तत्र गतैर्नरास्य ८ स्त्रीखेचरैः कर्म
गृहोपयातैः फलेन राणां वहुलाभनाशः नराः सुरेज्ये सुखिनस्तथार्कः कर्मस्थवृद्धिं शुभदृष्टियुक्ते ९ शुभग्रहाः कर्म
गताः स्वगेहे शुभेक्षिताः स्वीयफलेन्त्यपाले कुर्वन्ति सत्यं सुतरामुदारं यद्वावनीज्यो धिषणस्तथैव १० वर्षाप्रवेशे लग्न
गेः कर्मगो वा सौम्यैः खेटैर्दृष्टि रत्यंतमत्र यद्वा चंद्रे तत्र गे सौम्यदृष्टे वाच्यानूनं पापखेटै रदृष्टिः ११ विकर्तनः कर्मग
तः कुजो वा वंशप्रदेशेष्वयजानुमूले शस्त्राभिघातेन तथा वाग्निघातव्रणं करोतीति वदंति नज्ञैः १२ सिंही सुते सूर्यस
ते च तत्र समीरदोषेण च पीडितः स्यात् स्वयं जनित्रीजनकस्तदा वा शापामेकलंकं प्रवदंति योगाः १३ पित्रोः सुतो वा
सहजो न पश्येमस्तनप्रेजो वा परिपीडितो वा पाषाणकाष्ठभिद्धते जलेन तरुप्रपाते न च तुष्यदा वा १४ दशमे च यदा मन्दः
सूर्यो राहुस्तथैव च विलोक्यते यदा भौमः पिता देशान्तरे मृतः १५ पापते त्रैपापयुक्ते मिश्रे दृष्टे भवेद्यदि राजतस्तु भयं
प्राप्तो वियोगेन पिता मृतः १६ कर्मभावेन मार्तण्डे मंदेनापि विलोकितः राहुना युतदृष्टिः स्याज्जनकस्य मृति भवेत् १७
३० मृतो तस्मादम्बरपो वलीयान् वृत्तिर्नूनं तस्य खेटस्य वृत्ता यद्वा वर्गाधीशतो वीर्ययुक्तो वृत्तिर्वाच्या तस्य खेटस्य पाके १८
४१ मृतो तस्माच्छीन रणिमन भस्पैव वृत्तिर्नूनं पुरुषस्यापि नित्यं नानाकोशाह्वयनसद्धाविलासैः सद्यापरैः साहसैः सत्कलाभिः १९

पृ. लग्नेंदुतो दिनकरोम्बरगो नरस्य द्रव्यागमं च विविधोद्यमवृत्तियोगात् सत्ताधिकत्वमपि वेनरनायकत्वं पुष्टिं ततोप्रकुरुते मनसः
२० प्रसादात् २० लग्नेन्दुभ्यां कर्मगश्चेन्महीजः खेटैः क्रूरैः साहसैः कर्मवृत्तिः नूनं पुंसां वेषयासक्तबुद्धिर्दूरेवासः स्याच्चदा
20 नीकदाचित् २१ लग्नेन्दुतो वा शशिजोम्बरस्थो धनं प्रकुर्याद्दृढनायकत्वं सत्साहसैः काव्यकलाकलापैः शिल्पादिभिर
वीरवलकर्मवृत्तिः २२ लग्नाच्चंद्रात्कर्मसंस्थो गुरुश्चेन्नानाविन्नाभ्यागमं संकरोति पुंसां नूनं गोरवं भूमिपालात्सत्ताधिकं जी
वनं विनयहृद्या २३ लग्नेंदुतो भृगुसुतो दशमे नरस्य सत्कीर्तिं सकलशास्त्रकलाकलापैः ज्ञाने मतिं विनयुतां द्रविणं यशश्च शीलं
विलासमवनीपतिगौरवं च २४ शनैश्चरः कर्मणि चंद्रतो वा विहीनवृत्तिं कुरुते मखेटं कार्पण्यशरीरं धनधान्यहीनो चिंतावि
षादं नितरां कुशीलं २५ सूर्यादिभिर्गगनगैस्तनुतो हिमांशोः कर्तव्यफलं विनियतं क्रमशः स्वपाके सूर्यागमं च जनकाच्च तथा
जनन्याः शत्रोर्हितात्सहजतस्त्रकलत्रभृत्यात् २६ रवेन्दुलग्नकर्माणिपतेर्वृत्तिं समादिशेत् सदोषयोमैत्रिणयुक्तस्यौहि
तिविकर्तनः २७ कृषिक्रियातो नीरोद्यं वृत्तिं कुर्याद्गुणीतगुः कुजः साहसयात्रविशस्त्रैर्वृत्तिं तु कर्मणः २८ काव्यलेखन
सत्शास्त्रकलाभिः शशिनंदनः गीर्वाणधुर्यमीशैः पुंसां वृत्तिं सदार्चितः २९ महिषीमृग्यरत्नाद्यैर्वृत्तिं स्त्रीजनतः कविः अ
तिनीचप्रकारैश्च वृत्तिं कुर्याद्वाप्यसंवीर्ययुक्तैः ३० यस्यांशेस्यात्कर्मपः कर्मणां च वृत्तिं कुर्याद्वाप्यसंवीर्ययुक्तैः सौम्यैः खेटैरर्थ २०
लाभाद्यसंस्थैः कुर्युः पुंसां कोशभूकीर्तिमुच्चैः ३१ इति कर्मभावविचारः वक्ष्ये फलं लाभगृहस्थितं तज्ज्ञं चायुगं वामकरः सपद

सर्वैर्निरस्तैः किलदक्षिणांघ्रिः शिवादिभिर्होरिकशास्त्रविद्भिः १ दृश्यस्थयानाधिविकारयुक्ते हेमजातमंदोलिकावस्त्रनमंगलमं
डलानि विद्यागमद्रविणाकन्यकयोः किलैषां लाभालये विलसितं परिचिंतनीयं २ शुभेन दृष्टे सकले शुभस्यात्तत्र स्थिते
वीर्यदिसौम्यखेटैः क्रूरग्रहस्ते त्रिषडायवर्गे सौभाग्ययुक्तं मनुजं करोति ३ लाभालयेर्कतनये यदि सिंहिकेये भृंगावलीन
गजकर्णसमाहितास्यात् तस्यालये तितिसखेते तपनेतरंगाः शय्यासखत्वं विपुलं तन्भृशजेनयानं ४ लाभस्थितेहिमगोस्त्र
रेंद्रसचिवे सह सत्वकांतास्वत्वं विद्यावान्सथनो भवेत्तु मनुजो राजाधिराजार्चितः तत्रस्थे शशिजे सितेहिमकरे कन्याप्र
जः स्यान्नवा विद्यावान्सततं संयुतस्तनितरां जीवे च तत्र स्थिते ५ सर्वे भावाः शोभनाः संप्रदिष्टा यस्यायेस्याच्चंद्रजाश्चाधिवी
र्यः वाजिक्रमायेषु यत्नादिकेषु धीस्थैः खेटैर्यत्फलं तत्किलाव ६ राहौ तत्रस्थे समतापत्यकः स्यान्मर्त्यो नूनं तेनार्थके पुत्रयुक्तः
मंदे लेसाव प्रजत्वं च किंचिज्जीवत्पुत्रत्वं तथा मानवस्य ७ भग्नांघ्रिर्वा स्यात्तथा भग्नबाहुर्जंघायुग्मे वाव देहाम पार्श्वे लाभे भौ
मेर्के विघात्व हतो वाघातेनास्यो मानवः पीडितश्च ८ लाभस्थितावर्कऋजौ सिताख्यो यद्वावलः स्त्रीग्रहसंयुतश्चेत् जीवंति
पुत्रा बहुला स्तदानीं न पुत्रसौख्यं बहुमानवस्य ९ राहौ मंदे काप्यपापाणाव्यानेनत्रांगेवा सव्यथोमानवः स्यात् दृष्टो नूनं सव्यथो
बालकेन यद्वा हतो कुक्कुरेणायमस्य १० लाभे सौम्ये दिने हितेयुखविणावा न स्यवर्गे स्थिते भूप श्चौरकुलात्कलेश्चपस्त्रभिः १
कुर्याद्धनस्यागमः लाभे पीनगभस्थितेहितेयुतेवातस्य वर्गाश्रिते नूनं स्त्रीगजवाजिवीरजनितः पूर्णो विलोमक्रमो ११ एवं भू

ग्रं मिश्रते त्रिंशद्भ्जनितो याज्ञायनैः साह्मैः स्वैर्गोवामगाणभूषणोत्तनिरतां हृद्यागमं संवदेत् सोम्येकाव्यकलाकलापविधि
२१ नाशि सेन लिप्पावणिज्ञो केः क्लीवजैनैः धनैर्धनचयं सत्साहसैरुग्रमैः १२ जीवे साधुजनान्वयानसहितो राजाश्रितो म
मानवः स्याद् त्वक्षत्रे राधनैश्च विविधैर्जातो वनदेः संयुतः दैत्येज्ञे च गमागमैर्युवतिभिर्वैर्व्याजनैर्वीथनीमंदे नीलग
जायसैश्च महिषी सङ्ग्रामहृदैः शुभैः १३ दृष्टे युक्ते सद्रहैर्लाभगेहे वर्गे संस्थे सदुहाणांनथैर्वैस्समन्लाभो मानवानां म
स्यास्मिन्सर्वैः खेटैः संयुते वीक्षिते वा १४ इत्यायभावविचारः अथ स्थानफलं वस्पेनरणां पादयुगं हित्वा हानिर्दण्डश्च निर्व
योऽव्ययोरानं कव्यग्रहे १ जलाशयादिकार्येषु यज्ञेषु विविधेषु च सर्वमेतद्व्ययस्थाने चिंतनीयं प्रयत्नतः २ याहुणा गगनगा
व्ययस्थिते स्वाहंशा सततमाचरेद्व्ययं भास्करे व्ययगते यदर्जितं याति भूपसदने च तद्धनं ३ भौमपुत्रे चेद्व्ययस्थानसंस्थे द्रव्यपु
स्तानीयतेत्तस्य यस्तत् जातकस्य दक्षवामे च पादे वामे कर्णे लोचने तस्त्रियो वा ४ पुण्याधिक्याद्दल्पकं तन्न नार्याः पापाधि
क्याश्चाधिकं वा तदंगे दग्धं वा च्वं वह्निना वायुदोषाच्चांगं यद्वा सव्रणो दीर्घकालं ५ धनेव्ययेवा क्षितिजे तथार्के स्त्री खेटयुक्ते
यदि वा बुधेन म्लेच्छैर्निशाटैर्गणिकाजनश्च गर्वनाशं न धनव्ययः स्यात् ६ मंदे व्ययस्थे यदि सैंहिकेयो थवा शिखीयस्य नर
स्य भूतौ म्लेच्छैर्निशादैः परिभूज्यते तत्तु नंतु वाशत्रुजनाश्च हानिः ७ चंद्रे गणयुते सलिले प्रयाति धनं कुजार्के गणयुते तु ना २१
शो स भाग्यवस्तत्र रयोषिताभिः स चंद्रजे स्वादिपु वर्गसुखैः ८ लोहाश्मकाष्ठेन च मतः स्याद्धाभिरदपालेन च पंगिणा वा

प्रपीडितो वा निजलेर्विकारैर्निरस्तदंगागदितेष्वयहा ९ रविः कुजो वा रविनंदनो वा व्ययस्थितश्चेन्मनुजस्य नूनं तदापितृव्यानिध
नं प्रयाति पितृस्वसा हृद्युतो न सद्भिः १० शुक्रज्ञजीवा व्ययभावसंस्थाः पितृः सहोत्थाः स्वखिनस्तदा सुः व्ययेतमः शुक्रयुतेथ
वा चेत्समागमे तस्य भवेद्धृणं वा ११ प्रांत्यस्थाने क्षीणवीर्यः कलावेवानादिमो वाद्वौ च वा तत्र संस्थौ तस्य द्रव्यं वै हरेद्भूमिपा
लः प्रांत्य देवा भौमयुक्तो सितेचेत् १२ पूर्णाश्चंद्रो ज्ञेज्यशुक्रा व्ययस्थाः संस्थानं वं मे व वित्तस्य तस्य प्रांत्ये स्थाश्चेद्गुं गजे भूस्वतेन
दृष्टे युक्ते वित्तनाशं तदा स्यात् १३ व्ययाधिसंस्थे धिषणेंतदाना सभार्गवे स्यात्मखकृन्मनुष्यः सेंदौ प्रपाकूपतडाककर्ता
सरोमजे चेत्कृषिकर्मकृच्च १४ स्वर्णं सुते ज्ञे विपुलं ददाति रम्याणि वस्त्राणि च गोधनानि हयाः सिते शीतरुचौ धनाद्येवुधेन
युक्ते विपुला धरित्री १५ सर्वं ददाति शशिजे रविणा समेते सेवा परस्य मणिहेमविभूषणानि जीवे सितेन सहिते सपनी स्वकर्मा
मर्त्यो हृतस्तिन यस्य च भक्तियुतः १६ शुभेक्षया केंद्रगतैः प्रवाच्यं शुभं व्ययं च जनस्य नूनं शुभाव्ययस्थाद्गृहिणां स्ववं च कुर्यु
र्न क्रूरं वितिरिपूद्भमं च १७ क्रूराः खेटाः प्रांत्यगास्याधिवीर्याः कुर्वंत्येते वापि शत्रुद्भमं च पश्चान्नाशं यानि वर्षप्रवाच्यं एवं स्याका
ले जन्मकाले वापि १८ इतीरितं द्वादशभावजातं फलं समस्तं कथितं शिवायै श्रीशम्भुना तद्द्विणारुणाय वसिष्ठमुख्यैः
निजशिष्यकेभ्यः १९ इति व्ययभावविचारः लग्नस्यपूर्वार्धगता न भोगाः फलं प्रदद्युस्त्वपरार्ततकं ते परार्धसद्गोपगताः परोक्ते
फलं वदंतीति बुधाः पुराणाः १ पश्येद्धि लग्नं यदि लग्ननाथः कार्याधिपः कार्यगृहं प्रपश्येत् लग्नाधिपः कार्यगृहं प्रपश्येत्

शं॰ २२ कार्याधिपो लग्नग्रहं च यद्वा २ यद्वा विलग्नाधिपतिस्तु कार्यगृहस्थितः कार्यपतिं प्रपश्येत् कार्येश्वरो लग्नगतः प्रपश्येल्लग्नेश्वरं
सिद्धिमुपैति कार्यं ३ कार्येश्वरो लग्नपतिं प्रपश्येल्लग्नाधिपः कार्यगृहं च यद्वा सर्वत्र पीयूषमयूखदृष्ट्या कार्यस्य सिद्धिं कुरुतस्त
दानीं ४ यद्वा विलग्नाधिपतिर्विलग्ने कार्याधिपः कार्यगृहस्थितश्चेत् लग्नस्थितः कार्यपतिस्तु यद्वा कार्यालयस्थो यदि लग्न
नाथः ५ लग्नस्थितौ लग्नपकार्यनाथौ कार्यस्थितौ वा द्विजराजदृष्टौ कार्यस्य सिद्धिं कुरुतस्तदानीं लग्नेशकार्याधिपतयोस्तु वी
र्यात् ६ यद्येकगौ लग्नपकार्यनाथौ त्र्यंशे नवांशेप्यथ षष्ठहोरिकायां प्रश्ने प्रसूतावपि चिंतनीयं पूर्वं विमिश्रं स्वधिया फलं तत्
इति कार्यसिद्धिविचारः विद्वज्जनमखेटलीलाविलासे सम्यग्बोधे पुंजराजोदिते च होरासारे शम्भुहोराप्रकाशे भावाध्यायः षष्ठ
आसीत्समाप्तिः इति शंभुहोराप्रकाशे द्वादशभावाध्यायः कर्किन्द्विज्ययुते लग्ने केंद्रस्थौ बुधभार्गवौ पापैस्त्र्यायारिगैः स्वैर्यदायु
र्विद्यमितं नरः १ अंशायुर्ग्रंथपिंडनिसर्गजीवाश्चतुर्विधं पंचमकं नमोन्यत् षष्ठं प्रवक्ष्ये धवमष्टवर्गः समुद्भवं योऽत्र दिनं पुराणैः २
अल्पाश्चैकतिकिरणाः सैककिरणांश्चिरस्तयोर्ध्वकाः तदा विद्रूपगोऽर्धैर्लौ गुणाश्चैपिकतोगजौ ३ तयोर्जातपदं स्पष्टो गुणकः
स्यात्तथोच्यते यः स्ववर्गेऽधीष्टवर्गे मित्रवर्गे समे रिपुः ४ वर्गाधिशत्रुवर्गे वपुति १८ पंचेंदुव १५ द्विभूः १२ नव ९ पंच ५ गुणा ३ २२
स्याप्यागृहे द्विगुणसंमिताः ५ योगाः क्रमात्तं विभजेद्रसाष्ट नवार्कतल्पैर्दृतिमिश्रसिद्धैः षट्सं गुणैः हीयनवांशहृत्को व
गौत्तमे षड्गुणितेश्च षाड्भिः ६ स्वादाग्रयोर्व्येगुणकोग्रहस्थहगौ न मस्थो यदि मित्रगेहे तान्नंदिशंको गुणषट्कु ५२ लव्यावि

युग्युतस्त्वाग्र्यकस्थकार्यः ७ अरीहभेस्वागरंनंदलब्धा वियुग्युतः केवलकः समे च स्फुटाश्चयोर्जीतपदं त्वकर्मयोग्योगुणाः
स्याद्विपूर्विकानां ८ खेटानां च तनोर्भागाः खाब्धिहृच्छेषकादिह अंशायुषोपि खेटानेलग्नेषड्भाल्पके सति ९ अस्त्रभागो॰
ह्यतैः पूर्णा रामैर्हैकलकस्य च पूर्णा रामोऽप्यतेर्वसौम्यैनेदलितैस्तथा १० क्रूरनाभूर्गणपकर्तृस्थादिकेयिकोजसः कार्यास्त्रि॰
यंभावहानिस्तत्तु पुर्भागजाः कलाः ११ दायांशोर्थाः कलाः सम्यग्दूयोगयगुणकाहृताः पूर्णापूर्णाभिस्त्रिभिर्भक्ता अंशायुषुयुस
दंचतत् १२ दायांशात्तद्वयस्वरामनिहृताः पूर्णैस्त्रिभिर्भाजिता अंशायुश्च समादिशेत्तु बलवल्लग्नेनदालग्नभे स्वस्वावेःसदि
तंस्थिनिघ्नशरहृज्ञागादितोमासमयुः गायुः सौरमिदं यतो द्युगणनासौरानतः सूरिभिः १३ स्वेच्छानिनचवेद्रसभाल्पकोसौ चक्रा
द्धिशोध्यः खचरो यि कक्ष्यग्राह्यस्तदंशाः खचरारिभे चेत् अंशोनितावक्रगतिं विनात्र १४ दलीकृतांश्चस्तामितेग्रहे च संत्यज्य॰
शुक्रार्कस्त्वतोहृत्येव अत्राधिकेकाप्यथभार्धहानिः पिण्डेनिसर्गे कथितामिजैव १५ दायांशकाः पृथक्स्थाप्याः खेटानां च
तनोर्लवाः द्विघ्नाः खांगाप्तिलब्धोबालग्नक्रूरे च खेचरे १६ शुभदृष्टेर्धयादीने दायांशास्ते पृथक्स्थिताः नष्टारोहावरोहे
णभावजेनफलेन च १७ निघ्नालब्धानितास्तद्दृष्टौ चेत्तनुगनो खलौ बलिष्टस्य च तन्त्वान्सोभावाधिके फलेन च १८ लग्नस्थो
लग्नपः क्रूरोनासौ हानिकरः स्मृतः आयुर्दीर्घे येनयांशोर्थैनैवोक्तः पूर्वसूरिभिः १९ पिण्डगोऽज्ञलग्नपंचन्द्रवोकींद्रसाः
हाविंशदर्काङ्गणाःस्मृः नैसर्गे वपाणि जाभूह्नित्तुल्यानं दधृत्यभ्राप्तिनः पूर्णाबाणाः २० दयांशाः स्वगुणैर्निघ्ना भाजिताभ

ग्रं॰ २३ 23

गणेऽर्धांकैः लब्धं वर्षादिकं चायुः पैण्डे नैसर्गजं क्रमात् २१ जीवशर्मोदितं तद्धृत्यंशाः स्वभाजिताः समाद्य मिभहृत्यंशेः
यदंशेषं समन्वितं २२ स्वनवांशा भाविभक्तनोलिप्ता वर्षादिकं भवेत् पिंडाद्विके विलग्नायुरखिलै रंशकैः समं २३ केचिद्दन्तलंक
थितं यस्योशोधिबलस्तत् पैरेस्तेनान्वितं त्वन्ये रंशायुर्विलग्नकस्य २४ अखिलेरुदितं यत्तज्ज्ञाहामेवादिमे किल आयुश्चात्र वि
यं पूर्वैं हरुकं यदिह कीर्तितं २५ अंशायुःस्याश्चेत्तनो वीर्ययुक्ते पैंडं स्यादैद्ये च नैसर्गिकं च तस्य वीर्यं चेद्वयोस्तद्युते चार्धं खंडं चेत्स्या
त्स्यवीर्यासद्यस्य २६ आयूंषि त्रिबलेगणेयुतिर्वीर्यैक्यभाजिते युतस्त्रांशोध्य वा भेद्व्ययश्चेद्धीनवीर्यकाः २७ बद्धसंमतमं
शायुःसत्यं सत्योदितं च यत् सुशीलपथ्यस्तभुजार्थमिष्टानां नपापिनां २८ हानिर्यास्तमिते प्रोक्ताः शत्रुभे चाल्पवृद्धिभिः पिंडा
दित्रितये ग्राम्यान्ताशाकोर्धक दाचन २९ आयुःसमान्तकरिणां नखभूशराद्रं सिद्धालुलाय हृषयोस्तितिपा स्वजोर्दः तत्वास्त
योष्टखयोर्दशानाद्धयानो स्तथाःशुनांमवृजवर्नदिहान यश्च ३० पक्षापरायुर्गणितं विहतं च नरायुषाय लब्धहायनान्वित
तेषां आयुःस्फुटं भवेत् ३१ इति चतुर्विधमायुःसाधनं समाहृत्ता भांशकलाविलिप्ता गजाभ्रवेदैर्ग्रहपर्ययेभ्यः विकृति
नैःसंविसमानवशेषवर्षमासनवसादिकमायुरेव ३२ होराहायोप्येवमथापि वीर्यं लग्नेचेत्स्यात्प्राणितल्पैस्तथा दैः युक्तेश
षं भागपूर्वं विहिनि त्र्ण्वा णैर्भक्तं मासपूर्वं युतं तत् ३३ येदृष्टखेटस्फलवास्ति निच्चादिशुद्धातां हादशभक्तशेषं आयुःसमा
मासदिनादिपूर्वं लब्धीयपायेगणके निरुक्तं ३४ नीचेस्तगेर्थमरिभेत्रिलवं हरंति नास्तंगतो शनिसितौ व्ययतोत्र वामं 23

सर्वार्धकत्रिकचतुर्थशरनभागाननुक्रमात्स्वदंतीयशुभदाः शुभदास्तदर्थं १५ एकस्थानस्थितश्चेत्स्युस्तद्यादयोगगनेचराः तदा
बलयुतो विरोहस्त्येवनचापरे १६ वर्गोत्तमस्वर्क्षनवांशहक्के हि संगुणं स्यादधिकं तु नेसकृच्च वक्रोच्चयोस्तत्रिगुणं विधेयं द्वि
त्रिगुणं वैत्रिगुणं सकृच्च १७ इति श्रीशम्भुहोराप्रकाशे पंचविधमायुःसाधनोऽध्यायः अथाष्टकवर्गः अथ प्रवक्ष्येऽष्टक
वर्गजायुः स्पष्टामलं तद्विधिना तदङ्के भिन्नायुःसंज्ञं समुदायिकं तत् विज्ञायगमेयतमाणमस्य पूर्वैः १ अष्टवर्गस्य वाक्यानि स्व
र्यादीनां यथाक्रमात् ग्रहप्रभवसंख्याने निर्दिशेदुत्तरक्रमात् २ राशिचक्रे लिखेद्भूमौ संयोज्यान्तरसंख्यया स्पष्टान्तरे
ण दशमं निर्दिशेद्विधिवत्क्रमात् ३ कादिर्नव ९ टिनव ९ पादिपंच ५ याद्यष्टौ ८ शून्यान्यङ्गरणि ञ १० न १० दशसंख्यका ११
ण ११ य ११ स्य ११ त्य ११ द्य ११ एकादशसंख्यानि श्री १२ ब १२ त्र १२ द्वादशसंख्यानि इत्यक्षरसंख्याष्टकवर्गवाक्यं ज्ञेया
अथाष्टकवर्गवाक्यसिद्धसेन मणितस्त्यौ तत्रादौ सूर्यवाक्यानि श्लोकक्रमेणाह अर्कोत्स्वर्यस्वतनकुजान्तु रवस्तईर्थानुका
भार्गवात्मा माश्रीहिमगोर्गतिनयवुयाङ्गेशांतिथेनोयदं लग्नाङ्गेभतनुः परः स्वरगुरोः शीतांशिकाभानुमानित्यादष्ट
कवर्गकोऽशुभकरो देवेति संख्यागुणाः ४ इति रवेः इंदोर्यागतिमानुपा भृगुस्वताङ्गभंशुसिद्धानकं सौम्याद्योगवपुः स
धानयगुरोर्याचंत्र वसौजानकी भौमाच्छ्रीगणिनाथनायरविजाङ्गोणानिकालग्नभात् गीत्वानस्परवेलिनेसहनपाश्चाङ्ग
ष्टवर्गेयवाः इति चंद्रः वक्राकोरवसहदनसुरविजात्यं वसदायेनके सौम्याङ्गेशनकोसितात्तदकरभानोगुणातनया

मुं·
२८

जीवार्को ज्ञायुरं विलग्नभवनात्कालस्तु निस्वं वियोगी तास्यादिहपुत्रकरो यथाग्निजः सर्वेषु वर्गेष्विनाः इति भौमः सौम्यास्थो गुणशान्ते
यन्ताकरश्च वेः शोषाधिकारी गुरोस्तेजस्कारि कुजाच्छुनेः करभसंज्ञयानयं भार्गवात् पुत्रीः गर्भनिदानकोगम भवनाद्यार्थवता
ज्ञानकी चंद्राद्दे वर्तिदानकृष्ट यिस्तु तो मुख्योत्रसंख्योवषी इति बुधः जीवार्कं बलचंद्रेसदानकं कुजात्स्यात्रेवसादंनयेश्रात्यान्तु
रल्लाभसंदायिनये चंद्राद्रसामात्यके सौम्यात्स्याद्रवणं तथानकशानेर्भौमाचिरं भार्गवात्सुश्रीमंतो यनिकालतोः परवशस्तंत्रोपि
नायत्लम इति गुरुः शुक्रः स्यात्सुरगर्भमोहयनिकसौम्यात्कुणश्चायिको लग्नार्कं दलजुर्मत्यायियगुरोर्मार्गीथनायो विधुः
पात्रगर्भमदायकारिरविजात्कुर्वीमदार्थीनको भौमात्कोतमर्थीकरोदिनकरादिकं रसंख्योवसा इति शुक्रः मंदात्कृत्स्नचयो गु
रोर्मतिकरः शुक्रात्तयात्रीकुजात्कुर्ममंतत्रापुत्राबुदात्तदयनीयात्रे वियोजीनकृत् लग्नाद्योगविनानयेदिनमणेः पात्रंवसोर्जीन
कीमंदस्यात्रसुखंवदंति मुनयः संख्याधिगाः कथ्यते इति शनिः अथ लग्नाष्टकवर्गवाक्यानि सूर्यशनिः गुरुशुक्रः भौमः बुधः
चंद्रः लग्नः क्रमेणयथाक्रमं गोविंतनयस्तु योगावेत्तानस्यान्नाकुरेवशेषेस्थनायकाराणायोमंदृष्टीस्यात्श्रुत कालस्तनि
त्यः संकुरवश्चैवनायाबुगीतज्ञोयं अथ यवनाचार्योक्ताष्टकवर्गः यथाचार्यैः कृतं शास्त्रं ग्रहवर्गाष्टकं बुधैः परं विधि २८
स्तंसमोस्यान्नजायेते हितेषु च १ विशेषभावस्तत्रादौ मोहस्तेषां प्रजायते अतो दृष्टमसंलेख्यैतैः सारात्सारतरं ध्रुवं २ कलौ
योतशालाकोदिग्गृही तास्थिरमानसाः कुर्यरात्रेखोत्रयं कृत्वा तासां भेदं यथाक्रमं ३ नवचक्रे ग्रहाः कर्षीप्यययाध्यानंतगो

लवित् स्वस्थानात्सर्वसंयुक्तान्नेत्रखान्विन्दून्प्रभापयेत् ४ अथरेखास्थापनंकालिख्यते क १ ख २ ग ३ घ ४ ङ ५ च ६ छ ७ ज ८
झ ९ ञ १० एकादिसंख्यया ट १ ठ २ ड ३ ढ ४ ण ५ त ६ थ ७ द ८ ध ९ न १० अथैकादिसंख्यया प १ फ २ ब ३ भ ४ म ५
एतेनचंद्रादिविचतुःपाराः य १ र २ ल ३ व ४ श ५ ष ६ स ७ ह ८ ळ ९ एकादिक्रमतोज्ञेयमीदृशमांकेपितस्मात्त्र वर्णैः
ष्टेकादिसंख्यया अथरेखा पुरवासोद्वियनिकःस्वभादकःप्रकीर्तितः इंद्रोगीतितनयोभौमात्कादशवत्सादियैनुकाः पीमे
त्रोयुनयाचांज्ञाखेषेथन्यःस्वराचितात् तथाश्रीशुक्रतोमंदात्पुरवासोद्वियेनुकः गर्भस्तानपरोलग्नात्सूर्यस्याष्टकवर्गके इ
तिरवेष्टकवर्गः पंडितःस्वतयश्चंद्राश्चंद्रेस्वाष्टकवर्गके श्रीगुरोरवयनीयान्वैकुजाश्चंद्रःशुभप्रदः योगीवशीस्वजनस्वबुधाच्छु
भफलप्रदः पुरंवसदनस्यापिगुरोश्चंद्रःप्रकीर्तितः गर्भमासोयनीस्याच्च शुक्राच्चंद्रःप्रकीर्तितः शुतोनष्टःशनेःसौम्यः
गीतस्तेयंचलग्नगः इतिचंद्राष्टकवर्गः भौमःशुभप्रदःसूर्यात्कुणीनतनयस्थितः चंद्रात्कुतेयस्वाङ्गौमःपात्रेवलादनायच
गोशानांस्वात्कुयाङ्गौमोतनयश्रीगुरोःशुभः तेजःपरंभृगोःसौरेः कविस्तादायनीयच कालस्त्वनित्योलग्नात्स्वाङ्गौमस्थान
शुभप्रदः इतिभौमाष्टकवर्गः बुधःशास्त्रयपारकौश्चंद्राद्वित्तदानयः पुरवासोदयिर्नित्यंबुधोभौमात्ववेरवदः योगोमं
तेयनंपात्रंबुधश्चोदयदंगुरोः पुत्रगर्भमहायन्यःसौम्यशुक्राच्छुभप्रदाः पुरवासोद्वियनिकःसूर्यपुत्राच्छुभप्रदाः ऊरवश्चं
दनाख्योपिबुधोलग्नाच्छुभप्रदः इतिबुधाष्टकवर्गः यात्रालाभःसादयेनुकः प्रोकारविनोगुरुःग्रामः सुधीयुःशनिनःशु

ग्रं
२५

भः स्मरगुरुस्सतः कंठवाक्षोऽजनकृते द्रोणीपुत्रात्कुम्भप्रदः पुरवासेषु धनिकः पुत्रगर्भसदानकः श्रीमांस्तु धनिकः शुक्राद्दश
णतास्त्रीशनिर्गुरुः गुरुर्वेशेषु साधूनां पश्चापीलग्नतः शुभः इति गुरुः यादश्रीहृपतः शुक्रः शुभदेवोऽप्रदः स्मरतः याद्रेणावो
मंदपश्चोनाथिवंद्यात्सितः शुभः गणयांशूयत्रकुजात्क्रूणतोयध्यरंतुजात् गुरोर्महायनश्यापारगोभूभोहियानिकः स्वाद्र
वोमंदपश्चोयः शनेः शुक्रः शुभस्सतः कालगावोमदधीसालृग्नात्कुक्रः शुभः प्रदः इति शुक्रः उरवसदानायैकात्तुधानिः प्रोक्
ताः शुभावहः लनेयंचंद्रतोलक्ष्मीतनयाच कुजात्कुभः वुधात्तेजोधनंपात्रंगुरोः शीतकरः शुभः तयाश्रीशुक्रतः स्वर्णाकु
णीतिलाः शनिस्सतः योगवेतानयोलग्नात्कुम्भमान्योशनिर्भवेत् इति शनिः गोवितापरसूर्यात्तमीनज्ञोयंचचंद्रजः काल
स्तनित्यकुजतोत्तायात्कुरावीचचीनयः उरवंशेषु सधनः येष्पालमेत सूर्यजात् योगवेनानयेशुक्रात्कारुगीमेपद्मोधयः
मीनतस्तोयविज्ञाल्हयात्कुम्भदेवोफलप्रदाः इति लग्नाष्टकवर्गः अथ राह्वष्टकवर्गः सूर्यपुत्रगमः सदाम १ २ ३ ४ ७
८ १० हिमगोः पूर्णमासादेहतं १ ३ ५ ७ ८ ९ १० भौमात्तवक्रमं १ ३ ५ १२ वुधाद्वसुसदारः सूर्यपुत्रादपि गोमे
सन्नपरो ३ ५ ७ १० ११ १२ भृगोस्तिथिपरं ३ ७ ९ १२ जीवाद्युगावसदा ३ ४ ६ ७ लग्नाद्धैर्धविस्तथीरश्वयुगुणाः
३ ४ ५ २ १२ संख्यानिभा ४३ कृत्रवित् ॥ अपवेलायोगः सर्वेषां ग्रंथांतरात् देवा ४८ यवा ४९ दिग्गे ३९ विस्र ५४ २५
पशोऽशो ५६ रामो ५२ दिग्गो ३९ यय ४९ इत्यष्टवर्गसारेतविस्रनाथ्याकवीरिते अष्टवर्गोदयाख्योयंवर्गआद्योगतःस्फुट :

त्यष्टवर्गजातके प्रथमोऽध्यायः ॥ अथ राशिग्रहगुणकाः गोसिंहौ दस्रागुणिनो वसुभिर्मिथुनालिनो वणिकमेषौ त्वमुनि
भिः कन्यामकरौ कौशरैः १ मेषादि समानगुणिता राशिमानाक्रमादमी जीवारशुक्रसौम्यानां दशवसुमुनीन्द्रियैः क्रमाद्गुण
काः २ बुधस्य पंचसप्तो शेषाणां राशिग्रहगुणकाः एवं क्रमाज्ज्ञेयः श्रीशिवो जयति नंदिद्वारपुरेव भूव महत्वेनायः काव्कु
जीदेशोपलक्षितः शिवदाससंज्ञकश्च निरतो दाने द्विजेशार्चने तज्जः शम्भुनृपः सहास्यनयनो विद्वज्जनानंदकृद्दानेकर्णाद
वापरो विजयते कांतप्रतापाधिकः ३ श्रीसार्वभौमनृपपल्लवपदः स्वधीरः श्रीशम्भुदासनृपतिः शिवनिष्ठचित्तः सगी
तनर्तिकाविनर्विनोदहृष्टो शास्त्रेषु हर्षितमतिः सततां सदारः ४ अस्य जन्मसमयो विलिख्यते त्यष्टवर्गफलसिद्धिहेतवे शा
लिवाहनशके च वै गते वेदरुंजरशरैंदुसंमिते ५ विक्रमस्य नवभूत्वनोऽस्मिते वत्सरे च शुभमहान्नथे दवे शुक्रमासि बहुले चप
त्तके मीनकेतनतिथौ बुधेऽहनि ६ तद्दिने नृपघटीमितातिथिर्वार्षभं मनुघटीमितानरा नाडिकाकृतिसमो धृतियोगो वाणि
जे करणमष्टनाडिकं ७ शोभिमनाहृत्घटिकाश्चिनोदयाल्लंदभूमितपलेषु वेतदा शम्भुदासनृपतेः समुद्भवो निश्चितं तनुगण
कैर्विहास्यते ॥ अतोदाहरणं ॥ संवत् १७१९ शाके १५८४ प्रवर्तमाने ज्येष्ठमासे कृष्णपक्षे १३ बुधे घटी १६ पलं १९ कृति
कानक्षत्रघटीः ११ पलं ४१ धृतियोग २१ पलं १९ वाणिजकरणे एवं पंचांगशुद्धौ अत्र श्रीसूर्योदयादिष्टघटी ६ पल १५
दिनमानघटी ३३ पलं १४ तत्समये सकलगुणालंकृत श्रीशंभुदासभूपालस्य जन्मसमये नतं ९।१८ उन्नतं १९।४२ तत्स

पृ॰ २९ तनस्यबलेस्पष्टे ९।४८ रूपात्मकं इतिदशाद्वादशसंछिन्नायोजयेत्तत्र तत्रैवे १० रव्यादीनांफलंज्ञात्वानिर्दिशेच्छुभमष्टकपृथक्
रेखाष्टकवर्गलेखनक्रमः एवंचंद्रादीनांलग्नांतानामष्टकवर्गक्रमोलेख्यः उक्तंच चतुर्दशोर्ध्वगारेखास्तच्छेकादशतिर्यगः
जायंतेकोष्टकास्तत्रशतैकंत्रिंशताधिकं ९ तेषुस्वाष्टकवर्गेषुग्रहाणांचपृथक्पृथक् दशाणांशून्यमार्गेचशत्रुनीचगृहे
षुच १० व्याख्यद्रुःखेनाशादीलभंनेनात्रसंशयः एकद्वित्रिफलेयाप्तिंधनधान्यपरिक्षयः ११ चत्वारिमध्यनामानिदशा
तत्रैवमध्यमा पंचमादिगुणोधिकामष्टमंसर्वसिद्धिदं १२ सर्वग्रहाणांरेखैकंक्रमयादिष्टदिनेततः ग्रहाविंशफलंमध्य
मधिकोनेशुभाशुभं १३ तथाचदिनफलंजातकाभरणे इत्येकरेखस्यचमंप्रदिष्टारेखायुतिश्चाखिलखेटरेखाः ग्रहद्वि
संख्यास्तुसमास्ततोमीयदाधिकोनासदसत्फलाय १४ तत्रत्रिकोणशोधनार्थमत्रकुतश्लोकाः यत्रिकोणभवनेषुचा
ल्पकंतत्समंत्रिषुविशोधयेत्फलं एकभेचगगनेयदातदातत्रिकोणमपिनैवशोधयेत् १५ चेत्समत्वमखिलेषुवेतदा
सर्वमेवमतिमात्रविशोधयेत् एवमत्रसाधयित्वात्रिकोणकेसंविशोध्यविधिनायथोदितं १६ एकाधिपत्यत्वमतोविशोध्यक्षेत्रद्व
यस्यैवफलानिसम्यक् ग्रहेणयुक्तेफलहीनकेचफलाधिकेखेटविवर्जितेच १७ अन्यत्रहीनेनफलेनतूनंविशोधयेत्खेट
विवर्जितेतु फलाधिकेखेटसमन्वितेचेदन्यत्रसर्वंफलमुत्सृजेत्तत् १८ यदोभयेखेटयुतेभवेतांनशोधयेत्तत्रफलंतदांती २९
फलस्यसाम्येऽशुभयेग्रहाभ्यांविवर्जितेद्वाविलेत्सृजेत्तत् १९ ग्रहान्वितेखेटविवर्जितेवाशून्यंयदेकत्रयथास्थितंतत् कुलीर

कंटीरवयोर्लग्नराशयोः त्वेवं पृथक्कृत्वा पृथक्फलेच २० शोध्यावशिष्टं खलु तत्र राशौ संस्थापनीयं तत्फलं तथैव आदौ त्रिकोण
शोधविधिर्विधेयाः पश्चात्तथैकाधिपतित्वमत्र २१ अथ त्रिकोणशोधनमेकाधिपतित्वशोधनं ब्रूमस्य यामले राशिचक्रं पश्यामोगिनि
त्रिष्वाप्यग्रहस्य च त्रिकोणशोधनं कुर्याद् द्वादशसु सर्वेषु राशिषु २२ त्रिकोणानि कथ्यं प्रोक्तं मेषसिंहहयः क्रमात् वृषकन्यामृगाश्चेषु
तुलाकुंभयमेषु च २३ कर्कवृश्चिकमीनास्ते त्रिकोणाः स्युः परस्परं त्रिकोणेषु च यन्न्यूनं तत्तत्तुल्यं त्रिषु शोधयेत् २४ एकस्मिन्भ
वने शून्ये तत्त्रिकोणं न शोधयेत् समत्वे सर्वगेहेषु सर्वं संशोध्य बुद्धिमान् २५ एवं त्रिकोणसंशोध्य पश्चादेकाधिपत्यता ते द्वय
फलानि समस्तानि संशोधयेद्बुधः २६ हीनेन सदृशं चान्यस्मिन् शोधयेद्ग्रहवर्जिते ग्रहयुक्ते फले हीने ग्रहाभावे फलाधिके २७
ऊनेन सदृशं चान्यस्मिन् शोधयेद्ग्रहवर्जिते फलाधिके ग्रहैर्युक्ते चान्यस्मिन् सर्वमुत्सृजेत् २८ उभयोर्ग्रहसंयुक्ते न संशोध्यः क
दाचन उभयोर्ग्रहहीनाभ्यां समत्वे सकलं त्यजेत् २९ समग्रहाग्रहत्वे तु समत्वान्न विसंशोध्यमग्रहात् कुलीरसिंहयो राशयोः पृथक्
त्वेवं पृथक्फले ३० शोध्यावशेषं संस्थाप्य राशिमानेन वर्धयेत् ग्रहयुक्ते मितद्राशौ ग्रहमानेन वर्धयेत् ३१ गोसिंहौ दशगुणितौ
राशिमानार्मेषक्रमात् जीवारशुक्रसौम्यानां दशवसुमुनीन्द्रियैः ३२ राशिग्रहगुणाकारैः फलानि गुणयेत्पृथक् ग्रहाणां यत्र
युक्तस्यात् गुणयेद्ग्रहसंख्यया ३३ एवं गुणित्वा संयोज्यं सप्तभिर्गुणयेत्पुनः सप्तविंशोद्धृताल्लब्धं वर्षायत्र भवंति हि ३४ द्वाद
शादिगुणौ लब्धं मासाहर्घटिकास्तताः सप्तविंशतिवर्षाणि मानं परिकीर्तितं ३५ तद्धर्यं भूमिभि ५४ शोध्यं जन्मभि ५४

शं ५८ 27 नरर्थके क्रमायिकं ८१ भवेत्तत्रमंडलाच्छोधयेत्पुनः ३६ अस्योन्याद्दर्धहरणं ग्रहयुक्तेन कारयेत् नीचेर्धमस्तगेप्यर्धहरणं तेषु
कारयेत् ३७ शत्रुक्षेत्रे त्रिभागोनं हर्षणांगहरणेन तथा रणभंगे तु अंशोनमर्केहो:पात संश्रयात् ३८ वक्रनृहरणे प्राप्ते कार
येद्दलवर्जितं पश्चात्तान्मकलान्कृत्वा वर्गेण ३२४ नृविवर्धितं ३९ मानेग ३६ लब्धं स्फुटमायुर्भवतीति नसंशयः पूर्ववद्दिन
मासाब्दकृत्वा तस्य दशा भवेत् ४० एवं ग्रहाणां सर्वेषां दशां कुर्यात्पृथक्पृथक् अष्टवर्गदशामार्गैः सर्वेषामुत्तमोत्तमः
४१ केंद्रादन्यतरस्थे च पापिनि ग्रहसंयुते अष्टवर्गेण भिन्नायुः कुर्याद्भूमात्पृथक्पृथक् ४२ क्रूरसौम्यैर्भिन्नाष्टवर्गेतो(
मतः इति भिन्नाष्टवर्गायुर्द्वितीयोध्यायः अथ सामुदायिकवर्गाध्यायः अष्टवर्गसमुद्भूत्य ग्रहाणां राशिमंडले एकस्मि
न्मंडला १२ धिके शोधयेच्चक्रमंडले १ द्वादशांशैस्तु गृह्णीयाद्पिंडं सर्वेषु राशिषु प्रागवत्त्रिकोणसंशोध्य पश्चादेकाधिपत्य
ता २ ग्रहैर्लग्नगुणाकारे च वर्धयेत्पृथक्पृथक् एकीकृत्य ततस्तत्सर्वं सप्तभिर्गुणयेत्पुनः ३ सप्तविंशति २७ भिर्लब्धं आयुः
पिंडं प्रहर्षयते द्वादशादिगुणैर्लब्धं १२ ३० ६० मासाहर्घटिकास्ततः ४ शतार्धं च यत्पिंडं मंडला १०० शोधयेत्ततः
शतमेकं तु गृह्णीयाद्दीर्घायुर्योगसंभवे ५ तत्पिंडं सकलं कृत्वा वर्गेण ३२४ न विवर्धितं मानेग ३६५ हृतं स्फुटमायुः साम २८
दायं च दृश्यते ६ सर्वे ग्रहाणां स्फुटायं पिंडं रूपं विनिर्दिशेत् ग्रहाणां तु विभागार्थं स्फुटमायुः कथ्यते पुना ७ भिन्नाष्टवर्ग
जायुश्च समस्त वैदेशसंगुणः सामुदायेन भिन्नायुर्योगात्तस्य दशा भवेत् ८ एवं ग्रहाणां सर्वेषां दशायुश्च पृथक्पृथक् सा

मुदायदशामार्गे ह्येवं कमिममीरितं ९ ग्रहसहिते केंद्रस्थे चंद्रे केन्द्राद्बहिःस्थितैः शेषैः सामुदायाष्टकवर्गविधिना ग्रहाद्या
यवितेयन्मार्गास्यायुः स्थितिः १० इति सामुदायाष्टकवर्गायुः अथ भिन्नाष्टकवर्गायुर्विलग्नायुःस्पष्टीकरणं राशिन्तुस्थानि
वर्षाणि प्रयच्छन्त्युदयस्य च शेषान्मासदिनाद्यं च लग्नादायुर्विनिर्दिशेत् ११ अथ भिन्नायुर्व्यवस्थान केंद्रगे दैवबलसं॰
युते ग्रहैः सकंटकस्थैरपि योगायुष्कैः भिन्नाष्टवर्गेण दशायुषः स्यादतोऽन्यथा चेत्समुदायकेपि १२ केंद्रादन्यत्रस्थे च
शशिनि ग्रहसंयुते अष्टवर्गेण भिन्नायुर्दशामेव्रूरसौम्यकैः १३ ॥ इति भिन्नायुर्व्यवस्था ॥ ग्रहान्विते शीतकरे सकेंद्रय
दान्यखेटैरबलैरकेंद्रैः स्फुटः खगैस्तत्समुदायमार्गे विनिर्दिशेज्ज्ञानककोशलज्ञाः १४ ग्रहसहिते केंद्रस्थे चंद्रे केन्द्राद्बहिः
स्थितैः शेषैः सामुदायाष्टकवर्गविधिना ग्रहदायो विंतयेन्मार्गास्यायुः स्थितिः १६ इति सामदायुर्व्यवस्था अल्पायुर्योगजातो॰
वाद्दीर्घायुर्योगजोपि वा दशाविभागेन विनाह्यायुर्ज्ञानं न शक्यते १७ षष्ठाष्टमगतैः पापैरल्पायुरादिशेत्तज्ज्ञः सौम्यैर्वि
परीतं स्यान्मिश्रगतैर्मिश्रमादेश्यं १८ इत्यष्टकवर्गतृतीयोध्यायः ३ ॥ अथोदाहरणं लिख्यते तत्र त्रिकोणशोधनप्रकारः
त्रिकोणेषु च यन्न्यूनं तत्तुल्यं त्रिषु शोधयेत् इति त्रिकोणत्रयस्थानेषु यन्न्यूनफलेन तत्स्थानत्रयेषु शोध्यं तद्यथा सूर्याष्ट
कवर्गे मेषाद्रौ रेखाफलं ४ सिंहाधः फलं ४ धनुषोधः फलं ३ एतन्न्यूनफलं त्रिषु शोधिते जातं धनुषोधः मेषाधः १ सिं
हाधः १ तथा वृषाधः ४ कन्याधः ४ तथा कुंभाधः ६ मिथुनाधः ५ तुलाधः ४ इति त्रिषु शोधिते तुलाधः ॰ मि

थुनाय: १ कुम्भाय: २ तथा मीनाय: ६ कर्काय: ३ वृश्चिकाय: ३ इदं त्रिषु शोधिते कर्काय: ० वृश्चिकाय: ० मीनाय: ० १
इत्येक: प्रकार: ।। एतस्मिन्भवने शून्ये तत्त्रिकोणे न शोधयेदिति त्रिषु त्रिकोणेषु एकस्थाने शून्यं भवति: तदा त्रिकोणे
शोधनं तत्र न कार्यं त्रिषु स्थानेषु यथास्थितमेव फलं स्थाप्य तद्यथा भौमाष्टकवर्गे वृषायो रेखाफलं ३ कन्याय: ५ मक
राय: ० तत्र शोधनं कार्यं तेन वृषाय: ३ कन्याय: ५ मकराय: ० यथास्थितमेव स्थाप्यं तथा बुधाष्टकवर्गे वृषाय: फलं ७
कन्याय: ३ मकराय: ० अत्रापि एकत्र शून्यत्वात् त्रिकोणशोधनाभाव: तेन वृषाय: ७ कन्याय: ३ मकराय: ० त्रिषु
स्थानेषु यथास्थिते स्थापिते तत्र बुधाष्टवर्गे द्रष्टव्यं भौमाष्टवर्गेपि ।। इति द्वितीयप्रकार: ।। समत्वे सर्वगेहेषु सर्व
तं शोधयेद्बुद्धिमान् इति त्रिकोणेषु फलं समानं भवति तदा स्थानत्रयेषु सर्वं संशोधयेदित्यर्थ: त्रिषु शून्यमेव स्थाप्य
तद्यथा ।। गुरोरष्टकवर्गे: तुलाय: फलं ४ कुंभाय: ४ मिथुनाय: ४ अत्र फलसाम्यत्वात् त्रिषु शून्यं स्थापितं तुलाय:
कुंभाय: ० मिथुनाय: ० तथा लग्नाष्टकवर्गे यथा लग्नाष्टवर्गे स्थापितं तथा द्रष्टव्यं सम्यक् ।। इति तृतीयप्रकार: ।।
अथ केचिन्मतमाहु: त्रिकोणेषु च यन्न्यूनं तत्तुल्यं त्रिषु स्थापयेत् इति त्रिकोणेषु यन्न्यूनं फलं तत्स्थाप्यं तद्यथा रवे
रष्टकवर्गे मेषाय: फलं ४ सिंहाय: ४ धनुषाय: ३ इदं न्यूनं स्थानत्रयेषु स्थाप्यं मेषाय: ३ सिंहाय: ३ धनुषाय: ३ २८
तथा वृषाय: ४ कन्याय: ५ मकराय: १ एतन्न्यूनं १ स्थानत्रयेषु स्थाप्यं वृषाय: ४ कन्याय: १ मकराय: १ तथा

कुंभाधः ४ मिथुनाधः ५ तुलाधः ४ तथा मीनाधः ५ कर्काधः २ वृश्चिकाधः २ एतन्न्यूनं स्थानत्रये स्थाप्यं मीनाधः २
कर्काधः २ वृश्चिकाधः २ अयं त्रिकोणशोधनभेदः प्रथमे शोधने त्वयः द्वितीयप्रकारे पूर्ववत्त्रिकोणशोधनमेव कार्यं
इति त्रिकोणशोधनोदाहरणं ॥ अथैकाधिपत्यशोधनोदाहरणं एवं त्रिकोणं संशोध्य पश्चादेकाधिपत्यता क्षेत्रद्वये फ
लानि सुस्तरां संशोध्य बुद्धिमान् क्षीणेन सहयान्यस्मिं शोधयेत्क्रूरवर्जिते ग्रहयुक्ते फलहीने ग्रहाभावे फलाधिके ऊनेन
सहवान्यस्मिं शोधयेत्क्रूरवर्जिते अस्यार्थः भौमादीनां क्षेत्रद्वयमस्ति तत्र विचारः क्षेत्रद्वये एकं ग्रहयुक्तं फलहीनं भ
वति द्वितीये ग्रहहीने फलाधिकं भवति तदा ऊनां फलं अन्यत्र ग्रहहीने अधिकफलशोध्यमिति भावः शोध्यावशिष्टं
ग्रहहीने स्यात् तद्यथा रवेरष्टकवर्गे मिथुनः सग्रहः ग्रहवर्जितः त्रिकोणशोधनफलेनानेन हीनः कन्या ग्रहरहिता त्रिको
णशोधनफलेनानेनाधिकः तेन मिथुनाधस्त्रिकोणशोधनत्यनेन १ कन्यास्थितमधिकफलं शोधयितशेषं ३ कन्याधः स्था
पितं यन्मिथुनाधः फलं १ कन्याधः फलं २ एतत्सूर्याष्टकवर्गे द्रष्टव्यं केषांचिन्मते न्यूनं फलं तस्यान द्वये स्थाप्यं तेन मि
थुनाधः फ० १ कन्याधः १ एवं सर्वत्र बुद्धिमता प्रकारद्वयं ज्ञातव्यं सूर्याष्टकवर्गे केषांचिन्मतं त्रिकोणशोधनं अन्यत्फला
धिके ग्रहैर्युक्ते चान्यस्मिन्सर्वमुत्सृजेदिति अस्यार्थः एकत्र राशौ फलाधिके ग्रहयुक्ते अन्य इति त्रिकोणशोधनं केषांचिन्मते
न त्रयग्रहाभावे फलहीने सति तदा फलादिके ग्रहयुक्ते राशौ तस्याधो यत्त्रिकोणफलं तन्न्यास्यं अन्यत्र ग्रहवर्जित फलहीने

शु॰ यत्नो सर्वकुलक्रमे नेदित्यवृतस्याधः शून्यं स्थाप्यं तद्यथा केष्विन्मतोक्तैः सूर्याष्टकवर्गे मिथुने ग्रहयुक्तः फलाधिकः ४ कन्याग्रहरहितनाहि
२९ कोणशोधनशोधनफलहीनः १ तेन मिथुनाधो यथास्थितं फलं स्थापितं ४ कन्याधः शून्यं एतत्केष्विन्मतोक्तैः सूर्याष्टकवर्गे द्रष्ट
29 व्यं तथा शुक्राष्टकवर्गे मिथुनो ग्रहसहितः फलयुक्तः २ कन्याग्रहरहितः फलहीनः १ तेन मिथुनाधो यथास्थितं फलं ४ स्था
पितं कन्याधः शून्यं ॰ एतत्केषांचिन्मतोक्तैः सूर्याष्टकवर्गे द्रष्टव्यं तथा शुक्राष्टकवर्गे मिथुनो ग्रहसहितः फलयुक्तः २ कन्या
ग्रहरहितः फलहीनः ॰ तेन मिथुनाधो यथास्थितं फलं स्थापितं २ कन्याधो यथास्थितं शून्यं ॰ स्थापितं अन्यत् उभयोर्ग्रह
संयुक्ते न संशोध्यः कदाचनेति अस्यार्थः उभयोरेव ग्रहसंयुक्ते सति तत्र शोधनं न कार्यं तद्यथा बुधाष्टकवर्गे मेषो ग्रहसहि
तः फलं १ वृश्चिकग्रहसहितः १ अत्र शोधनं नास्ति तेन मेषाधः १ वृश्चिकाधः १ तेन द्वयं यथास्थितं फलं स्थापितं अन्यत् उभ
योर्ग्रहहीनयोः समत्वे सकलं त्यजेत् इति अस्यार्थः तेन द्वये ग्रहरहिते फलसाम्ये सकलं त्यजेदिति स्थानद्वये शून्यं स्थाप्यं तद्य
था चंद्राष्टवर्गे धनुर्मीनौ ग्रहरहितौ अथवा एकत्र बलं अन्यस्मिन् शून्यं तदा फलाधः शून्यं स्थाप्यं यदा एक फलमधिकं अ
न्यत्र फलं न तदा न्यूनफलेन अधिकफलं शोध्यावशेषं स्थाप्यं तद्यथा गुरोरष्टकवर्गे धनुर्मीनौ ग्रहरहितौ धनुषोधः फलं २ २९
मीनाधः फलं ४ अत्र स्थानद्वये स्थापिते धनुषोधः मीनाधः २ तथा शनेरष्टकवर्गे धनुषोधः फलं २ मीनाधः फ॰ ५ उभौ
ग्रहरहितौ तेन धनुषोधः फलं न्यूनफलं यथास्थितं स्थापितं २ मीनाधो न्यूनफलेन शोधितं फलं स्थापितं धनुषोधः २ मीनाधः २

उदाहरणं गुरोरष्टकवर्गे प्राप्तमष्टकवर्गे दृष्टव्यं अन्यत् सग्रहाग्रहतुल्यत्वात् सर्वसंशोध्यं सग्रहादिति अस्यार्थः यद्येको राशिर्ग्रहसहि
तः अन्यो ग्रहरहितः द्वयोः फले तुल्ये भवति तदा सग्रहे राशौ यथास्थितं फलं स्थाप्यं तद्यथा अत्र कल्पितोदाहरणे मिथुनो ग्रह
सहितः तत्रस्थं फलं २ कन्या ग्रहरहिता तत्रस्थं फलं २ अत्र फलतुल्यत्वात् सग्रहात् मिथुनाद्यो यथास्थापितं २ अग्रहः कन्यायाः
शून्यं फलं स्थापितं अन्यत् कुलीरसिंहयो राश्योः पृथक्क्षेत्रे पृथक्फलं शोध्यावशिष्टं संस्थाप्य राशिमानेन वर्धयेत् अ
स्यार्थः कुलीरः कर्कटो राशिः पृथक्क्षेत्रमिदं चन्द्रस्य सिंहो राशिः पृथक्क्षेत्रं सूर्यस्य तेन कुलीरसिंहयो राश्योस्त्रिकोणशो
धनफलं तद्यथा स्थितं संस्थाप्य सूर्याष्टकवर्गेषु सर्वत्र द्रष्टव्यं इत्येकाधिपत्यशोधनप्रकारः ॥ शोध्यावशिष्टं संस्थाप्य राशि
मानेन वर्धयेत् इति अस्यार्थः राशिमानेन राशिगुणकेनैकाधिपत्यशोधनफलानि स्वस्वगुणकेन गुणयेत् तथा ग्रहयु
के राशौ तद्राशिफलानि स्वस्वग्रहगुणकमानेन गुणयेदित्यर्थः वर्धयेत् गुणयेत् उदाहरणार्थं रवेः स्वाष्टवर्गन्यासो लिखितः

३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२
१	०	१	३	०	०	०	०	२	३	१	३
८	४	१०	१	७	८	९	५	११	१२	७	१
८	०	१०	१५	०	०	०	०	२८	३६	७	३०
सू		भौ		बु	श					गु	च
५		८		१०	५					७	५
५५		८	०	०	०					७	१५

तत्र लेखनक्रमः रविर्मिथुनेऽस्ति तस्मात् मिथुनादयो राशयो लिखिताः ततोऽप्येकाधिप
त्यशोधनफलानि ततो राशिगुणकाः ततो गुणकैर्गुणितानि राशिशुद्धफलानि ततो राशि
स्थिता ग्रहाः ततो ग्रहगुणकैर्गुणितास्ते तानि ग्रहयुक्तराशिस्थशुद्धफलानि एवं क्रमात् शो
ध्यावशिष्टं संस्थाप्य राशिमानेन गुणयेत् ग्रहयुक्तेऽपि तद्राशौ सूर्याष्टवर्गे राशिग्रहगुणैर्गु

ग्रं. ३०

णितफलानांन्यासोयं ग्रहमानेनवर्धयेत् इति तथा राशिग्रहगुणका ग्रहगुणकावैः फलानि गुणयेत्पृथक् ग्रहयुक्तेषु गुण-

सू	चं	भौ	बु	जी	शु	श	ल	
१२८	५३	१४४	१६०	६४	९२	९४	८५	राशि
४०	५४	७९	७६	२०	६८	३१	६७	ग्रह
१६८	१०७	२२३	२३६	८४	१६०	२३	१५४	योग

मे	वृ	मि	क	सिं	कं	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	राशिगुणकाः
७	१०	८	४	१०	५	७	८	९	५	११	१२	

सू	चं	भौ	बु	जी	शु	श	इतिग्रह
५	५	८	५	१०	७	५	गुणकाः

येत् ग्रहसंख्यागुणोत्तरयेति अस्या-
र्थः शोध्यावशिष्टं त्रिकोणशोध-
नैकाधिपत्यशोधनावशिष्टं फलं
राशिगुणकैः पृथग्गुणयेत् यथा राशौ ग्रहयुक्ते सति तद्राशिस्थशुद्धफलं ग्रहगुणकैर्गुणयेदित्यर्थः अस्योदाहर-
णं सूर्याष्टवर्गस्थं पूर्वलिखितं तद्द्रष्टव्यम् एवं गुणितानां संयोज्य सप्तभिर्गुणयेत्ततः सप्तविंशोद्धृता लब्धं वर्षाणां तत्र भवं-
ति ॥ अस्यार्थः एवं राशिगुणकैर्गुणितानि तानि राशिस्थशुद्धफलानि संयोजयेदेकीकृत्य तद्राशि-
पिंडसंज्ञो भवति राशिपिंडग्रहपिंडयोर्योगो योगपिंडसंज्ञो भवति ॥ तद्यथा पूर्वोदाहरणे सूर्याष्टक-
वर्गे राशिगुणकैः गुणितानां राशिस्थशुद्धफलानां योगो राशिपिंडः १२८ एवं राशिस्थानां
शुद्धफलानां ग्रहगुणकैर्गुणितानां योगो जातो रविग्रहपिंडः ४० अनयोर्योगो जातो रवेर्योगपिं-
डः ॥ १६८ ॥ एवं चंद्रादीनां राशिपिंड ग्रहपिंड योगपिंडाः साधितास्तेषां उदाहरणे
लिखिताः बुद्धिमद्भिः द्रष्टव्याः ॥ 30

ततश्च सप्तभिर्गुणयेत्ततः सप्तविंशोद्धृतालब्धं वर्षाण्यत्र भवंति हि द्वादशादिगुणे लब्धं मासाः स्युर्घटिकास्ततः इति अस्योदा
हरणं तत्र रवेर्योगपिंडः १६८ सप्तभिर्गुणितः ११७६ सप्तविंशतिभक्ते लब्धं वर्षाणि ४३ शेषं १५ द्वादशगुणिते १८० सप्त
विंशतिभक्ते लब्धं मासा ६ शेषं १८ त्रिंशद्गुणिते ५४० सप्तविंशतिभक्ते लब्धं दिवसा २० शेषं ० षष्टिगुणिते सप्तविंशतिभक्ते लब्धं
० घटिका ० पलानि ० एवं जातं रवेर्मध्यमायुः ४३ ६ २०।०।०।०। वर्षादि एवं चंद्रादीनामायुः साध्यं सप्तविंशतिवर्षाण्यमं
डलं परिकीर्तितं तदूर्ध्वं भूमिभिः शोध्यं त्यजेद्भूमिस्तदूर्ध्वके कुजादिकं भवेद्यत्र मंडलाच्छोधयेत्ततः इति अस्यार्थः अत्र
मंडलप्रमाणं सप्तविंशतिवर्षाणि मंडलाद्गतमायुः यथागतं स्यात् मंडलादधिके भूमिभिस्ततः पंचाशद्भिः शोध्यं भूमि

स्त	चं	भौ	बु	जी	शु	श	लं	स्व	चं	भौ	बु	जी	शु	श	ल
४३	२७	५७	६०	२१९	४१	२५	३९	०५	२६	३९	७२	२१	१९	१९	१४
६	३६	२३	२६	१०	२३	०	०	१०	११	२३	३६	११	६	०	३७
१०	०	१०	४०	०	२०	०	०	०	२०	२०	०	२०	४०	०	२०

रधिके चेत् पंचाशदधिके भूमिभिस्त्यजेत् चतुष्पंचाशच्छोध्याः कु
जाधिके एकाशीत्यधिके मंडलात् अन्येन तु शतमध्याच्छोध्यः शेषं मंड
लभुक्तायुः स्यात् यथा रवेर्मध्यायुः ४३ ।६।२०।०।०। मंडलाधिकत्वा
त् भूमितः ५४ शुद्धं शेषमायुः १६ ।३ ।१३ ।२०। अथ भौमायुः ५७।९।२२
२५ भूमिरधिकत्वात् भूमितः ५४ शोधमायुः ३।९।२२।२०। अथ बुधायुः ६१
२।९।४०। इदमपि भूमिरधिकत्वाद्भूमिशुद्धा शेषमायुः ७।२।९।४०। अथगु

शं०
२१ रेरायुः २१ । ४ । १० । ० मंडलान्न्यूनत्वाद्यथास्थितमायुः २१ । ४ । १० । ० । अथशुक्रायुः ७ । ५ । ३३ । ९ । मंडलादधिकत्वाद्भू
मितःशुद्धं १२ । ४ । ९ । ५ । अथशनैश्चरायुः ३५ । ० । ० । ० भूमितःशुद्धं १९ । ० । ० । ० । अथलग्नायुः ३५ । ४ । १९ । ४ । भूमितः
31 शुद्धं १४ । ७ । २ । २ । इतिमंडलशुद्धायुः अथान्यार्धहरणे ग्रहयुक्ते तु कारयेत् नीचार्धमस्तगेप्यर्धहरणं तेषु कारये
त् १ शत्रुक्षेत्रे त्रिभागोनं हृष्यणागहरणं तथा रणे भंगे तु त्र्यंशोनमर्केन्दोः पातसंश्रयात् २ बहुत्वहरणे प्राप्ते कारये
द्बलवत्तरं इति अन्योन्यार्धहरणमिति द्वित्रा ग्रहा एकराशिस्थिता भवंति तदा तेषां मध्ये परस्परमायुषोर्धं
सर्वेषामिति भावः तथा यो ग्रहो नीचराशिस्थितो भवति तस्याप्यायुषोर्धं कार्यं यदा शत्रुक्षेत्रस्थितो भवति त
दा तस्यायुस्त्र्यंशोनं कार्यं तथा रणे भंगे तु युद्धे जितो भवति तस्याप्यायुस्त्र्यंशोनं कार्यं तथा रवीन्दू राहुयुक्तौ भवत
स्तयोरायुस्त्र्यंशोनं कार्यं हृष्यणागहरणं तथेति हृष्यणामिति लग्नोदितं भागाद्द्वादशैकादशदशनवमाष्ट
मसप्तमभवनानुदितं त्र्यंशापर्यंतं हृष्यणागसंज्ञामुक्तम् तत्र स्थितानां ग्रहाणां यथोक्तरीत्या हानिः कार्या
सा च क्रमार्धहानिरुच्यते उक्तं च पूर्वायुषो या या प्रायो यस्य तो त्रवासे सर्वार्धत्रिचतुर्थपञ्चषष्ठभागान्क्रमान्हरंत्यशुभदाः
शुभदास्तदर्धमिति व्यवस्थितं क्रूरग्रहो यदा गमायुस्तत्सर्वं हरति शुभोर्धं हरति तथैकादशस्थः क्रूरग्रहोर्धं ह
रति तथा दशमस्थस्तृतीयांशं हरति नवमस्थश्चतुर्थांशं हरति ॥ अष्टमस्थः पञ्चमांशं (२१

हरंति सप्तमस्थः षष्ठांशमिति एतेषु स्थानेषु शुभग्रहोऽर्धं हरति एकस्थाने स्थिताश्चेत्तस्माद्यो यत्र खेचराः तत्र बलयुतः
खेटो बलवत्त्येव न चापरः इति ब्रह्मयामले बहूनां हरणे प्राप्ते कारयेद्बलवत्तरं इति एकस्य ग्रहस्य एकराशिस्थितस्य दृश्यां
गस्थितस्य नीचादिस्थितस्य च द्वित्र्यादिहरणे प्राप्ते बलवत्तरमित्यधिकहरणं कार्यं अत्रोदाहरणं तत्र रवेर्मण्डलस्फुटा
युः १।५।१। अत्र रवेर्बुधयुक्तस्य तेनार्धहरणं प्राप्तं हरणद्वये प्राप्ते सर्वहरणमधिकमस्ति तेनास्य सर्वहरणं कृते
जाते रवेर्हानिसंस्कृतायुः ०००० तथा बुधस्य मंडलस्फुटायुः ७।२९।४ अत्र बुधो रवियुक्तस्तेनाप्यस्यार्धह
रणं प्राप्तं तथा लग्नाद्बुधो द्वादशस्थः शुभग्रहस्तेनाप्यस्यार्धहरणं प्राप्तं एवं हरणद्वये प्राप्ते एकमेव हरणं कृते
जाते बुधस्य हानिसंस्कृतायुः ३।७।३।२०। अथ चंद्रस्य मंडलस्फुटायुः २६।३।३।१२ चंद्रस्य हानिर्नास्ति एकादशार्धहा
निः शुभस्थितत्वाच्चतुर्थांशहानिप्राप्ता आयुश्चतुर्थांश ६।१५।२२।१०। अनयोरंतरे जाते चंद्रस्य हानिसंस्कृतायुः १९
८।१०।०। अथ शुक्रस्य मंडलस्फुटायुः ११।९।६।४७
रव्यादीनां मध्यायुः मंडलस्फुटायुः ॥ शुक्रः शत्रुक्षेत्रे स्थि
तस्त्र्यंशोनं हरणं प्राप्तं तथा दशमस्थः शुभस्तेन षष्ठांश
हानिः प्राप्ताः द्वयोर्हरणे त्र्यंशोनहरणमधिकं त्र्यंशोनं कृ

	ल	सू	चं	भौ	बु	जी	शु	श	सू	चं	भौ	बु	जी	शु	श	ल
	१४	१०	२६	३	१	२१	११	१९	४३	२७	५७	६१	२१	४१	२७	३१
	७	५	३३	२३	२	९	६	०	६	३८	२३	२६	९	०	०	४
	३	११	२०	२०	६	१०	६	०	२०	८	०	४०	१९	२३	०	२६
	२०	०	०	०	४	०	४०	०	०	०	३०	०	०	२०	०	४०

श्री
२२

तेषामायुर्हर्म्मेशाः ४।२।२।१३।२०। अनेनोक्तं ज्ञातं शुक्रस्य हानिसंस्कृतायुः ८।४।४।२६।४०। अथ गुरोर्मंडलशुद्धायुः
२१।९।१९।०। गुरुः शत्रुक्षेत्रे स्थितोऽतो स्य त्र्यंशेनायुः ७।३।२।२०। अनेनोक्तं ज्ञातं गुरोर्हानिसंस्कृतायुः ७।६।५।४०
अथ भौमस्य मंडलशुद्धायुः ३।९।२३।२०। अस्य हरणाभावात् यथास्थितमेव ३।९।२३।२०। अथ बुधस्य मंडलशु-
द्धायुः १९।०।०।०। अत्रापि हरणाभावात् यथास्थितमेव शनेरायुः १९।०।०।० अथ लग्नायुषो हानिसंस्काराभावात्
यथास्थितमेवायुः १४।७।३।२०। इति हानिसंस्कारोदाहरणं अथ पश्चान्मासकलान्कृत्वा वर्णयोगेन ३२४ विवर्य-
मे मातंगेनल ३६५ लब्धं शुद्धायुर्भवतीति न संशयः पूर्ववद्दिनमासाद्यं कृत्वा तस्य दशा भवेत् एवं ग्रहाणां सर्वेषां द-
शां कुर्यात् पृथक् पृथगिति पश्चान्मासकलान्कृत्वा वर्णयोगेन चतुर्विंशत्यधिकशतत्रयेण ३२४ विवर्यनेगुणनेकृत्वा मा-
तंगलब्धमिति पंचषष्ट्यधिकशतत्रयेण विभजेदित्यर्थः यल्लब्धं तच्छुद्धायुर्भवति तदेव ग्रहाणां दशाविभागः
पूर्ववद्दिनमासाद्यमिति स्वस्वगुणोर्दिनमासाद्यं कृत्वा एवं सर्वेषां ग्रहाणां पृथक् पृथक् दशाविभागायुर्भवति अ-
थोदाहरणं अत्र रवेरायुः ०।०।०।०। तथा चंद्रस्यायुः १९।८।१०।०। वर्णयोगैर्गुणिते एवं जाते ५८।३६१।०।०। मातंगभक्ते ल- २२
ब्धं वर्षाणि १७ शेषं १७९ द्वादशभि १२ गुणिते २११२ मातंगभक्ते लब्धं ५ मासः शेषं २८७ त्रिंशद्गुणिते ८६१०
मातंगभक्ते लब्धं दिवसाः २३ ॥ शेषं २१५ षष्ट्यागुणिते २१५०० ॥ ॥ मा

तेनाभक्ते लब्धं घटिकाः ३५ शेषं १२५ षष्ट्या गुणिते ७५००० मानेनाप्तं पलानि २० इति जातं चन्द्रस्यायुर्वर्षादि १७।५।१३
।२५।२०। एवं भौमादीनां लग्नान्तानां दशाविभागायुःसाधनम् यस्य यदागतमायुस्तदेव तस्य दशामानं कथितं अष्ट।
वर्गदशामानं सर्वेषामुत्तमोत्तममिति ॥ अथ भिन्नायुषि लग्नायुःस्पष्टीकरणम् राशितुल्यानि वर्षाणि प्रयच्छे
दुदयस्थश्च शेषान्मासदिनाद्यं च लग्नाद्धायुर्विनिर्दिशेत् अत्र भिन्नायुषि यदागतं लग्नं तस्य स्पष्टहायुस्तत्र राशितुल्या
नि वर्षाणि वर्षस्थाने योजयेत् अंशादिकात् त्रैराशिकानुपातेन मासदिनाद्यं फलं गृहीत्वा मासादिके योजये
त् तत्र लग्नालग्नायुः स्फुटं भवति ॥ अत्रोदाहरणं पूर्वं साधितलग्नस्पष्टहायुः १२।११।१२।५२। स्पष्टलग्नं ३।८।
४५।१०। अत्र राशितुल्यानि वर्षाणि ३ वर्षस्थाने योजितानि वर्षाणि १७ शेषं ०।८ अत्रानुपातः यदि राशौ त्रिं
शदंशैर्द्वादशमासा लभ्यन्ते तदा शेषांशादिकैः किं इति शेषादिके गुणकः त्रिंशद्भाजकः गुणकेन गुणिते गुणे १२ अ
थवा गुणे १२ गुणिते अंशादि गुणके तुल्यमेवं भवति अत्रोदाहरणं अतो द्वादशमासः गुणकः कृतः १२ त्रिंशा
द्भाजकः गुणकभाजकौ षड्भिरपवर्तितौ जातः गुणकस्थाने २ भाजकस्थाने ५ अतः शेषांमंडलस्पष्टहानांसा
मुदायाष्टवर्गरव्यादीनां दशायुः अतः शेषांशादिकं द्वाभ्यां गुणयेत् पंचभिर्भाजयेत् लभ्यते मासादि फलं तत् मासादि ।३०
स्थाने योज्यमिति अंशादिशेषं ८।४।४।१० द्वाभ्यां गुणिते १७।३०। पंचभिर्भक्ते लब्धं मासाः ३ मासशेषकं २

ग्रे·	सू	चं	भौ	बु	जी	शु	श	ल	शु	वं
३३	०	१७	३	११	१२	१७	१६	१६	१	२
33	०	५	४	२०	४०।१२	०।२६	२०।११	२४।३६	२	१०
	१२।३१	३३।५	११।०	१६।२	३७	७७	४	१२	१	८
	०	१०	६	१७	४२	३२	१६	५८	२	६

	सू	सू	भौ	उ	शु	बु	१७	१०	११	१२
रा	३	४	५	६	७	८	१	२	१०	१
से	६	७	१	१०	७	६	१	२	४	१
त्रि	०	६	०	८	०	५	०	०	४	०
प	०	६	०	८	०	५	०	०	४	०

०।त्रिंशद्गुणिते ७५।० पंचभिर्भक्ते लब्धं दिवसाः १५ शेषं ०पला
नि० लब्धमिदं मासादिनामासादिस्थाने योजिते लग्नस्य स्पष्टायुः १९
२।२८।१२।५९।एतदेव दशामानं अथ ग्रहराशीनां लग्नानां द ३३
शाविभागायुः कोष्ठकानां न्यासोयमिति ब्रह्मयामले ग्रहवर्गे
भिन्नाष्टकवर्गायुः साधनं चतुर्थोध्यायः ४ ॥

अथ समुदायाष्टकवर्गोक्तः अष्टवर्गे समुद्भूतं ग्रहाणां राशिमंडले एकस्मिन्मंडलाधिके शोधयेत्क्रमेण तु लम् १ द्वा
दशाहीनमहीर्याद्यावदेवं सर्वेषु राशिषु अस्यार्थः मेषादिराशिमंडले व्याप्य ग्रहाणां सलग्नकानां रेखायोगः कार्यः मंड
लाधिके द्वादशाधिके मंडलशोध्यमेषादिराशिमंडले स्थापयेत् तद्यथा रवेरष्टवर्गे मेषे रेखा ४ चंद्राष्टकवर्गे मेष
रेखा ६ एवं भौमाष्टकवर्गे रेखा ३ बुधाष्टकवर्गे मेषे रेखा ५ गुरोरष्टकवर्गे मेषे रेखा ५ शुक्राष्टकवर्गे मेषे रेखा ५
शनेरष्टकवर्गे रेखा ४ लग्नाष्टकवर्गे ६ एवं सर्वग्रहाणां रेखैक्यं मेषराशिषु स्थापितं रेखा राशिषु ३८ इदं मंडल
शुद्धाशेषं २ मेषाधः स्थापितं २ एवं वृषादिराशिषु सर्वग्रहाणां रेखैक्यं कृतं वृषादिराशिषु स्थापितं तदष्टवर्गे मेषादि
लग्नग्रहाणां रेखैक्यात्संख्यावशाद्विवाहादिकार्येषु शुभाशुभमग्रे वक्ष्यामः तथा च प्राग्वत्त्रिकोणं संशोध्य पश्चादेकाधिप
त्यतः पूर्वोक्तगुणकारेषु वर्धयेत्पृथक्पृथक् एकीकृत्य ततः सर्वं सप्तभिर्गुणयेत्पुनः सप्तविंशतिभिर्लब्धमायुःपि
डं ग्रहदशपते द्वादशादिगुणो लब्धं मासाहर्घटिकाः स्मृताः इति अस्यार्थः आदौ मेषराशिमंडले सर्वग्रहाणां रेखैक्यं कृतं
तत्र प्राग्वत्त्रिकोणशोधनं विधाय पश्चादेकाधिपत्ये तत्तच्छोधनं कृत्वा पूर्वोक्तराशिगुणकारे ग्रहगुणकारेषु पृथक्।
गुणके गुणयेत् एकीकृत्य राशिपिंडो ग्रहपिंडो भवतः द्वयोर्योगे योगपिंडं स्यात् सयोगपिंडः सप्तभिः संगुण्य सप्त
विंशतिभिर्विभज्य यल्लब्धं तेन तद्वर्षाणि द्वादशादिगुणो लब्धं इति वर्षशेषं द्वादशभिः संगुण्य मासशेषं त्रिंशद्भिर्दिन

शा
होः
३४
34

शेषंवध्यासंगुणयमप्तविंशतिभजनाच्छन्नमथ्यनेतन्मासायंफलंभवति ॥ शतात्सूर्यंतत्वपिंडमंडलाद्घोषयनेनः शतमेकं

तगरहोयाहीचोगुणेगामेभवमिति
भजनाल्लथमध्यानेवर्षपिंडःशा।
ले १० शतेविशोध्यशेषंसाखधा
भाज्यभाजकौ शतमेकंशेषोल
५०८ शुभाः लीचोत्र:१००३५
तंभवेद्या २५ १५ १५ ३० बुधः
१००३५ ३९ ५१ ह्वारः १००३
१७७२ ५८ ५८ ४० गुः भौ १४
तेदी १०० २५ ३९ ५१ ह्वारः
भवंशतंग्राह्यमित्यर्थः। अयोरा
निराशिध्यात्रिकोणेकादियमि।

शु	चं	बुस	ले	हृ	शा						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	८	०	६	०	८	०	५	०	०	४	०
७	१०	८	४	१०	५	७	८	९	५	११	१२
७	५	५६	१०	१	०						
[illegible]	५	३		०	०	५					

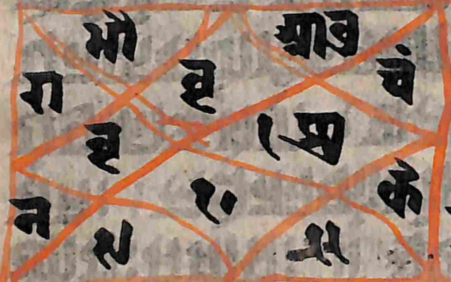
सू	चं	भौ	बु	जी	शु	श	ले	
०	१२	२३५	२२५	२१०	२१८	११५	१८७	शामुताप
०	४६	३	२२३	२२	२२६	२९८	७०	स्वास्वामिनामग्र
०	३१	१	५१	४४	४९	२२	७	स्थ्यारो
०	४९	०	१०	०	४८	४२	२१	नाम्
०	१५	२७	०				२९	

शतात्सूर्यमित्यस्यार्थः सप्तविंशतिभि
नाधिकोभवतितदातन्मध्येमंड।
यःस्यात्तयदा भौमादीनांसवर्णेतो
भ्यते ३१००७०९१७ भौमः ९७८१०७
३९ ५१ ह्वारः ०००३५ ३९ ५१ ह्वा।
१५ ४३८४ १९ २ शुभः तमेकं।
५ ३९ ५१ ह्वारः सूर्योल।
८७ ३४१५५३ लाभः मा
१००३५ ३९ ५१ ह्वारः चोत्रः स
ह्वरणे पूर्वोक्तमाधित्रगणकेश्रेणेना
॥ शोधनफलानि पक्षीकृतानिजानोरा

थिपिंडः २३५ एवंग्रहगुणकारैर्गुणितान्येकाधिपतिशोधनफलान्येकीकृत्य मानिजातोग्रहपिंडः ७२ पिंडद्वययोगेजातो
योगपिंडः ३०७ अयंसप्तभिर्गुणितः २१४९ सप्तविंशतिभक्तेलब्धंवर्षाणि ७९ शेषं १६ द्वादशगुणिते १९२ सप्तविंश
तिभक्तेलब्धंमासाः ७ शेषं ३ त्रिंशद्गुणिते ९० सप्तविंशतिभक्तेलब्धंदिवसाः ३ शेषं ९ षष्टिगुणितेभक्तेघटिकाः २०
एवंजातासाम्प्रदायायुर्वर्षाणिमाद्यमाः ७९ ७ ३ २० अथस्पष्टीकरणं तद्द्विविधंसकलंकृत्वा ३२४ वर्गयोगेनविवर्धनं।
मानेनगलब्धंशृताद्युः साम्प्रदायोवदृष्यपनइति तद्द्विविधंस्फुकलंकृतीसाम्प्रदायायुः ७९.७.३.२०.० वर्गयोगमगुणायेतजातः
२५१८८ मानेनभक्तेलब्धंवर्षाणि ७० वर्षशेषं २३८ द्वादशगुणिते २८५६ मानेनभक्तेलब्धंमासाः ७ शेषं ३० त्रिंश
द्गुणिते ९०३० मानेनभक्तेलब्धंदिवसाः ३५ शेषं २०० षष्टिघ्ने १२००० मानेनभक्तेलब्धंघटिकाः ४४ शेषं १७०४ ष
ष्टिगुणिते ७४०० मानेनभक्तेलब्धंपलानि २३ एवंस्पष्टायुः ७०.७ २४ २३ सर्वग्रहेभ्यः पूर्वोक्तपिंडरूपंविनिर्दिशेदि।
ति इदंतुसर्वग्रहाणांसाम्प्रदायुः पिंडरूपेणज्ञातव्यम् ॥ ग्रहाणांतुविभागार्थमुपायः कथ्यतेऽधुनाभिन्नाष्टवर्गा
युरुक्तस्वस्वक्षेत्रसंख्ययाः साम्प्रदायेनभिन्नायुर्योगात्स्वल्पाभवेदिति अस्यार्थः अथग्रहाणांदशाविभागार्थ
मुपायःकथ्यते साम्प्रदायुषास्वस्वग्रहाणां भिन्नायुर्भिर्दशाविभागार्थंभवति अत्रत्रैराशिकं यदिभिन्नाष्टकवर्गा
युर्योगेनग्रहाणांस्वस्वभिन्नायुर्लभ्यते तदासाम्प्रदायुषाकिमिति साधनिकः स्वग्रहाणांभिन्नायुर्गुणयेत् भिन्ना

ष्टकवर्गायुर्योगो हारः भाज्यस्य दृढप्पपनं अथोदाहरणं चंद्रस्य मिश्रायुर्वर्षादि १० ५ २२ ३५ २० सम्प्रदायुश्चानेव १०
वा० १०२७ ७७ २२ गोमूत्रिकान्यायेन गुणितो जातो भाज्यः १२३४॥॥ ७९ २७ मिश्रायुर्योगोयं ११ ५ १० ७ ॥ भाजकः
हो० सवर्णितौ भाज्यभाजकौ भाज्यः १८०७१७३८७ भाजकः १०३५३९५१ भाजकेन भक्ते भाज्ये लब्धं वर्षाणि १५ शे
३४ षं १७५८५०१५ द्वादशगुणिते ॥३५०९८१२८ भाजकेन लब्धा मासाः ११ शेषं ३०७३७९२८ त्रिंशद्गुणितं ९१११
35 ७८१० भाजकेन लब्धा दिवसाः १ शेषं १८५८५५९ षष्ट्या गुणिते ९७८२९१५७० भाजकेन भक्ते लब्धं घट्यादि ॥ पले
९ एवं चंद्रस्य मासदायुर्विजाते दशाविभागायुर्वर्षादि १५ ॥ २९ एवं भौमादीनां मासदायुर्विदशाविभागायुः सा
ध्यः अथ मासदायायुर्वाणितानां न्यासकोष्ठाकाइमेदृष्टव्याः अथ मासदायायुर्वाणितानां स्वस्वभिन्ना।
युर्वा सवर्णितानां सम्प्रदायोन्यासः तथाच एवं ग्रहाणां सर्वेषां दशायुश्च पृथक्पृथक् मासदादशामार्गो हि
ऽकर्मसमीरितं अष्टवर्गदशामार्गः सर्वेषां च न मेतन्मइति स्पष्टार्थः इति द्विविधमायुःसाधनं समाप्तम् अथ।
योगाजास्तिनं २ घटी ॥ पल २८ स्वल्पानरत्वान्नदोषः अथ मिश्रायुर्व्यवस्था नकेंद्रगें दोवलसंयुते न्येः सकेंद्र
कर्म्मरथियोगायुर्मकेः मिश्रादृष्टवर्गाणां दशायुर्वं स्यात्तनोन्यथा चेत्सम्प्रदायके वा १ केंद्रस्थानरस्येवृशाशिनिमु।
हमस्थने अष्टवर्गाणा मिश्रायुर्देशामस्थेः शुभाशुभैः २ जंमलग्नेचेंद्रः केंद्रस्थोनभवति अन्येग्रहाः केंद्रस्थाः सर्वे

योभवति तदा तस्य भिन्नाष्टकवर्गोत्थः साध्यः इत्यर्थः अथ सामुदायाष्टकावस्था ग्रहान्विते शीतकरे सकेंद्रे यदा
न्याखेटैर्विवलैरकेंद्रैः कृतः खगोलस्तसमुदायमार्गो विनिर्दिशेज्जातककौशलज्ञः २ ग्रहसहिते केंद्रस्थे चंद्रे के
शादद्भिः स्थितैः शेषैः समुदायाष्टकवर्गविधिना ग्रहलग्नविविनयेत्प्रमाणिर्द्योक्तिः ३ जन्मलग्ने ग्रहसहितश्चंद्रः
केंद्रे सवीर्यो भवति अन्ये ग्रहाश्च केंद्रस्थाः केंद्रवर्गा हीनो वीर्यो भवति तदा तस्य सामुदायाष्टकवर्गोत्थः साध्य
इत्यर्थः यदा चंद्रः केंद्रस्थोपि वीर्यो भवति अन्ये ग्रहाश्च केंद्रस्थाः सवीर्यो भवंति तदा भिन्नायुः सामुदाययोगार्थ
मिश्रायुः साध्यं तयस्त्वौक्तरीत्या दशाविभागायुः साध्यं यदा चंद्रः केंद्रस्थो न भवति अन्ये ग्रहा अपि केंद्रस्था न।
भवंति तदा चंद्रान्यग्रहयोर्मध्ये यो धिवीर्यो भवति तदा तस्यायुः साध्यं चंद्रः सवीर्यश्चेत्सामुदायायुः साध्यं अन्येग्र
हावीर्याश्चेत्ताश्चेद्भिन्नायुः साध्यं दशाविभागायुः पूर्वोक्तप्रकारेण इति

सामुदायमवस्था ॥ विहङ्गमप्येव खेटलीला।
विलासे समस्तं गोपेशं राजा होनेव होरासारेशं।
गोहोराप्रकाशेसूणोत्वा मीहस्व वर्गोत्थरदृ ॥
इति श्रीहोराप्रकाशे अष्टकवर्गोत्थः साधनपंचमो।

स	बृ	त्रु	शु	ल	श	भौ	चं	सू	चं	भौ	बु	बृ	शु	श	ल	रा	ह
०	३	११	७	१५	१९	३	७	०	१४	२	२	९	११	१५	१७	१	१
०	१	१०	४	८	१०	७	५	०	११	१	१०	५	०	२	५	१	१
०	८	१९	२९	२२	११	१५	२२	०	५	१	२९	५	२८	१९	२२	१९	१७
०	३	२२	५२	३	५०	७	१५	०	११	५२	७३	२९	५०	७	२५	५७	५७
०	११	४५	२२	५८	१९	९	१०	०	९	७५	२७	७३	५७	५८	४५	५१	२२
०																	

ध्यायः समाप्तः ॥ अथ दशाध्यायः ॥ यदा ग्रहस्य विद्यते तत्स्यैव दशा भवेत् यथा दशा स्वप्रकारेण प्रवक्ष्यामि समा
सतः । लग्नेन्दुर्वकोणगयोर्वीर्ययुक्तस्य तस्य तेयाद्याद्दशा बुद्धिमद्भिः तस्मात्केंद्रादिस्थितानां मनल्पाश्रेस्येकस्यावी
र्ययुक्तक्रमेण २ अस्यार्थः लग्नचंद्रसूर्याणां मध्ये यो बली तस्याद्या प्रथमा दशा ज्ञेया तस्मात्केंद्रादिस्थितानां केंद्र
पणफरापोक्लिमस्थानां दशा यथाक्रमेण ज्ञेया चैकस्यापकस्याने द्विव्यादयो ग्रहाः संति तदा वीर्ययुक्तक्रमेण
योवीर्यवान् सप्रथमः तस्माद्धीनवीर्यस्तदनंतरम् तस्माद्धीनवीर्यक्रमेण दशा साध्या अत्रोदाहरणे रवेः षड्बला
मिदं ३ । ३५ चंद्रस्य षड्बलं ५ ३ ० लग्नस्य षड्बलं ९ ४ ७ एषां मध्ये रवे वीर्याधिक्यं ततो रवेर्दशा प्रथमा तस्मा
त्केंद्रस्थाने बुधो स्थितेनाद्य बुधदशा रवेः पनफरस्था गुरुशुक्रलग्नास्तेयथाक्रमं बलेनास्तेषां यथाक्रमेण दशा लि
खिता तथा आपोक्लिमस्थाः शनिभौमचंद्राः यथा तत्रेव बलहीना यथाक्रमेण च लिखिताः तथा च यत्ताद्धयोक्तय

बृ·अं·पो।१	अं·श्रे·पो	१५·५	शु·अं·पो	ल·अं·पो	श·अं·पो	१४	५·	१९	१							
बृ।१।२	१।१२	बु।१३	बु	सू	शु।१	बे।१	शु	मं।१	बु।१	शु।१	ल	बा	बु	शा।१	ल	बे
९	३	२	१	३	०	४	१	३	०	४	१	३	४	१	३	१
९	९	९	१४	आ।१२	२१	७४	६७।८४।८७	३	३	३	३	३	३			
३	श्रा	द्व	८४	८७	८४	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व
शा·अं·पो।१४५	मौ·अं·पो।१९	चं। अंतर्दशा ३१	मूलदशाक्रमः।													

बृ।	भौ।	शा	बु	चं।	शा।	भा।	व	सू	बृ	बु	बु	बृ	बु	सू	बु	सू	बृ
७	१	३	४	०	०	४	१	१	१	९	२	२	३	३	९	२	२
३	३	३	३	३	३	३	१	२	२	९	९	९	३	९	८	२	२
द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	द्व	सू	बु	मौ	शु	ल	श	भौ	बु	१	०	०
३२।२१।२०।५८।१९।२१।९।१०।२४।१२।१०।४	७३	२२।४२।२९।३१।४२।२३।७३।१९।५८।७ १७·१९·९२३।१०।															

स्याद्विवीर्यसाम्ये भवेत्कुचित् तदायुर्वर्षिकाः खेटाः प्रथमं पापवर्यंत्यपि इति स्पष्टार्थं पद्यम् अत्र केंद्रपणफरादिविचारः
सोपायं पणकेंडल्याः सकाशात् नतु भावकुंडल्याः सकाशात् यदा लग्नस्थाद्यादशाभविता निर्बला निस्फुटानिसुः नान्यथा
पिंडानिसर्गायुर्दायादौ ज्ञेयानि अष्टकवर्गायुर्दाये नैवेति सिद्धसेनमाणिक्योयेरब्रुवन्मतात् तथा गदितमेवषड्बलं ग्राह्य
मिति अथांतर्दशा पकनत्वेवंत्रिंशांकं वै त्रिकोणे द्यूने राशौ पापायत्येव वदेत् तयोर्योगे वैरं घ्नवंधुस्यो योगश्चैवेदं कल्पेद्युः।
दयो योवलीयः ३ अस्यार्थः मूलदशाधीते पकान्त्ये पकराशिगो मूलदशाधीप अवसर्पंथाभवति त्रिकोणे नवपंच
मे त्र्यंशकस्य पंथास्यात् द्यूने सप्तमभवने सप्तांशस्य पंथास्यात् रंध्रवंधुस्यर्थोस्तयोर्यो पंथास्यात् पकान्त्ये पकराशौ केंद्र
पनफरापक्लिमेषु द्यादयः द्वित्रिं वद्रष सत्त्वयोवलीसयवपाचयति अथांतर्दशाविभागकरणार्थं समस्तुदानाह निर्ज
वत्वोन्येश्च द्रावेद्वोरंशावेवंराशेणस्तुद्रसाम्यं भवेद्वै मध्ये द्विष्याणां समयगेवं मयात्र वोधायेतन्तोक्तमंतर्दशास्व अस्यार्थः द्व
योरंशावत्वोन्यद्राव निर्जौ कार्यौ पकद्रावेणापरस्य द्रावांशोगुणयो अपरस्य द्रवेण प्रथमस्य द्रावांशो गुणयो पवंकृते राशे
स्तुद्रसाम्यं भवति अथ नत्वानयनप्रकारमाह मतालवादो रूरुतपम त्रषाम्यं विधेयं विलयछिद्रं च साधारणाः स्वीयद
शाभवेत्ताप्यंतर्दशांसविहत्नाश्च युक्ता ५ अस्यार्थः मूलदशादो रूरुतयं कार्यं ततो येपावकाप्तास्तेषां मद्राः स्याप्याः
निज्रावन्योन्यै विन्यादिना छेदसाम्यं विधाय छेदानां विलयं कृत्वा मूलदशाधीशांशेर्गुणणअंशयोगेनभाज्यास्वास्वांतर्द

शा. ज्यो. ३७

शाभवति अत्रोदाहरणं अत्रबुधस्यैकलग्नः सूर्यः अतोबुधपाचकः त्रिकोणोशुक्रस्तत्प्राप्यं का वनयोष्टगः कोपिनास्ति
सप्तमगः कोपिनास्तिनस्माद्बुधदशायाः पाचकौ रविशुक्रौ अत्राङ्गिरोमतेकांद्रे द्वयोर्न्यासः अतो द्वे रेणा ३ गुणिता
रविशुक्रयोर्द्वादशांशा तथा रविद्वारेण २ गुणिता रविशुक्रद्वादशांशा एवं कृतेजातः समच्छेदः अत्राङ्गिरोनाशोकृतेपि ये
शास्ते गुणकाः जाताः एवं गुणकानां योगे जातहारः ११ तथात्र बुधस्य मूलदशा ३ २ ८ २ १८ गुणकेन ९ गुणिता
२५ १८ १५ ४२ हारेण ११ भक्ता जाता बुधान्तर्दशा १८ २६ १३ ४२ जाता रवेर्गुणकेन ३ गुणिता बुधमूलदशा ३२ ८ ३
१० हारेण ११ भक्ता जाता १ १२ ९ २१ रवेरन्तर्दशा तथा शुक्रस्य गुणकेन २ बुधदशा ३२ ८ २ १८ गुणिता ९ ४ १९
९ २४ हारेण ११ भक्ता जाता ९ २८ ४४ १४ शुक्रोरन्तर्दशा एवं ग्रहाणामन्तर्दशा साध्या अथान्तर्दशाकोपकानाप्या
मः अ द्योदाहरणे जन्मकुण्डल्यां रविः केन्द्रस्थाने नास्ति पुष्टकोपि केन्द्रस्थाने नास्ति अतो भिन्नाष्टकवर्गयोगतत्पत्रस्तेन्ता
स्य दशाक्रमो पत्रलिखितइत्यन्तर्दशा अथाष्टकवर्गफलानि अथाष्टवर्गवाक्यानि सूर्यादीनां यथाक्रमं अद्रमष्टानि
मेस्थानं निर्दिशेल्लग्नक्रमात् १ राशिचक्रं लिखेद्भूमौ संयोज्यान्तरसंख्यया शून्यान्तरेण दशाभं निर्दिशेल्लग्नक्रमात्
सूर्यादिलग्नपर्यन्तं मतेर्वाक्यैर्विनिर्दिशेत् तिमिमेत्त्वष्टकवर्गेषु ग्रहाणां च पृथक्पृथक् २ दशाधिपाः शून्यभागेन्तु याते
नीचगृहेषु च व्याध्युपद्रवः रोगादी ल्लभते नात्र संशयः ४ एकादित्रिफलेष्वस्मिं धनधान्यपरिक्षयः चत्वारिमध्यमा

स्वदेशान्तस्थितमध्यमा ५ पंचमादित्रिणाधिकं मध्यमं सर्वसिद्धिदम् स्वान्तोस्थोपचयस्थाने फलमेतत्तदाहृतम् ६
जंमकालग्रहा यत्र रेखास्तत्र शुभं वदेत् बिन्दुस्थानफलं तद्वत्सांख्यं बिन्दुफलेन तत् ७ बिन्दुमध्ये कलाः शेषा आक
लामध्ये च बिंदवः तत्स्थेषु फलं तत्र शुभं वाशुभं वा शुभम् ८ स्वान्तदेशा रेखाष्टके फलं पूर्णं पादेनेरसमं सख्ये

बु	सू	हृ	सू	शु	चं	शु	शु	भौ	बृ	श	बृ	श	लं	चं	सू	भौ	बु	श	चं	श	भौ	बृ	श
१	०	०	३	२	१	४	५	०	१	१०	६	२	४	३	१	१	१	८	९	११	१	३	
६	१०	९	१०	१५	०	३	४	१०	२९	६	५	१५	१५	२	६	७	५	१९	२२	९	५	५	
१८	१३	१८	४७	५५	१३	१७	५९	५२	२७	१	२२	२३	७	२०	२२	३०	१५	२८	२५	२८	१५	१६	
१२	९	४७	४९	५४	५०	५९	५६	५०	५८	३०	२५	१७	२३	२७	२२	४४	५९	४५	४	२९	२५	३०	
४२	२१	१४		५८	४५	५८				२७		१२	५५		५५		५०				४५	?	

या ग्रंथे रेखाचतुष्के
णान्तदर्धं शुभं गलेन च
९ पञ्च बिन्दुप्रभावे।
णाफलं तद्वद्भरजाय
ते समसंख्ये फलं साम्यं साधारणेन प्रकीर्तितम् १० दशाप्रवेशसमये ग्रहो रेखाधिको यदि तदा दशाफलं पूर्णं
शुभं मिश्रं तदा वदेत् ११ कायं स्यादेकरेखायां द्वाभ्यामर्थं तथा भवेत् त्रिभिः क्लेशं विजानीयाच्चतुर्भिः समता तथा
पंचमापरमानन्दं षड्भिरर्थागमो भवेत् सप्तभिः सकलं सौख्यं मष्टाभिः पूर्णकार्यकृत् १२ सर्वग्रहाणां रेखैक्यं कुर्या
त्रिष्टदिने ततः फलं शुभाशुभं बुद्ध्वा तत्प्रकारो ऽभिधीयते १४ सर्वग्रहाणां रेखैक्यं शकतुल्यं भवेद्यदा तदा विवर्द्धि
निःस्थानिस्थितितुल्ये महापदः १५ भूपतुल्ये भूपभयं नाशः सप्तदशोत्तरतः ग्रहाणां रेखैक्यं धनेद्धानिश्च जायते १६

ग्रं·
हो·
३८
38

क्रमतिर्वधपीडास्यात्तथाचैकोनविंशतौ रेखेकंयेनखतल्पेतुव्ययस्वकलहःस्मृतः १७ एकविंशतिसंख्येकेयदिजःखे
प्रजायते पराभवस्तत्फलनादैन्यंचाकृतिसंख्यकैः १८ त्रयोविंशान्तितेप्रोक्ताहानिर्धर्मार्थयोरपि अकस्माद्धनहानिः
स्याच्चतुर्विंशान्मितेतथा १९ करस्थितस्यद्रव्यस्यहानिःस्यात्पंचवर्गके षड्विंशाकेतुकलहःसप्तनाधिसंख्यके २०
पिंडेद्रव्यागमस्त्वेकोनत्रिंशेजनपूजनं त्रिंशान्मितेराजपूजासत्कृतंसर्वसंयुतम् २१ एकत्रिंशान्मितेद्रव्यमसमानेनचवि
प्राप्यतः द्वंद्वतल्पेसर्वसिद्धिर्महालाभोमरैःसमैः २२ चतुरधिकत्रिंशान्यारेखाभिरमिताभिर्भवेत्तस्य सर्वसंपत्तिसिद्धिः
सर्वाभीष्टानामेकामिहबिंदुमितैरेया २३ रसशररेखायावत्फलामुक्तंत्वष्टवर्गजंमुनिभिः दिनजफलेविचार्यंत्वनेनविधिना
शुभाशुभंपुंसाम् २४ दशाफलस्यज्ञानायतथादिनफलस्यच प्रोक्तंमयाष्टकोवर्गःशास्त्राच्चब्रह्मयामलात् २५ इ
तिदिनफलविचारः ॥ स्वन्तोश्चोपचयस्थानेफलमेतदुदाहृतम् पूर्वोक्तेनैवमार्गेणस्वाष्टवर्गःशुभोयदि २६ फ
लानिद्विगुणान्यत्रदद्युःखेजानचान्यथा एवंबादशमूर्त्यादिस्वेस्वेस्थानेदशाफलम् २७ मूर्त्तौशरीरसंपत्तिरोगारोग
निरूपणं सत्यसौभाग्यवित्तेचद्वितीयस्थानतोविदुः २८ स्वरंसत्वंविक्रमंचभ्रातृस्थानंतृतीयकम् सुखंवेश्मगृहंदेवेवमा
तृचिंताचतुर्थकम् २९ सुभावंबुद्धिविद्याश्चबुद्धिस्थानंचपंचमं ज्ञातिशत्रूद्गमादीनांशत्रुस्थानान्निरीक्षयेत् ३० प्रवासं
दारसौभाग्यंसप्तमस्थानतोविदुः सप्रयिव्याधिर्मरणिनोशंत्वष्टमेपारवत्तते ३१ भाग्यस्थानेगुरुस्थानेधर्मस्थानेचकीर्तिदः

कर्मवृत्तिश्च दशमे प्रतापं यो रुचं स्मृति २२ कीर्तिश्च जायते तत्र वृद्धाद्दृष्टनिरूपणम् ये स्वार्थं समर्थं लाभश्च एकादशगृहा
त्फले ३३ द्वादशं च व्ययस्थानं पापस्थानं च प्रचक्षते ३४ देहं व्ययं व्ययस्थाने विचिंतयेत् ३४ एवं द्वादशभावेषु चिं
तयेन्मतिमान्नरः पापान्विता स्तये भावास्ते भावा नाशतां ययुः ३५ सौम्याः सिद्धिकरास्तेषां मिश्रा मिश्रफलप्रदाः षड
ष्टमव्ययेष्वेषु विपरीता शुभाशुभैः ३६ मित्रस्य भवनस्थापि पापेषु शुभमिश्रति अरिनीचगते मूढे शुभपापमि
श्रिति ३७ एवमादिफलैः सार्धं दशाफलं वदीरितं इति भावविचिंता आत्मप्रभावशक्तिश्च पितृचिंता रवेः फलम्
मानो बुद्धिप्रसादं च मातृचिंता मृगांकतः ३८ भ्रातृसत्त्वं क्रमाणां भूमिं भौमेन तत्त्वविचिंतयेत् प्रज्ञा वाणिज्यमेव विज्ञानं बुधेनै
व विचिंतयेत् ३९ पुत्रवाहनकीर्तिश्च बहुवर्णचराणि च गुरुणा देहपुष्टिं च बुद्धिपुत्रार्थसंपदः ४० शुक्रे विवाह
कर्माणि भोगस्थानं च वाहनं वेश्यास्त्रीजनगामाणि शुक्रेणैव निरीक्षयेत् ४१ बलहीना ग्रहा ये स्युर्जन्मकालेन्दुगा
सदा ग्रहोक्तं फलहीनं स्याद्विपरीतं शनैः फलं ४२ ये च स्वाष्टकवर्गेषु ग्रहोक्तं फलमादिशेत् अष्टवर्गाहते तस्मिन्
शास्त्रान्वेन शक्यते ४३ इति फलग्रहचिंता अथ गोचराष्टकवर्गः नवरेखा लिखेत्प्राचीनिर्यग्रेखास्त्रयोदश षण्णवत्य
वकोष्ठानि चक्रं मित्राष्टकं पुनः १ रविमंदगुरूणां च शुक्रभौमबुधस्य च शीतांशुलग्नयोश्चैव गोचराष्टकवर्गकम् २
आदित्यस्थितराशिश्च समारभ्याष्टकोष्ठके आदित्याद्या ग्रहाणां च स्वस्थानं लग्नकस्य च ३ तत्रस्था क्योक्तविंदुश्च प्रसा

ग्रा॰ हो॰ ३५ 39

यंवर्द्धतेफले पश्चिमादिषुकोष्ठेषुभागायंतेषुचैवहि ४ दक्षिणाद्युत्तरांतस्मान्नीडायष्टकेफलं एवंचेद्रस्यराशिव
समारभ्याष्टकोष्टके ५ ततद्राशिफलंचैववदेदष्टकवर्गके एवंनादशोराशीनांग्रहास्थितिवशाद्बुधः ६ यद्वद्रस्यत
यत्नाचेफलंत्तेयथयथातथा ततद्राशीन्समारभ्यतत्फलायष्टकस्यच ७ वाक्कुविहृप्राप्तार्थफलंसात्वावदेद्बुधः
विद्गहीनेतदुःखातीन्विषशस्त्रादिवाक्यतः ८ फलाधिक्यतकोष्ठेचपंचमादिकवाक्यतः शान्तीचगृहंत्यक्त्वाव्ययजे
माष्टमंतथा ९ पापानाम्पंचषंसात्वाशुभानांषड्विकान्यथा मध्यान्फलाधिकेलाभोलाभःक्षीणफलेव्ययः १०
यस्यव्ययाधिकेलाग्रेभोगवानर्थवान्भवेत् ज्ञात्वैवंविद्गदेवोवदेदेवंफलंबुधः ११ मध्यादिवाक्यसप्रोक्तंफलंवै
ववदेत्तथा एवंग्रहाणांसर्वेषांसर्वमासादिकंफलं १२ तथादिनफलंचैवप्रवदेत्तत्रतत्रच इतिगोचराष्टकवर्गफ
लं आदित्याष्टकवर्गंचविदित्वाकाशवारिषु अर्कोस्थितस्यनवमराशिःपितृग्रहस्मृतं १ तद्राशिफलसंवेद्यव
र्थयेद्योगापिंडकम् सप्तविंशहृतंशेषंनक्षत्रंयातिभानुजे २ तस्मिन्कालेतस्यतस्यभावस्यातिंविनिर्दिशेत् २ तस्मि
न्कालेपितृक्लेशोभवतीतिनसंशयः ३ तत्रिकोणगतेवापिपितापितृसमोपिवा मरणंतस्यजानीयाद्दशांछिद्रेषु।
कल्पयेत् ४ अन्कान्तर्यगतेशहोमदेवाष्टमिनंदिने गुरुशुक्रेक्षणाताप्युतेपितृहाजायतेनरः ५ लग्नाष्टद्राद्दकस्था
नेपानेस्थयेस्तेयदि पितृतोनाशितसाकालेवीक्षितेपापसंयुते ६ दशाद्रकुलकालेनयोजयेत्कालविन्नमः त्व।

ग्रान्तविशेषराशीनवशायांवपितृस्थः ७ रविनाथदशायांतुवक्रग्रामेष्वसंशयः पितृजंमाधमेजातमत्तरीशेल
ग्रयेपिवा ८ तेनैवपितृकार्याणिकारयेत्तात्रसंशयः रविशेलाभलग्नस्थेचंद्रालग्नादिशेषतः ९ पितृगृहसमा
युक्तेजातःपितृवशानुगः तेनैवपितृकार्याणिकर्मशेषंसमापयेत् १० पितृजंमतृतीयस्थेजातःपितृधनाश्रितः
पितृकर्मगृहेजातःपितृतुल्यगुणान्वितः ११ तदीशेलग्नसंस्थेपिपितृश्रेष्ठोभवेत्सुतः सूर्यादिषड्वर्गीयस्त्रन्त्यमासंसं
वत्सरेप्रति १२ विवाहव्ययहारादिमासेस्मिन्वलयेत्तदा कालहायासक्तःरवौनिष्कृत्यमासेभवंतिव १३ एवमा
तिफलंस्नात्वामासंप्रतिसमाचरेत् संशोध्यपिंडंसूर्यस्यरंभ्रमानेनवर्धयेत् १४ द्वादशादिहृतात्शुद्धेमेषादिगणं।
येत्सुतः तस्मिन्हमासेमतिंविद्यात्त्रिकोणगतेपिवा १५ सूर्यादिकल्पयेत्ववोपरतोभास्करेमतिः विशेषभाव।
सूत्रेग्रैपितृदीयादिकंदिशेत् १६ अथोदाहरणं अर्कस्थितस्यनवमोराशिःपितृगृहंस्वतंपिति सूर्योमिथुनरा
शिस्थोस्माचवमोराशिः ऊंवस्त्रस्यफलं ९ सूर्यस्यशुद्धपिंडयोगः १९ ७ ऊंवफलेन ९ गुणितः १०८ सप्तवि
शतिभक्तेलब्धं ३० मर्शशेषं ९ अश्लेषानक्षत्रगतेशनौपितृकष्टं तत्रिकोणगतेकष्टं अश्लेषानक्षत्रं· ज्येष्ठा·
रेवती· नक्षत्रगतेशनौ पितृकष्टं अथवासंशोध्यसूर्यपिंडः १९ ७ ऊंवस्यारंभ्रमानेन २ विंडः ५ मानेनगुणि

प्रा॰ दी॰ ८० ५०

तः ३४९ द्वादशभक्तेलब्धं २९ व्यर्कशेषं १ मीनराशि १२ तत्रिकोणाः १२४८ मीनकर्कटवृश्चिकराशिगतेशनौ पितृकष्टं
पित्राभावेपितृसपाम्यवाकष्टं इतिसूर्याष्टकवर्गः चंद्राश्रयत्वर्णेमातः प्रमादग्रामचिंतनं चंद्राष्टवर्गेनिविष्णशून्य
राशिगतेविधौ १ चंद्राष्टमेषुनदित्रत्रितयेषुविशेषतः आयासव्याधिदुःखादिलभतेनात्रसंशयः २ चंद्रात्त्वाचफला
निंदवर्षयमश्रोधश्यपूर्ववत् शेषमृत्युशनौपातेमातृहानिंविनिर्दिशेत् ३ तत्रिकोणेषुवाकेविहृशाश्रिन्नेषुकल्पयेत्
चंद्रलग्नात्त्वाचस्थानेभौमेवाभास्करात्मजे ४ दृशपतेवातयोःस्थानेपूर्वोक्तेकालसंगमे तदभावेस्वयंमृत्युर्दशांतरगा
तेपिवा ५ चंद्रात्त्वाचेष्टमेशेशेत्रिकोणेदिवसाधिपे मातृवियोगमत्तीनीनिर्दिशेत्तद्गतःपिता। ६ पितृवत्मातृ
चिंतायाभास्करादिप्रकल्पयेत् ७ अत्रोदाहरणं चंद्रोहृदराशावस्तिअष्टमोधनुर्धरराशिस्तस्यशोधकः अंतरस्वातिन
दत्तोस्तिअत्रःस्थानिशानमिषगोरात्रितयेष्वष्टनदात्रेष्वायामव्याधिदुःखादिलभेत् तस्मादेतेष्ठनदत्रत्रितयेषुशोध
नेनकार्यं तथाचंद्रात्तवस्थानेसिंहः ५ अत्रसंख्याफलं ४ चंद्रस्यशुद्धयोगपिंडः १०७ फलेन ४ गुणितं ४२८ सप्तविं
शतिभक्तेलब्धं १५ व्यर्थशेषं २३ यनिष्टानदित्रे तत्रिकोणेयनिष्टाम्रगाशिरवृश्चिकानदित्रगतेशनौमातृकष्टं अ
थवायोगपिंडः १०७ विंशमानेनगुणितः ४२८ द्वादशभक्तेलब्धं ३५ व्यर्थशेषं ८ वृश्चिकमीनविप्राकर्कराशिगा। ७
तेशनौमातृकष्टं मात्राभावेसमानरवाचो इतिचंद्राष्टवर्गः भौमाष्टवर्गेसचिंत्यंभ्रातृमथैर्यकं भौमस्थितराश्य

ग्र	चे	०	उ	लं	भौ	९	व	न	पू	८	११	१२
सू	•	•	•	•	•	।	।	।	।	।	।	•
च	•	+	+	+	+	+	+	+	।	+	+	+
भौ	•	+	+	+	+	+	+	+	।	।	+	+
बु	•	+	+	+	+	+	+	+	।	+	+	+
बृ	।	+	+	+	+	+	+	+	।	+	+	+
शु	+	+	+	+	+	+	+	+	।	+	+	+
ल	+	+	+	।	।	।	+	+	+	+	+	+
।	५	६	७	५	४	२	२	११ ९	६	०	०	०

सहजेराशिभ्रातृगृहं स्मृतं । त्रिकोणशोधनं कृत्वा यच्छेषम्
यांसितत्र वसुभिर्भवति मायांवा ग्रहगेहेण वा यदि २ भौमेव
सविशेनशुक्रेरोचोयुग्भ्रांतरोभवेत् फलानियत्रदीयंतेतत्र।
भौमिरुशास्तत: ३ तद्राशिफलसंख्येसुवर्धयेत्प्राग्वत्सर्वे
वत् शेषसंख्या शोधनं पाते भ्रातृहानिं विनिर्दिशेत् ४ अथोदा
हरणं भौमः सिंहराशिःस्थः ५ अस्मात्त्रिकोणराशिस्तुला त
स्य फलं ३ भौमस्य योगपिंडः २२३ फलेन ३ गुणिता ६६
९ सप्तविंशतिभक्ते लब्धं २४ व्ययंशेषं २१ उत्तरसाफात
त्रिकोणे उत्तरभाद्रपदा कृत्तिका उत्तर फाल्गुणी नक्षत्रगते
शनौ भ्रातृकष्टं अथवा भौमस्य योगपिंडः २२३ अंशमानेन ५
वर्धिता ११९५ द्वात्रिंशभक्ते लब्धं ४२ व्ययंशेष ११ ऊंवराशिस्त्रिकोणे ऊंवभिड्ठनत्तुलाराशिगते भ्रातृकष्टं
इति भौमाष्टकवर्गः बुधात्तूर्ये ऊर्द्धंभेचयनभ्राधिमावलः तन्यचमेमेंत्रिविधिप्यालिपिभिज्ञ्यादिविन्यसेत् ॥

गु॰ दी॰ ४२ ५१

उथाष्टवर्गसंशोध्यशेषमष्टांगतेयुतो धंधेमित्रविनाशार्दीक्षमंतेनात्रसंशयः २ गुरोरादाहरणं बुधोमिथुनेस्थितः।
स्तास्मात्तर्थः कन्याराशिः ९ तत्रस्थफले ३ उपस्थितेत्रस्ययोगपिंडः २२९ फलेन ३ गुणितः ६·८ सप्तविंशतिभ
क्तेलब्धं २९ वर्षशेषं ९ मांशास्तानिशातभिषट्नतत्रगतेशनौवंधुमित्रादिकष्टं अथवायोगपिंडः २२९ पंधमाने
ने ५ गुणितः ११८· द्वादशभक्तेलब्धं ९८ वर्षशेषं ४ कर्कटवृश्चिकमीनराशिगतेशनौवंधुमित्रादिकष्टं तथ
योगपिंडः २२९ पंचमतुलाराशिस्थितफलेन ५ गुणितः ११८· सप्तविंशतिभक्तेफलं ४१ वर्षशेषं ९ मूलापि
नीभवातत्थायोगपिंडः २२९ पंधमानेन [illegible] गुणितः १०८ द्वादशभक्तेलब्धं ५५ वर्षशेषः मीनकर्कटवृश्चिकरा
शिगतेशनौत्रुपालीनांकष्टं इतिबुधाष्टकवर्गः जीवात्पंचमतोत्तानेपुत्रपंसेधनादिकम् गुरोरष्टकवर्गेषुसमा।
नमपिकल्पयेत् १ गुरुस्थितस्तत्रस्थानेयावन्तोविद्यतेफलं शत्रुनीचमहंत्यकातावंतस्तुसुताःस्मृताः २ संख्या
नवांतल्पवातदीशस्याथवापुनः सप्तमेशानवांशस्थस्थानादिकल्पयेत् ३ गुरोरष्टकवर्गेषुशोध्यशेषफलानि
च क्रूराश्रितफलेत्यक्ताशेषाल्पस्यात्मजाः स्मृताः ४ यथार्थास्तनसंख्यापूर्वीपिस्यात्तीणसन्ततिः गुरोरष्टकवर्गे
युग्मतराशिस्थितंसमं ५ अल्पात्मजःसवितेयोगुरोःपंचमगोपिवा तदीशयोगदृष्टोवानतदानसमादिशेत् ६ यते
वेहुप्रकारस्थवत्यनेकालविभ्रमः वहुलतत्क्षणसंयोगेतदानसिन्तमादिशेत् ७ वेशात्पादियोगाद्युत्रस्लाहदयाते ८

मया पूर्वोक्तलक्षणेनात्र वंशभंगः समादिश्येत ८ अथोदाहरणं ग्रहस्तुला राशिस्थः अस्मात्पंचमो राशिः कुंभस्तत्र फले
५ गुरोर्योगपिंडः ८४ फलेन ५ गुणितः ४२० सप्तविंशतिभक्ते लब्धं १५ यच्छेषं १५ उत्तराफाल्गुन्युत्तराषाढाकृत्तिका
नक्षत्रगते शनौ संतानकष्टं अथवा योगपिंडः ८४ रेखामानेन ५ गुणितः ४२० द्वादशभक्ते लब्धं ३५ शेषं मीनकर्कवृ।
श्चिकराशिगते शनौ संतानकष्टं इति गुरोरष्टकवर्गः भृगोरष्टकवर्गे च निरीक्ष्याकारश्चात्र येषु येषु फलानि स्युर्भृगोस्ति
किल तत्र ५ भूमिकलत्रे विनिवेशसदेशो निर्देशो नृणां शुक्रजामित्रतो लब्धरेखान्वितदिग्भवा २ दाराधिपस्थितस्त्वेत्रेदा
राजन्मात्सर्कविङ्गः तस्योच्चनीचराशौ वा केविदिश्रुतिनिदिशः ३ तस्याशक त्रिकोणे वा भार्याया जन्मभं वदेत् लग्नेहो
भोग्यभं जन्मलग्नभं परिकीर्तितं ४ तयोः समागमत्वेचकल्पयेत्तत्र बुद्धिमान् सतेत्र सोऽप्यगोवापि स्वमित्रस्थगतोपिवा
स्वमित्रांशगतेवापि वक्रस्थं दारलक्षणं शुक्रजामित्रतो लब्धत्रिकोणादेशादिकस्त्रियः ५ योकराशिर्यदादाराज
न्मतेसन्ततिस्तदा शुक्रराशिजं मत्स्यमालिवेत्वास्तिसंततिः ७ भार्गवदारेशशुक्रान्त्येफलसंख्यास्त्रियोविदः देवस्त्रीग्रह
नेसाम्यंन्यपस्वादिगुणितथा ८ मंदांशेमंदसंयुक्ते मंददृष्टेथवाभृगौ नीचांशेपापसंयुक्ते नीचस्त्रीभोगमिच्छति ९
मेदिनीतनयसंगानिवासी मेदिनीभवसदालयशुक्रः मंगलेक्षणयुतः सितस्तदा स्यात्तनस्वदरपरांगनारतः १० भौमां
शकगते शुक्रे भौमक्षेत्रगतेपि वा भौमेनयुतदृष्टे च परस्त्रीभोगमिच्छति ११ दारागारे मंदभांमेऽकुजांशे मंदराश्यां वीक्षिते

शा.
हो.
८२
42

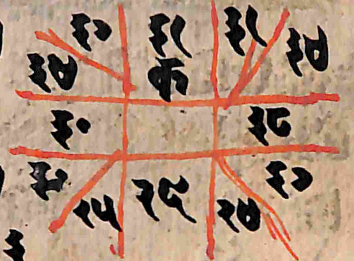
यस्यशुभः स्यात्तदाराजारिणीवंवलावावेश्यादासीस्वामिसंतोषनिंदी ९२ जामित्रमंदभौमांशेतदीशेमंदभौमगे वेश्यावाजारि
णीवापितस्यभार्यानसंशयः ९३ पापद्वयांशगेचेद्देजामित्रेभ्यगेथवा पापग्रहान्वितेशुक्रेस्त्रीहेतोःशुवमादिशेत् ९४ शुक्रां
शकसमानस्त्रीवर्णरूपगुणान्विता भवेच्छुक्रांशकतुल्यावादावेश्यासमगुणान्विता ९५ सपापकेभ्यगेवाविधायुर्येंगतालयेपिवे
त सपापभागगेवानानिमित्ततःशुवापदम् ९६ सितांशगेषुमागिकाःस्त्रियोभवंतिसद्गुणाः भवेच्छुरांशगास्मिताःस्वना
शतुल्यसद्गुणाः ९७ शुक्रांमंदेत्रिकोणाद्येनष्टंजीवेस्वावपेटं तेषांवलावलत्वेनभार्यायालक्षणंवदेत् ९८ एवमादिफ
लंज्ञात्वानिर्दिशेच्छुक्रवर्गतः अथलाहरणे समागोयोगापिंडो ९९ शुक्रात्सप्तमतुलाधिपतिफलेन २ गुणितः ४८० सप्तविं
शतिभक्तेलब्धं २२ शेषं १८ उत्तरषाढाक्रान्तिका उत्तरफाल्गुणीनक्षत्रगतेशुक्रे जायाकष्टं इतिशुक्राष्टकवर्गः शा
नैश्चराष्टितस्थानादष्टमंस्मृतिरुच्यते शनेरष्टकवर्गेवस्थापयेत्ख्याविनिर्दिशेत् १ लग्नात्प्रभृतिमंदांतेफलान्येकत्रकार
येत् लग्नादिफलतुल्याद्वैर्याःपिंडैःसमादिशेत् २ मंदादिलग्नपर्यंतफलान्येकत्रसंयुतं मंदादिफलतुल्याद्वैर्याःपिते
नसमादिशेत् ३ तयोर्योगसमाद्वेवमृत्युयोगंप्रचक्षते शोध्यादिगुणनेकृत्वापिंडसंख्याप्रयत्नतः ४ अष्टमस्थफले
हत्वासप्तविंशतिभाजितं शेषाद्धृत्वातत्पिंडंशतमेवत्यजेत्ततः ५ आयुःपिंडंविजानीयात्त्वामवहेलांतकल्पयेत् त्रि
कोणैकाधिपत्यत्वशोधनंविरचय्यव ९ पिंडंसंख्याप्रगुणयेल्लग्नात्अष्टमगोःफलैः सप्तविंशतिहृच्छेषंमृत्युकालंवदेद्

यः ७ सप्तूलाष्टकवर्गे यत्रनास्तिफलं तदा तत्रनास्तिफलेतत्रयदायातिपापेग्रहः ८ तस्मादेशविवेद्गाचेदृशाख्निदेमृतिंवदे
त् प्रकारांतरेणोक्तं दशाख्निद्रसमायोगेमृत्युरेवनसंशयः ९ मेदाष्टवर्गराशीनांहीनराशादाणेभवेत् तत्रतेभास्करेमंदे
तस्मिन्कालेमृतिंवदेत् १० ग्रंथांतरे मेदाष्टवर्गोदयरिष्टयोगोऽष्टस्थानिकक्षाणि विचारयंति पूर्वोक्तसंशोधनतोदिशुद्धेपिंडस
धीमान्विलिखेन्मध्यकं ११ लग्नात्तमंदांतमथोफलानांमेकंस्थानेलेग्नसुधांत्यमेवम् तद्योगतल्येशरदेदिकालेव्याधिंमृतिंवापरे
देशयानं १२ यत्तत्स्थितत्स्थितिततुल्यवर्षेतद्योगयोगाब्दसमेनकष्टं सामर्थ्यहीनंग्रहपाककाले प्राप्नोतिरानिधुर्यातोमृतिःस्यात् १३
अस्योदाहरणं लग्न ४ प्रभृतिमंदातं ८ फलानि ४१५६ एषामैक्यं ५ एततुल्येवर्षेव्यथा दिग्राप्तिः तथामंदप्रभृति ८ ल
ग्नांतं ४ फलानि १३४३९४२२ एततुल्येवर्षेशरीरव्याधिंवामृतिवायदेशयानंधनक्षयंवालभते दयोर्योगसमानेब्दे ३७
अत्रलग्नदशावर्तमाना लग्नवले ९४८ सामर्थ्यहीनंग्रहपाककालेप्राप्नेमृतिंस्यादिति अल्पे ३ हीनवलोन्तेयोवलीषड्।
पिकेस्यात् इत्यत्रलग्नंवलयुक्तमास्ति अतस्तयोर्योगसमानाब्दे ३७ मृत्युयोगाभावः विलग्नस्थानिमध्यगानिपफलानिवसं
तान्वयेनैरो ७ मंविहृतानि २१ शेषमितमेवलेयातिचेत् तदापनंसुवेदितिंतस्तचांगवभावष्टमस्तितेरपिगुणयेत्तुणाभं
१० परिशेषतःस्थानौ अत्रमंदाष्टकवर्गेविलग्नः ४ स्थानि ८ मध्येपानिफलानि ५ नगोसाडितानि ९१ भ १० विहृतावशे
षं १० एतन्मितभेमयानतत्रगातेवले स्वखपतादितिःस्यात् तस्त्वतस्नंतरं अग्रभाल्लग्नभावष्टमास्थितैः फलैर्गुणपिं

पा॰
दो॰
८३
83

द्वेविगुणायेत शनेःपिंडः ९ लग्ना ७ दृष्टपल ॥ स्वफलेन ३ गुणितः ७।५ म २० :परिशेषं । एतस्मिन्भवतीनक्षत्रेवातत्रि
कोणे अष्टमषष्ठेस्थानदत्त्वशनैश्चरोस्वावधनक्षतिः स्यात् मयातिविपदब्धकेसतिदशादविष्ट्रमृश्चं तदामरणनिश्चयंनिमदि
तविस्तरोमुखा त्रिकोणभवनेनतोपिसतिजष्ट्रायाकोदयेप्रयातिमरणंप्रमानपिवरत्तकष्ठोष्टिवः १९ अस्यार्थः मंदाष्टकोप
सिताशेषविपद्बंन्येभवतितासिताशेषयायायेतेदशाविष्टेसतिवाजष्टयाको दयेजष्टदशायांतासितब्धकेमरणनिश्चयोवाश्चः
ततोपित्रिकोणेजष्टदशायांवामरणंभवति एतिशिवारहितातदापिमृत्युः भौमांततत्तः ऊर्जातत्रलयेयोगेफलानि
तथातत्तल्यंशरदीहकष्टमनिष्टंशास्त्रानलोर्थभयं मंदारांगभयोःफलैक्यकमितेसौर्येतितेशास्त्रभीर्मेदारैक्यमितेफले।
तितिभयंराहोः स्वावानांचितिः १९ अस्यार्थः भौमाष्टकवर्गेततः लग्नात् ४ भौमांते ५ फलैक्यं ९ ऊर्जातत्रलग्नं ५
भौमालग्नांतेफलैक्यं १५ एतत्तल्येशिरदिवर्षेशास्त्रानलोर्थभयंस्यात् मंदारांगभयोर्मेदालग्नांते फलैक्यं १९ लग्नोमंदां
तेफलैक्यं ११ एतत्तल्येवर्षेशास्त्रभीःस्वावानांतितिचीस्यात् सौम्योर्ध्वितेलग्नेशुभवर्द्धितेसत्यत्रलग्नंशुभवर्जितमस्ति आरां
गभयोःफलैक्यग्रामवर्षेनितांतं यनत्तनयस्वावानांभाजनंस्यान्मृत्युः यरनितनयवर्गेविज्ञसंज्ञातयोगेतत्रलयमिहवर्षेया
यरोमृत्युभीतिः १२ वेज्ञाष्टकवर्गेवेज्ञात् २ लग्नांते फलैक्यं ० लग्नावेज्ञांतेफलैक्यं ७। एतत्तल्यावेर्षेधनजननयस्वावादिशाम्निः
गुर्वाष्टकवर्गेगुरुः ३ लग्नांतरे ४ त्वैक्यं ५ लग्नाद्गुर्वांतरेरेवैक्यं एतत्तल्यावेर्षेधननयस्वावाशामिः एवंगुरोरष्टकवर्गेगुरोः ।

लग्नांतफलेकं ८ एतत्तुल्याब्दैर्यनततनयमत्युवोदिप्राप्तिः शुक्राष्टकवर्गे शुक्राल्लग्नांतफलेकं ५ लग्नाच्छुक्रांतफलेकं ३०
एतत्तुल्याब्दैर्यनततनयमत्युवोदिप्राप्तिः अथ लग्नाष्टकवर्गे लग्नाद्भौमांतं ४ भौमाल्लग्नांतं ७५ अशुभफलं लग्नाष्टकवर्गे ॥
लग्नाद्गुर्वंतफलेकं १२ गुरोर्लग्नांतं ३९ शुभप्राप्तिः एवं शुभाशुभं विचिंत्य धीमद्भिर्वाच्यं सूर्याष्टकवर्गे सूर्याल्लग्नांतं ५ लग्नात्सू
र्यांतं ४२ एतत्तुल्याब्दैरोगादिप्राप्तिः धरणीतनयवर्गे भौमाल्लग्नांतफलयोगः कार्यः ३५ अत्रयायोग्यास्तिअतो मृत्युभीतिः मा
तुः शुक्राष्टकवर्गमध्ये यद्गृहे शून्यफलं भवेत् तत्तत्समये रविजेन स्पर्शेन दाराशरीरमपि पीडनं स्यात् एवमष्टाष्टेमिदं चाशो
लाहरणं शनेरष्टकवर्गे शून्यं नास्ति इति शनेरष्टकवर्गः विलग्नादेकद्वादशस्थानजातं फलं जातका।

दौफलंकिंविरुद्ध्यते यदं निश्चयार्थोक्तमेवं विदितज्ञाकविविश्वनाथः स्फुटं तत्प्रवक्ष्ये १ मेषादिभानां सकला
ष्टवर्गांतत्यजेद्रोगणमेवकुर्यात् एत्यादितल्लग्नांतफलं कनिष्ठं त्रिंशावसाने किल मध्यवीर्यः २ त्रिंशाधिकं
पूर्णं तु मवीर्यदास्युः शरीरसौख्यार्थयशोविवृद्धिम् स्वस्वाष्टवर्गे यदि वेदहीनाः क्लेशायसौख्यायववेदशुद्धाः ३
तथावसिष्ठासेना त्रिंशादिकं फलायेत्तु राशयस्ते शुभप्रदाः त्रिंशांतं पंचविंशादि राशयो मध्यमाः स्मृताः ४ विवाह।
यात्रादिके शुभमशुभकार्ये स्थापनराशिस्थाने रवामानं एत्यादि ८ १९ १० २१ २२ २२ १४१५ पंचविंशांतं शुभकार्ये शुभकार्ये अत्र।
ये शुभकार्ये कनिष्ठः ५ मकरस्य फलं मध्यमः मिथुनस्तुलावृश्चिकास्त्रिंशाभ्मितफलाः ३० मध्यमशुभाः कर्कोकुंभक

प्र॰
द्वो॰
५८
55

न्यावृषभाः २१ २४ २७ ३७ कर्कः शुभः कन्याकुंभवृषभाः अतिशुभाः सिंहमीनमेषाः ३० ३० ३८ उत्तमोत्तमाः दशमभवनेरेखा
भ्योधिकंलाभमानंभवतियदिवाहीनेस्यात्तदैर्यंविंतत्तोपि आदिकतरविलग्नेभौमसम्पातिभागाविनियमेवशात्तत्तद्वैपरीत्यजन
स्य सिद्धसेनः मथा ८ त्फलाधिकेलाभेमध्यात्क्षीणवलेव्यये यस्यरेखाधिकंलग्नंभोगवानर्थवान्भवेत् ५ अत्रोदाहरणं
दशमस्थानेरेखा २८ अस्मादेकादशस्थरेखा ३४ हीनत्वादस्यव्ययाधिकंलाभाद्व्ययाधिकइति अन्यत् तथात्रलग्नेरेखा २९
त्रिंशाधिकफलायेसुराशयस्तेशुभग्रहाश्रयत्वमुक्तत्वात् यथोक्तंवैपरीत्यंभवति तदाजनकस्यवैपरीत्यंफलंवाच्यं प्रादक्षिण्या
दिभागेणसकलफलयुतिंदिक्चतुष्कक्रमेणकृत्वाततद्भागतयोग्रमधिकफलततः शोभनेहानिमल्पात् सौम्यः खोष्ठस्तुगेहादिनाव
वस्थितेदिग्विभागेस्वकार्यंविदेशाशास्त्रविन्नस्तनयतिगतदिग्भागकेदेहनाशः ५ अत्रोदाहरणे भानालग्नादिहावशराशीनां
प्रादक्षिण्येनसव्यमार्गेणदिक्चतुष्कक्रमेण पूर्वादिदिक्चतुष्कक्रमेण पूर्वादिदिक्षुराशिचक्रंपंजेतेयं तत्रलग्नदशमैकादशराशयः
पूर्वादिक् तथादशमनवमाष्टमराशयोदक्षिणादिक् सप्तमषष्ठपंचराशयः पश्चिमदिक् तथाचतुर्थीत्रतीयद्वितीय।
राशय उत्तरादिक्। पूर्वदिक्चतुष्कस्यप्रत्येकराशित्रयस्यसकलफलयुतिं योगंकृत्वायेनभागेनयत्रसमधिकेफलेनदिशि
शोभनंवाच्यं यत्राल्पफलंतद्दिशिहानिर्वाच्या यत्रफलमानंश्रोत्रककल्पनयादिग्गणितकृत्यतेयं ७ २५ ३० चतुःपंचाशदाभि
५७ पंचसप्तत्यंतंक्षीणफलाः पंचसप्तत्यादिनवत्यंतं मध्यफलाः नवतिधिकाउत्तमफलाः तद्यथालग्नादिराशित्रयस्य

फलानां ३१ ३० २४ योगः ८ ४ नवतेरधिकत्वात्पूर्वदिशि शोभनं तथा दशमादिराशित्रयस्य ३८ ३० २४ योगः ९२ ९ नवतेर
धिकत्वाद्दक्षिणदिशि शोभनं सप्तमादिराशित्रयस्य फलानां २९ २५ ३० योगः ७१ पंचसप्ततेरल्पत्वात्पश्चिमदिशि मध्यमं
चतुर्थादिराशित्रयस्य फलानां ३० २४ ३० योगः ९१ नवतेरधिकत्वादुत्तरदिशि शोभनं सौम्या इति सौम्याः शुभाः स्वोच्च
स्वगेहस्थाः उदितकथितदिग्भागयुते योगवशात्तद्दिशि तस्य स्वकार्यसिद्ध्यतीति भावः अत्रोदाहरणं पूर्वदिशि बुधः स्वगे
हस्थितो रविशुक्रोऽस्ति चंद्रो मूलत्रिकोणेऽस्ति तेन पूर्वदिशि कार्यसिद्धिः मध्यमा दक्षिणस्य शुक्रः स्वांशस्थो दक्षिणेऽस्ति तेनात्र
कार्यसिद्धिः गुरुरुच्चस्थोत्तरेऽस्ति तेनात्र कार्यसिद्धिर्मध्यमा विशेषाणामिति विशेषो यस्यां दिशि तिष्ठति तस्माद्धनप्राप्तिः सति
पतिर्यत्र दिशागतस्तद्दिशि तो स्त्रीप्राप्तिः अत्रोदाहरणं धनपतिः सूर्यः पूर्वस्थस्तेन पूर्वदिशि वित्तप्राप्तिः स्त्रीशः शनिः।
पश्चिमगतस्तेन पश्चिमदिक्कोऽस्त्रीप्राप्तिः भावं विलोक्य स्वस्वफलदायकं तत्तद्राशिसंभवफलेषु तत्तत्क्रमपिंडं नित्रिभम
क्रपरिशेषकभेषु याति सोऽरिस्तदा भवति भावफलस्य नाशः ९ अस्यार्थः स्वस्वफले भावं विलोक्य तत्तद्राशिस्थे भाव
फलस्य नाशः स्यात् अत्रोदाहरणं लग्नस्यांकपिंडः १५२ लग्नस्य उक्तफलेन ४ गुणितं ६०८ सप्तविंशतिभक्ते लब्धं २२ अव
शेषं ४ वर्तमानगणनया विश्वगतगणनया स्वातितो चित्रा स्वातिनक्षत्रगते शनौ देहकष्टं पापग्रहदृष्टत्वात् तथा तृ
तीय भावस्य फले लग्नतुल्यं ४ तेन तृतीयभावो राहुयुक्तेन विशाखा स्वातिनक्षत्रगते शनौ भ्रातृनाशः जायामस्य प्रथमो

ज्यो॰ चू॰ ८५ 45

धनयाः लग्नस्यफलेन ४ तुल्याजायामसितिग्भौः पापवर्जितान्त्येनैषांकष्टमात्रं आयव्ययोपितदेवायव्ययोपिमिश्रंसरसङ्कट
विप्रकत्वात् धनसुतभावस्यसुतभावस्यफलेन ५ लग्नपिंडो १५। गुणितः ७९० सप्तविंशतिभक्तेशेषं ४ रोहिणीस्वा
मिरोनत्तत्रगतेशनौधनसंतानकष्टंसुतस्यफलेन ३ गुणितः ४५९ भक्तेशेषं २४ शतभिषङ्नक्षत्रगतेशनौ स
हृद्ग्रामादिकष्टं रिपुभावस्यफलेन २ गुणितः ३०७ भक्तेशेषं ० पुनर्वसुनक्षत्रगतेशनौ रिपुकष्टं कर्मभावस्यफ
लेन ९ गुणितः ४११ भक्तेशेषं २१ उत्तराषाढनक्षत्रगतेशनौ व्यापारादिकष्टं पूर्वोक्तकर्मेविनक्षत्रकालेरिष्टंकष्टंविश
नाथस्तमाह पिंडेरेखाताडितेभाव १२ शेषेराशौतस्मिन्यातिसौरिः समाप्तं ० यस्मिंस्तत्रभावहानिंचविंद्यात्अङ्कवोर्षवा
शवात्त्रिकोणे कृत्वाविरूपस्यकालेसुधीमांस्तस्माद्वाच्यःशान्तिकालःशुभाप्त्ये ८ अस्यार्थः पिंडेलग्नपिंडेताडितेभाव
फलेनगुणिते द्वादशभक्तेशेषेयस्मिल्लमायांवर्षेसौरिर्यातितस्मिन्वर्षेतत्तद्भावहानिंविंद्यात् शान्तंशुत्यर्थः अथवा तत्रि
कोणइति एवंसुधीमान् विरूपस्यकालशुभत्वेनस्माच्छान्तिकालोवाच्यः अत्रोदाहरणं लग्नपिंडो १५२ लग्नस्यफलेनगु
णितः ९०८ द्वादशभक्तेशेषं ८ वृश्चिकराशौतत्रिकोणेमीनकर्कगतेशनौ देहकष्टं एवंधनादिभावानांफलम्॥ २
धानेकार्यं सप्तभावेष्वरोकोणानिन्द्यफलेस्वतुजेस्तुर्येशेषत्वशुक्रेरवौ तत्रिकोणेथवाविंशमासंवदेत्तानमात्रमहायोथ।
वाकल्पयेत् ९ सूर्यजात्सप्तमस्तीव्रतानवतन्विंडितेनताडितेसप्तमानेनच सूर्येशेषत्वगोभास्करेनाशानेन त्रिकोणेथ

वास्यादिषिः सर्वतः ९ अस्यार्थः मस्तुभावे शिरोयस्मिन्राशावस्थितं त्रिकोणशोधितफलेन मस्तुजं मस्तुभावस्थितं फलं गु
णयेत् सर्पशोषेदादशभक्ते शेषं स्त्वगुक्ते शेषगुणके रवौ त्रिकोणे वा विहुमासं वदेदित्यर्थः अथवा तात्मानं तं सदूहातल्प
येदिनितं यथा मस्तुभावे गुरुः शनिः वृश्चिकस्थस्तत्रिकोणशोधनफलं १ अनेन मस्तुभावस्य फलं ४ गुणितं ४ सर्पशे
षं ४ तत्रिकोणे कर्कवृश्चिकमीनराशिगुणके रवौ विहुमासो वाच्याः सूर्योजातिरिति सूर्यजाग्रुने सूर्वात्स्वग्रस्य योगत्तीसूर्वस्त
स्यांतं तन्मध्यस्थापिंडतयकीकृत्य मस्तुमानेन मस्तुभावस्य फलेन तां उयेद्गुणयेत् सर्पशोषत्रेदादशभक्ते शेषराशौ वा त
त्रिकोणगते भास्करे नाप्तं स्यादित्यर्थः सर्वतः सर्वत्रैवविधिरिति तद्यथा अत्रोदाहरणं सूर्यजात्स्वग्रस्तीसूर्वांतं ल।
ग्रस्तीस्वरोपिशनिस्तस्मात् तत्रस्थंपिंडितं फलं ५ मस्तुमानेन ताडितं २० सूर्यं १२ शेषं ८ तत्रिकोणे वृश्चिकमीनकर्कट
राशिगते सूर्ये विहुं स्यात् मीनाद्यं मिथुनांतकं प्रथमकं शेषं कर्कवयः शाकुनैः कर्काद्यं धीणिजांतकं तरुणानां संत्त्वमध्ये
युधैः कुंभांतस्य विरांतकं च वकुभिः यत्तत्फलैः सयुतं तत्सो ब्यार्थविशेषकं वलयुतेनाद्यं विशेषाक्षुभे अस्यार्थः अ
त्रवपास्त्रिधा मीनाद्यं मिथुनांतकं मीनमेषवृषभमिथुनाम एते राशयः प्रथमवयोस्तेयाः कर्काद्यं वणिजांतकं कर्कसिं
हकन्यातुला एते राशयस्तरुणस्तवयोस्तेयाः अथ वृश्चिकधनुर्मकरकुंभा एते राशयः स्थविरा वृद्धवयोस्तेयाः यद्यद
कुभिः सत्फलैर्युतं तत्तद्वयसि सौब्यार्थविशेषकं तेयं वलयुतेनाप्योवलयुतनग्रहेणयुक्ते विशेषाक्षुभं तेयं तद्य

ज्यो. ष्ठा मीनादिमिथुनांतरेष्वेकं ॥ ९ इदमपि विंशत्यधिकशतनाधिकत्वाद्दुष्टमेव यामि सोऽयमर्थो विशेषके तथा स्फुट।
टी. वेश्यपमृत्युर्युक्तत्वाद्विशेषणं तथाककोटितुलांत फलैकं ॥ ३ इदमपि विंशत्यधिकशतनाधिकत्वात् तदुष्टमेव यामि।
४६ सि सोऽयमर्थो विशेषके तथाब्धिकादिकुंभांतफलैकं ॥ ४ इदं शतनाधिकं नवेंदुभिः २० हीनांते नोस्वरदयमिसोऽयमा।
46 र्थमथ समस्तुभं राहुयुक्तगुरुराशिगो ॥ ५ गुरौ त्रिकोणमपि रिष्टकारकं अल्पमृत्युरिपुनायकयोगात्त्वेशनौम
रणयोगसम्भवः अस्यार्थद्वयं राहुयुक्तगुरुरिति यस्य जन्मलग्ने यत्र मीनराशौ राहुरस्ति तत्र राशिगे गुरौ रिष्टसंभवो
वाच्यः त्रिकोणे वा अथवा यत्रकुत्रचिद्राशौ राहुरस्ति तत्र राशिगते शनौ रिष्टसंभवो वाच्यः त्रिकोणे वा अत्रो
दाहरणे यस्य योगसंभवो नास्ति अल्पमृत्युरिति रिपुनाथः रिपुभावेशो यस्मिन्राशौ राहुयुक्तस्तेराशौ नवत्रे वास्ति
तत्र राशि पत्रगते शनौ त्रिकोणे वा मरणसंभवो वाच्यः अत्रोदाहरणे रिपुभावनायके गुरुस्तु तुलाराशौ स्थितिर्नदिवेस्ति
तेनास्य तुलाराशौ स्थितिर्नस्तनगते शनौ अल्पमृत्युर्मरणसंभवो वाच्यः त्रिकोणे वा निजारिपुभावेशात्समस्यवा ल
ग्नेंद्रतस्त्रिंशमितेहकर्कटकाणगुरौ त्रिकोणेपि नरोष्टुरस्य वर्षे विवादे परदेशयाने शरीरपीडा स्मृतिसत्रिभास्यात ॥ ६ अस्या
र्थः वेधरावदस्य लग्नस्य त्रिंशतमेहकर्कटकाणगुरुरस्ति तस्य जन्मनिपतिराशौ त्रेककाणत्रयमस्ति यदेवगणनया वेदस्य
त्रिंशतमे द्रेकाणे गुरौ सति नरो दुष्टस्य तस्य योगिपति स्वस्य त्रिकोणेशनैश्चरे याति तस्मिन्वर्षे विवादे परदेशयाने शरीर

पीडास्तिसन्निभास्तितुल्यास्यादिति अत्रोदाहरणं अस्य संभवो नास्ति अथ निधनार्कमाह अस्य ग्रहाद्दशांशस्त्रिको
णे अरो अस्तु नाथ त्रिकोणस्थ सूर्ये सति अर्कलिप्ताहतो राहुलिप्तागणश्चक्रलिप्ता २१६०० अयं कोणरविर्मेषस्थः ७ भौ
ममांतोऽडलिप्ताहतिः कार्ये चक्रलिप्ताहृतो लब्धचक्रो रविः यानि यस्मिंल्लग्नात् त्रिकोणे पि वा लग्नेशभाङ्गः त्वयं मासि।
वीमान्वदेन ९५ असाध्यः स्तिर्यंति अस्य भावस्वामी यस्मिं द्वादशांशे स्थितस्तस्मात्त्रिकोणे अस्य राहुर्दीति नवास्तु।
नाथत्रिकोणस्थ सूर्ये सति वो वा अन्यच्च राहोर्लिप्तागणः कार्यः अर्कलिप्तागणेन संगुण्य चक्रलिप्ताविभक्ते यल्लभ्य
ते तेनार्कलिप्तागणः युक्तः कार्यः तेराश्यादिकं कृत्वा तत्समो यदा भवति तदास्य कालो वाच्यः अत्रोदाहरणं
जन्मलग्नसमये स्तु यः पःशानिः अयं द्वादशांशे पंचमे मीनराशावस्ति अस्य त्रिकोणे १२ ४ ८ अत्रो राहुर्दशाति अस्तु।
नाथो द्वादशके सति अस्य त्रिकोणे ८ १२ ४ सूर्यो स्थितेऽस्ति स्यात् अन्यत् अर्को २ ४ २८ ० अस्य लिप्तागणः ३८ ९८
अनेन राहुलिप्तागणे २९ ५९ गुणिते जाते ३९ १५ ५०६८ चक्रलिप्ता २१६०० भक्ते लब्धं १९ ७५ कलाः शेषं ५०८ षष्टि
गुणितं ५४० ४८० चक्रलिप्ता २१६०० भक्ते लब्धं २५ शेषं ४ ९० एवं कलादिफलं १९ ७५ २५ अनेनार्कलिप्तागणे ३८ ९
८ युतो जातः ५५ ४३ २५ अयं राश्यादि ३ २ २३ २५ एतत्तुल्ये रविर्मेषस्थो दास्यत्येयः भौममार्तंडेति सूर्यलिप्ता ३८५८।
भौमलिप्ता १९५० अनयोराहतिः २४८५१२१९ चक्रलिप्ता २१६०० भक्ते लब्धं कलादि ५७११० अनेनार्कलिप्ताग

ग्रो॰
हो॰
९८
47

णे १८ ९८ प्रश्नोजातः ५२३४ ९ अपरांशस्यादि २ २० ४५ ९ एतत्तुल्येर्कमासिक्लेशः तयोभवति तत्त्रिकोणेवा अ
थ निधनचंद्रमाह निधनेशाद्वादशांशात्रिकोणे भास्करे मृतिः निधनेशात्रिकोणेवा सूर्यो दिष्टागतेथवापि १९ षष्ठाष्ट
मव्ययेशानां सुखी गंगातेशानां मृतिं तत्र विजानीयात् त्रिकोणगतेपि वा ९ श्लोकद्वयं लग्नविषयं अष्टमेशात्रिकोणे
विजः सुयदायोगमिरोत्तरात्तत्र वांशेपि वा तत्त्रिकोणे प्रयाते मृतिं निर्दिशेत् त्रिस्रयात्तल्परेवोङ्गवे वासरे १९ अस्या
र्थः योष्टभावेशो ग्रहोस्ति तस्य त्रिकोणे यदि विजयो गां याति अथवा अष्टमे यो यस्मिन्नंवांशोस्थितस्य त्रिकोणे यदि
विजं प्रयाति स्वल्परेवोङ्गवे वासरे निस्रयात् मृतिं निर्दिशेत् इत्यर्थः अस्योदाहरणं स्पष्टार्थे अथ निधनलग्नमाह
जन्मलग्नेमुगानेद्भागाः क्रमाद्देदषष्ठ्यांशराशौ ९४ प्रयातेतनौ मस्तजन्मांक्रतीवोदयो मृत्युयोगे प्रपाको दयेदेहमु
क्तिर्भवेत् अस्यार्थः जन्मलग्नेजगानेमत्तग्रस्य चंद्रस्य च नेद्भागानां वांशाः क्रमाद्देदषष्ठ्यंशेवेत्तः षष्ठिनवांशातुल्यरा
शौ तनौ वा चेद्देसति देहमुक्तिर्भवेदित्यर्थः अथवा मस्तजन्मंर्गनीचोदये उच्चानीचसप्तममितं क्रांमस्तनीचोदयं पंचन
भं जन्मांगनीचोदयः सप्तमं तत्र प्रयाते तनौ लग्ने मृत्युयोग मान्ष्टवतितत्र मृत्युं फलं चे तत्राप्रपाकोदये देहप्रहरूस्य
यो देहमुक्तिर्भवेदित्यर्थः तद्यथा अस्योदाहरणे लग्नं २ ७ ४५० चंद्रः १७ १५० नवांशमाने २ ९० त्रिषष्ट्यांशगणितेनांशो १८
शा २१० त्रिंशाङ्केजाताराशयः ० एभिर्योगोलग्नचंद्रोलग्नं १० ७ ४५ चंद्रस्य ७ ८ १५० लग्नस्य चतुष्षष्टितुल्ये नवां

पोथनुलेमेदेहमुक्तिकालः अथवा स्वक्षेभंकुंभः तस्मात्रीवेसिंहलग्नेयोदये सिंहलग्नेजन्मांशेकर्कस्तस्मात्रीवे मकरस्तस्यो
दयेमकरलग्ने अत्रलग्नाष्टकवर्गस्थानद्वयशून्यफलाभावादयंसंभवोनास्ति इतिष्टकवर्गफलाध्यायः अथग्रहस्वरूपा
मलोकानंतरमाध्यायश्लोकाः सर्वाष्टकंग्रहफलैर्विनियोगचक्रेस्थानादिशुभमशुभंशुभमेवतत्र जन्मादितः फलस
मेतस्थानसमीत्ययात्राविवाहसमयेवहुमस्तुशुभः १ सर्वकर्मफलोपेतस्थाष्टकवर्गकउच्यते अन्यथाफलवित्तानेज
नैनेयंउणदोषजा २ त्रिंशादिकफलाधेसुराशयस्तेशुभप्रदाः त्रिंशांशपंचविंशादिराशयोमध्यमाःस्मृताः ३ अतिती
तफलाघेचराशयःकष्टदुःखदाः अष्टराशिषुसर्वेषुशुभाकार्याणिकारयेत् ४ अष्टात्राशीन्महत्तेषुयोजयेन्मतिमा
न्नरः तत्रजन्मप्रभावान्नुपेसस्तेसार्थमाचरेत् ५ कष्टराशिमहत्तेषुवर्जयेन्मतिमान्नरः मध्यान्फलाधिकेयस्यभोग
वानर्थवाविसः वैपरीत्येनदारिद्रंभविष्यतिनसंशयः ७ लग्नेयावत्फलेवास्तितद्दशाफलंवदेत् मूर्त्यादिव्ययपर्य
तेष्टाभावफलानिवै ८ अधिकारेशाभनंविद्यात्तीणेहानिश्रमस्तुवै मध्यमेमध्यमेयातिविचार्यभावसत्तम ९
त्वेउत्रियंविनिर्दिष्टदशानयनवत्तथा पापग्रहसमाकृष्टंत्वेडलेशाकरस्मृतं १० सौम्यैर्जुष्टंशुभंतेयंमिश्रैर्मिश्रफलंव
देत् त्वेडत्रयफलेज्ञात्वादशाफलमुदीरयेत् ११ लग्नात्प्रभृतिमंदांतमेकीकृत्यफलानिवै सप्तभिर्गुणयेत्पश्चात्तस्तवि
शोधृतान्फलं १२ तत्समानगतेपापेजः खेटारोगमादिशेत् मंदात्प्रभृतिलग्नांतमेवमेवंप्रकल्पयेत् १३ सौमाशुल

प्रौ॰ ग्रपर्यंतमेकीकृत्यतद्विदेवः पूर्ववद्गुणनेकृत्वाव्दमेवं प्रकल्पयेत् १७ तद्वर्षपायसंयुक्तेव्याधिमृत्युभयंवदेत् वर्षवृद्धी
हो॰ तमावेष्टतन्माव्दंवर्जयेत्तदा १८ गोचरेजन्मकेव्यापिषष्टराशौस्थितेशुभे दीर्णराशौस्थितेदष्टेतद्व्यंनापाततांव्रजेत् १९
५८ वितेश्वरस्यद्विभागेवित्तमाप्नोतिनिश्चितं रध्रेश्वरस्यविभागेदेहस्तत्रविनश्यति २० अष्टवर्गफलंप्रोक्तेमिश्रसेनेनधी
58 मता तत्सारंतुसमुद्धृत्यमयाप्रोक्तःसमागतः २१ सोमादिभौमाष्टवर्गभौमाल्लग्नांतविज्ञयोगः ५२ सप्तमित्रगुणितः २२
(सप्तविंशतिभक्तेलब्धं २३ यतस्तुल्याव्दैःक्रः[illegible]खरोगंस्यात् शोधं २४ यतस्तुल्याद्देवानव्दवर्षपापसंयुक्तइतिविशेषः ३
इतिअष्टवर्गफलाध्यायः विद्वज्जनमयोविटलीलाविलासे मम्यगंगाधरेणजराजोदितेच होराशास्त्रेसंपूर्णहोराप्रकाशेध्यायः
पूर्णोत्वष्टवर्गाभिधानः इतिश्रीहोराप्रकाशेअष्टकवर्गेचतुर्थोध्यायः ४ अथदशाफलविचारः ॐयद्राजयोग।
जनितंत्वथभारजातंयद्दिष्टयोगजफलंगदितंपुराणैः सर्वंवतत्किलदशाफलगंभवेत्तत्तेनाधुनाफलमलंकथयामि
सम्यक १ आद्यादशाचेद्दिवसाधिपस्यतातांबिकाविघ्नकरीनराणाम् तथातनोःक्लेशकरीनितांतंत्तुनाथदाचीयदाश्रि
तोयदस्या २ लाभत्रिषष्ठस्थानगातैःसमस्थैःशुभैर्हावार्थोशुभवतिवाल्ये तत्रस्थपापैर्वपसोविरामेभवतिजायार्थसुखं।
निमय्यक ३ स्वोच्चेस्वस्त्रेवात्रिकोणेष्टवर्गेमित्रस्त्रेवासंस्थितःकेंद्रकंवानाशंयातोनाशुभैर्दृष्टयुक्तोजेमेशःस्याच्छोभनःस्त्री १५
यपाके ४ नीचारिराशिस्थितखेचरस्यस्वस्त्रेचमित्रांशगतस्यनूनं आयेदलेमिश्रफलातराणांसंपराधेतिशोभनास्या

त् ५ स्वान्तस्वमित्रेक्षगृहस्थितानां नीचारिभागास्थितखेचराणां पूर्वोक्तभागेन्तशुभा भवेन्महादशापरार्द्धे मनुजस्य मिश्रा ६
पंकरुहेशस्य दशाफलानां द्विजाधिराजः खलु बोधकर्मा विकर्तनेन्दुर्बुधभार्गवाख्यसर्वैर्नाराग्रहास्तु सदसत्फलाय ७ हो
रादिमित्रस्वगृहस्थितस्य यद्वा नवांशेखिलवीर्यगस्य स्वोच्चस्थमहादशावर्तिनस्य पाके ग्रहस्याखिलकार्यसिद्धिः ८ वेश
दिकानामखिलग्रहाणां दशान्तमूर्क्कांशपरिप्लुतानां शुभास्तु तासां तद्विपरीतगानां होरागमज्ञैरितिरः खेदः स्यात् ९ अस्ता
धिनीचारिगृहस्थितस्य पाके धनस्य नाशो रिपुरोगभीतिः लोके महद्दापवादं त्वमेव तेः खोन्यनेकानि भवन्ति नूनं १० स्वोच्चस्वकोश
परिप्लुतस्य पाके नराणां बहुसाहसत्वं हर्षोदयं भूमिपतेः प्रसादं धनागमं कीर्त्तिविवर्धनं च ११ अर्थस्थितस्य तेन नवांशगास्य ग्र
हस्य पाके रिपुरोगभीतिः भवेन्नृपात्तस्करतः कलेर्वा धनस्य नाशः परदेशपातः १२ स्वन्वादिमित्रोच्चगृहस्थितस्य यद्वापि त
द्वेदनलवोपगस्य ग्रहस्य पाके भिमतार्थसिद्धिर्भूपप्रसादो धनधान्यवृद्धिः १३ स्वान्ते स्वकेन्द्रे गतवन्तः खरेज्योऽभिक्यकर्मा
यगतः प्रसूतौ करोति राज्यं स्वकुलानुमानात्कथं कृष्णपक्षे निजपाककाले १४ स्त्रीपुत्रमित्रोपचयं च कर्मे कुलीरगो ज्ञः कुरु
तेदशायां विरोधकारी निधने कुजस्तु जायायापसूनां निधने पकीर्त्तिः १५ सन्मित्रविद्याधिपपाधिकत्वं करोति यानं शशि
जस्य राशौ गुरोर्गृहे मानस्वभावस्य दार्थलाभं दशायां कुरुते मृगांकः १६ कान्ताविलासं विविधार्थलाभं प्रीतिं च सौख्यं भृगुजस्य
राशौ स्त्रीपुत्रलाभं विविधार्थलाभं करोति चन्द्रः खलु सूर्यगेहे १७ ज्वरारिरोगविनाशं च निर्मीणरोगी ग्रहस्य वकुंपांमदग्रहे चेदः

ग्रं· समीरजनितव्यथाः १८ वक्रोमयातस्य वरस्य पाके संदानसौख्यापचयं करोति निजस्थलाश्चवलनात्वमेव सुहृद्विरोधं परदेश
हो· यानं १९ अवहस्य पाके अनुलोमगस्य सौभाग्यसन्मानयशः प्रवृद्धिः कान्तासुतप्रीतिरतीव नित्यं देवद्विजार्चानृपतिप्रसादः
४९ नीचास्तयातस्य विलोमगस्य पाके अक्रमोभिरतिर्मनुष्याः प्रवासशूलो निजवंधवर्गैः सङ्गो भवेद्राजकृताभियोगः २०
49 विहस्य सिंहासनसंस्थितस्य शुभाद्दशा साध्यतिविप्रदा स्यात् दशावसाने परदेशयानं दुःखावशानो नुपमानवानां २१ ल
ग्नाधिनाथस्य सहोत्थितस्य नष्टप्रयाणमतिपीडनं च पाकावसाने पिमनोद्भवानां मागुः प्रपूर्णत्वमुपैति नूनं २२ स
मित्रगेहोपचये त्रिकोणे यातस्य मस्य: ऊढतेमहराङ्कः पाकेश्वरात्सत्फलदा दशा वहोरागमनैः परिचिन्तनीया २३ अनु
कूकः स्थानगतः कलावान्पाकेश्वराङ्क्षावनरस्य सूतो सौख्यादिसन्ध्यानगतस्य वापि नष्टजितातस्यदशा भवेत्सा २४
पाकावेशोस्फुटः खेचराः सोगकाः कारयेत्तच पाकेश्वरस्यात् यदा लग्नकुण्डिकं खायारिभस्यस्तनौ मित्रवर्गाश्रितः शो
भनाद्दशासा २५ कीर्तिवत्सरावेशावेशाकार्यैस्तु सम्यक्फलं लग्नखेटोद्भवं लिप्तपापं वमांश्चनष्टस्थदयंचापरेलितेऽभ्यो
मुहूर्त्तेनमः २६ स्वस्ववर्गाष्टकेयत्रराशिः स्थितः खेचरस्तत्र रेखाफलं स्याद्यदा पंचमाद्यष्टमं तत्तदा तद्दशाशोभना कीर्तिते
नासिद्धसेनादिभिः २७ वेदतुल्यासमाधिक्यहीनोऽशुभा शून्यराशौ भवेच्छून्यरूपा दशा इष्टकष्टादिको शोभनानिर्दि १९
नावेष्टकष्टस्यशेषस्तनामध्यमः २८ अथारोहावरोहक्रमनिर्णयः उच्चाच्च्युते स्यादवरोहिसंज्ञा आरोहिणी नीचपरि

श्रुतेन दशाग्रहाणां मशुभाशुभास्यान्नीचादिभेदेपि च कष्टदा स्यात् २० एतदारोहावरोहत्वं सामान्यं पृथक्वेदस्याह कालेन।
योच्चेजलधेनैराणां दशाहिमांशोरुदयाभिदास्यात् आरोहिणी सा कथिता ग्रहाणां लवैर्विपरीतेप्यवरोहिणी स्यात् २१ वलहृ
पतायतिथेहिमांशोः सूर्यान्तमारोहिणिकानिरुक्ता मणित्थसूर्वेषु सितेनरायेरमांतकं साप्यवरोहिणी स्यात् २२ अथ नाराय
हाणामाह येन्कादिषट्कोयगतात्र हेंदाय पीमखोस्तेप्यवरोहसंज्ञाः तथाववंक्राम्परषट्कसंस्था आरोहसंज्ञः कथिताः सुरा
णैः २३ आरोहिणी स्यादनुलोमगानां विलोमगानामवरोहिणीव नारायहाणामपि संततमेवभेदभूतानेहिविधं निरुक्तं २४
यामारोहावरोहाख्या खेटानां द्विविधा दशा सिद्धेन माणित्थीयेः प्रागुक्तफलप्रदाः २५ नृनमारोहिणीखेटानां दशांशा
नवनां विशेषार्थसिद्धिप्रदा एवमत्रा विलोरोहा विलंवप्रदा बुद्धिमांस्तं वदेवेष्टकार्येष्वपि २६ इति श्रीमोहोराप्रकाशे शुभाशुभा
विचारः पृथदशाफलानि तत्रादौ रविदशाफलानि ॥ पदेरुहे शस्यदशाप्रवेशे भवेन्नराणां परदेशवासः भूपालतेजःप
पृथविग्रहवर्दैर्भैषज्यतीवावहुधा धनाप्तिः १ मंत्राभिचारादरतातितातेभूपीपतेः सत्वविधिविशेषात् वित्यातयमोभिरुचिमो
तिम्यावद्रूप्रजल्पेसमरेवचिंता २ क्षीणं च नेत्रे स्वदंतपीडास्त्रीपुत्रपित्रादिवियोगचिंता भूपादिचोरानलवंधुवर्गैः स्याद्वा कलिः
स्त्रीपक्षुलङ्गमेष्व ३ इति सामान्यफलं अथविशेषफलमाह अयोननस्योच्चगतस्य पाके स्त्रीपुत्रसौख्यं नृपलब्धवित्तं स्या
द्रुमेक मीमिह विविशेषाणानामार्जितस्यानधनाभिलाभः उच्चाभिहीनस्य दशा रवांशोः शिरोक्षिरोगं स्वजनैर्विशेषं हानिः

सू॰ हो॰ ५० 50

पशूनां नृपतेर्भयं च करोति कष्टं विविधं नराणां ५ रवेर्दशायां तु वृषभस्थितस्य च तुष्पदस्त्रीसुतसौख्यहीनाः हृद्रोगनेत्रापपयसंयु
तः स्यात्सुहृद्विरोधश्च रवेस्तोऽभिमानी सम्यक्सन्मनकन्यकलाकलापे सदाविलासे ति नराश्च क्षीणाः मदस्थे सन्नाहनर्यत्यस्य कोशगमे
धयातस्य रवेर्दशायां ७ हेमप्रवालवस्त्रादिवर्गस्य पाके भूपालतुल्यः स्वजनस्य तुष्टः नरो विनीतो विविधार्थयुक्तः स्यात्रवेरापज्ञवोन्नय
विक्रयादेः ८ येषां जने मान्यपरोऽतिनितान्तं तत्र धीदिकन्याजननार्थयुक्तः देवद्विजाचीभिरतो दशायां कन्याधिरूढस्य सरोज
बंधोः ९ नीचाधिरूढस्य रवेर्दशायां जायासुतद्वेषधनादिविना भयं च चौरानलजं नराणां नीचाश्रयैः परदेशयानं १०
दशा रवेर्नीचपरिच्युतस्य धनेशपालान्न्यरवं चनेच करोति जायाजनितं वजः खिन्नैः सा वित्तेः स्वल्पमानवानां ११ सरीरपस्य
स्य रवेर्दशायां तेजोऽधिकः स्यान्मनुजः प्रतापी गवानलासैः परिपीडने च तातेन मात्रा गतवित्तबुद्धिः १२ संगीतशास्त्रप्रकृति
निश्चितः स्याज्जोरवेर्भूपकुलादिजन्यः स्त्रीपुत्रमित्रद्रविणादिसौख्यं श्रीरामतस्य स्य रवेर्दशायां १३ कलत्रपुत्रद्रविणादिविनाभ
वेत् विरोधायपयसे भवश्च परस्य कार्याभिरतिर्नराणां रवेर्दशायां मकरास्थितस्य १४ पाकोऽर्कस्य स्य विकर्मेन स्यापेक्षुत्त्र हृद्रोगगुप्तो
त्यवितं परान्नभक्ताग्नितं वैधवर्गः भवेन्नराणां कलहोऽतिनितान्तं १५ पाके कुम्भस्य स्य सहस्रवमे स्त्रीपदलब्धं धनमानसौख्यं
स्याद्वाहनाभिर्नृपतेः सुतानां विनानराणां विषमज्वरार्तिः १६ स्त्रोत्रोपयातस्य प्रतिस्थितस्य रवेर्दशा दोषकरी नराणां षष्ठिस्थि
तस्य व्रणजानुपीडानानो विकाराच्चविष्ठडिकतो १७ नीचस्थितस्याष्टमभागगस्य भानोर्दशारिष्टकरी नितान्तं व्रणादिरपी

१२

त्रिषु भावगस्यापि चोरग्निपीडा विविधा स्वगणेषा १० इति रविदशाफलानि अथ चंद्रदशाफलानि द्विजादिपेयाम्बलाधिक्य
दे द्विजेन्द्रगोरोगदमतानुहेशः अमलफलानां शुभमेव दयान्वितैर्वैः प्रीतिकरो यथैवा १ आदित्यशीतद्युतियोगकाले मंत्रीव
सद्भूपसमेतिमानी सुदेवहृद्दारकमंत्रसौख्यैर्धनी कलाज्ञो विभवैः समेतः २ आरोद्धवित्तनयसुतादिशामहिमांशोः सर्वार्थोपचय
करात्तसंप्रदिष्टा भक्तानां सकलमनीषया नराश्री भूपालायर्वतिजनाश्च वितरामी ३ कुवरानंदकरस्य पाककाले सम्मानं
विविधमलंभवेन्नराणां मंत्रित्वं परणिपराणिपतेः प्रसन्नताच सुदेवादिभितिनयाचिंतनप्रवृत्तिः ४ सन्नैयैश्च तिलैः प्रसूनजाते
स्नानाक्षमिरुद्धैर्धनोपलब्धिः सत्पथे प्रजनाश्रयादिकर्मसिमयागपशान्तविज्ञिनीतः ५ संवलनत्वपितस्तनोस्तुङ्गत्वसंजन
नत्वमिहापि कन्यकानां स्यात्कुलादिकृतिप्रयपणकर्मा निद्रालस्यकफादितो निलात्मा ६ कौर्धंबवशरीरजंवजाद्यंत्र
नं स्त्रीयजनैः कलिर्नितांते मत्काये नमनस्थितिः कदाचित्तामान्याश्च नवैः प्रणितपत्र ७ इति सामान्यफलं पाके क्रियाणस्य
तुषारश्मेः विलासिनीनंदनजातरोषः ग्रंथाविशेषाभिरतिर्थ्यपः स्यात्कलिः शिरोरुकहृज्जापिवाधा ८ उक्षोपयातस्यवि
धीशाणांराज्योपलब्धिः स्वकुलाभिमानात् मइन्त्रसौख्यात्मजगोत्तरंगाः गजादिवृद्धिर्वनिताव शित्वं ९ पाककालेत्तद्दा
लविकोणेविधोः स्याद्विदेशागमः स्त्रीयवर्गैः कलिः गंधवाहात्कफात्पीडनैर्वैतनोविक्रयाद्वापिकृष्यादितोष्यागमः १०
वृषस्यमध्याखिलवेद्धिमोपोरंशाप्रवेशोपनवाहनानि भवेन्नराणां द्विजदेवमंत्रैर्गवैर्धनाप्तिर्वनिताप्रियत्वं ॥ सर्वार्थगः पा

ग्रं॰ पद्यतो द्विमाशुहेषस्यस्वस्यं कुरुते जननयाः तथाप्युरार्थे जनकस्य सौम्यशुतोद्धितेमहत्सुसमानयोगं १२ इंद्रो द्रेष्काणे वणिक संस्थित
हो॰ स्यस्थानांतते संचलनं करोति देवद्विजार्चाधनभोगसंपद स्त्रादिलाभं धिषणा वदेरं १३ इंद्रो कुलीरोपगतस्य पाके भवेत्पशु
५२ द्रव्यकृषिप्रवृत्तः उपग्रामपक्षाधिकलाधिकत्वेन वाद्विजगोभिरुचिर्नराणां १४ हरिस्थितास्येंदुदशाप्रवेशो विनष्टमर्थं लभते
मनुष्यः उद्याधिकत्वं स्वजनाधिपत्यं वैकल्यमंगोपिषयं च वाणी: १५ कन्याधिपस्य विदोर्दशायां विदेशयाने प्रमदोपलब्धिः
51 मतिश्च सत्काव्यकलाकलापेष्वल्पार्थसिद्धिर्मनुमानवानां १६ पाके हिमांशोर्वणिजास्थितस्य कांताविलासस्त्रुपलं मनःस्था
न उत्साहभंगो धनहीनताश्च नीचोपयानस्य वदेर्दशायां १७ नीचाश्रितस्य कलानिधेः स्यात्पाके धनाप्तिः क्रियविक्रया
भ्यां मर्मव्यथास्त्रीजनमित्रवर्गैर्मोक्षाल्पतापमहतिर्नराणां १८ कोदंडसंस्थस्य तुषारश्मेः पाके भवेत्कुंजरवाजिलब्धिः
पूर्वार्जितद्रव्यहतिर्नराणांग्रन्यत्रविताराममंत्रस्वाधिच १९ पाके निशेशस्य मृगास्थितस्य नरस्य वासे तु दितं कराविनी
स्त्रलाभजं स्त्रीद्रविणोपलब्धिः कुमारवातामयपीडितः स्यात् २० कोडेघराति भ्रमनानिष्टसाम्यणोपलब्धिः कृशताश
रीरे कुस्त्री रतिं चंचलतानितांतम् पाके हिमांशोः कलशाश्रितस्य २१ वगीतसस्थस्य चटेहिमांशोः पाके यहीनो वलिभिर्वि
रोधी रंतातिकलापयपुत्रनरः स्यात्तकः मसरारामजवप्रवर्गैः २२ मीनोपयातस्य विधोर्दशायां भवेद्वराणां सलिलोत्भवा १८
र्थः पात्न्तयोनीवमतिप्रवृद्धिः कलत्रपुत्रादिसुखोदितं २३ मीनसंस्थस्य वगीतभेषीनगोः पाककाले भवेत्स्वगृहा

याराम: संमतिलंवचपन्नातिसौख्यंरियोनीशानं कुंजराश्वादिकंमानवः २४ वर्गोत्तमी प्रीतरुचेस्तुकस्यान्तेषुभीष्टार्थयुतोतिवि
द्वान् धीमान्नरःस्वीयकुलेवरिष्ठोनीचादिसद्मेपरोभवेत्सः २५ अथयोपयातस्यविधोर्दशायांयापाजितोद्व्यमस्तुद्भवःस्या
त् नीचारिगस्येवकुशोकरोकलत्रंधननाशमुपैतिशोचम् २६ पाकेष्टमस्यस्यवनीचगस्यक्षीणद्युतेःसंलभतेतिरोगान् ना
तिस्मृतिंपापयुतोसतिवाविष्ठेपगास्येथमनेमनुष्यः २७ क्षीणाष्टमस्यस्यविधोर्दशायांनानामयाद्यैःपरिपीडनंच यत्नापि
कोताकृतवोषहेतोर्भूलंनरैर्दैन्नभतेमनुष्याः २८ पाकेष्टमस्यस्यवसूक्ष्मगस्यविधोर्नरैःसंलभतेतिदुःखं नानामयाद्यैःपरि
पीडनंचराज्यच्युतिंनीरभयंभयंच २९ षष्ठोपगस्यवदशाग्यमस्तनाधिकंरीरीणास्वयधुजनानाशकरीनराणां शूणोंवचो
स्थगतेवलराज्यकदीशीकर्मकृत्पापगोपिचसंप्रजाते ३० इतिचंद्रदशाफलानि अथभौमदशाफलानि वक्राद्वक्रात्
रणेश्रमवीर्यंचषट्कदितयंसमीक्ष्य नानाग्रहाणामपिनीचतुंगेसंस्थस्थितिभेदफलमत्रवाच्यं १ स्वोच्चस्वराशपादिनवां
शसंस्थाविलोमगाश्चाप्तमितायादास्युः नानाग्रहाःस्वीयफलेविमिश्रंपचंतिनूनंनिजपाककाले २ पाकप्रवेशेक्षितिनं
नंदस्यसतसाहसैःस्याद्विविधोग्रमैश्च भूपालशास्त्रानलतःकलेवीवतश्चपदारेविविधायनाभिः ३ भूपालचौरानलशत्रु।
भीतिपित्तव्रणास्त्रस्वरिपीडनंच नीचशुतिंदुःखहृतिंनराणांभवेत्कलिःस्त्रीसुतबंधुवर्गैः ४ इतिसामान्यं अथविशेषफ
ले लोहितांगस्यमूलत्रिकोणेनृणांपाककालेविशेषाश्रमयःस्वतः अथजायादिसौख्यंमहद्ग्राममतिःसाहसेनार्थल।

मं॰ हो॰ ५२ ५८

ष्य नितांतं भवेत् ५ मेषस्थितस्यावनिजस्य पाके महोत्साहयुतो नितांतम् ख्यातिं मतिः साहसमाश्रिताया राति समुद्भवः
स्यात् ६ वृषस्थितस्यावनिजस्य पाके विदेशवासी कुटिलो ह्यशान्तिः पितानिलार्त्तः स्वजनैर्विरोधं कलाविधिज्ञो वधिरो नरः
स्यात् ७ भौमस्य कर्कोपगतस्य पाके धनं जयो ज्ञानभावार्थ्यशुक्रः क्षेत्रस्थितास्त्रीसुतबंधुवर्गैः दूरे नरः स्यादिकलो वि-
रुद्धः ८ कृष्याटनत्वं विगतार्थिकत्वं नीचत्वसंश्रे मनसो विकारः फलोदयं वै कार्यमतीवहृष्टे भौमस्य नीचांशगतस्य पाके ५
वक्रस्य नीचांशपरिच्युतस्य पाके नरः सर्वगुणोपपन्नः ख्यातो गजाश्वादियुतो बलाढ्यो ग्रामाधिपो नृपवक्रपाशबुद्धः १०
भौमस्य केंद्रे रविसंस्थितस्य पाके नराणां वहुनायकत्वं स्त्रीपुत्रवित्तादिवियोगता च वा या भवेत्स्वस्वकृताशजाता ॥ कन्या-
स्थितस्यावनयस्य पाके यशक्रियाणां निपुणां मनुष्यः भवेत्सदाचारपरोपनीतः स्त्रीपुत्रधाराधनसौख्ययुक्तः १२ भौमस्य
युक्कोपगतस्य पाके स्त्रीवित्तहीनो विकलांगयष्टिः हतोत्सवो नाकलहप्रसंगैर्दुष्टो भवेद्वै पशुनाविमुक्तः १३ अंगारक-
स्यालिगतस्य पाके कृषिक्रियाधान्यधनैः समृद्धः द्वेषी वहूनो अतिजल्पकः स्याद्विषाग्निशस्त्रादिभयाभितप्तः १४ चापस्थि-
तस्य क्षितिजस्य पाके भवेन्नराणां द्विजदेवभक्तिः मनोरथाप्तिर्नृपतेर्नितांतं उत्साहभंगः कलहः प्रसंगात् १५ आकोको-
रस्य पाके जजस्य राज्यप्राप्तिः स्त्रीयवं प्राप्तमानात् पुत्रेवादेस्यान्नयो वाहनानि भूमेः पालात्स्वर्णरत्नादिलाभः १६ उक्षा- १४
त्रिषुकान्तस्य भूपेः सुतस्य पाके यत्नात्कार्यसिद्धिर्धनाप्तिः प्रामस्त्रान्ते भीमो स्त्रापरादेरुसु भीतिर्मनो वाल्मंस्यात्साहसं वा महत्स्यात् १३

कुजस्य कुंभोपगतस्य पाके धर्मार्थताचारविहीनता च दारिद्र्यदुःखामयजातपीडा बन्धुव्ययः स्त्रीतनयादिचिंता १८ वक्रस्य मी
नोपगतस्य पाके स्वर्णोपलब्धिस्तनयादिचिंता १८ विचर्चिपामाव्रजजातपीडा व्ययो भयत्वं हि विदेशवासः १९ भौमस्य
वर्गोत्तमगस्य पाके संग्रामसंशात्रिजयाधिकत्वं २० बलाधिकत्वं च गुणाधिकत्वं विख्यातकीर्तिर्लभते मनुष्यः २० धात्रीसु
तस्यात्तपयोपगस्य पाके किलोपद्रवकैरनेकैः मतिक्षयणाशो बिलकार्यहानिर्भवेन्नराणां किल सत्त्वसेते २१ भूमेः सुत
स्याष्टमभावगस्य दशाविपाकं विविधं विरोधम् करोति विघ्नं निजवंधुहेतोः सन्मानहानिं च कुजोदयं च २२ कुजस्यास्तमू
लत्रिकोणान्तगेहे ष्टोपाश्रितस्यापि पाके नराणां भवेद्राज्यलब्धिः सुपुत्रैरिवर्गाज्जयो वित्तरत्नादिलाभः सुखं च २३ इति भौम
दशाफलम् अथ भुयलक्षणाफलानि विद्याविवेकाविरताक्रुशिकर्मकृत्सुकर्मक्रिया विविधयत्नविधानवित्तः विद्यान्वितश्च
विविधोद्यमवृत्तियोगा ग्राम्यलाभिकमंकुपालो विविधोत्तवाच्यः। संगीतनर्तककलार्थे हलमाद्यवृषैः कालक्रमत्वमपि सद्वि
नयोपलब्धिः आचार्यसज्जनमतत्वमथो न वा त्वसंग्रोदभूषणगृहादिविनिर्मितत्वं २ शुभपाकलत्रतनयादिसुखोपलब्धिः पा
केरुपस्यकफपित्तसमीरपीडाहानिर्धनस्य सुतपिपाततवलावलत्वं पूर्वैर्विविच्य सदसत्फलमेव वाच्यम् ३ इति सामान्यफलं
अथ विशेषफलं मेषाश्रितस्येंदुसुतस्य पाके धीमान्सभायः परमार्थनिष्ठः स्वतान्वितस्तेयपराद्व्रजत्वसुकस्मात्संपज्जयसोजन
यतीनहेतः ४ वृषाश्रितस्येंदुसुतस्य पाके मातृत्वविनिष्ठस्सुधनी यशस्वी गुणान्वितः सौम्यतनुजः कलत्रात्मजादिचिंताया

बु. रत्नातियुक्तः ५ स्वगृहगमंगस्य बुधस्य पाके त्वनेककर्माभिरतोभिजल्पः स्त्रीपुत्रमित्रादिसुखोपपन्नो नरो भवेन्मान्यसुखे
दशा. नाहीनः ६ कुलीरसंस्थस्य बुधस्य पाके मित्रेश्वसत्काव्यकलाजितार्थः विदेशवासी व्यसनाय युक्तः सोप्यल्पको बंधुज
५३ नैर्विरोधी ७ सिंहस्थितस्येंदुसुतस्य पाके पुंसां भवेत्तानयशोर्थनाशः स्वबंधुमित्रात्मजकामिनीभिः सौख्याल्पता सन्मति
53 हीनता च ८ स्त्रीलिपिलेखनकाव्यकलांतरे प्रकुरुते बहुवैभवयुं नरं विनयिनीतिपरं जितवैरिणं बुधदशा निजहेग
गतस्य च ९ स्तुलत्रिकोणस्यसौम्यपाके विदेशयानातुरतोविपित्तः पराक्रमेणाप्रयतो नरः स्यात्स मानवित्तः ख्यातिय
णैः प्रसन्नः १० उच्चत्रिकोणांशपरिच्युतस्य तत्पाककाले पशुसौख्यहानिः कलिप्रसंगो विकलत्वमंगे स्वबंधुवैरं च भवेन्न
राणां ११ जूकोपयातस्य बुधस्य पाके त्वाणोत्वाणोपशांतमतिः प्रचंडः लिप्यादिकर्मण्यपि नैपुणः स्याद्दानादिजातोर्थः पशु
नाविमुक्तः १२ कीटस्थितस्येंदुसुतस्य पाके प्रेष्यागतानाशकरूपरोल्पतुष्टः नरः सदाचारविवर्जितः स्याद्व्ययेन युक्तः स्वज
नैर्विमुक्तः १३ चापोपयातस्य बुधस्य पाके मंत्रीवनामेक्षुपुरप्रमत्तः कृषिक्रियाप्तैः पशुभिश्च वित्तं सुकोनितांतं च बहु
नायकः स्यात् १४ बुधस्य नक्रोपगतस्य पाके त्वरणोपलब्धिर्मतिवैपरीत्यं नीचैश्च सख्यं कपटत्वमुग्रं व्हेदनः स्यान्मनु
जस्य नूनम् १५ चांद्रेर्दशायां कलशास्थितस्य तेजोविहीनो व्यसनातुरः कः स्वबंधुपीडापरिपीडितात्मा विदेशयानातुर
तोतिनिस्वः १६ बुधस्य नीचोपगतस्य पाके विदेशवासः स्वगुणैर्विहीनः कृशोतिनिःस्वोन्यगृहाश्रितः स्यान्नरो भवे

द्बंधुजनैर्विहीनः ९ नीचारिहतस्य बुधस्य पाके विषाग्निशस्त्रैश्च वनत्रयरोगैः प्रपीडितः स्यान्मनुजो नितांतं निस्वं क
मार्गाभिरतोल्पतुष्टः १० अस्तोपयातस्य बुधस्य पाके हित्वा निजार्थं मनुजो नितांतं कासामयाद्यैः परिपीडितः स्यात्का
मान्वितो वैरविरोधहीनः ११ वर्गोत्तमस्थे हिमरश्मिपुत्रे शुभाशुभैर्युक्तनिरीक्षिते वा दशाफलमेवं न तत्र सर्वं सौम्यस्य
दशा विमिश्रः ११ स्वस्त्रादिसंस्थस्य बलेन युक्तस्य कर्मोपयातस्य दशा बुधस्य ज्ञानं धनं स्त्रीयकुलाधिपत्यं करोति सौख्यं न त्रमा
नवानां १२ इति बुधदशाफलं अथ गुरुदशाफलानि स्वराशिसंस्थस्य दशाप्रवेशे सुरमंत्रिणः स्यान्नितरां मनुष्यः भूपप्रसा
दाप्तमनोरथाप्त्याः सत्कर्मयज्ञाभिरुचिः सुशीलः १ देवद्विजार्चाविविधैः समेतो मेधान्वितोत्यंतधनैः प्रपूर्णः सुवा
णिवस्त्राभरवाहनाद्यैः कलत्रपुत्रादिसुखैः समेतः २ सास्तंगतस्य क्लीबकुले च विशेषात्पथ्यं नरः सत्त्वगुणान्वितः स्यात्
गुल्मोदरश्लीहगलामयाद्यैः प्रपीडितोऽप्यमतो विरुद्धात् ३ सामान्यमेतत् मेषोपयातस्य सुरार्चितस्य पाके नराणां
बहुनायकत्वे ज्ञानोदयं स्यान्नृपतेर्धनं च स्त्रीपुत्रमित्रादिसुखोपलब्धिः ४ पाके गुरोर्लाभरिसंस्थितस्य दुःखैर्विषरोगैः
परिपीडितः स्यात् विदेशवासी द्रविणेन हीनो बहुतोऽल्पवः साहसयुग्मनुष्यः ५ जीवस्य युग्मोपगतस्य पाके मातृसुखानि
हानिर्निजगोत्रवैरी भवेच्छिरोपीडवनितावियोगात्सेन मनुवित्तो मनुजोऽल्पवित्तः ६ उच्चोपयातस्य गुरोर्दशायां राज्योपलब्धि
र्बहुवैभवं च विशिष्टताभिः प्रथितस्य वंशे भवेत्तराणां नृपतेश्च सौख्यं ७ उच्चच्युतस्यामरमंत्रिणस्य पाके नरः स्यान्नि

ग्रं॰ द्वी॰ ५४
54

त्रमात्कुरः खी शार्गजितंद्रव्यचयंतपेणतद्ग्रोनितांतंव्यसनाभिभूतः ८ केंद्रेखवक्तस्यगुरोर्दशायांभूपाप्रमानोमनुजो
वदन्यः कलत्रपुत्रात्मजजातहर्षोत्यंतंमनोवर्द्धविणेनयुक्तः ९ पाथेनसंस्थस्यगुरोर्दशायांभूपालदाराग्रपतोधना
प्तिः सुहृदादिनेवैः कलहप्रसंगोनूनंभवेन्तंभ्रमणंचवंसो १० तुलाश्रितस्यामरमंत्रिणस्यजन्मत्रेणाव्तः सुतदारदशायोः
मेदोन्नवास्यान्न्यमितान्नभोक्ताविवेकहीनोमनुजोनितांतं ११ कोर्यस्यदंभोलिमदिज्यपाकेयात्राः समर्थोपिध
णावेशएवः नरः सुतोन्मायुतोदृणीयाहोगाभिभूतोनियमेनहीनः १२ यामिग्रभवेद्धयत्रविशिष्टितगीष्पतेश्चस्थूलानि
कोणाभवनेवभवेद्दशायां मंत्रीश्वमंमतिवरस्त्वणसुंडलीकः श्रावापिकः सयुवतीव्यसनानुरक्तः १३ दिगान्ववेशा
केभ्यः परतस्थवापरस्थितस्यवाचस्पतिपाकवेशे यत्रादिसिद्धिंकृषिगोधनानिसर्वंविप्रवामाल्यभतेमनुष्यः १४ नकी
चनीचांश्रगतस्यपाकेदूरस्यनेवैपरकार्यकर्ता भवेन्नरोजाथरकर्णागुल्मामयीविशेषान्मनिवित्तहीनः १५ गुरोर्दे
शानीचलचोद्भूतस्यकुर्यान्निषादात्क्षोभितोकुलस्त्रिः सवाक्यदोषाज्जनवंचनंचहषाकलिर्वैपिशुनत्वमुग्रे: १६ दशा
गुरोः कुंभगृहस्थितस्यसद्बुद्धिविद्याद्वरतंकलासु कलत्रवित्तादिसुखोपलब्धिंकरोतिमर्त्येन्दुपलब्धमाने १७ मीनस्थि
तस्यामरपूज्यपाकेकलाधिकः स्यान्मनुजोतिधीमान् विद्याप्रसंगाप्तधनोविनीतोविलासिनीप्रेमभरः सहर्षः १८ व
र्गोत्तमांशाश्रितजीवपाकेलोकेतिपूज्यः सुतदारसौख्यैः अत्यंतसंपत्तियुतः महर्षोभवेद्धितीनोमनुजःकृशांगः १९ ह

२॥

ष्वाश्रितस्यामरसूज्यपाके भवेन्नराणां वसुवाससां वा नीचारिभांशेषु च वित्तदारपुत्रैस्तथा चामयपीडनं च २ इति गुरुदशाफ
लानि अथ शुक्रस्य स्वपाके भृगुनंदनस्य युवतीसमेतस्सुभूषणाभः सन्मानितो विविधजनेषु मदनस्य प्रसूनमत्तो नृणां गीतेन
नृत्तवाद्यकेलिकरुचिः सत्कीलशास्त्रादिके दाने साधुजने मतिश्च नितरां सद्भिः क्रयविक्रये १ स्ववोपार्जितवित्तलब्धिः रत्न
लाभो वाहनेभ्यः सुखं विप्रेभ्यश्च कलिः कुलेषु फलता स्यान्नाङ्गवैचित्र्ययात २ वैकल्प्यं यवनात्क फान्विततनो चिंताभित
प्तं मनो वैरं नीचजनैः फलं समुदितं सामान्यमेतद्भृगोः २ इति सामान्यफलं अथ भवत्पेश्च निरासिजातं दशाफलं पूर्वमु
निप्रणीतं तत्सुप्रयोज्यं बलतारतम्याद् दशाफलं जातकशास्त्रविद्भिः १ लोलं मनः संभ्रमणो विशेषाऽद्देशान्तरास्य धर्मे मना
निवृत्ता स्त्रीवित्तसौख्यैपचयान्वमुष्य मेषोपयातस्य भृगोर्दशायां ४ पाके वृषस्थस्य भृगोः सुतस्य प्रशस्तदारात्तरतो वि
नीतः कृषिक्रियासक्तवसुः सौख्यैर्युक्तः कन्याप्रजः स्यात्सुजनापनाथः ५ भृगुसुतस्य दशामिथुनस्थितेविविधकाव्यक
लोत्सवयुंनरः परमविस्मयहास्यकथारतं धनवयोपदेशागमोत्सुके ६ कर्कगामि भृगुजस्य दशायां स्त्रीयकार्पेक्षपालो
तिक्तनज्ञः उद्यमाद्विगणभूषणामा शालीस्याद्वरो हि वनितांतर वितः ७ सिंहोपयातस्य भृगोर्दशायां भार्यापवित्तोल्पधनो
पजीवी नरो हि पश्चाद्विगुणान्वितः स्यात्सुबाल्यसौख्यैर्विषणोऽवरोपैः ८ कन्यास्थितस्योशनसो दशायां भर्गोत्सवो वित्त
सर्वेन हीनः विदेशवासी चपलो नरः स्यात्सुमंत्रः सदारात्मजबंधुवर्गैः ९ कन्यानवांशाश्रितभार्गवस्य पाके नृपान्नृपात्

शु॰ स्फुरन्मोर्थहानिः क्षुधार्त्तनं नीचजनैश्च सख्यं भिन्नात्तनं वा नत्रमानवानां ९ स्वक्षेत्रिकोणोच्चगृहे भृगुजस्य पाके विशिष्टतानात्प्र
द॰ स्थितो नरः स्यात् कृषिक्रियास्वल्पस्तथान्यवित्तैर्युक्तोऽथवा त्यागी पृथनैर्धनाढ्यः ॥ कीटोप्यपानस्य भृगोर्दशायां सदा दनोत्स्येन
५५ नरः प्रतापी परस्यकार्ये निरतः क्षमी स्यात् क्लेशानुयुक्तः कृपावित्रयुक्तः १२ घटारसनाम्युस्य भृगोर्दशायां नरो भवेत्काव्य
55 कलाप्रवीणः क्लेशान्वितः शत्रुजनैर्विशेषाद्भुपात्रपानः स्वतनशरतश्च १३ शाकस्य नक्रोपगतस्य पाके कुस्त्रीरतः क्लेशप
रः सदित्तः कुटुंभचिंतासहितो गिरेहे तान नरो भवेद्वातकफाग्नियुक्तः १४ कवेर्दशायां कलशास्थितस्य नरः कुकर्माभिर
तः कुशीलः व्रणोपहृता व्यसनाभिभूतो रोगार्दितः स्याद्रत्नोक्तियुक्तः १५ भृगोर्दशायां शफरोपस्थितस्य त्यानी नरैर्द्राम
पतः प्रधानः कृषिक्रियावित्तविलासयुक्तो नरो भवेद्वंशधरः समर्थः १६ वर्गोत्तमे कुत्रपराजयस्य भृगोर्दशायां मर्त्यः स्वना
मशस्ता प्रयोधनोपपन्नः वीराद्रिकार्यकरणे नितान्त प्रघन्तो नूनं भवेत् कफसमीरवितिर्जितः स्यात् १७ स्वोच्चाश्रितो
भृगुस्तनस्तत्र कर्मगोवालाभे पिवानसहितो न च पापदृष्टः स्यान्नान्यपाल विषये वरत्नरत्नपूर्णो धीमान्विशालनयनो नि
जवंशनाथः १८ इति शुक्रदशाफलानि ॥ अथ शनेः स्यात्पाके नलिनीशजस्य मृत्युजो धीमां प्रधानाधिको नूनं ग्राम
पुराधिकारसहितो देवद्विजार्चारतः सज्जेमातवबाजिकुंजरयुतः सद्वाहनैः संयुतो नृपतेः काव्यकलापपाशकुशलः । २२
सत्कीर्तिशीलाधिकः १ ग्राकस्थानगतो मयुक्तकुलवरोत्पत्नविनीतः प्रमानष्ठूदेवाग्र गोरक्षण्फलमिदं सामान्य

नः कीर्त्तिं निशालस्य कफानिलोत्थरुजाभिः पीडितः स्यात् नौकं कलहविवादविकारैर्विरोधी ह्यरोगं नालालसः १ सामान्य
मेतत् मेषस्थितस्यात्कस्त्रस्य पाके प्रवासशीलो मनुजो मतेत्रः स्यान्ममेवक्षोमयपीडितो गः त्यक्तः समस्ता निजवंधुव
र्गैः २ पाके शरीनीचगतवोधितस्यानिरुद्यमः स्याद्व्यलाभनः खेः कलिप्रसंगो मनुजोतितिनिः स्वोविवादविकयामयतः कृषो
गः ४ पाके वृषस्य स्वलग्नोद्भवोर्द्ध्यालसन्मानविराजमानः शणंगनान्याप्रयशोविशेषो मेषाविनोपमेवनोनरः स्यात
द्वेषोपयानस्य पानेदशायांस्वनार्थभोगाभिवनोतिशांतः शणाभियातः परकार्यरक्तश्चोरेरतः स्यात् कुरुषातिनिः स्व ६ कर्को
पिवृहस्यस्थानेदशायां नरः स्वतश्चोपिषणावरेण्यः विनानुशेवानतवंधुहीनः कार्णोतिपीडामपनः कृशांगः ७ पंचानन
स्यस्थानेदशायां रागाविर्याषावतू यानरायां कत्तिः कलात्रात्मजवंधुवर्गैश्चन्तम्यदेदोसजनेरसोख्य ८ याथेनसंस्थस्य
स्थानेदशायां भूपप्रसादाद्विविधानवित्तः विद्याप्रसंगात्प्रथनसत्योश्रवदेशजः स्याद्विजदेवभक्तः ९ पाकेतुलाग्निस्थाने
गजवाजिरत्नहेमांवरास्थिरामः स्वकुलातुमानात् ख्यातिंजनेशु विजयो वनिताविलासैः सोख्यंभवेश्रविविधंवलमानवा
नो १० कार्ष्णोपयानस्य पानेदशायांदयाविहीनः कृपतोस्तमस्व नीवागयानः परजीवनस्यात् स्याटनः साहसकर्मपक्वः
प्रारास्त्रस्य प्यपानेदशायांनरैं इमेशीवनरेश्चियुक्तः कौतात्मतानंदभरोनरः स्याद्गुनेगगणप्राप्तयशोवरेण्यः १२ नक्रोपयात
स्यशानेदशायांश्रमाप्तवित्तः सभगात्मशुश्रः शृंगणाणाक्तीवजनैः सांवत्वंविप्राप्तसयानेनधनक्षुतिवा ११ शानेदशा

ग्रं.
हो.
५८
56

यांकलाशस्थितस्य मध्यतनिषा स्वकुलेव विप्राः कुविक्रियाशुस्वधनादिरिप्रक्रोनतरोभवेत्सर्वसुवेः प्रभूतैः १४ मीनास्थितस्याकस
तस्य पाके ग्रेणीश्वरग्राममहत्त्वाधिकारः भवेन्नराणांहविणांगनाभ्यः सुखंतथैवात्मवृद्धिनीततावं १५ तुलेस्थपाकंप्र
कारोतिमृत्युः शनिस्वपाकेनराणांभगुरेव मेतोघकान्योविपुलंमनुष्ये क्रेपेरनेकैः परितप्तवित्तम् १६ नवांशराशि
क्रमसेवस्यकेनयोर्निरुक्तंवलवन्नरेव घ्येवराशंपशाकवीर्यसास्यसमानतुल्यंप्रवक्ष्येतत्तथावत १७ एवंग्रहाणांविविधैः
प्रकारैःदशाफलान्यत्रविवेरितानि ज्ञात्वानराणांप्रकृतिस्वभावंसमादिशेत्तत्वसमानरूपम् १८ इतिशनिदशाफलं
अथलग्नदशाफलम् तनोर्दशायामिलवेः क्रमेणवरेशुभामध्यफलाधमाव कष्टाशुभामध्यफलाश्चिरेव व्ययोपमा
मध्यफलोत्तमाव १ शुभमध्यापमकल्याणोफलानिलग्नेशास्यदशोदितानितानि कल्याणीरूतथावलाशुमानात्वग्र
स्याधिपतेरलवशिमद्भिः २ इतिशंभुहोराप्रकाशेदशाध्यायः १८४ अथांतर्दशाक्रमः क्रमशोतरसंख्ययाष्टवर्गीवाक्या।
नीहमयेवकीर्तितानिः लग्नंतेवरवेः शुरांतरोर्थपाकोकेषुफलेषुवैपरीत्यम् १ नभास्वपोनरदर्पोपरिवेष्पसम्यक्केको
तयेष्ठसदीपियोत्रफलानितानि वेराष्टभिःकरशुगैःवेसवाङ्गभिस्तुसदैषष्ठ्रपतनयैर्गणयेद्दशाष्ट २ सप्ताष्टवंहरविरुतांक
मषोभवेतिवांतर्दशाभवस्तमाष्ठपथाक्रमेण केषिष्ठराणगणकैरितिसंप्रदिष्टं स्यात्तत्कथांत्वनिपतेहिदशासुरत्र ३ ३३
अथाष्टवर्गदशायांसंतर्दशाक्रमः एकत्लेर्थेत्लेपाकेवैत्रिकोणेतुर्येभागेरंध्रवेयुग्मयोश्च इहनेगांशेपाचयत्वेवावेदश्चरे

कन्तेब्यादयोयोवलीसः ४ अथोलग्नहराहोरेंतर्दशायां पूर्वीवायौरुक्कानन्मनमाह सोहीघ्रमेणाविनंयेहिलग्नंशोकस्यानेषु
वलेटानवेव हंताराहः सोरितुल्यफलं तद्वा अष्टनेंतन्न चांतर्दशायाम् ५ अंतर्दशाविभागोत्तरंवीकोराद्दणासह यम
तुल्यफलं चैव नैवान्येषां कविस्तरः ६ अकेंद्रभूमीतनयार्केजभ्यः सिंहीमनस्यैवदशापहारे मतिंरुजंमन्युमसंस्थभंवदे
शाफलं तत्रवदेद्विमिश्रं ७ यस्मिन्भावेसैंहिकेयस्तयस्यपुत्रःस्नोःस्यात्तीशस्यपाके मृत्युर्वाथ्यलग्नदशान्तर्दशायांहो
गाविद्धिर्निश्चितं तस्य बुध्या ८ लग्नस्यपाकेयदिलग्नपस्यभवेत्तलग्नस्यदशापहारे स्यान्मानवानांनिधनन्त्वपस्यलग्नस्थ
शुभाख्यैः सहितं न चेत्स्यात् ९ विलग्नजंमाधिपतेर्नभोगाःषडष्टगाअष्टकवर्गकेच मृत्युर्लग्नस्यदशाविभागोभवेदव
श्यं निधनं नरस्य १० नीचास्थितस्त्रैत्रनाथकोपिस्वपत्नगोवानिधनस्थितोवा स्वांतर्दशायां निधनं त्ववश्यं क्रूरग्रहैश्च।
स्सहितं विलग्ने ११ विलग्नजन्मामृत्युमभेयदावा विलग्नजे मेत्ययकेनथैव विलग्नीचोदयकेपि तेषां मृत्युफले चेन्निधनं
प्रवाच्यं १२ जातानरास्तेष्टुभयत्रयोगोपानदशायांप्रवदेदरिष्टं तेषांसुधीभिर्नेत्रजातकेन्नैः शांतिर्ग्रहाणां जपहोमदानैः
यस्मिन्वंशेवनितापितास्युर्भवेन्मस्तलोनत्रमानवानाम् यातेतदीशस्यदशांतरालेजायापितृभ्रातृकलत्रयोगे १४ दशाधि
पेनैधनभावसंस्थे रणोरगनेत्रेच्छिद्रगुणाहतोपि स्यात्तद्दशायांनिधनंतत्वषपमशांकितज्योतिषकैःप्रवाच्यम् १५ जन्मनेना
घोजनिलग्ननाथः शास्त्रे दशायाममतिविभ्रमंच रिपोभयंराज्यपरिछ्युतिश्चकलिःखलेसमादलहीनजाच १६ यदिखल

ग्रं॰ हो॰ ५
57

गुरुस्य दशान्तरे शिवलग्नगस्य किलान्तरजा दृशा प्रकुरुते निधनं नृविशालयं तनुमतां नितरां वरिष्ठरूपं १७ अन्तर्दशा चैका
गृहस्थितानां विरुद्धिकानामशुभग्रहाणां करोति दैन्यं च रुजो विवादं धनक्षयं शत्रुभयं नराणां १८ अन्तर्दशा चैकगृह
स्थितानां सतां निजोच्चत्वविवर्जितानाम् प्रेष्ठं मनुष्यं हि विशेष्यहीनं करोति दीनं च विरोधयुक्तम् १९ जामित्रगानां ग
गनेचराणां मेन्तर्दशायां मरणां गृहीताः धनक्षयः स्यात्कलहादिसंगो भंगः कुभोगः खलु नीचसंगः २० रंध्रस्थितानां
गगनेचराणां मेन्तर्दशा विहन्ति सुखं च देहं नाशं सुमनानि दुःखं शत्रुहृदयं सुखामयपीडनेन च २१ व्योमाकसोपयत्र भव
तुङ्गगाणां मेन्तर्दशा सा जनयेत्सुवित्तं विलासिनीनंदनजातसौख्यं हर्षोदयं कीर्तिविवर्धनं च २२ स्वावाश्रितानां च वनभस्थ
राणां मेन्तर्दशा सौख्यमतीव कुर्वे स्त्रीपुत्रमित्रद्रविणादिकानां नीरोगतां मानसमुन्नतिं च २३ अथ रवेरंतर्दशाफ
लानि पतंगस्य दशान्तराले स्वकृन्तराशिभः कुरुते नराणां सन्मित्रपुत्रद्रविणादिसौख्यं कान्ताविलाससुभदा दशा
चैन २४ सरोजिनीशस्य दशान्तराले नत्तचनाथः कुरुते नराणां प्रमादमन्योन्यमहीपतीनां च पाण्डुत्वं यत्साकष्टफलार
प्राव २५ महीसुतः सूर्यदशान्तराले सद्दत्तहेमांबरजातसौख्यं विख्यातकीर्तिं विपुलं प्रतापं पित्तानलानिल्पविरुल
श्रिम २६ भानोर्दशायां शशिजे सत्त्वाभयोर्यमः स्यात्सुपलः प्रमादी विचर्चिकादद्रुविकारसर्वैः प्रपीडितो गात्रवि
नहीनः २७ स्यान्मानिर्विजसत्वरावनेन मलापान्यवेत्तपरिसंग्रहेषु च मानवाहनधनागमोन्नपादोष्मतोरविदशान्तरे।

२८

न्दशां १८ म्लेच्छशीघ्रोदरकर्णदेशेषु विदेशयानेन कलहाकुलत्वं करोति नीचोत्तरमस्वनन्दे दैत्यारिनो भानुदशां प्रयातः
नीचतस्करभयं जलभीतिं वैरितां विततुते निजमित्रैः भानुजा कमलिनी पादशायां तनुते प्रबलपतेस्तिरः ॥ वि २० अथ
चेन्द्रांतरे दशाफलानि तयाम यातिः प्रकृतेर्विकारे विदेशयानेन कलहः स्वकीयैः सन्नमेकमेषु विगणेन हीने विधोर्दे ।
शायां कुरुते विदेशं २१ रक्तपित्तकलिसंभ्रमदोषं दोषतो वितनुते स्थलहानिं मंगलः कुमतिनीचदशायां पीडनेच
जननी पितृवर्गे २२ गोगजाश्वधनभूमिविषयासंयुतो हिमतनुजः प्रमाश्रितः विष्णुतोन्यविषये पृथुनाम्नावोपने या
शिरदशांतरे स्थिते २३ गोगजाश्वधनभूमतोत्सवैः साहिलासवरयमेविषया संयुतोभवति लोकविश्रुतो वाक्पतौ श
शिरदशांतरे स्थिते २४ महिलासविविधांगनाजनैर्मौक्तिकैर्विविधभूषणैर्धनैः संयुता प्रापिदशांतरे स्थिते धान्यकैः क
षिजलाभवैः प्रमात २५ चौरभूपरिपुवह्निजं भयं मानवस्य वनितात्मजाश्रवं कुरुभयं व्यसनितां करोत्यलं पिंगलः श
शिरदशांतरे स्थितः २६ अथ भौमदशाफलम् जयादरणपभूपतेर्धनाप्तस्ततो भवेत् पितृवंधुवर्गैः ज्ञानीप्रवेशोविज
याधिशालीविकर्तनेभौमदशांतरस्थे २७ गतोत्सवः पित्तकफाधिकः स्यात् नानाजनानां हरणोतिरुष्टः बहुप्रकारैरुपजी
वनाद्यैर्द्विजाधिपे भौमदशांतरस्थे २८ महितभूषांबरमौक्तिकानि नित्योत्सवानेरमहत्पदानी करोत्यलं पित्तकफी
तिमिरः कुजस्यपाके प्रवसेनिकेवित २९ वैरितस्करनृपामयात्तितः पीडितो हिमतनुजो गतोत्सवः तर्जितः स्वतन्वि

पृ॰
हो॰
५८
58

लाभिनी वनेषु हरिनेत्रिके कुजदृशां तनस्थिते ४० गोह्याद्विवर्णाह्नैर्युतः स्त्रीभिर्वनिता सविन्नाचैः धर्मविद्युपथनः
कुलाधिकः स्याद्वरः कुजदृशां तनेरगुरौ ४१ चमलनाज्वलनाकुलितो नरो निजजनैर्विवेकैः परिवर्जितः हतबलः पर
देशरतः श्रमान्मगृमतेर्वनिजस्थदृशां तनेर ४२ स्थानभ्रंशो मस्तनतल्पपृष्ठपीडा कंभ्रतापत्नीयुपवर्गैश्च बाधा क्लेशोत्पत्तेमान
हानिर्नराणां धाचौ पुत्रस्थान राले केतुनौ ४३ अथ बुधतनस्थफलानि स्वस्थानगतः सबलश्च करोति नानामयैः पीडन
कं त्वकस्मात् धनागमं धर्मवर्धनं नराणां विकर्तनः सौम्यदृशां प्रविष्टः ४४ सदा हि नानां च चतुरंगहेषी सदेवराणां च स
विद्रमाणां भवेद्वाग्मी वेदवित् भवानोऽपि यत्र पाके च वदंति केचित् ४५ मनस्वप्रजा सर्वमनल्पतोषं पापामयातिः पशुपो
दनेव कुस्त्रीरतिस्तानिजनार्थविनाशि दोषैस्तपाके कुजेन नराणाम् ४६ कुष्ठं नागभुजंगामयपीडितः स्याद्द्वयुपातो हत
सारहीनः विभ्रमक्षयमैथुनजः श्रमितोऽत्र यस्य मध्येव सयातनूजे ४७ कांतासुतानैः सुतोरिहैनाभिः सुमेकमोभिरतो वि
नीतः मंत्री नरः स्यात् पितृमातृजः विद्वत्सुसतौ सौम्यदृशांतनस्थे ४८ विविधभूषणवस्त्रधनान्वितः सुधिषणो द्विज
देवसमर्चने विद्वयसाधुजनेषु रतिसाधरो बुधदृशां स्तनुजां वितने ४९ नानायामेश्वापि संरोधनैर्वा कुस्त्रीचित्ते पीनिःश्च
तंदेवभाजा नानावाधाभिरुपद्रुतस्य पाके देहस्यामयैः संवदंतीति केचित् ५० कलत्रपानासुखवपद्ममापीनि वाधियोगो
नमयुक्तभावः सद्धर्मकांताद्रविणेन हीनेन नरोऽर्कजे सौम्यदृशांतनस्थे ५१ अथ गुरोस्तनस्थफलानि नैरुग्यमान्यः २५

सुखभोगयुक्तः सदा सभार्यो स्वजनेषु पूज्यः विशिष्टनाम्ना प्रथितो नरः स्याद्भौमे सुराचार्यदशान्तरस्थे ५१ कान्तासुतनयी
नियुक्तो विनीतः ख्यातो धनी भूपतिलब्धमानः विद्यामहोत्साहपरो नरः स्यात्कलान्तरे जीवदशान्तरस्थे ५२ शिरोर्त्तिरु
ग्दाम सुखं मनस्थो विदेशवासी विकलोल्पवित्तः यशःप्रपीडी स्यात्कलहातुरश्च भौमे सुरेज्यस्य दशान्तरस्थे ५४ सौख्यादि
सद्भोगयुक्तो नरः स्यात्संग्राम संग्राम यशो विशेषाः शोकप्रतापी रिपुगणस्य पाके भौमे प्रविष्टाः प्रवदन्ति केचित् ५५ मेदोत्थ
वः स्यात्सलिलप्रमोदी विदेशवासी चपलो विवादी अर्थं सुखं कष्टपीडितो गोवेश्मतजे जीवदशान्तरस्थे ५६ स्त्रीपुत्र
वित्तालयवाहनानां सद्बुद्धिकौशल्यसुराचकानां करोति लाभं शशिजः सुरेज्यः दशाप्रवेशाः प्रवदन्ति केचित् ५७
सत्कर्मसत्यग्रहणं निशीलः सुधर्मविद्यासुपिवाद्विरोमः नूनं नरो वातकफार्दितः स्याद्वै वा वित्तजीवदशान्तरस्थे ५८
सद्भैर्निजजनैः विवर्जितः सोन्मवातकलहैः प्रपीडितः स्यान्नरो व्यसनसुकवोगरोरंतेचेजनराङः कविद्विदः ५९ या
मोविबाधैः परिपीडितः स्यान्नरो विरोधी पशुवित्तयुक्तः कुलीरतात्र प्रजनाभितथो मे दे सुराचार्यदशाप्रयाते ६० प्रथमसु
केन्द्रफलानि नृपभयं निजवंधुनिमित्तसंयुतनाविनाशनकं कुरुते नृणां गुरुविलोकनमारमरैः कलिं भृगुदशोन्मगः
खरदीपितिः ६१ मौलिदंतनवपीडितः प्रमादितकामालगदेगनोत्सवः स्यात्परास्त्रनृपतेर्भयादितो भार्गवान्तरगते
तहिनेशो ६२ रिपुगणाद्विजयो द्विपपगनेविजसुरावनदानसतिनिन्दितां नृपतितः प्रमराष्ट्रयतो धनेस्तुपशानसौ

ग्रं॰ न्नरगेहिमगोक्तवित ६४ कधीशपित्तरुजाविकलस्तनुः तत्त्वरतामयगुप्तभिवातनोत्सवः यदिशशिजेऽपगते जनुरस्तदशांतरेकुवनिता
ह्रो॰ जनसंगपरोनरः ६५ विविधमानधनागमनमयेन्नशुभूतोत्पतेर्पुर्धनागमं यदिशशिजेप्यगजस्यदशांतरे विविधवस्त्रविज्ञ
५९ गजः कृवित हेतात्फलात्तत्वपुत्रनोपनाप्त्यः कांतानविलासोत्पलब्धमानः उरंगतकार्याभिवतोभिमानीवेंद्रात्मजेपु
59 करदशांतरेस्य ६६ मत्वमहोत्सवभ्रात्सपरोनरः सुवनितात्मजवेधुधनान्वितः उशनसेतनगेसवसुजितेसुववमानपल
ब्धवरप्रदः ६७ विपुलपग्रामप्रराधिपतेरमिषोत्रानिवितसमागमेव करोतिवित्तप्रमराविलासभानोसुतःकाव्यदशांप्र
विष्टः ६८ प्रथमानेवनरेशाफलानि सुदिपनप्रमारात्मजवजितोविभुजनामयनस्ववतिपीडनं दिनकरेरविजस्यदशां
तरेकलहकृत्परदेशरतः श्रमात् ६९ हतोत्सवंवंधुविरोधप्रकंकांतासुतानिवाहरोकरोति दयाविहीनेकलहात
रक्तोनिशाकरोमंददशांप्रविष्टः ७० सुतधनात्मजवित्तसुखविभितेंतरभूतोवलनेचनिजस्थलात् विकलतामतिमा
नहानिकरोत्यवनिजोर्केसुतांतरसंस्थितः ७१ सुतधनात्मजवित्तसुखव्रतोत्पतिलब्धधनोतिविचक्षणः कफसमी
रणपीडनयुग्नरः शशिसुतेरविजस्यदशांतरे ७२ सुवदनात्मजसुखगानसयशः सुमहितोधनधर्मसुखेनरः हृतरिपुर्नं
सुरेशगुरोधिपः कमलिनीशसुतांतरगेभृगौ ७३ विविधकाव्यकलात्सवभोगयुगुत्पधनोवहुसज्जनेशूजितः सुवदनाम ५९
दनंतभावः श्रमान्कवरगुरोरविजस्यदशांतरे ७४ कमलिनीशसुतस्यदशांजनेरेविसुतस्यपरांतरजादशा जनस्य।

तांनिधनं च भवेन्नराणां ध्रुवं महोग्रपालितलक्षणस्य हि विधिः ७५ इति नितदशाफलानि विज्ञजन्मस्य चेटलीलाविलासे समुपार्जिताये
श्रीजगराजेशोदितेव होरासारे शोध होराप्रकाशोपाकाध्यायः स्वर्गोद्धासीत्फलानां १२९ इति श्रीशुभहोराप्रकाशे दशांतर्द
शाध्यायः ॥ ॥ अथोच्चराशिमफलमेतत्करणैसारावल्याम् ॥ ओं राशिसमप्रधानमेतत्स्याच्चासान्नवेदतिसंगणोक्ताः
तस्मात्प्रयत्नः कथयामि यन्मतं तेषां १ स्वोच्चस्थे दशमस्थे नवमे हि पंचमे भूमिपश्चैव पंचमे जन्मसमे जन्मसहस्रेभागवेशा
नोपंच २ यद्दं हि महाशास्त्रं मार्गेण उच्चैलाकराधगणे प्रोक्ते सम्यग्विज्ञानिधिषेणापरमयोगहेतोर्भाणां ३ सर्वैः प्रहीणा मार्गेण मतं
ज्ञानिर्वचनात्किं तु समसंख्यैवो वज्रवाकाद्सकं चनीचगतः स्याद्धि गतनवराशिः ४ अभिमत्रवराशिमनीचारिः स्वोच्चान्य
रोश्चखोत्तेयः अंतरगतेयथा नतथा संप्रवक्ष्यामि ५ नीचविहीनस्त्वोत्कोच्चः षड्भस्तत्तोस्याधिकः स्वात्मीयवर्गस्थगणितः
षड्भमकवशमयस्तस्य ६ मित्रद्वादशभागेषु ताः स्वोच्चाग्रुनेस्यवातस्य हिंगताः स्वलीयितयः स्वराशिसेववन्येवं ७
वैरिद्वादशभागेनीचेवा भवति षोडशांशोनाः अस्तंगतो विराशिः शिनिश्चितवर्ज्ये ग्रहोत्तेयः ८ वक्रांतः स्याद्विगुणाव क्रा
यागेष्टभागहीनाश्च एवं राशिमविधानं प्रबोचार्यैर्विनिर्दिष्टम् ९ येषां त्वत्तोरशमयश्चैकत्रश्चोत्तमवर्गेणाते नीचवंशाः खला
श्च मच्यास्त्ववैः उः खलाधिश्रभाजोहीनाकारानीचसंगाउपाताः १० येषां शुभ्रासांपचवनेष्वेदशांतेयावत्युष्ट्रष्टमयस्तेभवंति
हीनाकारास्त्वन्यदेशाभियाताः क्लेशेशुकाभागहीनाश्चसन्तो ११ यावंतिपंथ्यं नेदशाभ्यो मध्यखावायेषां सन्तौ मानवास्तेल्प

ग्रा॰
रत्ना॰
६०
60

विनः यमीयेताः सौख्ययुक्ताः स्तवेशाजायंतेवैस्त्रीयंवशांतमानात् यंचेंद्रभोयापाणिजातोथयावयेयोहस्तोमानवास्तेदशी
लः यीरामभ्यैः स्त्रीयवृथावनेसाः सत्कीर्त्याप्याकोशलःसत्कलाय् १५ नवेमितिकिरणोभ्योत्क्रमेणैवयावत्तमधिक
फलमेतत्यंचवर्णानकेच जत्रुधिनत्रनरास्तेभ्यसवंतः सुधीरांविविधधनस्तवोष्याःशीलयुक्ताःभवंति १६ नवादय
स्त्रिशामितस्तुयावयेषांप्रहस्तोकिरणानराणां भूमेः यतेलेधमलाप्रधानानानाविरूपाःयतयोथवास्युः येषांप्रहस्तो
वयिमानवाणामेकाधिस्त्रिशामितामयूखाः ख्याताश्चतेराजसमाःप्रधानानानाविरूपाःपतयोभवंति १७ यस्यग्रहस्तोस्व
लुमानवस्यद्विजप्रमाणाप्रविरश्मयःस्युः नानाकराणामथयवेतानांस्वामीभवेद्ग्रामशतस्यवापि १८ गीर्वाणवीवेदरा
मैर्मयूखैःश्रमोयस्यस्यान्नृपतिर्येदावा यातिग्रामाणांसहस्रंक्रमेणकेचित्तस्यश्रुवीमहस्रंत्रयाणां १९ यंचपावकमिते
र्गभस्तिभिर्मानवोभवतिमंडलेश्वरः तेजसत्वविभवैर्जयैःसदासंयुतोविशदकीर्त्तिभिस्तथा २० श्रंगाग्निभिर्नेगय
णैःकिरणैरभित्रैः श्रमोयदाद्विजननेवलयःक्रमेण ग्रामान्स्ययातिलिखितेमदलेनलस्यहेताभवेद्विप्रकलस्यमहात्म
नायः २ श्रष्टत्रिसंख्यैःकिरणैस्तयस्यभवेत्प्रसूतिर्मनुजोमहौजाः यातीयतिर्लक्षचतुष्टयंहि ग्रामांसपातीशसमानमेयव
नेस्त्रिसंख्याःकिरणाःप्रयतोग्रोक्षयतांपीःनृपतिर्भवेत्सः विख्यातकीर्त्यमेतुजोमहौजाश्चदेपसर्पोनिगणोश्रुनाद्यैः २२
स्वोच्चप्रमाणाकिरणोप्रमवस्तुयस्यहेलोपतिस्तवेशुनाद्विजयप्रयाणे सेनाभवंतितितरांगजगर्जितानोत्तस्येत्वनश्च २॰

गगनेचनवर्जितानि २३ एकाधिकतुल्याः किरणाः प्रसूतौ वेयस्य पुंसाः समस्तइवेला सन्मोवलायाः सभवेविलापान्नूनं।
नरेंद्रः परिपालकश्च २४ येसो यदा ग्रमयूगी निशुगो रश्मिन्नेर्यहोकरैः प्रजननेभवतीहयस्य मंत्रैलितानि निवयोनलवीर्य
शालीस्यात्रात्रिगारकमिलापरिपालकः सः २५ वेदाधिकतुल्याः किरणानरस्यप्रसूतिकालेसनुसार्वभौमः उद्यानका
लेजलधिगजाद्धिः जायास्तुरगाणिनरेंती २६ येवाधिकश्चयन्तः किरणाभवंतियेषांप्रसूतिसमयेवलमानवानां तेऽर्ध्वं
यास्त्वतिनरोऽपिदेवतानांदीपोनरेवपरिगीयतयशोविशेषात् २७ इतिश्रीबृहद्धोराप्रकाशेरश्मिजातकाध्यायः ॥
ग्रहग्रहबलशुक्रमग्रहफलानि विश्रुतिक्रंगौरवंभूमिपालाद्धिविशेषधनंकौशलत्वंकरोति वलाधिकानांवीर्यहानिरिस्मृणां
नराणांग्रहस्थाणवीर्योपपन्नः १ प्रकृष्टदिशावीर्यकस्य चेतस्यात्वकांशग्रहोमानवेवैवनीत्वादशायांहृदन्मानहृदिवि
विशेषनाभ्यागमंसौख्यवृद्धिंकरोति २ दिग्बलीशानेभूराजन्वादिवृद्धिंसरत्नास्तुरद्रव्यलाभंकरोति विशालप्रकोष्ठवली
लाविलासंवलंकालवीर्योदिशालीनभोगः ३ शुभाभावास्मस्याश्रमसत्याभियुक्तत्यादिजामत्यभक्याक्षतसः स्वरूपाः नराः
ग्रहश्चभूषास्वरश्मियुक्तः शुभैः खेचरैर्वीर्ययुक्तैर्भवंति ४ स्वकार्येनिष्ठामलिनाः खलाश्चतमोगुणाढ्याः प्रकृष्टाः कृतघ्नाः
स्वजातिद्विषःस्युः कलत्राभियुक्ताः क्रूरग्रहैर्वीर्ययुतैर्भवेयुः ५ द्वौवात्रयोवलयुताः खेचराभवंतितेषांफलेमुनिवरैर्वि।
वुधैर्विचिंत्यं राज्यंकुविच्छविभवंकुविदेवपूजांचेष्टावलेनसहिताः खेचरोददाति ६ उच्चप्रदाविविचरः शुभवीर्यतिन

ग्र॰ श्रेष्ठसूफलेवसकलेनदसानिवूनं क्रूरेक्षितःशुभफलःखवरोनसौम्यग्रहविर्यसंभवफलेप्रविचारणीयं १ इतिस्थान
हो॰ वलदिग्वलादिवलप्रुक्तफलानि उक्तंचयद्भावदशाफलेवस्तत्वफलेयोगजमेवतस्मात् अतोभिधास्येद्विविधांश्चयो
५९ गान्वसिष्ठपूर्वैविहकीर्त्तिताश्च अथरविसोयाः वेसिश्चान्यगनेर्दहेद्दविणगेवोसिप्रशशकोऽत्तिनेभौनोस्तूभयगोस्तदो
61 भयवरीयोगःस्मृतःप्रार्थनैः किंतद्ववनेषुनेवनिप्रभाप्रस्तन्यथञ्चान्स्योन्यतेकष्टकरोनरश्चप्रस्तुतकःस्याद्वेसिपो
गोद्भवः २ नियेगहृष्टिःसत्वसन्याकंपीमन्दौन्यर्थरीचेकायोलसश्च स्तनोयस्यस्यायदावेसियोगस्त्वल्पदृष्टो
वाग्मिलासाधिशाली ३ यस्यस्याद्दननेकिलोभयवरीयोगस्यवेत्संभवः सोत्यंतेसमकायवान्पितदामम्यामवेत्सय
शाः नात्युग्रःप्रवलामलाविनतयाग्रुक्तःसमदृः सदान्यर्थःवेस्थिरमानसाःसवलस्तत्क्तवंसहःसन्मतिः ४
भानोवीर्योतवेचरस्याउसारात्सर्वैचिन्त्यंवापिराशपशयोगात् नूनंमिश्रंश्रेष्ठकंतत्फलंवाशुंसासर्वैवितनोयसुधीभिः
यस्यवेसिःस्थितःसद्वाद्दसंभवेतद्विलग्नेन्पोयातिजेतेसिश्व तत्प्रकोपानलोयातिशोनितेदाहेविषोषात्ततीरप्रवाहे
ष्हेश ५ अथवेदयोगः शीतांशोदविणास्थितेश्चसुनफायोगोफान्यास्थितेः स्वान्यस्थैः स्थिवरैभवेदुरधुरापतेरुहेश
त्रितैः वेदितव्ययगानवेहिविचराःकेमहमोन्यैस्नदाप्राविनैरवुनिभिःस्मृताःकृतिमितायोगाःप्रशशकोद्भवाः १ २८
भूमेः पतेश्चसविवस्तकृतिःकृतीवत्त्रंनेभवेत्रिजभुजार्जितवित्तयुक्तःख्यातःसदाखिलजनेषुविशालकीर्त्योदुग्धा

धिकस्थमवुजः सुनफाभिधाने ८ प्रभुर्विनीतः शुभवाग्विलासी सच्छीलशाली गुणशुद्धियुक्तः उदारकीर्तिस्मरनिष्ठविनो॰
नित्यंनरः स्यादनफाभिधाने ९ सद्वित्तमहावाहनवाहयोगोसौख्याभियुक्तः सततं हतारिः कांतासुनेत्रांचलनालसः स्याद्यो
गे सदा धोरधुरे मनुष्यः १० सद्विमृत्तुवनितात्मजनैर्विहीनः प्रेष्यो भवेन्मनुजो हि विदेशवासी नित्यं विरूढपिषणो मलि
नः कुवेशः केमद्रुमे च मनुजाधिपतेः सुतोपि ॥ अथ पृथक्फलानि अनफायां सुनफावदौरधुरस्थवतायय फलानिस
म्यक् द्वितिजस्तरकतथाप्रचंडे क्रूरतरः खलमनुष्यः १२ निपुणो ज्ञानयुतं महाधनाढ्यो मनुजे वै कुरुते शशांकजे मा पू
ज्यो राजकुलेषु सद्गुणाढ्यो यदि शिवसुरार्चितः करोति १३ पेश्वर्यं च ययनेजनेषु मित्रं हि सौख्यं धनं करोति शुक्रः गुणाढ्य
हे वहुभृत्यकं वनितावहद्भारं भक्तशनिः प्रसूज्यम १४ अथ केमद्रुमस्य भेदाः केंद्रगा कुग्रहिन्नीदर्शितश्च यद्यकाननपतेः
प्रकरोति ज्ञानमाननिपुणोन्नतानि कानिष्ठमथ्यवरता भान्यपि १५ यामित्रौ शुभः शीतकाली यदावा सर्वैः खेटैर्वीक्ष्य
माणैः करोति दीर्घायुष्यं सर्वभौमं मनुष्यं सत्कोशाढ्यं हेति केमद्रुमं च १६ सर्वे खेटाः केंद्रनर्थेषु संस्था द्रष्ट्याधोगश्चापि के
मद्रुमोत्थः इष्टं सर्वं स्वफलं से विहाय कुर्युः पुंसां सत्फलं वै विचित्रम् १७ सुनीतलापरगते हि निजस्य जीवे कन्यागते द्विन
करे च विद्रुः सजीवः नो वीक्षितो नावचरैर्जनय यस्य शोषं केमद्रुमं परिहरन्त्यवनीपतीश्च १८ इति श्री...योगप्रकाशे वहु
योगाध्यायः अथ राश्मिकाध्यायः ॐ ग्रवाग्रुभ्रशिमदैटद्वयजश्रद्गनेकगङ्गापयोयामिनीशः नभक्षेधन

ज्यो॰ ही॰ ६२ 62

योत्कंनाकदापिसुदोहंड्वीर्येणसंस्याहवेरणे: । शुभग्रहाः केंद्रचतुष्टसंस्थाधनस्थिताःपापनभश्चरेंद्राः सदारविंहोनित
रोनरःस्याज्ज्योतिप्रदःस्वीयकुलोद्भवानां २ लग्नस्थितोवात्मजभावसंस्थोवाचस्पतिर्व्योमगतःशशांकः जितेंद्रियःस्यान्मनु
जस्तपस्वीसद्राजविद्भिःसुविराजमानः ३ जीवेजकेकन्यकायांचशुक्रोगोस्थःकर्मेतस्तलोमोस्पदस्थः वेशाग्रेशोदावुद्धि
ग्रेणज्ञोनित्यानेवाविरुतुशुक्रोनिमतः ४ शुक्रोयदानाबुरिसंस्थितश्चसोम्यस्तथाक करांशिसंस्थः कथाभवेन्नामिति
विंतनीयंशुनिप्रणीतंकथमन्यसंस्थम् ५ सबलोविग्रहसोम्येभौमोसोर्येपरोनरः भवेत्स्वकर्मासामर्थ्याच्छिन्नस्येच्छि
कराणपीव ६ कर्केजेतामृगगोभौमोस्तोवार्येशसेगजः दंडाशास्वादिवेडानितस्यजंनोभवेन्निहि ७ कुंभेमीनेवको।
देहस्थःपापखेचराः कुवेधितास्यान्मनुजोवज्रेणस्तिमाप्नुयात् ८ यस्यस्तनोनैधनस्थःसोम्यःसोम्यनिरीक्षितः त।
स्यातीर्थान्यनेकानिभवंत्यत्रनसंशयः ९ अथजलयोगः केंद्रस्थिताःसूर्यशशांकमेदाव्ययस्थिताःशुणपत्रदास्थितावा
जलाभिधैनेजनर्यंतियोगमन्येग्रहाश्चदवलाल्लदानी १० येष्वर्थधीज्ञानधनैर्विहीनःपराश्रकोलीचपलोतिदुःखी स्त
थाभवेन्नीचजनःप्रकृत्याप्रकोभवेज्ञाजलयोगमन्या ११ अथकेमद्रुमयोगाः भाग्याधिनाथेव्ययभावसंस्थेःवलाजितेवि
लग्नेव्ययेशो ज्ञाप्त्रिक्संस्थेयदिपापखेटैःकेमद्रुमोयोगइतिप्रदिष्टः ११ पराश्रकोकोमनुजोनितांतेकुकर्मधर्मीभिरतो। २५
ल्पःवित्तः परांगनासक्तपररूपाण्यः केमद्रुमोत्नाननत्रभवेत्सः १२ केंद्रस्थितागीष्पतिसंदचेन्द्राव्ययपापग्रहयोगोगतोप्य

मारी केमद्रुमाख्यस्त्वपरोऽत्र जातः स्वजन्मभूम्या रहितो नरः स्यात् १४ अथ दारिद्र्ययोगः नीचारिभांशोपगतैः समस्तैर्नभश्च
रैः स्त्रिजन्मेऽपि सत्कर्महीनः सततं मनुष्यो भिक्षाटनो नीचजनाश्रजातः १५ होराधिपे शत्रुगतेऽवरस्थे क्रूरे सकेन्द्र
एकादशाधिपे च जातो हि योगः पदस्थेशानिषोप्य थेरदिशो मनुजो भवेत्सः १६ शुभग्रहाः केन्द्रचतुष्टये स्थान नरस्थिताः पापन
भश्चरेन्द्राः सदा दरिद्रो निनरः नरः स्याज्ज्ञोति प्रदः स्वीयकुलोद्भवानां १७ रवेर्नवांशे यदि यामिनीशः सरोजिनीशः श
शिनो नवांशे यकस्ते संस्थो यदि तो जलानीं दारिद्र्यभाजः सततं नराः स्युः १८ अथ नीचवृत्तियोगः वेश्याग्निलग्ने के
न्द्रस्यकके केंद्रस्य वेश्मनि रीक्षितश्चेत् भूपान्वयेयद्यपि जातजन्मा स्यात्तामकर्मा ऽरुकर्मा भवेत्सः १९ भाग्याधिपे स्त
येस्तेध नस्थे स्त्र तास्थिते वा यशुभग्रहेऽपि यदा सपापे रिपुभाव संस्थे स्याज्जीवनं तस्य च नीचवृत्त्या २१ शुक्रो वीर्ये
स्वथांशः ग्रयश्ये स्त्रग्राधीशोऽर्बलं स्यात्तपस्वी निःस्वो मस्तोऽरिः स्थितः शोकतप्तः स्वाप्नोद्धीनो विकरद्यपानः २२ तारा
धीशो सोम्यभाग्याधिपे वीर्ये स्वीश्च स्यान्या विगावाध तास्तुः यथ्य वेद्रः स्वयेजः प्रोक्तवीर्येः ऊर्ध्वमस्तस्तुताय संज्ञः खभाजे
म्नतो ... सस्थानगताः खलाख्याता नितिस्तुतेन मनुस्यकृश्रुः चतुष्टयस्था यदि वा मिश्रः खेदारिद्र्यमात्मीय जनश्च तेन २३
भाग्याधिपेनाधिव्ययभावसंस्थे या पान्वितो जेमपल्लवनाथो श्रस्तेगतो जेमांनवासे वेधाधसीभवेन्नागतस्त्रवदाराः २५
विलग्नभमान्मजयौवनवीक्ष्य केन्द्रस्थे यदि वा स्तुरेज्ये यमारसंहोरादिव मेषजातो मध्येश्च सो मारद्वाच्छतः स्यात् २६

शा॰ स्यात्याने कोणगते सुरेज्ये घनाश्रिते भानुसुते मृतश्च ॥ सौम्यारकोलग्नगते सुरेज्ये जामित्रसंस्थे रविजे थवा स्यात् २७ अथ वे
हो॰ डालयोगाः केन्द्रे यदैकत्रगताः सितज्ञसूर्यांशवो राहुयुते विलग्ने वेडालयोगः खलु यः प्रसूतो भवेन्मनुष्यो निजकर्महीनः २८
६३ अथ कुलपांसनयोगाः चन्द्रेऽथ पश्यः सहस्रभागो होराधिपश्चेद्दृश्यमानदृष्टः यदा शशाङ्को यदि तैः शुभाख्यैर्योगः स्व
63 तएष कुलपांसनाख्यः २९ विदेशवासी स्वगृहच्युतश्च सदा दरिद्रो गतपुत्रदाराः नरो भवेद्बान्धवगणाभिभूतो योगे प्रजातः
कुलपांसनाख्ये ३० शश्वल्लग्ने संस्थिते दोषचापाधिपो यमेस्यामानवः स्यात्पिशाचः शक्ले भानो लग्नसंस्थे निशायां वनयोगः
सर्वेषाकल्यतीयः ३१ सौम्यारकोलग्नगते केन्द्रगो मन्दे त्रिकोणे वनिजे नरः स्यात् दीनो विधोऽस्य पितृतेन युक्ते व्ययापाया
तेधिषणे च यद्वा ३२ अथ श्लेष्मयोगाः लग्ने स्थिते भास्करे द्यूनसंस्थे शुभपश्येद्वा विक्रमस्थेव वक्रे नीचेन्स्वतेऽशुष्टवर्गाः प्रया
तिश्लेष्मणा ते जायते नान्यथात्र ३३ हेककाणे वा नरभागे केमेदो त्रिंशांशे वा संस्थिते वैकराशौ श्रेष्ठोमखौ नीचयो
गाभिसंयोगदृष्टौ तेजायते नान्यथात्र ३४ अथ शारीरदोषः सिंहे विलग्ने रविशीतभानू मेषारदृष्टौ कुरुतो निशान्धम्
शुभाशुभैर्वेक्षयते नयनवासे हि हिनस्यजन्म नोन्यगो न्यतः ३५ धने स्थिते क्रूरयुते नोदिते चन्द्रकोणेऽथवा नेत्रविलग्नराशौ सूक्ष्मे
हितीयेत्रिलवे तृतीये सबलश्चिरः स्यान्मेत्रजास्त्वसानी ३६ यनद्वावश्यामश्रजोप्यवारः करोति शस्ताश्च वणप्रपीडनम्. ३॰
नत्रस्थिता शीतमयूखरश्मिसंगदोषकारीऽपि निमित्तयोगः ३७ धनारि रंध्रव्ययसंस्थिताश्चात्स्व वीतमजशीतमासः श्रे

यशृकूर्योस्तुबलात्रुसारात्नेवरस्यदोषात्मनुजस्यनूनं ४८ दुश्चिक्यधर्मात्मजलाभसंस्थाः पापाग्रहानोशुभहाश्चयुक्ताः
कर्णाग्रणाशंजनयंतिदुर्नेजामित्रसंस्थोरव्यनाभिघातं ४९ त्रिकस्थितःसंज्ञासितःग्रहस्तोभवेन्निशांथः ससितोदिनेशः
सलग्ननाशोजननेत्रांधकोवावाच्योमनुष्यःकिलदैवविद्भिः ५० पूर्वेनिजोवाजनकात्मजस्त्रोसहोदरोमातुलकःपि।
त्रव्या तत्स्थाननाथैःसहितोयदास्यात्तेषांप्रवाच्योहितलोधकाच ५१ इतिनेत्रविकारः क्रूरैर्धनैश्वर्येलनेष्ववास।
नेत्रेणकृतोवाव्रणकंविद्यात विधुंतदेवास्तविनात्मजोवान्तत्रस्थितेनाग्रहिणोरुजात्तः ५२ स्वारंतरोहृतिरुजोदितो।
वा सिंहीसुतेवेंदनभावसंस्थे चंद्रेणयुक्तेरविणपीतदोषःस्यात्मनिपातात्प्रयसुतनरःस्यात ५३ पापांतरेञ्ज्ञतपनेस्तगास्थे
युद्धार्कसूनौमदतात्नलयस्थे स्वाम्मात्तयंप्लीहकेगुल्मरोगैःप्रपीडितोविद्रधिनामनुष्यः ५४ षष्ठाष्टमेचेंद्रसितोनरः
स्यांमंदाननलोवेगुदरोगयुक्तः सारेविधौलग्नयतीतितेवाविलोमवद्भिःप्ररोगयुक्तस्यात ५५ कुलीरकीटांशगतेहिमां
शोपापान्वितेगुह्यरुजान्वितःस्यात वेश्मस्थितेस्वर्येस्तनेकुजस्त्रोवस्थाविधौहीनकलेवरःस्यात ५६ स्वतोमिथुःते
त्रगतौरवौभूपरस्यरांशोपगतोवपद्मा शोणतपंतोकृतेनराणांप्रकेकगेहापगतोतथेववपद्मा ५७ लाभस्थितेको
रविजेघनस्थेकूरष्टमस्थेदयपीडितःस्यात जामित्रसंस्थेसपत्नामिमंदेर्भगंधराशोनिलमूलयोगैः ५८ द्यूनेयमाशेतत्र
गोतमज्ञोपीडानराणामतिसाररोगैः स्वेदंचशीतंज्वरतोवयाणांवाधियंतास्था ~ दयेपि ५९ भानोसुतस्थेससिते

ज्यो. ह्रो. ६४
64

केंद्रत्रयदोदये केंद्रे वा निजे स्वसंस्थे व्योमेऽथवा रेशनिषुक्ततष्टे स्यान्मूत्रकृच्छ्री पुरुषत्वहीनः ५० नरः प्रमेहामयपीडितः स्या
त् ५० कुजेन्नसंस्थे वनुयुक्तदृष्टे स्यान्मूत्रकृच्छ्री पुरुषत्वहीनः जामित्रसंस्थे तपने सपापे वा तोदरास्त्रकेषयपीडितः स्यात् ५१
त्रिकोणजामित्रगते महीजे तत्र स्थिते सूर्यसुते च यद्वा दीर्घांगमंदोव्ययभावयातो भवेत्क्षमी राधिकतानितांतं ५२ क्षयाजगे
क्रूरवियोगे विलग्ने क्रूरेक्षिते वै कृतरंतकः स्यात् चापोदये क्रूरयुते विलग्ने वा स्यादकोन्यावलुवीक्षितेन ५३ धीधर्मगे केंद्रगे शुभैः
दृष्टे भवेन्नरो मंदविलोचनश्च हृद्रोगकेऽभ्रमिस्सुतेन ततश्च तस्यौत्क्षेजे चेद्विविधामयात् ५४ अथ बंधनयोगः व्ययत्रिको
णार्थगतैः सौम्यैः स्वमान बोधबंधनभाग्भवेत्सः लग्नेषुवा पापजनदृष्टिस्थिते ध्रुवाद्बंधनेरज्जुसमसहृद्वंतर ५५ नृदूरगमकन्या
तुलाकुंभमेषु लग्नस्थितेवा निगडोद्भवं च कर्कटहरोमीनमगेहे च तूर्यो राशौ धनकीटे किल शृंखला स्यात् ५६ अथ भस्तकयोगः
मंदारसूर्यैः शुभदृष्टिहीनैः कर्मस्थिते स्यान्न तकी मनुष्यः शोधः खगैः केन च मध्यमिश्रदाभ्यां त्रिभिश्चाधमयवनमम् ५७
अथ कुष्ठयोगः पापमध्यमभागगे विधौ मंदभौमयुतवीक्षितेऽथवा मेषनक्रकर्कटांशगे कुष्ठवानपि तदा भवेन्नरः
धीधर्मसंस्थे गोकुलीरालिनक्रः क्रूरैः खेटैः संयुतो वीक्षितो वा कुंभे स्वक्षेत्रे मंदतारस्त्रमापापीडावास्या कुष्ठः शरीरे ५८
अथापस्मारयोगः नक्षत्रेशाद्दिनपवक्रात्स्त्रस्थ्याम स्वः स्यात् वाक्रूरदृष्टाः प्रसूतौ नानाव्याधीन शरीरे प्रोक्तश्रेः पीडामप्यो
तामपस्मारजातां ५९ पापैः दृष्टौ केंद्रगतौ विधूशौ ऽथवा नैधनभे बलाढ्यैः जातो नरः सन्तमता व्ययोगे भवेदपस्मारः। ३।

रुजार्दितः स्यात ९१ सारेशनौरंध्रसिथिते वजातोमनुष्यः परिवेशकाले लग्नेत्रिकोणेगुरुवर्जितेचभवेदपस्माररुजा।
र्दितःस्यात ९२ वेशात्प्रदकरःसुतांशुमूगजह्लैः खवलर्याणगोः शिल्पीकंडकगाकिंणेंजजकुजलेशेणसंवीक्षिते श्रीतेदा
नवपूजितेर्केतनयस्यांशेचदासीसुतोनीचघनगयोश्चदेत्ल्यपुयोमंदेनसंदृष्टयोः ९३ अथाह्लिलाजसतेनन्त्रदोषः लिग्न
स्तनपतौचेदकिनत्देहिरोगोतनुसदनगतेसिंमंदरहष्टकफार्थः यगाणिजझस्जीवेभार्गवेसौम्यवंदेपरि ..... नयनशी।
कान्कामतःश्लानतोन्धः ९४ लग्नाक्षिक्ययगोरविविधूयदिकंबकेवाकेंद्रस्थितेवानिसुतेखलुवेश्मगेवा रष्टेखलैनिय।
नषडूव्ययगाःशुभाःस्युर्मध्वरणेवभवनेतपनेनतदाच्यः ९५ अरीशेसितेलग्नगेश्चावणान्ध्यांविवर्णेभवेत्तुल्यवि यो।
वंकीदारसहूछितेवकितत्लैथवाघष्टविलूस्ययावेकनेत्रः ९६ विनेष्टभवौवक्रराशिस्थितेचकुजाक्रांतितेकर्केरस्थेविधौ
मनवांशांतिमेयायनेवादिनशानिशायांरवौश्चह्निमंदेदितितेंधः ९७ अथकर्णदोषः सयत्नयेवेदस्ततेक्रूरवशेमान्तोषश्र
त्रेणत्वर्यहष्टा विलोकितेनेदेष्यग्रहोसमानदृशोहितोवापधिरत्वदोषः ९८ पापशंकितेशात्रगतेरजन्यांमस्यगोस्तनूजेरा।
गानेयिसंस्थे उग्रस्वरेणामृणते मनुष्योदतेतरेणाश्रवणेनतूनम ९९ अथजिह्वादोषः चंद्रात्मजेककर्येलिमीनसंस्थे
भानोरयःस्थेशाशिनेहितेव मयत्नयेयावाबगौःग्रहष्टगुरुःखरःस्यात्मजजलदानो १० सुवर्यमानेदत्तगणदायिनाथे
लग्नस्थितेश्चमिसुतेनयुक्ते खनस्वरःस्याघटिवासिनाथेसोमात्मजेस्यादसनाविनाशः ११ आकोकोरस्थितेयदाक

ग्रं॰ ह्यो॰ ६५ 65

लग्नस्थे विधौ सुते मूर्त्ति हन्यामंदरदृष्टे हतनागर्भदेवा भवेत् ७२ अथ कुंजदोषयोगः आर्यांत्यशोऽन्यत्नीयो खलेन दृष्टे भूमि।
सुतस्य मंदेऽपरिस्थे लग्नाधीशेबाल्यवक्रकालपस्थे पापैर्युक्तो मानवः स्यात्स कुब्जः ७३ अथ कुष्टयोगः चंद्रावनेपासितसंयुते
युवे हृष्टमनाः सवितवारिभेषु क्रूरान्वितेष्वपि लग्नकुष्टं भवेच्छरणां नियतं नराणां ७४ सितेऽनीष्टभे पापयुते रविशेन शोको
मूर्तिस्थे शनौ ग्रहदोषी षडंत्ये च वा भूमिपुत्रार्किभोगेशुभाहत्तिनोगंडमालाव्रणाय ७५ नीरचरर्क्षे सितचंद्रयोगः स्व
लग्नस्थे स्यात्किलपांडुकुष्टं यद्वा विधौ वा सितपूर्णपापे वर्जरेषैः शानि वीक्षिते च ७६ अथ पानकदोषः सौमार्कौ तत्र स
ग्रनाथे युक्तौ षष्ठे च यान्त्यकी मानवः स्यात् यद्वा वैकोण स्थितौ क्रूरदृष्टौ पापावेंद्रादिस्थो वेत्तदा पानकीशः ७७ अथ
मूलदोषः खलादितेर्बौ भूस्थे यः षडंत्यांगारमंदयोः विकर्णेन दोषो भवे सुलमंगलारुजः ७८ हिमिजसकलदृष्टा।
भयवितेद्वयुग्जोपरि दिने जनने सिंहभूमिपुत्रौ विनष्टे अथ शुभस्तुभस्मिते शत्रुनाथे लिंगोर्के प्रभवति किल मूलवे च दरेरु
गदेशे ७९ षष्ठे शोत्रे पापनिद्रे विमोष्येलग्ने शाल्वे वा सते स्याद्युत्ते स्वयं भूस्थे कामगो वा सपीनपत्नीहा स्यात्कुस
पर्दो निशायां ८० सक्रूरेऽत्रे केंद्रे गो भूस्थिते च क्रोडाक्रांते स्यात्कफात्फेन सोऽनक शुक्रेरिशयो ८१ समेदेवपितास्म
वेद्वदसंसूर्योरदृष्टा ८१ क्रूरान्विते रिपुपतौ दिवसाधिनाथे स्यान्नृणां योरिपुजनेषु शुभग्रहेषु मंदावनेयौ यदि षष्टगौ स्व नौ च ३२
यावैः स्यात्कुसपितविकृतव्रणाकं तथा व्रिः ८२ वक्रे ते गोरिपुपतावपपेववक्रस्ते लग्नपे सशुभयोगापिमंदरदृष्टा रंध्रेऽपि

ताकेन्द्रतनयोरशुभाविते शोभ्यस्यापिपियुतगते खलु दत्तदेयोगाः ८३ अथ शकटयोगाः मार्गवेशानिशुते द्दशामस्थेरंथ
गोवशुभतृष्टिवर्जिते षष्ठे तेष्ययगाते ष्टथवाशनैर्नीचभेवाखिलुर्शाक्तताभवेत् ८४ शुक्रो विवैरोष्णीनवांशोपयातो स्त्र
यैस्यागते हस्तगोवातनयोश्च इत्थं तेजस्वेत्रिजेप्रतिपेत्तुमार्योत्वनं जायते शिष्ठुनमेकः ८५ वक्रतोसौ भार्गवे काम
गोवलग्नाधीशस्योदयस्यस्यहष्टा योगोवक्रकोऽयोमानवश्रुभार्याहिष्टः स्यापथीशोपरेषाम् ८६ अथ कामतत्त्व
योगाः इन्द्रापरार्थभृगुजो निशांशो मूर्वार्थके सिंहगतः कुतोद्दः कामान्तरं मनिगतस्त्वरीषोभौमादिने चैव मातात्व
स्मृति ८७ अथाशीदोषः क्रूरोविदेसत्त्वयेकामसंस्थे सोऽस्यात्हहेमस्थगशोविकारः यद्वामंदेस्तेद्यलोप्राप्य संस्थे
यात्रीशुक्रेवासरेवानदोषः ८८ मंदेन्दुयुक्ते लग्ननाथ्याग्योगोयनेयद्वास्यात्तयोर्दृष्टितो न दोषः भौमान्नोकावाजहृष्टा
विद्दोनो मूर्त्तेमंदेस्थोकुजेषोविकारः ८९ अथ ग्रहणदोषः लग्नेलिगोत्तितिस्तुते गुरुस्तुकरस्था हीनो भवेद्वापिदि।
काग्रहणं शुभस्यदृष्टः सतैनं देशाकगते रविजे च केतौ यद्वा दयोर्ग्रतितथामदनेव्ययेरवौ ९० अथ एकार्गलदोषः
दैत्याः शोकामेषगोसिंहनक्रकन्याकोदंडराहूयोगाययश्च पर्वेच्छियाद्वंनककोलिन्कर्कुंभान्याख्याः पावनेः
संयतिष्टाः ९१ दोषावीशीस्त्रियभेयूनसंस्थे भूमेभौगास्याल्किंणसंभुते च अन्योमनौदर्दृणां जारस्तुकेछिद्रांशा
स्थेः कोटगैश्चांडहृद्धिः ९२ अथ वामनदोषः राशिप्रांत्येचादिमेशोनिणोपोतहष्टेभास्वनस्तनुनानर्यहृष्टा सौ

दो॰ ६६
66

स्यात्तद्वेवामनत्वेनराशीनांलग्नाधीशोत्खल्वराशिगतेन १३ अथखल्वाटदोषः सिंहचापालिकन्यासुलग्नेकर्केऽ
गोविषौ वीक्षितेवनितुत्रेणाभवेत्खल्वाटमस्तकः १४ अथमुखरोगयोगदोषः क्रोडलग्नेक्रोडगेदृष्टितेवाबंदेदे
त्रेभागेवेमेषगेवा वंदेलग्नेष्ठेवायशोत्रनाशेसौम्नैर्नेवक्रुरैःथिनाश्यान् १५ अथदेहकान्त्यदोषः मेषशशांकेश
निनासमेतेलग्नेतिमेकेंनलभाजिलग्ने विसुक्रकेंदेपरालितक्रूजैभवेत्रराणांतनुनाशरीरे १६ इतिश्रीमुहूर्तोदयेका
शीशरीरदोषाध्यायः अथआजीविकाध्यायः आजीविकाभवेद्योनोयादिभूतेनकर्मणा तत्स्वरूपंतनृणांमंत्रोपायं
द्व्यागमस्थव १ लग्नेस्वकीयांबयोवीर्यबुक्तस्मादाशिसौहितेसूर्राणाय्यः तत्रेदंशाधीश्वराल्कल्पनोपायं
सोदोराधारयोःकर्मभुक्तिः २ तातोवानाजवंधोस्मग्रहसौम्यज्ञातिभिः लभतेस्वाश्रितैर्वित्तंसूर्वीर्येवोशभेदतः
मेष्वरयोलिटविवर्जितेस्मानोःशशांकाद्बलिनोर्थदाव तत्कर्मनाथस्यनवांशनाथस्वभावतृत्र्यातुपजीवनं
व ४ सदोषयोनिस्वपाणातृह्मैःसस्किक्रयेशास्त्रकरैःसथिल्पैः पूर्तान्वितायेरपिनीयतेवोसूर्येशाकेनाल
भतेचवित्तं ५ निशाकराशामणिस्त्रनीरकृषिक्रियादेलभतेधनंच सशाकेरागेमाहिषीप्रसगाश्रुदाननासत्र
तुसेवनंवा ६ मंत्रोपदेशकुशलैःखलुसाहसेश्रमास्त्रादिभिस्ववियथेभिषजाश्चवित्तम भोमांशकेपिवसदा
विकविक्रमायैर्वादत्रियादिजनकेलभतेमनुष्यः ७ ख्यातिप्रकाव्यकलाध्ययनादिभिःस्ववचनैर्गुणानैरन्नता

दिभिः नत्रनरोऽत्र वित्तं लभते सदा सुमतिनाहितिनापराशिशोके ८ देवार्चनाध्ययनमंत्रजपादिभिश्च समंत्रमंयं
त्रणमुवैन्तेयतिप्रसादैः पानादिभिश्च वल्कलानि मित्रतो यैजीवांशके तु मनुजो लभते हि वित्तम् ९ नरगास्ति
पुरगो महिषीसुतैः स्तनयनाजनभूषणकैर्धनम् विविधगायननर्तनकौशलैः सितलवे लभते वसदोदयैः १०
सूर्यात्मजांशे फलमूलपत्रैर्मीरोहकेर्यैश्च जनैश्च नीचैः असत्यपानक्रियविक्रयैर्वा त्रनं नरः संलभते हि वित्तं ११
अंशाधिपस्त्वेदयिवीर्ययुक्तः फलं यथोक्तं कुरुते च सोऽपि नीचादिसंस्थो शपातिसत्तदा नीसल्पं फलं मिश्रवलो
विमिश्रम् १२ राशश्च कदिशिभागेनदेशं तत्यहुयः लग्नादपाराशेस्वभावे विषयेनसा १३ स्वास्वामिनो
दृष्टयुते स्वदेशे फलप्रदं तं मुनिभिर्निरुक्तम् अन्यैः समेतं त्वथ वीक्षितं वा फलप्रदं तद्विषयांतरे च १४ यदा त
नीर्थं च रमांशके च प्रवासतो याम नेस्वदेशं च स्वकीयदेशस्थिरभावके च विदेहसंध्येषु भयत्र वेस्यात् १५ त
दीशरेवक्रगते पदास्याद्वक्रप्रकारैर्द्रविणोपलब्धिः भाग्यात्रनुपास्त्वसर्वमेतद्विनिर्दिशेत्स्वात्पदितं तु विद्भिः
तुषारकरधर्मदेशमेव लाभ्यमुक्तं स्वात्मजः शात्रुयुतो नदृष्टः दिगंतकीर्तिं जनयेत्स्वभेव समाश्रिते वापि विलग्नतो
वा १६ इत्याजीविकाध्यायः अथ ग्रहाणां सप्तवर्गफलनिर्णयः यस्मिन्त्वर्गे स्वगृहे फलं निगदितं तत्सवित्रि।
कोणेव पिवातत्सर्वं विदध्यात्तिजं मम समपेक्षद्वर्गस्थोग्रहः पक्वस्त्रत्राह्मसार्वभौममकरोऽहत्यस्त्रकोशान्विते

ध्यायैः किन्नरदेवशक्रपतनयोजायंतिमर्त्याग्रहैः १८ शुभाः स्वमित्रसौम्येस्तुनिंद्यानीचारियापजाः एवंफलद्वयं
वीत्यतद्विशेषाच्यपरस्परम् १९ वर्गेशुभाधिकेक्रूरःशुभासौम्यातिशोभनः निंद्याधिकेऽशुभःक्रूरःक्रूरोपिक्रू
रतांवरेत् २० इतिश्रीमद्देवज्ञपंजराजविरचितेशंभुहोराप्रकाशेआजीविकाषड्वर्गफलाध्यायः ॥ अ
थद्विग्रहयोगाः क्रूरक्रियायांनिपुणःसगर्वःपाषाणयंत्रक्रयविक्रयेषु कामीनितांतंचभवेत्सवेश्याविकांते
नैवेंद्रमसासमेते । सद्धर्मकर्मादिविणेनहीन .... केलस्विवोत्रपाणां ....
.... मेवाजितार्थःश्रुतितत्परश्च कलाकलापीकुशलोमनुष्योदिवा
धिपेचंद्रसुतेनयुक्ते ३ पौरोहितेनैपुणमभ्रमियानामंत्रीधृमित्राप्रधनःसमृद्धः चान्द्रयोगुःस्त्रह्मश्रापका।
रीचस्वार्थीशोजीवयुक्तेप्रसूतौ ४ स्त्रद्विषुसंगीतवाद्यपेषुभवेत्मानवोनेत्रवीर्येणहीनः सुनेनानिमि।
नाप्रसौल्जमाजोदिवानायकेदानवेज्येनयुक्ते ५ यमप्रीतिःपुण्यवृद्धिर्गुणज्ञोजायाधुत्रग्रामप्रसौख्योःसमृ
द्धः सूनोर्देयास्वंतथास्तुक्रियायांसिरंगाधुसुवृद्धावृत्रेणायुक्ते ६ परायानजीवःकुटिलःप्रतापीस्वावारहीनः
कलद्वानुरक्तः रोगार्दितास्यान्किलमात्रशत्रुःकलानिधौवक्रसुतेमनुष्यः ७ सद्धर्मसद्रत्नधननेयुक्तःका
नापरप्रीतिरतोतिवक्ता सत्वाधिलार्सेस्तसुतोनरःस्याद्वीनोनरःसौम्यसुतेनिशीशे ८ विनीतःसदागाढमू २४

ष्ठोतिमैत्रीभवेत्स्यात्तुशोचोपकारीपरेषाम् सहायमेकर्मादिकैः स्यात्सुमित्रामित्रभेदज्ञःसुजनेनयुक्तोनरःस्यात् ९ सद्
धेषुष्यत्नमवस्त्वचित्रोवस्त्रादिकानांक्रियविक्रनेषु दक्षोनरःस्याद्यमनीविधिज्ञःप्रालेयरश्मौकविनाममैते १० यदि
स्त्रीवृत्तोवैश्यवृत्त्यात्तुजीवीसदाचारहीनःपरस्यात्मजश्च भवेन्मानवःस्वरूपार्थैनहीनःशशांके तोयराशेर्वनस्थौशांके
योगः ११ सदाब्रुद्धयुक्ताकुशलोविपुलांगनानांसज्ञालसोविविधभेषजपस्यशीलः स्याज्जीनहालिविधियुक्तविभा
वकोवाधात्रीसुतेशशिशिसुतेनयुतेप्रसूतौ १२ मंत्रास्त्रशास्त्रपरिबोधविधौमनुष्योत्तमोभवेज्जिनिपुणश्चविवेक
शीलः सीतापतिस्त्वन्पतिस्त्वथवाप्रदेशोग्रामेश्वरोयवणिजोधिपणेनयुक्ते १३ शास्त्राभ्यासवित्समरकर्मरतो
नितांतंस्त्वयान्तनप्रियकरःपुरुषोल्पवित्तः सौजन्यताविरहितःखलसौख्यहीनःस्यात्कुतेनैकेननयेनयुतेति
तिथ्यां १४ प्रपंचवान्तनयुक्तकर्मप्रियाःस्यादनेकांगनाभोगवित्तःसवर्णाः प्रसूतौनरेःसर्वदेवद्विजभक्तियशाभूसुतेन
दानवेर्मनयुक्ते १५ संगीतज्ञोनीतिनाथोविनीतःसौख्याधिकःसद्गुणस्यात्प्रसूतौ धीरःसौतविधिप्रियःस्याद्
दारःसत्नोजीवेसौम्ययुक्ते मनुष्यः १६ सदाग्निलासीगुणवान्विवेकीमहाप्रसूतैःसकुलाधिपशाली नरःसु
वेशोवह्नुनायकःस्याच्छुक्रान्वितेसौमयुतेप्रसूतौ १७ कलिप्रियाश्चंचलचित्तवृत्तिःकलाकलापैकुशलोनरः।
स्यात् भर्तावहूनांपरमःस्वशीलोप्रसूतिकालेवुधमंदयोगः १८ नित्यंकांतोविद्वमित्रात्मजाद्यैःसौख्यमंत्रो

विषयार्पंडितः स्यात् वादान्वीक्षिपंडितार्थैः कलानिधौ वीणोमे हीन वेज्येन युक्ते । यस्योपि को ग्रामपुराधिनाथः स्त्रीसेश
ग्रामप्रमनोरथः स्यात् सूर्योपनाख्याक्रुपालः कलाढ्यजीवे सममेदमनुजः प्रसूतौ ११ मंक्षिलापमोख्यविधिजेनकर्थं
हलाख्याः पाषाणकर्मांकुशलत्वमस्तु शिल्पकः स्याद्धा फलावणकरो मनुजः प्रसूतौ सर्वामरेज्यसहितेन रणेस्तनू
जे १२ इति द्विग्रहयोगफलाध्यायः अथ त्रिग्रहयोगाः सर्यंत्रपाषाणविधौ प्रवीणस्त्वपाक्रुयाभ्यां रहितस्त्र
सूर्यः पंकजमेसेयजेनयेन्नत्तुष्योभवेदशीनसुतिवक्रवेदः । सन्कार्यकृत्वरयनेष्ठभवेन्महोजावाबीविधौ सू
कलशास्त्रकलासुदक्षः प्रयोनना म्लेनकराम्लनवाग्मिजानां चैमानवस्याबलसंमिलने प्रसूतौ २ प्रातोभते
वेवलः स्याद्धवीणः सेवाभिज्ञस्त्वन्यदेशाभिगामी नावार्थी प्राशित्यवावसंतीतो पापोगोन्दने सूतिकाले मनुष्यः ३
सद्धर्मकर्माभिरुचिर्नरः स्यात्परार्थदत्तोव्यसनान्नवक्रः सरोजिनीशेशशानपयोतभास सुक्रेकमभावेयदिसंप्रसूतः स्युः ४
मेदोमतिः सैव श्रुपरैनेनजत्यात्क्रियायां निरतोतिभूतेः व्यपेप्रयासप्रकर्षेनरः स्यादेकतगाः सूर्यसुधांशुभेदाः ५
लज्जात्मजार्थवृनिताजनमित्रवर्गैरुपक्षोभवेज्जमशिनिशुपितहविः स्यातः समाहूतमकमंदविधोयवीणाखे
केदिवाधिपकुजेजनसूतेमनुष्यः ६ वक्राषनाख्यामविवान्तयाणांव सूयतिमोनिविधोसमर्थः उत्तरावकूलसम
ववोविलासः स्यान्मानवोन्कावसुवेज्यपुक्तैः ७ भोगानिनोतिधिषणाक्षमरा विनीतो वेषाधिका मसचनरोवह

ग्रं॰ जा॰ ५५ ६८ 68

जल्पकः स्यात् सच्छीलसद्गुणयुतो मनुजो प्रसूतौ चेकत्रगौ भूमिसुतसमदावेज्यैः ५ विवेकहीनः पितृवंशवर्गो
पनैर्विहीनः कलहप्रियवक्रः [illegible]बिनाः स्यान्मनुजः प्रसूतौ वेदत्रकवक्रान्कसुतेनहियोगे ४ हयोगयुक्तान्नक।
लाकलापैर्विवर्जितः स्यान्मनुजः सुशीलः समग्रयहोर्यप्रबलः प्रसूतौ योगे शविशासवस्पजितानां ६ मंदाकृति।
श्चात्मजनैर्विहीनो लोके महाद्वेषकरो नितान्तः भवेन्नरो नीचजनानुयातः समौरविताक्षमासमेतः ११ पवस्म
र्यष्यति मादरो तात्प्रगल्भवाक्योद्दविज्ञानहीनः नृपाश्रितः क्रूरमनाः प्रसूतौ योगे रवीज्याभरसूजितानां १२ कांताम
नीत्याश्रयपंकजगल्भः कलत्रपुत्रादिसुखैः समेतः नृपप्रियः स्यात्सुरूपः प्रसूतौ योगे दिनेशाज्यशनैश्चराणां १७
द्रविणकाव्यकथासुजनो किल ऊचविताभिकविसत्वतिभीतियुक्। भवतिकामरूजातियुतः सदारविसितार्के
सुतैस्सहितेनरः १५ दीनोगंतेंस्वीयवर्गावमानोऽनूनंमर्त्योविनयान्यनहीनः स्यादंत्यतोहीनलोकानुयातो योगे
दोषाधीशभौमेंदुर्नीनो १६ [illegible]युतो जनलघुः परिशीतो [illegible] कूरसंसुतनरोत्रगणाधिकः चेत्प्रसूतिसमयेभिलि।
ताः सुः शीतभानुरुधिरामरपूज्यैः १७ क्रूरः शीलहीनोनायकश्चचंचलेनोक्रःशीलः स्यान्नरस्तुनः शीलयुक्तः मन्यात्र
नंचैकभावेयदासुप्रसूतौ नानाधीशभौमासुरेज्यैः १८ सतिषदाशेशावकेजननात् सदामन्नुष्यः कलहाभिनम्रः
स्यान्नहितस्तुरूजेत्रसुवाः प्रसूतिकाले मिलितायदासुः १९ धीमान्महौजावसुभाग्ययुक्तः सहत्रशीलस्तुविवि

ग्रं॰
रा॰
९५
69

त्रमित्रः विख्यातकीर्तिश्च भवेन्नरः स्याच्छ्रेकात्रसंस्थैः शशिसौम्यजीवैः २० बृहस्पतौ शुक्रविद्याप्रवीणो मर्त्यो न-
नेनीचवक्रतोऽस्तगः चेदेकत्रस्थानसंस्थाः प्रसूतौ नानावाधीशजातः सदाचार्यसंज्ञः २१ ख्यातो विनीतो भिमतो न-
पाणां नरः स्वयामकृताधिकारः कलाकलायामलबुद्धिशाली वेदज्ञसंसंस्त्सहितायदिस्युः २२ मायाधिकः स-
कृणकीर्तियुक्तः सद्बुद्धिवृत्या सहितो नरः स्यात् प्रसूतिकाले हिमरश्मिजीवसौम्यैरिज्यासहितायदिस्युः २३
सत्मात्रशास्त्राधिकृतः सदेशो भूपप्रयोगतः पाविचक्षणश्च भवेन्महौजा मनुजः प्रसूतौ योगे निशीथोज्यशनैश्चरा-
णां २४ अभिमतोऽत्र सवस्त्रकवीक्षणोऽस्तु लितन्यसोविक्षणपरायणः स्मृतिविदांवरस्य विचक्षणः स्वरोयमः
ऊजबुधांगिरसोजननेयुतौ २५ वाचालःस्यांचचलःक्षीणदेहो नित्योन्माही मानवो विप्रयुक्तः भूमिप्रियंता
वकेशावणोजदेह्येज्यानां समभवे संयुते चेत् २६ भयान्वितःक्षीणवपुर्धनेच्छः प्रयः प्रवासीऊ विलोचनश्च ।
नयात्मह्रिस्वर्वजलपकोनायोरोऊजेज्ञार्कभवांप्रसूतौ २७ कलत्रपुत्रादिसुखैः समेतोभूपालमान्यः सनना-
त्रुयातः भवेन्मनुष्यो वनिजामरेज्यमूर्वामरेज्यैः सहितो प्रसूतौ २८ भूयात्प्रमानःकृपयाविहीनःकृशाङ्ग ऊसुतारा-
तमित्रसौख्यः भवेन्नरश्चैकगृहं प्रयातैः शोणितनूजांगिरसार्कपुत्रैः २९ विदेशवासीजननीत्वनाय ऊवंगाने २२
त्रोयसृजोनिबौतम प्रसूतिकाले यदिसंप्रयुताःस्याम्मोहेयदैत्याविनभानुपुत्राः ३० सत्वान्वितःस्यादृढगीतकी

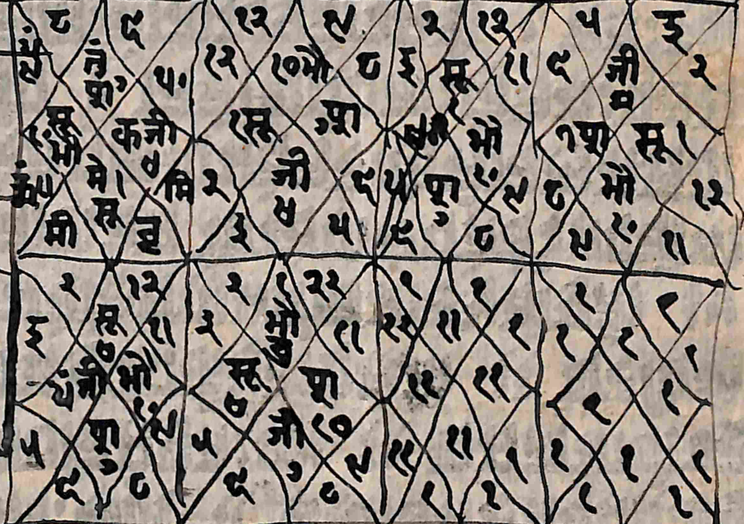
तिर्यक्पात्रकंमाविजितारिपक्षः ॥ असत्क्रमश्चेत्रिदशपजीवसूक्ष्मैर्व्येकर्तसंस्थैर्जननेनरः स्यात् ॥ ११ ॥ संस्थानसद्देभवसौख्यप्र
कोनरः सुश्रुतोश्रुतिसंयुतः स्यात् ॥ अनल्पभाषीबुधजीवभेदाः असत्तिकालेयदिसंयुतः स्युः ॥ १२ ॥ असत्यभाषीबहु
जल्पकोवाधूर्तः सदाचारविवर्जितः स्यात् ॥ सुरप्रधानाग्नेरतः कलाज्ञोयोगेत्तशुक्रार्कभवांशसंस्थौ ॥ १३ ॥ यद्यपिनी
चकलोद्भवमानवोविशारदकोत्रिश्रुतः पृथिवीपतिः ॥ अपलक्षणितश्रुतेजननेभवेद्विषणभार्गवभावभवांशुतौ ॥ १४ ॥
इतित्रिग्रहयोगफलम् ॥ पापावेतसहितेकलानिधौकीर्तियंतिजननीविनाशनम् ॥ गौरवेणनृपतेर्वरेणकंमा
नवंप्रकुरुतेकुलोत्तमं ॥ १५ ॥ अथराजयोगाः ॥ भाग्याधिभावजफलंप्रतिपादितंयज्ञातंभवेन्नरवरविलखलु राजयो
गाः ॥ तान्विस्तरेणचवदाम्यथराजयोगान्स्तेः मार्थकंहि जननस्ययतोनराणां ॥ १ ॥ निजोच्चसंस्थिताः खेचराः पंचय
स्यप्रसूतौभवेत्सार्वभौमः सम्यक् ॥ त्रयः स्वोच्चगतागाथियाताः सराजान्यपालात्मजोन्यस्यपुत्रोत्रमंत्री ॥ २ ॥ चतुः खे
चरायस्यतुंगोपयातामहानिम्नगानारणेसुर्वलानां ॥ महामेरुवंधात्सुदंतावलानांतथाकीर्तिवंधायतिश्रीनले
तु ॥ ३ ॥ तुंगस्थैरविभौमजीवशनिभार्यो ह्यात्रिभिविक्रमातेषामन्यतमस्यैवनिभुजोयोगाः स्युताः षोडशा ॥ तन्मध्ये
पिनिजेच्चगेग्रहसुतेवैकग्रहेशीतगौभवत्तेतुंगगातेथ्यवैकखेचरेष्वनौपवेषांडशा ॥ ४ ॥ वर्गोत्तमेहिमकरेनतुंगेचय
द्वावेशादितेष्वचतुरादिभिरीक्षितेच ॥ द्वात्रिंशतितिनिभुजामपिसंभवोत्रयोगाः सराजसलाधिसीमवंतीमहीव ॥ ५ ॥

ग्रं॰
हो॰
७०

70

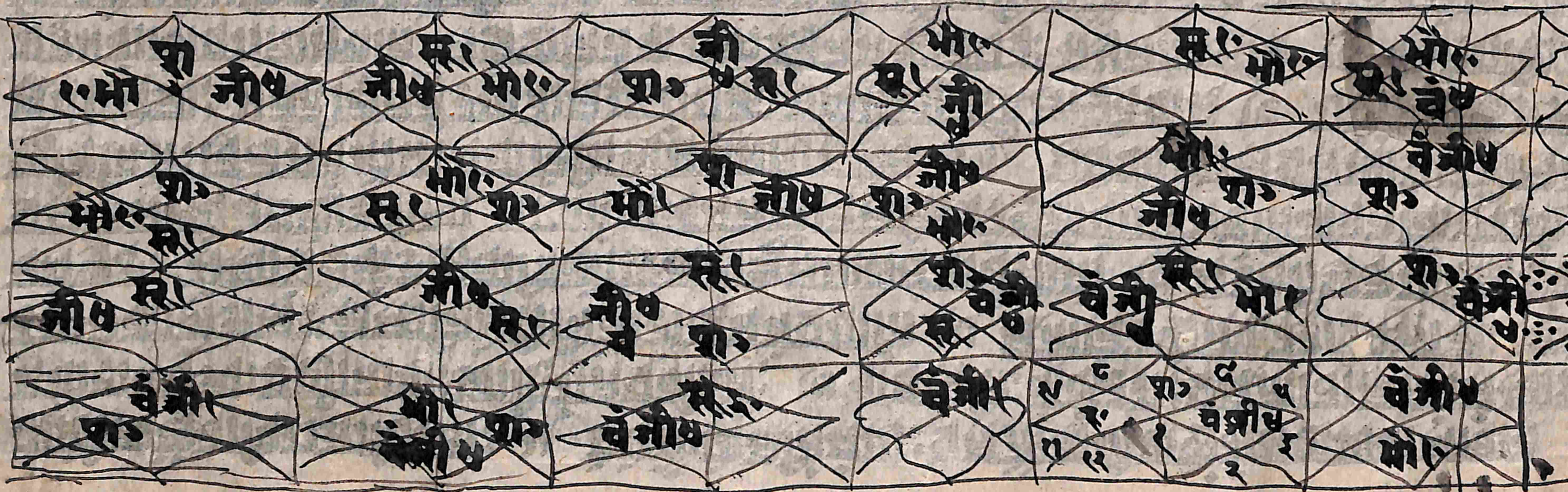
ग्रामेरवेजयः॑अंवभूहितगास्यः शुक्रः पश्चान्सौम्यसंसोवविशः शसोन्नं तछति कालेतु यस्य नाथाय स्यादास सुर्तं यपरि
ज्ञः ९ सेिस्त्रबुयेनबुगानेकेसतेसभौमेननकेगुरोपत्रिविवेद्रसतेनयुक्के स्याजन्मथाद्यूपिपते: स्वितनमयाएरोमेना
सकेंजवचयेदेलिनावलास्यात् ७ केवेरवस्यादिवसाधिनाथोमरवोर्वनिजंकेसतेन्यूटस्ये पाथेनलभेतदिनाशुशुके
सुयाीपतेजैममसहोजसः स्यात् ८ त्रिग्रहयोगानांन्यासोयम् ॥ होराीपुजेमेषगोमर्तिसंस्थेवागीशोवेलग्रसंस्थे

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
सू चं भौ	सू चं बु	सू चं जी	सू चं शु	सू चं श	सू भौ बु	सू भौ जी	सू भौ शु	सू भौ श	सू बु जी	सू बु शु	सू बु श	सू जी शु	सू जी श	सू शु श	चं भौ बु	चं भौ जी	
१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
चं भौ शु	चं भौ श	चं बु जी	चं बु शु	चं बु श	चं जी शु	चं जी श	चं शु श	भौ बु जी	भौ बु शु	भौ बु श	भौ जी शु	भौ जी श	भौ शु श	बु जी शु	बु जी श	बु शु श	जी शु श

निजोस्य स्याताभूयोवापियोमाह्रयोस्मिंप्राह्णेवीर्यप्रोक्ताराजनिपदो ९

गीर्वाणेज्यः स्त्रीस्थगो लग्नवोनी मेषहेलिर्मिरस्थकेन्द्रगाः लाभदेशाभूमिपं तं गदंति वीर्ययोनं भषणोभूतलस्य १०
श्याकोकेरस्या शनिलेग्नवनी मिचेणाघासिंहस्थमाजजकाः कर्किलं वैनायकेतेप्रकर्ष्येशाभोपिशांतभूमीनलेण ॥
हेवे स्थितेज्ञ यिघणोफफवेक्रजानके विलग्नभागेः शशिजेखलेगो मृतो भवेत्साहिमहानवलाधिनाशमतेभशात्रदल
नैमहगराजनलः ९२ सिंहांगोर्केस्थागोषसोहिमांस्थनेकेवक्रः कार्मुकस्थः स्वरेज्यः सोरिः कुंभेमहमिकालेपदिस्या

ज्यो॰ ५५

७१

नरोत्तमश्चेवापि राजाधिराजः १६ मेषे सौम्ये मन्दे तिसंस्थः प्रसूतो वागीशो सर्वमत्स्यस्य कलावान् पाताल सौख्यो
मगो दानवेज्यः पृथ्वीनाथः स्यात्कीर्तिमन्तप्रकीर्तिः १७ वाचस्पतिः कर्कटगः प्रसूतो वा सत्वसंस्थात्कुजशुक्रमेलः
उद्यानकाले जलदलला निभेरी निनादोत्तुन नेप्रयाति १५ सतोविटप्रसूतरक्षोधिमजालः स्वोदेमित्रदेवषट्
वर्गशुक्रः संस्थासमवेकेन्द्रकेवात्रिकोणेकुलात्रूतं मानवं स्याचे भौमौ १९ षड्वर्गशुद्धमपिवेचवशुभकस्य यस्य
प्रसूतिसमयेचयथोक्तरीत्या तस्यापि यत्समतलं वलकिन्नवेषदोषान्तरे भवतिचान्नकिंपृथार्या १० राजाभवे
ज्जूतिमितैः स्वलुसर्वभौमः पंचादिभिश्चसहसापकृतैकेकेन वृषेशीतगुर्लग्नसंस्थाः प्रसूतो विनतोसलगामेद
सूर्यौमरेज्यः भवंतीकृतनंदयायामस्तु मूल्यंयकारालिते स्यात्समित्राप्रवेशाम् १८ यसंगजशुक्रेजनिर्जरेज्यास्त्रि
षड्भवांत्यापरात्ताभवंति लग्नेशनिर्लक्रगतो वसुतमेकातपत्रः समुत्तकिभूमिं १९ स्वत्रिगास्थितोसौम्यशुक्रो।
विलग्नेमगोभूमिजश्चापगोजीववेश्मे प्रसूतोमनुष्योवतो भूमिपालो भवेत्तो तथाखेडलोभूतलुष्या २० कुली
वगावेन्द्ररवीमरेज्यः सपत्नगाः चेदस्मुतः स्यात्तुगेकश्चिद्बलीस्थितिगानः सराजाधिराजराजा ह्ययता दिशुकः २१
केन्द्रगाः सवगुरुविज्ञोश्चभेदानवेन्द्रसविवानभषितः संभवेत्तुरपिमृद्धिकावनस्तापरायणवर्धिवासमितीभवेत् २२
मेषकेन्द्रोरविकुजोज्ञेष्वानाब्जः शल्पसतोयस्यवेत्सवोनीशाः उद्यानीष्यादियुजयोस्यकुलाभ्रुः सेनेयश्रितोदेवानः

प्रावत्राःस्तु २४ नीचारिभागगवर्हिताःस्युर्वर्ग्गजालाःस्तनोविगावलपुनाःखेचरास्तकवेराः शुक्रोहृष्टगोलग्नवर्त्तीक
केजीवोज्ञकगोचेद्गमेदो २५ सूतौयस्त्रीपालकोभूपमाले वृत्तंमन्दोयापालितानोभवेत्सः २६ मीनगःऊसरीनीर
पितस्युक्तोपवनिविलेलितप्रकाः सार्वभौमामवनौप्रोभवनीरः तत्परिक्रमंजनो २७ सुरपेपश्लेशार्कवी
क्षेत्रंत्रुप्रयानास्ते यानाःप्राचूर्णानैवप्रुक्काः नमेरप्राभूमिपालेप्रकुर्यात्पूर्वैःप्रोक्तंतत्रवैप्रकयुक्ते २८ सत्वोपेतःसौ।
स्यादेवःप्रपञ्चेपवेदेसूतितिस्पृणीकालेनवृथ्य भूपालःस्याद्विजितारातिपक्षोभोगेज्यर्थंसर्वसोनाप्रसूपणि २९ ना १०
लंयाताःप्रत्रगात्रेज्यप्रकाःप्रणेपमेदामस्याविरोऽस्तु: याम्याकालेनस्यसेनातिवाराङ्कस्ताधीशास्त्रापिहलीक्कतानाः
केन्द्रालग्नेलोकेवक्रोत्तनीयेस्वुश्चः प्रक्षेलेगुरुःस्वयंजोपि सूतौयोगोस्मिंमहाभूमिपालोवैकल्याःस्तुःपात्रव
स्तद्दणाद्रे ३१ मीनोदयेवेदृग्जेदमंत्रीऊलीरोगाजीवनिष्णीयिनीशो मेषोर्कवक्रौयरणीपतिःस्यादावेकुलेना
पितलोग्नियाति ३२ इत्पुक्कैःस्याञ्चीववंशोद्भवोपियोगेभूयःकिंपुनर्भूपतत्त्वः भूपाज्ञातावत्समाणप्रयोगेर्भू
पालःस्यात्तत्प्रतोवान्यप्रज्ञाः ३३ क्वापाप्रज्ञोनकलग्नेप्रयातश्चक्रुन्यतोममथ्येप्रभवेतो लाभेवक्रोभागवप्रा।
प्रमस्तोभूपालःस्यात्तूपवंशाप्रसूतः ३४ पातालस्थोजीवशुक्रोप्रसूतौभूमीपालोनिर्भवंस्यात्समर्थः वागीश
स्त्रेन्कर्केवस्याःप्रऊर्यात्रुतेमन्येवापिकप्रमेवनाथं ३५ निरीक्ष्यमाणोपियणोप्रानाभ्यांवाप्रशस्थितेनोन्यति

करोति खिदोयदैकः परिस्थितिकालेवापंचमांशोक्रूरतेनल्पालुम ३६ विलोकयंस्थुङ्गमतंनमवेज्योविविचमंपत्नृपतिं
करोति संस्थमेचरेंद्रविलोकयंतः शुक्रेन्दुसौम्याजनयंतिभूपं ३७ अविस्थाविलवगाः तुगादापिपोनरपतिंशुक्र।
वोतिसितेक्षितः अपिसुहृच्चिजभागगतोथवापिषणावीक्षगतः क्रूरतेनल्पं ३८ जन्मस्थाधीशोवापिमित्रांशांशकस्थेदृष्टे
मध्यगांमिनीनायकेन सत्वाधीशालङ्करणांसमूहेस्सञ्चीलोवैनिर्भरःस्यादुदारः ३९ सौम्यःस्वोच्चस्थःसमते
प्रसूतौक्रूरपोडपमागयोर्थमवीर्यम वीर्योपेतः शर्वरीनायकस्त्रेद्भूपीपालंवापिसंमतिरंस्थः ४० जन्मलग्नपोजंमरा
शीस्थरोवावलोकितक्रेनीचवंशोपिभूपम प्रकृयांहृदयंनितांतपवित्रंकिमत्रैववचित्रमहीपालपुत्रं ४१ अवस्थित
स्त्रिगमकृविः ग्रहोमोपयणग्रसूतोमनुभूयतिःस्यात कश्चित्तकेवेदाविडंडाइदेशाधिपानामग्रजकुलवती ४२ स्वोच्चस्थ
मेदिवगतोमस्तुजामरेज्यः केंद्रत्रिकोणभवनेषुगतोभवेताम् यस्यप्रसूतिसमयेक्रूरतेनल्पालेभूपालमभवमल
मविवेदमान्यम ४३ यस्यप्रसूतिसमयेमपनेपनेचपांत्येविलग्नभवनेयदिसंस्थितिर्वै। तेस्वत्रयोगगमपिसंजनय
न्त्यवश्यंप्राचीनपुण्यनिचयाप्युदयोहियस्य ४४ नवांशस्थितःस्वबलगाःप्रसूतौविलोकितोगोष्पतिनात्रयस्य क।
विःकुलीनेद्विजदेवभक्तःप्रसादवापीसुकृतोनृपःस्यात ४५ प्रालोयदैकःशुभदःस्वतुंगोकेंद्रेभुजेपोवलवांग्रह
स्तुः देवाधिनेनात्मजसंस्थितेनचैमानवोवैमनुजाधिपःस्यात ४६ नक्रराशिमपहायपलग्नगोपस्यजन्मसमयेस्य

७२

गार्वितः चेत्करोति मज्जनं नराधिपं मतङ्गजं वराणि सम्मतिं मम ४७ विद्यापलग्नं प्रविष्टिं गीर्वेदः केंद्रस्थितो वीर्यप्रसन्नश्च यस्य
प्रसूतिकाले कुरुते नृपाले लीलाविलासं गलिता रिपुं दम ४८ सुरगुरुः सवित्रजेन नते भवेद्यदि चतुष्टयगः सितवीक्ष
तः अतुलकीर्तिसुतो नृपतिर्भवेद्विविधरोनच नीचगतः कुविन ४९ यनराताः सितज्ञौवशशाङ्कः ज्ञामदतुगाः कुजम
हतिशाकः भवति यस्य तनोसतभूपतिस्तविगताप्रशमेवत्सगाधिपः ५० कुंभेंतपाप्रोयामिनीप्रोत्रिकोणो मेषेजूके मे।
दिनीनंदने वा सौम्येहृदंके चैकविंशांशगे वा भूपालः स्यात्सुमिपालप्रजातः ५१ कलशपंचदशांशगते प्रानानपिकुली
रदर्शांशगते विधौ यत्रषिवङ्किलवेविबुधावितेशामि निसिंहगते प्रथवान्यपः ५२ वर्गोत्तमः स्वगंगतः शशांकोदा।
स्वेष्टस्थोयथक्रान्तिकाहः करोति मर्त्यं खलु सर्वभौमं त्रिपुष्करो मन्त्रपरोपि भूपः ५३ भद्रातिथिस्थानविषमात्रिभञ्जेबुधे
केजीवारशनैश्चराणां त्रिषष्ठरात्रः कथितो हियोगो ब्रूयाच्च हानौ त्रिगुणाधिकतां ५४ यद्रास्तो भार्गवेयस्य पूर्ण
पूर्णि शुभ्रवहाशुभाधिमेषु वराष्टः अन्यो विद्यालाभसंस्थाः प्रकृष्टो एवौनाथो भूपवंशप्रजातः ५५ दोषाकराज्जपचयेशुभावि
लग्नहात्रोमेमात्रियमेसतनगाधिपवर्णो जनृपः कुवंति तेहि मवतंजेयपरणीपतीह्मंमतङ्गजरतरंगसमंपराद्दम ५६
तुर्यस्थितोबुधप्रिसमस्तजेंबजेशेनिष्टं निशुषष्ठरवराः सुतनयामिवान्ये नीचेश्यवारिमदनेन हिकाश्चितत्रयाधीपतिर्भव
निवेकक्रताधिकारः ५७ होराश्रितातिमम्मसूर्यवमाली कुलीरगाः केंद्रविण्ण्युः पतिश्वेत निरीक्षितो चित्रशांवेडिजेन

शं० परापि नाथं कुरुते नरस्तदानीं ५८ यदा मनस्वी त्रिदशार्चितस्थो भौमात्मजः कर्कटगः प्रसूतौ दृष्टोथवा नो भास्करभूमिजा
हो० भ्यां न वापि नाथं कुरुते नरस्तदानीं ५९ प्रसूतिकाले यदि नो गुरुः कुलीरगः कवियुते भवेज्जनो नराधिपो हि दंतिवाजिसंयु
५० तः ६० सितेक्षितः प्राग्निषेविते सरोजिनीप्रवल्लभो जलेचरेऽन्येगविधोयद्दानदा भवेन्नृपः ६१ खेचरो ग्रहविवतीव भाष्वित
७३ स्तन्यनिस्तदपि नृगानायकः केंद्रगो हि भवन्तु समुद्रवेकीर्तितो नृपतिसंभवायुतो ६२ समीरपोस्लानलजीवभेषु
73 नासत्यभेवाद्गुजें ३ मंत्री स्थितः प्रसूतौ मनुजे करोति नराधिपालं नृपवंशजातं ६३ राज्योपलब्धिर्यदि कर्मगेहे
स्थितस्य पद्माविलग्नगेहे गतस्य भवेद्दशायां वीर्यान्वितस्य त्विचरस्य नायोर्लाभे स राजयोगानुचेत्यभिहितिकाले ६४
इति श्रीशंभुहोराप्रकाशे देवज्ञपुंजराजविरचिते राजयोगाध्यायः   गेयस्य प्रसूतिसमये प्रबलान्नृपालयोगा भवे
नि यदा वा पुरुषस्य सूते सद्राजलांछनवराणि यदेतरस्य करे भवंत्यपि च पाणिजलेमलानि १ अनामिकामूलग
ता रेखा पुण्यपद्मं यावस्ता प्राप्ता मध्यांगुले चोर्ध्वमाणिबंधंतु राज्यदा २ यावाक्षिप्रलं नेपदा पदस्याग्रमये विराजितो वि
नीतः स्यायशस्वी च महावेशाभरणं च सः ३ वैसारिणोवा रणोवा रुपवा वाणकेस्याणिः वीणांकुशारिणी पाणौ चरणोसु
नेराधिपः ४ करवालादर्शमालाह्लपर्वतवाजिपत्र पाणौ वेत्ररनाथो वा मंडलीकोथवा कुलम् ५ चैत्यादीपि ५०
च करे द्विपस्य चरणो दोलासरोजध्वजाश्वंके वा व्यजनासनानि च भवंत्येतानि विज्ञानि च   दूनंतस्य गृहे भवंति कमला

लीलाविलासान्नृपशालाङ्के जरणोत्तरेणमभवाख्यानामहीमंडले ६ लाभः ऊर्भः पादयोर्वीसदेगः पाणौ दंडो द्योटकोवाग
दावेत मर्त्योन्यथैरराजतेराजलक्ष्म्याख्यानोन्नतेपंडितानामोवरेण्यः ७ विशालसाकर्णनेत्रनीलोत्पलदलेक्षणः स
मृत्रोमौलिः स्याजावदाङ्गः स्यात्पुरुषसत्तमः ८ नमाङ्गविवयाभूमीमंडलाविडलेन्दय नामाह्निसरलायस्याशिलातनलनि
मेवहृत ९ नाभिरोभीरोतिसङ्जचरणोरकेवणिको राजराजः पैवसन्नभावेन्नात्रकार्याविचारणा १० वेशाभिमानःसम
दावेताः प्रसन्नमूर्तिर्गुरुसाधुनम्रः अनीतिभीरुःशुभवाग्विलासः सराज्यलक्ष्मीलभतेमनुष्यः ११ तिलःकरतलेय
स्यविरलःस्याद्धनागमः तिलःपादेनदेशःस्यादाहनोकसमन्वितः १२ यत्तस्त्रिंदूराजवंशोद्भवानांयांसमर्पोनांतहिदः
संवदंति स्वल्पंकलेवाल्पावंशोद्भवानामरुणोनोवाक्षीयवंशानुमानात १३ विद्धानियानिमुनिभिःप्रतिपादितानिच
क्रान्तिनानिपरिपूर्णफलप्रदानि ददेकवेचवरणाविलुमानवानांधन्यानिचेदितनरयोप्रस्वलोचनानाम् १४ इतिश्री
योभुहोराप्रकाशेसामुद्रिकाध्यायः पाहूराशिशिष्ठिनैनीचराशिस्थितैः सर्वैर्बिडेश्वरगोनतमपश्यनैः सूतिकालेन्दुगो
राजयोगालक्षणानिनिःसशापंवाच्चमेतद्ध्यैः १ नत्त्ववेशीवाय्यलग्नेयदेकोनोसंयस्येत्वेचरःसूतिकाले उक्तायेवै।
राजयोगास्तेषांभंगंन्तंवाहुपाराशराद्याः २ स्वांशेसत्त्वैयामिनीशेविनष्टेपापैर्युक्तेसौम्यदृष्टाविहीने कृत्वाराज्य
प्रसूतिंयातिमर्त्यःपश्चाद्दुःखंप्राप्यतेसोहताशः ३ केद्रदयेयनीपातनल्कानिचौनवासरे राजपन्यगोपिसूतिःस्या

ग्रं॰ प्र॰ ५८

त्रयोदशविंशभागभवेत् ४ भास्करः परमनीचमाश्रितो राजयोगदलनायकीर्त्तितः तद्वदेवयदिषष्ठगः करोत्यलं राजयोगबल
नंद्विहंता ५ सूतिकालेभृगोः पुत्रः परमनीचमाश्रितः करोतिमनुजानांचपतनंहिमहत्पदात् ६ कुंभेलग्नेस्थित
तेदेवपूज्येनीचत्वस्याश्रितेत्रय:खेचरेंद्राः नैकोप्युच्चेस्वगृहेवातदानींराज्ञोयोगाभंगमायांतितस्य ७ अस्तंयातेनीच
गेवोश्चभादौ: सर्वेपापाःकेंद्रसंस्थाःप्रसूतौ सौम्याःखेटारंध्रषष्ठव्ययस्थाः व्यर्थाःसर्वेराजयोगास्तदानीं ८ चेत्सम
स्थावान्निजर्क्षग्रहः स्वच्छायस्थालोहितांगार्कमंदा सौम्याःस्वनावसतगाःकेंद्रहीनाराज्ञोयोगाव्यर्थतामेवनिर्वियाम्
केंद्रेषुविडराहितेषुशुभेनभोगेवस्तेगतेयदिचनीचरहस्थितोवा यद्यावनर्द्दिविचरैरविमंदिरस्थैर्नाशंप्रयांतिनिखिलावि
लाःक्षितिपालयोगाः ९ इतिश्रीशंभुहोराप्रकाशेराजयोगभंगाध्यायः अथपंचमहापुरुषलक्षणानि येवेभूम्मा
पुरुषसंज्ञकभूमिपालाः पंचैवपूर्वमुनिभिःकिलसंप्रदिष्टाः वक्ष्याम्यहंसमरलामलकोकिलेभिस्तान्महाराजयोगवि
धिप्रदीनलिप्तयाच १ स्वन्तोच्चाश्रयकेंद्रसंस्थैर्बलयुक्तैः कुजादिभिःक्रमाद्रुचकभद्राख्यहंसमालव्योशशकाः २
रुचकःश्यामोदीर्घवक्त्रोतिरक्तवीर्यःसूक्ष्मनीलकेशोनिष्ठुरः मंत्राभिज्ञःकंबुकंठोमहौजाक्रूरोनम्यांघ्रिसाहसोवाप्रसि
द्धः ३ भक्तोविप्राणांचाल्पवृंदारकाणांमक्षांत्यर्थ्यःशास्त्रवीर्योपहंता चूवान्नोतिशूरःकीर्तिःसमनाक्षहस्तांघ्रिःस्यात्तामजा
भूरुजंगा ४ वीनांशांवक्षपावडोराघोषगोवज्ञस्मिशिक्षितःपाणिपादः कौशल्याःस्यायंत्रमंत्राभिवर्तेनक्षयंस्या ५८

७५

हृस्वास्यैर्नातल्पम् ५ स्वावस्युविंध्यसह्यितस्यतषोत्ताप्यित्यादेशस्रवन्तरकसप्ततिजीवितोसो शास्त्राग्निविकृसद्दि
नोरुचकाभिधानेदेवालयेहिनिधनंवेलनस्ययाति ९ इतिरुचकाः अथ भद्रराजानकाभरणे शार्दूलप्रतिमान
सद्विपगतिः पिनोरुवक्षः सोलोलंवापीनसवृत्तावरुयुगलसतुल्यमानोरुद्वयः कामीकोमलघनसूक्ष्मरोमनिचयो
यैः सरूच्छ्रंगाडमूलः प्राज्ञः पद्मकराभिपाणिचरणः सत्वाधिकोयोगवित् ७ शोवमिकुंजरगदाकुसुमध्वजकेतु।
चक्रोब्जलांगलविचिह्नितपाणिपादः यचाराजेन्द्रमरववाविक्रमावसूर्तिः सकलकुमप्रतिस्वरोयतत्रः सुगोधः ८ स
न्नुपस्त्रक्रोमतिमोवलाप्रास्ववेनामानोपभोगसहितोपिनिगूढगुह्यः सत्कास्त्रियमैनिरतः स्थलुलाटपृष्ठोधीरो
भवेत्सितकुंजितेकेशपाशः। ९ स्वतंत्रः सर्वकार्येषु स्वजनं प्रतिनक्षमी भुज्यतेविभवस्तस्यनित्यमर्थिजनैः परैः
भारं तुलयेत्स्वनरः श्रीकान्तकुञ्जाधिपतिर्भवेत्तु भद्रोद्भवः पुत्रकलत्रसौख्येजीवेन्नृपालः शरदामशीति ११ इ
तिभद्रः रक्तास्यो उन्नतनासिकः सुचरणोहंसः प्रसन्नेन्द्रियोगौरः पीनकपोल॰॰ रक्तकरजोहंसस्वनः श्लेष्मलः श
खाब्जांकुशमत्स्यदामयुगके खट्वांगमालाघटैश्चिह्नोत्पलकवस्त्रलोमप्रतिभेनेत्रेस्वकृत्तशिराः १२ जलाशयप्रीति
रतीवकामीसयातिनप्रियंवनितासुवृत्तम् उद्वांगलेवैषशुभानितुल्पैरायुर्भवेच्च वतिसमानां १३ वाह्लीकदे
शान्तदसेनान्प्रियवंगगापमध्यदेशगतोऽलम् अनुभवनांतेनिधनंप्रयातिहंसोयस्त्रकेमुनिभिःपुराणैः १४ इतिहंसः

ग्रस्योलोष्टः सुविषमवर्गैर्नैवीरिक्कांगगासंधिमध्येव्दानामः शापायरुविदेंशिनाशः सुगांडः संतोषाप्तः समसितवंशाजा।
तुतेशाममपाणिमालभ्योगं विलसतिनृपः सप्ततिर्वत्सराणां १५ वक्रंचयोरग्रासितांगलसस्यदेहो निर्घरदशांप
लमितंश्रवणांतराले मालव्यसंज्ञनृपतिः सभवनकिंनूनं ज्ञाजांशुमालवकासिंधुसुपारियात्रान् १६ नानासे
नाभिवपतिरत्नोरंतरस्थापिकिं विद्दातेवादेभवतिकुशलश्चवलः कोलनेत्रः श्रीसंसक्तः परधनहरोमात्तभक्तः
सुजंगोमध्येव्दानामः सुललितमतिरंभ्रवेर्वीपरेषाम १७ सर्वेकशेषावधावशास्वमदेनमालावीणेभ्यमाः खेलु
केवेवरणोचरेला वर्षाणिसप्ततिमितानिकरोतिराज्यं राज्यंप्रशंशाखनृपतिःकथितोमुनींद्रैः १८ इतिशशांक
केंद्रोपगायघपिभूताषामातोऽमीतांशुयुताभवंति ऊर्वैतिनिर्वीपतियष्ठितितेकेवलासफलाप्ताः १९ इ
तिजातकाभरणोक्तंपंचमहापुरुषलक्षणं समाप्तम् इतिश्रीशंभुहोराप्रकाशः सम्पूर्णः समाप्तः ॥ ॥

मुहूर्तप्रकाश

ज्योतिष